

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİMDALI**

**MECMU' A-İ EBYÂT VE ŞARKI GAZELİYÂT, İSTANBUL
ÜNİVERSİTESİ NADİR ESERLER KÜTÜPHANESİ, NUMARA:
T3990 (55b- 83a) (İNCELEME-MESTAP TABLOSU-
KARŞILAŞTIRMALI METİN)**

Aslı DOĞAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman: Prof. Dr. Bayram Ali KAYA

OCAK - 2023

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

MECMU' A-İ EBYÂT VE ŞARKI GAZELİYÂT, İSTANBUL
ÜNİVERSİTESİ NADİR ESERLER KÜTÜPHANESİ,
NUMARA: T3990 (55b- 83a) (İNCELEME-MESTAP
TABLOSU- KARŞILAŞTIRMALI METİN)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ash DOĞAN

Enstitü Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Enstitü Bilim Dalı : Eski Türk Edebiyatı

“Bu tez 13/01/2023 tarihinde online olarak savunulmuş olup aşağıdaki isimleri bulunan jüri üyeleri tarafından oybirliği ile kabul edilmiştir.”

JÜRİ ÜYESİ	KANAATI
Prof. Dr. Bayram Ali KAYA	Başarılı
Dr. Öğr. Üyesi Orhan KAPLAN	Başarılı
Dr. Öğr. Üyesi Zafer TOPAK	Başarılı

ETİK BEYAN FORMU

Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen tez çalışmasının benzerlik oranının herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve Etik Kurul Onayı gerektiği takdirde onay belgesini aldığımı beyan ederim.

Etik kurul onay belgesine ihtiyaç var mıdır?

Evet

Hayır

(Etik Kurul izni gerektiren araştırmalar aşağıdaki gibidir:

- Anket, mülakat, odak grup çalışması, gözlem, deney, görüşme teknikleri kullanılarak katılımcılardan veri toplanmasını gerektiren nitel ya da nicel yaklaşımlarla yürütölen her türlü araştırmalar,
- İnsan ve hayvanların (materyal/veriler dahil) deneysel ya da diğer bilimsel amaçlarla kullanılması,
- İnsanlar üzerinde yapılan klinik araştırmalar,
- Hayvanlar üzerinde yapılan araştırmalar,
- Kişisel verilerin korunması kanunu gereğince retrospektif çalışmalar.)

Ash DOĞAN

13/01/2023

ÖNSÖZ

Bu çalışmanın ortaya çıkmasına katkı sağlayan, tecrübe ve birikimleriyle her dâim yol gösteren, güvenini ve desteğini her zaman hissettiren, tez boyunca uyarı ve katkılarıyla yönlendiren değerli danışman hocam Prof. Dr. Bayram Ali Kaya'ya,

Tecrübe ve görüşleriyle çalışmamızda bizi yönlendiren, karşılaştığımız sorunlarda yardımını ve desteğini esirgemeyen, klasik edebiyata bakış açımızı ve ufkumuzu geliştiren değerli hocam Prof. Dr. Ozan Yılmaz'a,

Bu çalışmaya henüz başlamadan karşılaşılabileceğimiz zorluklara karşı bizi bilgilendiren ve yönlendiren, sorularımıza faydalı dönüşler sağlayan, bizi her dâim cesaretlendiren değerli hocam Dr. Öğretim Üyesi Orhan Kaplan'a,

Akademik çalışma alanında bizleri yönlendiren, çalışma şeklimizi kolaylaştıracak ipuçları veren, bilgi-birikimiyle bizlere yol gösteren saygıdeğer hocam Doç. Dr. Vildan Coşkun'a,

Karşılaştığımız zorluklarda tecrübesiyle, güler yüzüyle, içtenliğiyle her dâim yardımcı olan, desteğini ve sevgisini hissettiren Dr. Araştırma Görevlisi Gülay Açar'a,

Bu tezin diğer kısmını çalışan, çalışmam sırasında fikir danıştığım, yardımını ve desteğini esirgemeyen arkadaşım Aslı Kıratlı'ya,

Eğitim hayatım boyunca bana olan inancını, desteğini ve sevgisini yüreğimde hissettiren fedakâr aileme,

Çalışmam esnasındaki yorgunluğumu ve heyecanımı benimle birlikte yaşayan kıymetli eşime ve ailesine teşekkürü bir borç bilirim.

Aslı DOĞAN

13/01/2023

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	ii
TABLO LİSTESİ	vi
GRAFİK LİSTESİ	vii
ÖZET	viii
ABSTRACT	ix
GİRİŞ	1
BÖLÜM 1: MECMUA-İ EBYÂT VE ŞARKI GAZELİYÂT'IN TANITIMI VE İNCELENMESİ	4
1.1. Mecmuanın Dış Özellikleri	4
1.2. Mecmuanın Muhteva, Dil ve Yazım Özellikleri	6
1.3. Mecmuada Yer Alan Şairler, Kullandıkları Nazım Şekilleri ve Sayısı	7
1.4. Mecmuada Yer Alan Vezinler ve Sayısı	11
1.5. Mecmuada Yer Alan Şairlerin Biyografileri	11
1.6. Mecmuada Yer Alan Şiirlerin (55b-83a) MESTAP'a Göre Muhteva Tablosu.....	33
BÖLÜM 2: MECMUÂ-İ EBYÂT VE ŞARKI GAZELİYÂT'IN KARŞILAŞTIRMALI METNİ	76
2.1. Metnin Kuruluşunda İzlenilen Yol	76
2.2. Metnin Transkripsiyon ve İmlâsında İzlenilen Yol.....	78
2.3. Metnin İşaretler Sistemi	79
2.4. Karşılaştırmalı Metin.....	79
SONUÇ	237
KAYNAKÇA	238
EK	248
ÖZGEÇMİŞ	276

KISALTMALAR

- Abdî Paşa D.** : Nişancı Abdurrahman Abdî Paşa Dîvânçesi, Halil Sercan Koşık, İstanbul 2020.
- Abdü'l-Bâkî Ârif D.** : Abdülbâkî Ârif Efendi, Ali Şahin, Konya 2002.
- Âgâh D.** : Âgâh Dîvânı ve İncelemesi, Şerife Akpınar, Konya 2006.
- AKMB** : Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı
- Ârif Mehmed D.** : Reisülküttab Mehmed Ârif Dîvânı, Hamza Kiremitçi, Ordu 2015.
- Ârif Süleyman D.** : Ârif Süleyman'ın Hayatı Eserleri ve Dîvânı: Tenkitli Metin, Mustafa Tankuş, Ankara 2002.
- B.** : Beyit
- Bkz.** : Bakınız
- BağdatlıRûhî D.** : Bağdatlı Rûhî Dîvânı: Karşılaştırmalı Metin, Coşkun Ak, Bursa 2001.
- Bâkî D.** : Bâkî Dîvânı, Sabahattin Küçük, Ankara 2015.
- Beliğ T.** : İsmail Beliğ Nuhbetü'l- Âsâr Li-Zeyli Zübdeti'l- Eş'âr, Abdulkerim Abdulkadiroğlu, Ankara 1985.
- Bosnalı Sabit D.** : Bosnalı Alaeddin Sabit Dîvân, Turgut Karacan, Sivas 1991.
- Bursalı Tâlib D.** : Bursalı Tâlib ve Dîvânı, Melike Erdem, İstanbul 1994.
- C.** : Cilt
- Cevrî D.** : Cevrî, Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri ve Dîvânının Tenkitli Metni, Hüseyin Ayan, Erzurum 198
- D.** : Dîvân/ Dîvânçe
- DİA** : Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
- DT.** : Doktora Tezi
- Enderunlu Vâsıf D.** : Enderunlu Vâsıf Dîvânı, Rahşan Gürel, İstanbul 2019.
- Esrar Dede T.** : Esrar Dede Tezkire-i Şu'ârâ-yı Mevleviyye, İlhan Genç, Ankara 2000.
- Elifzâde Feyzî M.** : On Sekizinci Yüzyıldan Bir Kırkambar: Elifzâde Feyzî Mecmuası, Fatma Büyükkarcı Yılmaz, Ankara 2013.

- Fatin T.** : Fatîn Tezkiresi (Hâtimetü'l- Eşâr), Ömer Çiftçi, Ankara 2017.
- Feyzî Hasan D.** : Simkeşzâde Feyzî'nin Dîvânı: İnceleme-Metin-İndeksi Ali Osman Coşkun, Ankara 1990.
- Feyzullah Nâfiz D.** : Lâzikîzâde Feyzullah Nâfiz ve Dîvânı, Hiclal Demir, Ankara 2017.
- G.** : Gazel
- Gavsî Dede Ş.** : Gavsî Ahmed Dede ve Şiirleri, Mehmet Altunmeral, Bartın 2019.
- Halil Nûri D.** : Halil Nûri Dîvânı Edisyon- Kritik- İnceleme, Mehmet Güler, Sivas 2009.
- Hâtîf D.** : Hâtîf, Hayatı, Edebî Kişiliği ve Dîvânı (İnceleme- Karşılaştırmalı Metin), Sevda Önal, Erzurum 2010.
- Haz.** : Hazırlayan
- İhya D.** : İhya Dîvânı, Mehmet Halil Erzen, Van 2012.
- İzzet Ali Paşa D.** : Lale Devri Şairi İzzet Ali Paşa, Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği ve Dîvânının Tenkitli Metni; Nigar-nâme Tenkitli Metin, İrfan Aypay, İstanbul 1998.
- Kınalızâde T.** : Kınalızâde Hasan Çelebi Tezkiretü'ş-Şu'ûara, Aysun Sungurhan, Ankara 2017.
- Lebîb D.** : Lebîb Dîvânı, Orhan Kurtoğlu, Ankara 2017.
- M.** : Mecmua (Mecmua-i Ebyât ve Şarkı, Gazeliyât)
- Mekkî D.** : Mekkî Dîvânı ve Tahlili, Gürcan Karapanlı, İstanbul 2005.
- Mehmed SiraceddinT.** : Mecmûa-i Şu'ûarâ ve Tezkire-i Üdebâ, Mehmed Siraceddin, Mehmet Arslan (hz.), Ankara 2018.
- Muh.** : Muhammes
- Müf.** : Müfred
- Müs.** : Müstezad
- N.** : Nazım
- Nâbî D.** : Nâbî Dîvânı, Ali Fuat Bilkan, Ankara 2011.

- Nâhîfî D.** : Nâhîfî Süleyman Efendi (Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği ve Dîvânı'nın Tenkitli Metni), İrfan Aypay, Konya 1192.
- Nâîl Tuman T.1** : Mehmet Nail Tuman ve Tuhfe-i Nâîlî'si (I. Cilt, s.301-400), Resul Kaya, Balıkesir 2008.
- Nâîl Tuman T.2** : Mehmet Nail Tuman ve Tuhfe-i Nâîlî'si (II. Cilt, s. 1000-1263), Osman Zahit Şener, Sivas 2013.
- Nâşîd D.** : Dîvân-ı Nâşîd İnceleme- Tenkitli Metin, Lütfî Alıcı, Malatya 1998.
- Nesîb D.** : İki Bayraklı-zâde Nesîb ve Dîvânı: İnceleme-Tenkitli Metin-Sözlük, Sadık Erdem, Isparta 2002.
- Nev'î D.** : Nev'î Dîvân, Mertol Tulum- Ali Tanyeri, İstanbul 1977.
- Neylî D.** : Neylî Dîvânı (Tenkitli Metin), Sadık Erdem, Ankara 2005.
- Nihâlî D.** : 18. Yüzyıl Şairlerinde Nihâlî ve Dîvânçesi, Yunus Kaplan, Konya 2011.
- Ni'omet D.** : Ni'omet Dîvânı (İstanbul) (İnceleme-Metin-Dizin), Sevim Alkan,Isparta 2011.
- Nüzhet D.** : Dîvân-ı Nüzhet Tenkitli Metin- İnceleme- İndeks, Hatice Çabukel Demirkol, Kahramanmaraş 2003.
- nr./nu.** : Numara
- Pervâne Bey M.** : Pervâne Bey Mecmuası, Kamil Ali Gıynaş, Ankara 2017.
- Râmî Mehmed P.D.** : Râmî Mehmed Paşa Dîvânçe, Ali Fuat Bilkan, İstanbul 1998.
- Râşîd D.** : Râşîd (Vakanüvis) Hayatı, Edebî Kişiliği, Dîvânının Tenkitli Metni ve İncelemesi, Fatih Günay, Edirne 2001.
- Rûznâmecî-zâde Şinâsî D.** : Rûznâmecî-zâde Şinâsî Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği ve Dîvânı'nın Tenkitli Metni, Şerife Akpınar, Konya 2000.
- s.** : Sayfa
- Sâlim T.** : Tezkiretü's- Şu'arâ Salim Efendi, Adnan İnce, Ankara 2005.

- Safâyî T.** : Safâyî ve Tezkiresi, Nuran Altuner Üzer, İstanbul 1989.
- Sabîh D.** : Sabîh Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği ve Dîvânının Tenkitli Metni, Vicdan Özdingiş, Konya 1998.
- Sabrî Mehmed D.** : Sabrî Mehmed Şerîf, Hayatı, Sanatı, Dîvânının Tenkitli Metni ve Tahlili, Mehmet Korkut Çeçen, Elazığ 2010.
- Sahhaf Rüşdî D.** : Sahhaf Rüşdî ve Dîvânının Tenkitli Metni, Hatice Ekici, Balıkesir 2006.
- Salâhaddîn-i Uşşâkî D.** : Salâhaddîn-i Uşşâkî'nin Türkçe Dîvânı ve İncelemesi, Bedriye Gülay Açar, İstanbul 2012.
- Sâlik D.** : Sâlik Efendi (Kasımpaşalı) Hayatı, Edebî Kişiliği, Dîvânının Tenkitli Metni ve İncelenmesi, Müzahir Kılıç, Erzurum 1998.
- SBE.** : Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Seyyid Vehbî D.** : Seyyid Vehbî ve Dîvânının Karşılaştırmalı Metni, Hamit Dikmen, Ankara 1991.
- Sünbülzâde Vehbî D.** : Sünbülzâde Vehbî Dîvânı, Ahmet Yenikale, Ankara 2017.
- Şefkat T.** : Tezkire-i Şu'arâ-yı Şefkat-i Bağdâdî, Ankara 2017.
- Şeyh Gâlib D.** : Şeyh Gâlib Dîvânı, Naci Okçu, Ankara 2011.
- Tah.** : Tahmis
- Tahir D.** : Tahir Dîvânı İnceleme Metin, Fatma Büyükkarcı Yılmaz, İstanbul 2013.
- TDK** : Türk Dil Kurumu
- TEİS** : Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü
- Üsküdarlı Sırrî D.** : Üsküdarlı Sırrî Hayatı Eserleri Edebî Kişiliği Dîvânı (Metin, İnceleme), Şevkiye Kazan, Ankara 2003.
- vb.** : ve benzeri
- vr.** : varak
- Yay.** : Yayınevi/ Yayınları
- yk.** : yaprak
- YLT.** : Yüksek Lisans Tezi

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Mecmuada Yer Alan Şairler İle Kullandıkları Nazım Şekilleri ve Sayısı	8
Tablo 2: Mecmuada Yer Alan Şiirlerde Kullanılan Vezinler ve Sayısı	11
Tablo 3: Mecmuanın (55b-83a) MESTAP'a Göre Muhteva Tablosu	33
Tablo 4: Metnin İşaretler Sistemi	79

GRAFİK LİSTESİ

Grafik 1: Nazım Şekilleri ve Sayısı	7
Grafik 2: En Fazla Beyiti Bulunan Şairler ve Sayısı.....	8

ÖZET

Başlık: Mecmûa-i Ebyât ve Şarkı, Gazeliyât, İstanbul Üniversitesi, Nadir Eserler Kütüphanesi, Numara: T 3990 (55b-83a) (İnceleme- Mestap Tablosu- Karşılaştırmalı Metin)

Yazar: Aslı DOĞAN

Danışman: Prof. Dr. Bayram Ali KAYA

Kabul Tarihi: 13/01/2023

Sayfa Sayısı: ix (ön kısım) + 248 (ana kısım) + 28 (ek)

Çalışmamızın konusu, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi T3990 numarada kayıtlı Mecmûa-i Ebyât ve Şarkı Gazeliyât adlı şiir mecmuasının 55b-83a varakları arasının incelenmesi ve transkripsiyonu yapılmış karşılaştırmalı metin çalışmasıdır.

Çalışmamızda ilk olarak mecmuanın 55b-83a arasındaki varaklarının tanıtımını yaptık, ardından metnin transkripsiyonu yaparak dîvânlar ve ilgili diğer akademik çalışmalardan hareketle karşılaştırmalı metnini hazırladık. Tespit edilen farkları dipnot alanında gösterdik. MESTAP tablosu da eklediğimiz mecmuanın çalıştığımız kısımlarında yer alan şairlerin kısa biyografilerine de yer verdik. Çalışmamızda ayrıca bu şairler ve kullandıkları nazım şekilleri ile şiirlerinde kullandıkları vezin ve bahirleri tablolar hâlinde verdik

19. yüzyılda derlendiği düşünülen mecmua, 3 sütun şeklinde tertip edilmiş olup 82 varaktan oluşmaktadır. Mecmuanın çalıştığımız kısmında, on altıncı ile on dokuzuncu yüzyıllar arasında yaşamış 102 farklı şaire ait 6 farklı nazım şekliyle yazılmış 485 şiire yer verilmiştir. Çalışmamızda, bu şairler ve kullandıkları nazım şekilleri ile şiirlerinde kullandıkları vezin ve bahirleri de tablolar hâlinde verilmiştir. Çalışmamızda yer verilen muhteva tablosu, mecmuaların tesnif ve dökümlerinin yapılmasını amaçlayan Mecmuaların Sistemik Tasnifi Projesi (MESTAP)'ne uygun şekilde hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mecmua, Şiir Mecmuası, Dîvân Şiiri, MESTAP

ABSTRACT

Title of Thesis: Mecmûa-i Ebyât ve Şarkı Gazeliyât, Istanbul University Rare Works Library Number: T 3990 (55b-83a) (Creview- Mestap Table-Comparative Text)

Author of Thesis: Aslı DOĞAN

Supervisor: Prof. Dr. Bayram Ali KAYA

Accepted Date: 13/01/2023

Number of Pages: ix (pre text) + 248
(main body) + 28 (add)

The subject of our study is the analysis and a transcribed comparative text study of pages 55b-83a of the *Mecmûa-i Ebyât ve Şarkı Gazeliyât* poetry journal, registered at the Istanbul Rare Books Library, with the registration number T3990.

In our study, we first introduced the 55b-83a pages of the journal, then transcribed the text, and created the comparative text by determining it from the *dîvâns* and related academic studies. We have shown the detected differences in the footnote area. In addition, we also included short biographies of poets whose identities we have identified.

The journal, compiled in 19. yy, consists of 82 pages arranged in 3 columns.

The table of contents included in our study has been prepared in accordance with the *Systematic Classification Project of Journals* (MESTAP), which aims to make detailed classification and breakdown of the journals.

Keywords: Poetry Journal, Diwan Poetry, MESTAP

GİRİŞ

Çalışmanın Amacı

Çalışmamızın amacı, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi Katalogu'nda T3990 numarada kayıtlı Mecmûa-i Ebyât ve Şarkı Gazeliyât adlı şiir mecmuasının 55b-83a varakları arasında yer alan şairler ile şiirlerinin tespiti ve bu şiirlerin, ilk olarak yayımlanmış dîvânlarda, daha sonra ilgili diğer akademik çalışmalardaki şekilleriyle karşılaştırarak mevcut farkları ortaya koymaktır. Ayrıca, şairlerini tespit edemediğimiz şiirleri araştırmacıların bilgisine sunmaktır.

Şiir mecmuaları, farklı dönemlerde yaşamış, çeşitli sebeplerle şuarâ tezkirelerinde ve diğer kaynaklarda yer verilmeyen şairler ve şiirleri hakkında bilgi sahibi olmamızı sağlayan önemli kaynaklardandır. Yine mecmualar, farklı dönemlerde yaşamış ünlü şairlere ve şiirlerine de yer vermektedir. Bu şiirlerin dîvân neşirlerindeki farklı veya eksik kısımları şiir mecmualarından tespit edilebilmektedir. Mecmua çalışmamız vasıtasıyla gün yüzüne çıkmamış şairler ve şiirlerinin tespit edilmesi ile ünlü şairlerin şiirlerinin farklı şekillerinin ya da bilinmeyen şiirlerinin ortaya konulması amaçlanmaktadır.

Çalışmanın Önemi

Çalışmamız, dîvân neşirlerinde yer verilmeyen şiirleri gün yüzüne çıkarmak, yine dîvân neşirlerinde şekil ve mânâ bakımından farklı olduğunu tespit ettiğimiz şiirlere dikkat çekmek bakımından önemlidir. Yine çalışmamız, 16-19. yy arasındaki dönemde yaşamış, dîvânına ulaşamadığımız veya hakkında bilgi sahibi olamadığımız şair ve şiirlerini edebiyat sahasına sunmak bakımından önemlidir.

Çalışmanın Yöntemi

İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi Katalog'unda yer alan T3990 numarada kayıtlı *Mecmua-i Ebyât ve Şarkı Gazeliyât* adlı mecmuanın inceleme ve karşılaştırmalı metnini oluştururken öncelikle bu alanda yapılmış benzer çalışmaları inceledik. Bu çalışmaları göz önünde bulundurarak kendi çalışma yöntemimizi belirlemeye gayret ettik. Mecmuamızda yer alan şiirleri *Mecmuaların Sistemik Tasnifi Projesi* (MESTAP)'ne uygun şekilde tasnif etmeye gayret ettik. Çalışmamızda yer verdiğimiz nazım şekilleri ile vezinleri ve sayıları, şairler ve mecmuada yer alan gazel/beyit sayıları tablosunu

oluşturmada Fatma Çelik tarafından hazırlanan yüksek lisans tez çalışmasından (Bkz. Cemiyetü'ş-Şi'r, Sakarya Üniversitesi SBE, Sakarya 2018) istifade ettik.

Çalışmamız iki ana bölümden oluşmaktadır. İlk bölümünde çalışmamızın amacı, önemi, yöntemi ve konusuna yer verdik. Ardından T3990 numarada kayıtlı bulunan mecmuamızın dış özellikleri, muhtevası, dil ve yazım özellikleri bakımından tanıtımını yaptık. Çalışmamızda yer alan şairler ve şiirlerinin nazım şekilleri ve sayısını gösteren bir tablo hazırladık. Bu şiirlerde kullanılan vezinler ve sayısına da ayrı bir tabloda yer verdik. Akabinde, çalışmamızda şiir veya şiirlerine yer verilen, kimliğini tespit edebildiğimiz şairlerin hayatları hakkında kısaca bilgi verdik. Son olarak, mecmuada yer verilen şairler ve şiirlerinin ilk ve son mısraı ile şiir numaralarının, varak numaralarının, nazım şekli ve vezin bilgisinin yer aldığı kapsamlı bir tasnif tablosu hazırladık.

Mecmuada Yer Alan Şairler ve Kullandıkları Nazım Şekli ve Sayısı başlıklı tabloda şairlerin kolay fark edilebilmesi amacıyla alfabetik sıralama yaptık. MESTAP'a uygun şekilde hazırlamaya çalıştığımız tabloda ise şiirleri varak numaralarına göre tasnif ettik.

Çalışmamızda yer alan şiirleri karşılaştırmak için başvurduğumuz çalışmalara, uygun kısaltmalarla, *Karşılaştırmada Kullanılan Eserlere Âit Kısaltmalar* başlığında kısaca yer verdik. Detaylı bibliyografilerini *Kaynakça*'da belirttik.

Çalışmamızın ikinci bölümünde metni kurarken izlediğimiz yol hakkında bilgi verdik. Ardından metnin transkripsiyon ve imlâsında kullanılan yolu belirtip metnin işaretler sistemine yer verdik.

Çalışmamızın ikinci bölümünün sonunda ise T3990 numarada kayıtlı olan mecmuanın 55b-83a arasındaki varaklarda yer alan şiirlerin transkripsiyonlu metnini hazırladık. Mecmuada yer alan şiirleri, başta yayınlanmış dîvânlar olmak üzere ilgili akademik çalışmalardan tespit ettiğimiz farkları dipnot alanında belirttik.

Çalışmamızın son bölümünde ise sonuç, kaynakça, mecmuanın (55b-83a varaklarının) tıpkıbasımı ve özgeçmiş kısımlarına yer verdik.

Çalışmanın Konusu

Mecmua, Arapça kökenli olup *dağınık şeyleri bir araya getirmek, toplamak anlamındaki cem'* masdarından türeyen *mecmû'dan gelmektedir. Sözlükte, bir araya getirilmiş, toplanmış manasındadır.* (Uzun, 2003, s.265). Bu anlamından hareketle mecmuayı *'farklı*

kişilere ait metinlerin/metin parçalarının bir araya getirildiği eserler bütünü' olarak tanımlayabiliriz (Köksal, 2011).

Mecmualar içinde şiir mecmuaları ise dîvânını tespit edemediğimiz, farklı kaynaklarda da adı geçmeyen şairlerin şiirlerini içermeleri, yazıldığı dönemin sanat anlayışını ve edebî beğenisini sunmaları bakımından Klasik edebiyat alanı için büyük önem taşımaktadırlar.

Çalışmamızın konusu; İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi T3990 numarada kayıtlı olan *Mecmua-i Ebyât ve Şarkı Gazeliyât* adlı şiir mecmuasının 56a-83a varakları arasındaki şiirlerin transkripsiyonu, karşılaştırmalı metni ve MESTAP tablosunu içermektedir. Mecmua çalışmamız vasıtasıyla dîvânlarda farklı şekillerde yer alan şiirler ve dîvânlarda veya farklı kaynaklarda yer almayan şiirlerin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır.

BÖLÜM 1: MECMUA-İ EBYÂT VE ŞARKI GAZELİYÂT'IN TANITIMI VE İNCELENMESİ

1.1. Mecmuanın Dış Özellikleri¹

İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi'nde T3990 numarada *Mecmua-i Ebyât ve Şarkı Gazeliyât*² adıyla kayıtlı olan şiir mecmuası Şeyhülislam Ataullah Efendizâde Şerif Molla Efendi tarafından derlenmiştir. 16. ve 19.yüzyıllar arasında yaşamış şairlerin şiirlerine yer verilmesinden hareketle mecmuanın 19.yüzyılda derlendiği düşünülmektedir.³

Mecmuanın ölçüleri, 220X135 mm; cildi siyah meşindir. Mecmuanın kâğıdı âharlıdır. Her varak eski rakamlarla numaralandırılmış olup mecmuanın başından itibaren varak numaralarında hata tespit edilmiştir. Çalışmış olduğumuz kısımda da 74 numaralı varakta iki kez yazıldığı tespit edilmiştir. Çalışmamızda bu hatalar düzeltilerek numaralandırılmıştır. Buna göre mecmuanın hatalı şekli 82 varak olup düzeltilmiş haliyle toplam 83 varaktır. Mecmuanın 62b-67a arasındaki varaklar ile 69b-73b arasındaki varaklar Arapça ve Farsça şiir ve mısralar ihtiva eder. Çalışmamız gereği bu varaklar okunmamıştır.⁴

Eserin başında İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi'ne âit mühür vardır. Mührün üst kısmında mecmuayı tertip edenin adı bulunmaktadır. Temellük kaydından farklı bir hatla kaelme alınan ibârede '*merhûmuş hattıdür*' ifadesine yer verilmiş hemen altına '*halis 8623*' notu eklenmiştir. Temellük kaydından ise mecmuanın Vezir-i Âzam Âli Paşa'ya takdim edildiği anlaşılmaktadır. Buradan hareketle mecmuanın Şeyhülislam bir aileden yetişmiş olan Şerif Molla Efendi tarafından tertip edildiğini ve Halis Efendi Koleksiyonunda yer aldığını düşünmekteyiz. Hayatına dair sınırlı bilgilere ulaştığımız

---

¹ Mecmuanın fiziksel özellikleri, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi Katalog'unda yer alan kayıtlardan istifade edilerek tanıtılmıştır. Katalog bilgisi için bkz. [http://katalog.istanbul.edu.tr/client/tr_TR/default_tr/search/detailnonmodal/ent:\\$002f\\$002fSD_ILS\\$002f0\\$002fSD_ILS:799916/one?qu=nekty03990&lm=IUNEK](http://katalog.istanbul.edu.tr/client/tr_TR/default_tr/search/detailnonmodal/ent:$002f$002fSD_ILS$002f0$002fSD_ILS:799916/one?qu=nekty03990&lm=IUNEK) (ET: 18.08.2021)

² İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi Katalog kaydında eserin adı *Mecmua-i Ebyât ve Gazeliyât ve Şerhi* olarak verilmiştir. Ancak mecmuada bir şerh söz konusu değildir. Bu adın verilmesi muhtemelen ya yanlışlıkla olmuş ya da şerh kısmının eklenmemiş olmasından kaynaklanmış olmalıdır.

³ Mukaddimedede yer alan '*Şeyhü'l-islâm 'Ağa'ullah Efendizâde Şerif Mollâ Efendi merhûmuş hattıdür.*' ibaresinde, mecmuayı derleyen belirtilmiştir.

⁴ Mecmuanın bizden önceki kısımları Sakarya Üniversitesi SBE lisansüstü öğrencileri tarafından çalışılmaktadır.

mürettibin eğitimci bir aileden yetişmiştir. Encümen-i Dâniş kurucularından ve evvel revidir. Bu bilgiler ışığında mürettibin şair bir kimliği olduğunu söylemek mümkündür. 83a'da, mecmuanın tamamına nazaran daha silik bir yazıyla Farsça yazılmış, mürettibin kaleminden olmadığını düşündüğümüz bir dörtlük bulunmaktadır.

Mecmua, harekesiz bir hatla talik yazı türüyle kaleme alınmıştır. Okunaklı bir yazısı vardır. Satır sayısı 14-18 arasında değişmekte olup üç sütun şeklinde yazılmıştır. Beyitler sağa yatık bir şekilde yazılmıştır. Bu da mecmunun üç sütun şeklinde yazımını kolaylaştırmıştır.

Tezimizin konusunu oluşturan 55b-83a varakları arasında daha çok müstakil beyitler bulunmaktadır. Ayrıca gazeller ve kasidelerden seçilmiş olan beyitlerin yanı sıra matla'lar, müfredler, kıt'a ve şarkı yer almaktadır. Çalışmış olduğumuz mecmuada, mürettip, seçmiş olduğu şiirleri şairlerin ad veya mahlaslarını esas alarak alfabetik sıra ile vermiştir. İncelediğimiz kısım adı 'Ra (ر)' harfi ile dolayısıyla 'Râsih'in beyitleri ile başlamaktadır. 'Y (ی)' harfinde yer alan 'Yeksân'dan itibaren mürettip, bu kez karışık olarak, çalıştığımız kısımda yer alan bazı şairlerden de olmak üzere farklı şairlerin de şiirlerinden seçmeler vermiştir. Mecmuamızın bir özelliği olarak mürettip, şairlerin meslekleri, nereli oldukları veya ölüm tarihleri hakkında bilgi vermektedir (ör. Rûm İli Hisar Ağası Râsih 1181, Vehbî Ürgüblülü İsâ-zâde).

Mecmuada, başlık olarak şairin adı (biliniyorsa nereli olduğu, mesleği, ölüm tarihi vb.) yazılıp beytine yer verilmiştir. Mürettip, her yeni beyite 'lehu/ velehu' ibaresiyle geçiş yapmış; bazen yeni sayfaya geçerken de 'lehu/ velehu' bairesini kullanmıştır. Bazen de aynı gazelin başka beytine geçerken yine bu ibareye yer vermiştir. Bu durum yer yer karmaşıklığa yol açmış, yalnızca 79 numaralı varakta a yüzüne geçiş yaparken, gazelin devamı olduğunu belirtmek amacıyla, tamamlayıcı anlamındaki tetimme kelimesi kullanılmıştır. Şairlerin isimlerinin yanı sıra 'lehu/velehu' ibareleri de kırmızı mürekkeple yazılmıştır.

Mecmua, okunaklı bir hatla yazılmış olup sayfalar düzenlidir. Yalnızca 67 numaralı varakta mürekkep dağılması söz konusu olmakla birlikte bu durum okumada güçlük oluşturmamıştır.

1.2. Mecmuanın Muhteva, Dil ve Yazım Özellikleri

Mecmuanın çalıştığımız varakları göz önünde bulundurulduğunda, 16. ve 19. yüzyıl arasındaki dönemde yaşamış şairlere yer verildiği görülmektedir. Bununla birlikte 17. ve 18. yüzyılda yaşamış şairler çoğunluğu oluşturmaktadır (bkz. Tablo 1).

Mecmuada Nâbî, Bâkî, Bosnalı Sâbit, Şeyh Gâlib gibi ünlü şairler yer alırken Râsîh, Âkîf, Niyâz gibi yukarıda adı zikredilen şairlere nazaran meşhur olmayan şairlerin de şiirleri bulunmaktadır. Mecmuada Râgîp Paşa, Nâbî ve Nedîm'in şiirlerine yazılmış tahmisler de bulunmaktadır. Mürettîb, tahmis olan iki şiiri (92 ve 93 numaralı şiirler) '*velehu ez-tahmis*' başlığıyla belirtmiştir. Ancak çalışmamızda 55 numara ile kayıtlı olup Nedîm'in şiirine yazılan tahmis ise mecmuada belirtilmemiştir.

Mecmuanın çalıştığımız sayfaları göz önünde bulundurulduğunda, 16. ve 19. yüzyıl arasındaki dönemde yaşamış şairlere yer verildiği görülmektedir. Bununla birlikte 17. ve 18. yüzyılda yaşamış şairler çoğunluğu oluşturmaktadır (bkz. Tablo 1).

Mecmuada Nâbî, Bâkî, Bosnalı Sâbit, Şeyh Gâlib gibi ünlü şairler yer alırken Râsîh, Âkîf, Niyâz gibi yukarıda adı zikredilen şairlere nazaran meşhur olmayan şairlerin de şiirleri bulunmaktadır. Bu şairlerden, nispeten büyük bir kısmının, ulaşılmış dîvânı bulunmamaktadır. Tezkirelerden hareketle sadece birkaç beyti tespit edilebilmiştir. Mürettîp de mecmuada bu beytlere yer vermiştir. Ayrıca mecmuada Râgîp Paşa, Nâbî ve Nedîm'in şiirlerine yazılmış tahmisler bulunmaktadır. Mürettîp, tahmis olan iki şiiri (92 ve 93 numaralı şiirler) '*velehu ez-tahmis*' başlığıyla dikkat çekmiş; ancak Nedîm'in şiirine yazılan bir tahmis olan 55 numaralı şiir için ise herhangi bir kayda yer vermemiştir.

Mecmuanın çalışmış olduğumuz kısımdan hareketle ağırlıklı olarak 'ebyât (beyitler) mecmuası' demek mümkündür. Mecmuada yer verilen şairlerin büyük bir kısmı dîvânına ulaşılabilen şairlerdir. Tezkirelerden ve ulaşabildiğimiz kaynaklardan tespit edebildiğimiz kadarıyla şairlerin bilinen birkaç gazeli veya beyti vardır. Mürettîp de genel itibariyle bu beytlere yer vermiştir. Meşhur birkaç şairin de gazellerinin yanısıra gazellerinden seçmiş olduğu beytlere yer verdiği görülür. Örneğin mecmuada Nâbî'nin iki gazeli ile gazel ve kasidelerinden seçilen 36 beytine yer verilmiştir.

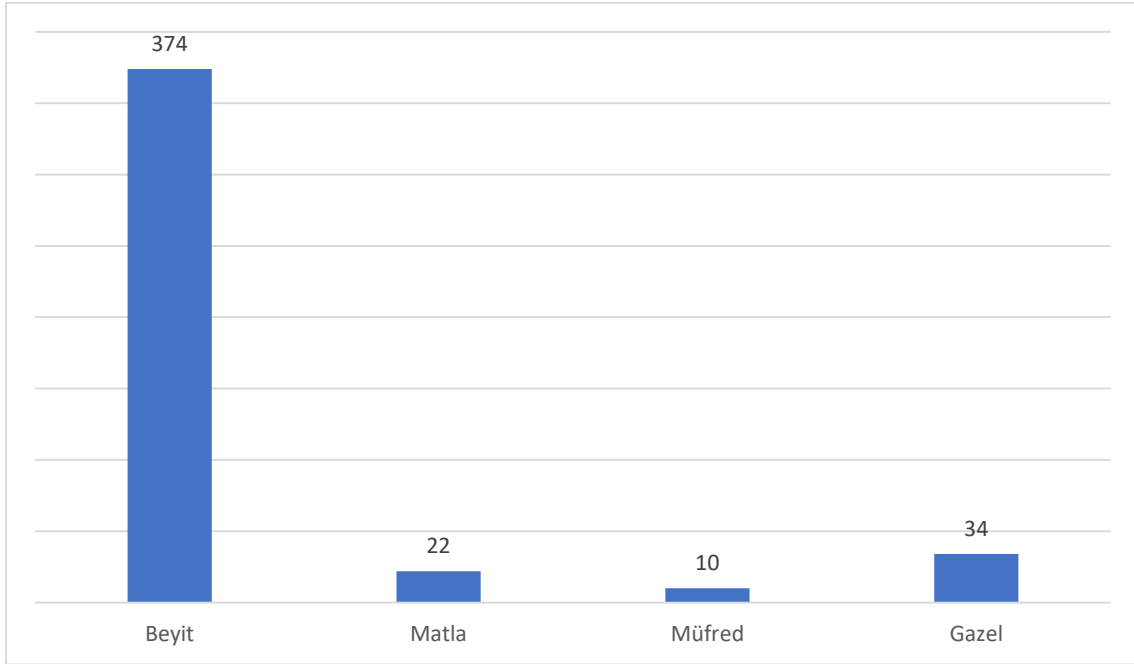
Mecmuada başlık olarak önce şairin mahlası verilmiş, ardından beyitleri sıralanmıştır. Ancak bazı şiirler yer aldığı başlıktaki şaire ait değildir. Gerek tespit edebildiklerimizi, gerekse edemediklerimizi dipnot şeklinde metinde belirttik (ör.120/62b, 166/69a ?).

Mecmuada farklı yüzyıllara ait şiirlere yer verilmiş olmakla birlikte yazımda Eski Anadolu Türkçesi dil özelliklerini korumaya çalıştık.

1.3. Mecmuada Yer Alan Şairler, Kullandıkları Nazım Şekilleri ve Sayısı

Mecmuada, 102 şaire ait toplam 450 şiir tespit edilmiştir. Yaptığımız araştırma sonucunda şairini tespit edemediğimiz 35 şiir bulunmaktadır. Şairini tespit edemediğimiz şiirlerle birlikte mecmuanın çalıştığımız kısmındaki toplam şiir miktarı 485 adettir.

Beyit ağırlıklı olan mecmuada 34 gazel, 22 matla⁶ beyti, 10 müfred beyit ile kaside ve gazellerden seçilmiş 374 beyit yer almaktadır.

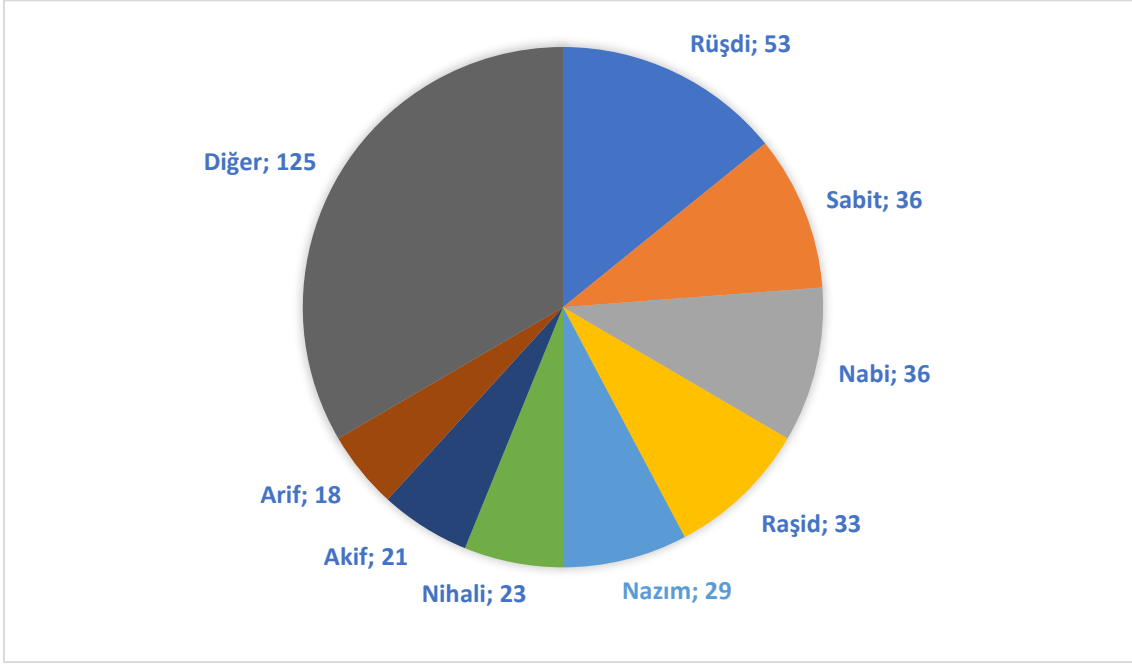

Grafik 1: Nazım Şekilleri ve Sayısı

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Mecmuada ağırlık, yukarıda da bahsedildiği gibi, beyitlerdedir. En fazla beyti bulunan şairler Rüşdî (53), Râşid (33), Nâbî (36) ve Sabit (36)'tir. En fazla gazeline yer verilen şairler ise Nihâlî (6) ve Âkif (4)'tir. Nâzım, Ârif, Nâşid, Cevrî, Tâlib gibi şairlerin de

beyitlerinin sayısı fazladır. Bunların yanında yalnızca bir beytine yer verilen şairler de vardır. Bunlardan bazıları Abdî, Dürrî, Fâmî, Neylî, Tahir ve Yümnî'dir.

Grafik 2: En Fazla Beyiti Bulunan Şairler ve Sayısı

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Grafiklerde de görüldüğü üzere mecmuada yer verilen beyit sayısı çoğunluktadır. Bu beyitler mürettibin seçimine bağlı olarak gazel ve kasidelerden seçilmiştir. Beyitler başlığı dışında tasnif ettiğimiz matla⁶ ve müfredler ise tespit edebildiğimiz divânların matla⁶ ve müfred bölümlerinde yer alan beyitlerdir.

Ârif, Dürrî, Es'ad, Hâlis, Kâşif, Murâd, Okçu-zâde, Safvet, Sinânî, Ümîdî, Vehbî ve Yümnî mahlaslı şairlerin ise kimlikleri tespit edilememiştir.

Tablo 1: Mecmuada Yer Alan Şairler İle Kullandıkları Nazım Şekilleri ve Sayısı

Sıra Nr.	Şair Adı	Nazım Şekli ve Sayısı
1	Abdî Paşa	1 Beyit
2	Abdî	1 Beyit
3	Abîd	2 Beyit
4	Âgâh	9 Beyit
5	Âkif	4 Gazel, 21 Beyit
6	Ârif, Süleyman Beg	1 Gazel, 18 Beyit
7	Ârif, Yazıcı	4 Beyit
8	Ârif	8 Beyit
9	Ârif, Abdülbâki	4 Beyit

10	Azim	1 Beyit
11	Bahrî	3 Beyit
12	Bâkî	4 Beyit
13	Cevrî	3 Gazel, 13 Beyit
14	Cezmî	1 Beyit
15	Dürrî	1 Beyit
16	Es'ad	2 Beyit
17	Fâmî	1 Beyit
18	Fehim	1 Beyit
19	Fetâ	1 Beyit
20	Fethî	3 Beyit
21	Feyzî	6 Beyit
22	Feyzî	1 Beyit
23	Gâlib	2 Gazel, 3 Beyit
24	Gavsî	1 Beyit
25	Gınâyî	6 Beyit
26	Hâlis	1 Gazel, 1 Beyit
27	Hâtif	1 Beyit
28	Idî	4 Beyit
29	İhyâ	6 Beyit
30	İzzet ?	1 Gazel
31	İzzî, Süleyman	1 Beyit
32	İzzî, Vâni	1 Beyit
33	Kâmî	1 Beyit
34	Kâşîf	3 Beyit
35	Lebîb	8 Beyit
36	Lebîb	3 Beyit
37	Mekkî	1 Beyit
38	Muhlis	1 Beyit
39	Murâd	6 Beyit
40	Münîb	2 Beyit
41	Nâbî	2 Gazel, 36 Beyit
42	Nâfiz	1 Gazel
43	Nahifî	6 Beyit
44	Nâ'il	2 Beyit
45	Nâşid	2 Gazel, 20 Beyit
46	Nâzım	29 Beyit
47	Necîb	1 Gazel, 1 Beyit
48	Nesîb, Ez-ğacegân	2 Beyit
49	Nesî Dede, Mevlevî	2 Beyit
50	Nev'î	4 Beyit
51	Neylî	1 Beyit
52	Nihâlî	6 Gazel, 23 Beyit
53	Ni' met	8 Beyit
54	Niyâz	5 Beyit
55	Nûrî	2 Beyit
56	Nusret	1 Beyit
57	Nüzhet	4 Beyit
58	Okçuzâde	7 Beyit
59	Râmî	1 Gazel, 6 Beyit
60	Râsîh	3 Beyit

61	Râşid	33 Beyit
62	Ref'et	1 Gazel
63	Refî'a	1 Beyit
64	Rûhî	5 Beyit
65	Rüşdî	2 Gazel, 53 Beyit
66	Sabih	2 Beyit
67	Sâbit	36 Beyit
68	Sabrî	1 Beyit
69	Sâdeddîn	2 Beyit
70	Safvet	3 Beyit
71	Sâhib	1 Beyit
72	Sa'îd	2 Beyit
73	Salâhî	2 Beyit
74	Sâlik	6 Beyit
75	Selîm	5 Beyit
76	Sıhhatî	1 Beyit
77	Sırrî	27 Beyit
78	Sinânî	1 Beyit
79	Subhî	1 Gazel, 3 Beyit
80	Şâkir	3 Beyit
81	Şefkat	1 Beyit
82	Şeyhî	2 Beyit
83	Şinâsî	2 Beyit
84	Şükrî	3 Beyit
85	Tâhir	1 Beyit
86	Tâlib	23 Beyit
87	Tıflî, Kerküklü	4 Beyit
88	Tıflî, Mehmed	1 Gazel
89	Ümidî	2 Beyit
90	Vâsıf, Hüseyin	3 Beyit
91	Vâsıf, Osman	1 Gazel, ?
92	Vassâf	1 Beyit
93	Vehbî, Sünbülzâde	2 Gazel, 2 Beyit
94	Vehbî, İ sazâde	3 Beyit
95	Vehbî, ?	1 Beyit
96	Vehbî, Mevlevî	2 Beyit
97	Vehbî, Seyyid	7 Beyit
98	Yeksân	2 Beyit
99	Yümnî	1 Beyit
100	Zâhir	1 Gazel, 1 Beyit
101	Ziyâ'î	1 Beyit
102	Zühdî	1 Beyit
	Lâ-Edrî	67 Beyit
	Toplam	485 (33-Gazel, 2-Tahmis, 5-Kaside, 1- Müstezad,)

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

1.4. Mecmuada Yer Alan Vezinler ve Sayısı

Memcuanın çalıştığımız kısmında yer alan manzumelerde remel, hezec, muzâri^ç, müctes, kâmil, recez ve serî^ç olmak üzere 7 farklı bahrin kullanıldığı görülmektedir. Remel bahri ile yazılmış şiirlerin sayısı çoğunluktadır. Toplam 15 aruz kalıbının kullanıldığı mecmuada hece ölçüsü ile yazılmış şiir bulunmamaktadır.

Tablo 2: Mecmuada Yer Alan Şiirlerde Kullanılan Vezinler ve Sayısı

Sıra Nr.	Kullanılan Vezin	Sayı
1	Fâ ^ç ilâtün Fâ ^ç ilâtün Fâ ^ç ilâtün Fâ ^ç ilün (Remel)	120
2	Fe ^ç ilâtün Fe ^ç ilâtün Fe ^ç ilâtün Fe ^ç ilün (Remel)	75
3	Mefâ ^ç ilün Mefâ ^ç ilün Mefâ ^ç ilün Mefâ ^ç ilün (Hezec)	100
4	Mef ^ç ülü Fâ ^ç ilâtü Mefâ ^ç ilü Fâ ^ç ilün (Muzâri ^ç)	80
5	Mefâ ^ç ilü Fâ ^ç ilâtü Mefâ ^ç ilü Fâ ^ç ilün (Muzâri ^ç)	1
6	Mefâ ^ç ilün Fe ^ç ilâtün Mefâ ^ç ilün Fe ^ç ilün (Müctes)	39
7	Mef ^ç ülü Mefâ ^ç ilü Mefâ ^ç ilü Fe ^ç ülün (Hezec)	68
8	Mef ^ç ülü Fâ ^ç ilâtün Mef ^ç ülü Fâ ^ç ilâtün (Muzâri ^ç)	1
9	Mütefâ ^ç ilün Fe ^ç ülün Mütefâ ^ç ilün Fe ^ç ülün (Kâmil)	1
10	Müstef ^ç ilün Müstef ^ç ilün Müstef ^ç ilün Müstef ^ç ilün (Recez)	1
11	Fâ ^ç ilâtün Fâ ^ç ilâtün Fâ ^ç ilün (Remel)	2
12	Fe ^ç ilâtün Fe ^ç ilâtün Fe ^ç ilün (Remel)	3
13	Mefâ ^ç ilün Mefâ ^ç ilün Fe ^ç ülün (Hezec)	2
14	Mefâ ^ç ülü Mefâ ^ç ilün Fe ^ç ülün (Hezec)	1
15	Müfte ^ç ilün Müfte ^ç ilün Fâ ^ç ilün (Serî ^ç)	1
	Toplam	485

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

1.5. Mecmuada Yer Alan Şairlerin Biyografileri⁵

Abdî Paşa (?- 1692) : İstanbul'da Anadolu Hisarı'nda dünyaya gelmiş olup asıl adı Abdurrahman'dır. Enderûn-ı Hümâyün'da eğitim görmüş, 1648'de Sarây-ı Hümâyün'da Büyük Oda'da görev almıştır. 'Tuğra çekme' yetkisi verilen Abdî Paşa, vezâret rütbesi ile nişancılık mansıbına tayin edilmiş ve saraydan çımıştır. Uzun süre nişancılık görevinde bulunduktan sonra İstanbul kaymakamlığına getirilmiştir. Kaymakamlık, valilik gibi çeşitli görevlerle farklı yerlerde bulunmuş, Sakız muhafızlığı görevinde iken vefat etmiştir.

⁵ Mecmuada kimliğini tepit edemediğimiz şairler şunlardır: Ârif, Dürri, Es'ad, Halis, Kâşif, Murâd, Okçu-zâde, Safvet, Sinânî, Ümîdî, Vehbî, Yümnî.

Abdî mahlasıyla yazdığı şiirlerini bir dîvânda toplamıştır. Şairliği ve kâtipliğinin yanı sıra Osmanlı Devleti'nin ilk vakanüvisidir. Kaynaklar, tarihçiliğinin şairliğinden üstün olduğunu belirtirler (Derin, 1998: 74-75).

Abdî (?- 1763-64) : Asıl adı Abdullah olan şair İstanbul'da doğmuştur. İsminden dolayı Abdî mahlasını kullanmıştır. Subhî Ahmed Efendi soyundan gelmesi sebebiyle Subhî-zâde Abdullah olarak bilinir. Dîvan kaleminde yetişerek hâcegan olmuştur. Birtakım terfi ve azillerden sonra sadrazam kethüdası olmuş daha sonra bu görevden de azledilmiştir. Kaynaklarda Abdî'in herhangi bir eseri hakkında bilgi bulunmamakta Râmiz ve Sâlim, nesir ve şiirdeki başarısından söz etmektedir.

Abîd (?-1780) : Kaynaklarda hakkında çok az bilgi olan şairin doğum yeri ve yılı bilinmemektedir. Asıl adı Feyzullah olup Hz. Ömer'in soyundan geldiği belirtilmektedir. Şeyhülislam Çelebizâde İsmail Âsım'a sunduğu gazel ve kasidelerle dikkatini çekmiş ve şeyhülislamın desteği ile Edirne'de müderrislik yapmıştır. 1780 yılında Sofya kadılığı görevindeyken vefat etmiştir. Mezarı Sofya'dadır. Kaynaklarda dîvânı veya başka bir eserinin olup olmadığına dair bir bilgi yoktur.

Âgâh (1630-1728) : Asıl adı Mehmed Bulak'tır. 1040 (1630-31) yılında Semerkand'da doğmuş, hâfızlık yaptıktan sonra Şevket-i Buhârî'den edebiyat tahsil etmiştir. Birçok âlim ve müellifle tanışmış, onlardan istifade etmiştir. 1699 yılında Âmid'e (Diyarbakir) gelen Âgâh burada itibar görmüş ve burayı ikinci vatanı kabul etmiştir. Ömrünün sonuna kadar burada kalmıştır. Bu sebeple kaynaklarda *Âgâh-ı Semerkandî-i Âmidî* olarak anılmıştır. Şairliğinin dışında farklı sanat dallarında da kendini göstermiş ve pek çok öğrenci yetiştirmiştir. Bilinen tek eseri *Dîvân*'ıdır. Kaynaklarda *Farsça Dîvânı* olduğu da belirtilmektedir (Akpınar, 2016, s.38-39).

Âkif (?-1787) : Hayatı hakkında sınırlı bilgi mevcuttur. Doğum yeri ve tarihi bilinmeyen şair, Lütfullah Âkif Efendi olarak tanınır. Rumeli kadılığı yaptığı bilinmektedir. Rumeli Ezdin'de vefat etmiştir. Şairin eserlerine dair bilgi de yoktur. *Şefkat Tezkiresi*'nde 26 gazeli ve Nedîm'in gazeline yaptığı bir tahmisi ile *Silahdarzâde Tezkiresi*'nde 17 gazeli yer almaktadır (Kesik, 2014).

Ârif, Süleyman (?-1769) : Asıl adı Süleyman olan şair, Ârif mahlasını kullandığı için Ârif Süleyman olarak tanınmıştır. Dîvân katipliği, silâhdar katipliği ve defter eminliği görevlerinde bulunmuştur. Üç dilde yazdığı şiirleri birer dîvânda topladığı söylenece de

elde yalnızca *Türkçe Dîvânı* mevcuttur. Bu eserde ayrıca Farsça manzumeler de yer almaktadır. Ayrıca çağının tanınmış müzehhip ve hattatları arasındadır (Uzun, 1991, s.369-370).

Ârif, Mehmed (?-1813) : Kastamonu'da doğan şairin doğum tarihi bilinmemektedir. Kastamonulu Mehmed Sâlim Efendi'nin oğludur. İlim tahsili için İstanbul'a gitmiştir. Hoca Neş'et Efendi'den ders almış, o esnada kâtiplik yapmıştır. Bu görevden azledilerek hâcegânlık rütbesine erişmiştir. Daha sonra *tezkireci-i sâni* ve *tezkireci-i evvel* olmuştur. Birçok kez azledilip farklı görevlerde yer almıştır. Mehmed Süreyyâ, Ârif Mehmed Bey'in nesirde orta hâlli, şiirde ise usta olduğunu ifade etmiştir. *Dîvân* sahibi bir şairdir (Soyak, 2015).

Ârif, Abdülbâki (1642- 1713) : Asıl adı Abdülbaki olan şair İstanbul Kasımpaşa'da doğmuştur. Tersâne-i Âmire mahzen kâtibi Ammizâde Mehmed Efendi'nin oğludur. Şiirlerinde Ârif mahlasını kullandığından Abdülbâki Ârif olarak tanınmıştır. Çeşitli medreselerde müderrislik yaptıktan sonra 1682'de Selanik kadısı olmuştur. Bu görevdeyken, eğlenceye düşkün olduğu şikâyetiyle görevden alınıp sürgüne gönderilmiştir. Hattatlık yaparak geçindiği dört yılın sonunda affedilip kadılık göreviyle Bursa'ya tayin edilmiştir. Farklı şehirlerdeki kadılık görevinin ardından önce Anadolu daha sonra da Rumeli kazaskeri olmuştur. Seksen yaşında İstanbul'da vefat etmiştir. Eyüp Sultan Türbesi hazîresine defnedilmiştir. Kaynaklar Ârif Efendi'nin Arapça, Farsça ve Türkçe şiir söyleme kudretine sahip; ayrıca kelâm, ahlâk, siyer gibi dini ilimlerle sarf, nahiv ve belagatta devrin önde gelen âimlerinden olduğunu söylemektedir. *Dîvân* dışında diğer eserleri şunlardır: *Mi'racnâme*, *Siyer-i Nebî*, *Menâhicü'l-Usûli'd-Dîniyye ilâ Mevâkîfi'l-Makâsidi'l-Ayniyye*, *Mukaddime-i Ahlak-ı Nâsirî Mu'arrebî*, *Mukadime-i Fethiyye*, *Makale-i Kandîyye*, *Ma'ne'l-Bid'a*, *el-Ma'rife ve'n-Nekre*, *Şerhu Kasîde-i Abdullah Paşa*, *Risale-i Lâm*, *Tahmîs-i Kasîde-i Bânet Su'âd* (Uzun, 1988, s.195-198).

Azim (?-1712) : Asıl adı Mehmed'dir. Müderris, kadı, defterdar ve kazaskerlik görevlerinde bulunan Şabanzâde Mehmed Muhteşem Efendi'nin küçük oğludur. Şairin doğum yeri ve tarihi hakkında bilgi yoktur. Öğrenimini tamamladıktan sonra Şeyhülislam Ankaravî Mehmed Efendi'ye mülâzim olmuştur. Çeşitli medreselerde müderrislik yapmıştır. 1712 tarihinde veba hastalığından vefat etmiştir. Gençlik yıllarında şiir ve inşayla ilgilenmiştir. Arapça ve şiir konusunda kabiliyetli olduğu söylenmektedir.

Kaynaklarda *Leylî ve Mecnûn* 'u olduğu ve bu eserine zeyl yazıldığı söylene de bu esere rastlanmamıştır. *Dîvâmnâ* âit iki nüsha İstanbul Üniveritesi Kütüphanesi T.760/3 ve Süleymâniye Kütüphanesi Lala İsmail Efendi nr.447/4'te kayıtlıdır.

Bahrî (?-1700) : Bahrî Paşa olarak bilinen şairin asıl adı Mehmed'dir. Çanakkaleli (Kilidü'l-Bahr) olduğu için Bahrî mahlasını kullanmıştır. Sarayda uzun süre padişah hizmetinde bulunmuştur. Sır kâtipliği, beylerbeyilik, valilik, vezirlik ve nişancılık gibi pek çok görevde bulunmuştur. 1700 yılında vefat eden Bahrî'nin mezarı Üsküdar'dadır. Kaynaklarda *Dîvânı* olduğu söylenmektedir. Latifelerden oluşan *Letâ'if-i Bahrî* adlı bir eseri vardır. Bu eser Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi, Revan Nr. 1082'de kayıtlıdır (Aksoyak, 2020).

Bâkî (1526-1600) : *Sultânü's-Şuarâ* diye anılan Osmanlı şiirine söyleyiş gücü kazandıran Bâkî'nin asıl adı Mahmud Abdülbâkî'dir. 1526-27 yılında İstanbul'da doğmuştur. Babası Fâtiî Camii müezzinlerinden Mehmed Efendi adında bir zattır. 15644 yılında hac yolculuğu sırasında vefat etmiştir. Fakir bir ailenin çocuğu olan Bâkî, gençlik yıllarında çıraklık yapmıştır. Kaynaklarda saraç çıraklığı olduğu söylene de yeni bir görüşe göre Bâkî'nin işi saraç çıraklığı değil, camilerde kandillerin yakılması ve bakımı hizmetini yapanlara verilen ad olan 'serrâclık'tır. Kelimenin bu manasının herkes tarafından bilinmemesi bu yanlış kanaate sebep olmuştur. Okuma ve öğrenme arzusuyla medresede eğitim alan Bâkî ileride şair ve âlim olarak ün kazanacak olan birçok isimlerle bir arada ders görmüştür. Aldığı eğitimin yanı sıra şiirle de uğraşan Bâkî, şairliğini padişaha dek kanıtlamıştır. Dönemin padişahı Kanûnî Sultan Süleymân'ın kendisine gönderdiği şiirlerine, onun emri üzerine nazîreler yazmış bir yandan da kasîdeler sunmuştur. Üç padişah gören Bâkî, kendisini çevresine sevdirmiş, kendinden sonraki şairleri de etkilemiş büyük bir şairdir. *Dîvânının* birçok nüshası bulunmaktadır. Bunlardan ilki Kanûnî Sultan Süleymân'ın isteğiyle onun sağlığında tertip edilmiştir. *Dîvâm* dışındaki eserleri ise şunlardır; *Fezâilü'l-Cihâd*, *Meâlimü'l-Yakîn fî Sîreti Seyyidi'l-Mürselîn*, *Fezâil-i Mekke* (Çavuşoğlu, 1991, s.537-540).

Cevrî (1600-1694): Cevrî, Cevrî Çelebi, Cevrî Dede olarak anılan şirin asıl adı İbrahim'dir. Kaleme aldığı bir eserin sonuna düşürdüğu tarih mısraından hareketle 1595-1600 yılları arasında doğduğu düşünölmektedir. İyi bir tahsil gören Cevrî, Galata Mevlevîhânesi, Beşiktaş ve Yenikapı Mevlevîhânelerinde sohbetlere katılmıştır. Derviş

Abdî-i Mevlevî adlı bir hattattan yazı dersleri almış usta bir ta'lik kırmacı hattatı olmuştur. Cevrî'nin hattıyla yazılan eserler devlet ileri gelenleri arasında çok tutulmuştur. Şairin Türkiye ve dünya kütüphanelerinde birçok nüshası bulunan *Dîvân* dışındaki eserleri şunlardır; *Selîmnâme*, *Hilye-i Çihârî-yâr-ı Güzîn*, *Hall-i Tahkîkât*, *Aynü'l-Füyûz*, *Melhame*, *Nazm-ı Niyâz* (Ayan, 1993, s.460-461).

Cezmî (?-1693) : Asıl adı Mehmed Abdülkerim olan şair, Sultan 4. Mehmed zamanında şeyhülislam olan şair Bahâyî Efendi'nin küçük kardeşidir. Kasım Paşa Medresesi, Sinan Paşa Medresesi gibi medreselerde müderrislik yapmıştır. Bosna, Belgrat, Diyarbakır, Kayseri ve Ankara'da kadılık görevinde bulunmuştur. İkinci kez kadılık görevi için geldiği Diyarbakır'da vefat etmiştir. Şiirlerinde Cezmi mahlasını kullanmıştır. Seyrekzâde Âsım Cezmî'nin dîvânını gördüğünü söyler. Ali Emiri Efendi de pek çok gazeli olduğunu ifade eder (Aksoyak, 2020) .

Fâmî (?-1693) : Asıl adı İsmail'dir. Diyarbakır'ın önde gelen şairlerindedir. Sultan 1.Ahmed döneminde İstanbul'da iki sene bulunmuştur. Daha sonra Diyarbakır mahkemesi başkatipliğine atanmış, ancak memleketine gitmek üzereyken vefat etmiştir. *Ferâiz* kitabını üç bin beyit olarak nazma çektiği için '*Ferâiz Nâzımı*' olarak bilinir. Kaynaklar, şiir ve inşada yetenekli olduğunu bildirir (Aksoyak, 2020).

Fehim (?-?) : Doğum-ölüm tarihi ve yeri bilinmeyen şairin asıl adı Mehmed'dir. Akşehir müftüsünün oğlu olduğundan Akşehir Müftüsü-zâde Mehmed Fehim Efendi olarak bilinir. *Sicill-i Osmanî* de dönemin ünlü şairlerinden olduğu söylenir. *Silahdarzâde* ve *Şefkat Tezkire*lerinde Fârig mahlasıyla dîvân tertip ettiği söylene de eserin herhangi bir nüshasına rastlanmamıştır (Kesik, 2020).

Fetâ (?-?) : Hayatına dair bilgiler sınırlıdır. *Silahdarzâde Tezkiresi*'nde adı Fetâ Bey, *Şefkat Tezkiresi*'nde ise Fettâh Bey olarak kayıtlıdır. Fakat her iki tezkirede de yer alan gazelinde mahlası Fetâ diye geçmektedir. Eserleri hakkında bilgi bulunmayan şaire dâir ulaşabildiğimiz tek örnek *Silahdarzâde* ve *Şefkat* tezkirelerinde kayıtlı olan gazelinden ibarettir (Kesik, 2021).

Fethî (?-1694-95) : Halep asıllı olan şairin adı Fetullah Efendi veya Fetullah Çelebi olarak kaydedilmiştir. Gençliğinde Halep'ten İstanbul'a gelmiştir. Dîvân kâtipliği yapmıştır. Sadrazam Arabacı Ali Paşa'nın mektupçuluğu görevinde bulunmuştur. Kaynaklarda

mizacının ve dilinin sert olduğu; şiir ve nesirde beğenilen şairin bilhassa nesir alanındaki yeteneğinin herkes tarafından takdir edildiği belirtilmektedir (Aksoyak, 2021).

Feyzî, Feyzullah (?-?) : Doğum tarihi bilinmeyen şairin asıl adı Feyzullah'tır. Bolu'da doğduğu bilinmektedir. Feyzullah Efendi'nin babası, dedesi ve büyük dedesi Bolu'da müftlük yapmıştır. Bolu'da zamanın müftüsü olan Kara Mehmed Efendi'den ve İstanbul'da Şeyh Süleyman Efendi'den ders almıştır. Şairin eserleri hakkında kaynaklarda bilgi olmadığı gibi ölüm tarihi de bilinmemektedir (Aksoyak, 2020).

Feyzî, Sîmkeş-zâde (1627-1690) : 1626-27 yılında İstanbul'da doğan şairin asıl adı Hasan'dır. Beyazıt'taki Simkeşhâne'de gümüş ve altın tel çeken zanaatkâr bir aileye mensup olduğu için *Simkeşzâde* sanıyla bilinmektedir. Gençken yazdığı şiirlerde dedesinin simkeşbaşı olması sebebiyle Şeyhülislam Zekeriyâyâde Yahyâ'nın verdiği Sîmî mahlasını kullanmıştır. On sekiz yaşındayken Halvetî şeyhi Abdülahad Nûrî'ye intisap edince şeyhi ona Feyzî mahlasını vermiştir. Müderrislik, vaizlik görevlerinden sonra Emir Buhârî Tekkesi'ne şeyh olmuştur. 1690 yılında da vefat etmiştir. Emir Buhârî Tekkesi civarında medfundur. *Dîvâm* dışındaki eserleri şunlardır; *Gamze vü Dil*, *Mî'râcnâme-i Resûl-i Ekrem*, *Cevâbnâme-i Mevlânâ-yı Mukaddis* (Coşkun, 2009, s.213-214).

Gâlib (1757-1799) : Klasik Türk şiirinin en büyük şairlerinden Şeyh Gâlib'in asıl adı Mehmed Es'ad'dır. İstanbul'da Yenikapı Mevlevîhânesi yakınlarındaki evinde 1757 yılında dünyaya gelmiştir. Dedesi Mevlevî olduğu gibi babası Msutafa Reşid Efendi de Ârif Ahmed Dede'den inâbe almıştır. İlk eğitimini babasından aldığı dîvânında ve *Hüsn ü Aşk*'inde belirtmiştir. Zamanın hocalarından da Arapça, Farsça dersleri almış Galata Mevlevîhânesi şeyhi olan Hüseyin Efendi'den de istifade etmiştir. Hoca Neş'et Efendi kendisine Es'ad mahlasını vermişse de dönemin Es'ad isimli şairleriyle karıştırılmaması adına daha sonra *Gâlib* mahlasını kullanmıştır.

Galata Mevlevîhânesi şeyhliği görevinde bulunan Gâlib Dede, III. Selim'le yakın dost olmuştur. Şeyh Gâlib, kısacık ömrüne pek çok eser sığdırmış ve genç denilebilecek bir yaşta 1799 yılında vefat etmiş, Galata Mevlevîhânesi hazîresine defnedilmiştir. *Dîvân*'ının dışındaki eserleri şunlardır: *Hüsn ü Aşk*, *Şerh-i Cezîre-i Mesnevî*, *es-Sohbetü's-Sâfiye* (Kalkışım, 2010, s.54-57).

Gavsî (?-1697) : Asıl adı Ahmed olan şairin, meşhur Muhammediye müellifi Yazıcızâde Mehmed Efendi'nin kardeşi Ahmed-i Bîcân'ın oğullarından olduğu rivayet edilir. Bursalı Mehmed Tahir, Nâyî Osman Dede'nin kayınpederi olduğunu söyler. Çeşitli mevlevîhânelerde şeyhlik yapmıştır. Galata Mevlevîhânesi postnişini iken hastalanmış, vefat etmiştir. Mürettep bir *Dîvâm* vardır (Karavelioğlu, 2020).

Gınâyî (?-1693-94) : Asıl adı Ahmed olup sipahi şairlerdendir. İstanbul'da doğduğu bilinmektedir. Sâlim'e göre 'kılıç ile kalemi bir araya getirebilen sipahilerden'dir. *Vekâyü'l-Fuzalâ* adlı eserde mürettep ve mükemmel bir dîvânı olduğu bilgisi kayıtlıdır. Şiirlerinde okçuluğa dair izler görülür. Mevlevî muhibbi olduğu söylenmektedir (Aksoyak, 2020).

Hâtîf (?-1823): Asıl adı Ali olan şair, kaynaklarda İstanbullu Ali ve Seyyid Çelebi isimleriyle geçmektedir. Doğum tarihi hakkında bilgi bulunmayan şairin İstanbul'da doğduğu konusunda kaynaklar birleşmiştir. Hoca Neşet Efendi'den ders alan şair II. Mahmud'un musahibi olmuştur. 1816'da da başmusahip olduğu, kendisinin tarih düşürdüğü müfredi ile bilinmektedir. Şairliğinden ziyade cilt ustalığı ile bilinmektedir. Tespit edilen tek eseri *Dîvânı* (Önal, 2013).

Îdî (?-?) : Asıl adı Bayram olan şairin Kütahya asıllı olduğu bilinmektedir. Kaynaklarda hakkında daha fazla bilgi yoktur. Adından hareketle mahlasını Îdî olarak seçmiştir (Aksoyak, 2020).

İhyâ (?-1813) : İstanbul Galata'da doğan şairin doğum tarihi bilinmemektedir. Asıl adı Yahyâ'dır. Seyyid Şerif Yahyâ İhyâ Efendi olarak tanınmaktadır. Medrese öğrenimi görmüştür. III. Selim'e sunduğu kasideler ve gazellerine yaptığı tahmislerle padişahın iltifatını alarak müderrisliğe getirilmiştir. Süleymaniye Medresesi müderrisliği görevinde iken vefat eden şairin bilinen tek eseri *Dîvânı* (Kesik, 2020).

İzzet, Ali Paşa (1692-1734) : Asıl adı İzzet olan şairin doğum yeri Müstakimzâde'ye göre İstanbul; Safâyî'ye göre ise Edirne'dir. Babası aracılığıyla defterdar mektupçusu olmuş daha sonra başdefterdar vekilliğine getirmiştir. İzzet Ali Paşa, Patrona Halil İsyanı'nda zorlamalara rağmen görevinden ayrılmamış isyanın bastırılmasında rol oynamıştır. *Dîvân*'nın birçok nüshası bulunmaktadır. *Târih-i Aynî'den Mütercem Bir Parça* ve *Nigârname* adlı iki eseri daha vardır. *Nigârname*, Nedîm'e yazdığı latife yollu bir

mektuptur. Bu esere Nedim dîvânının nüshalarında da yer verilmiştir (Albayrak, 2011, s.556-557).

İzzî, Süleyman (?-1754) : Asıl adı Süleyman olan şair İstanbul'da doğmuştur. Babası, IV. Mehmed'in kızı Hatice Sultan'ın Baltacılar kethüdâsı olan Halil Ağa'dır. İlk eğitimini âlim bir zat olduğu anlaşılan babasından almıştır. Ardından özel hocalardan dersler alarak sülüs ve nesih yazılarından icazet almıştır. Babasının saraya yakınlığı ve yazısının güzelliği sayesinde Dîvân-ı Hümâyun kâtipleri arasına girmiştir. Kethüda kâtipliği, silahdar ve sipahi kâtipliği ve rûznâmçelik görevlerinde bulunmuştur. Tezkirelerde kendisinden şiir ve nesirde iyi bir şair olarak bahsedilmiştir. Onu meşhur yapan vakanüvisliğidir (Emecan, 2001, s.565-566).

İzzî, Mehmed (?-1694) : Asıl adı Mehmed'dir. Doğum yeri konusunda kaynaklarda farklı görüşler vardır. Safâyî ve Sâlim'e göre Şirvan, Belig'e göre Revan, Şeyhî ve Ayvansarayî'ye göre ise Van'da doğmuştur. Eğitim almak maksadıyla İstanbul'a gelmiştir. İnşadaki başarısıyla dîvân kâtipliğine getirilmiştir. Ömrünün sonlarına doğru memleketine dönmüştür. İzzî mahlasıyla şiirler yazan şairin dîvân tertip edip etmediği bilinmemektedir. Türkçe ve Farsça şiirleri vardır (Ekinci, 2020).

Kâmî (?-1545-46) : Karaman'da doğan şairin asıl adı Mehmed'dir. Şeyh Cemâl-i Halvetî'nin kardeşinin oğludur. Aynı zamanda ona intisap etmiştir. Çeşitli yerlerde kadılık yapmıştır. Şiirlerini tertip ettiği bir dîvânının varlığı bilinmemektedir. Câmî'nin *Yusuf u Züleyhâ* adlı mesnevisini, Nizâmî'nin *Üveyse vü Râmin* ile Cürcânî'nin *Vâmık u Azrâ* eserlerinden alıntı yaparak Türkçe'ye tercüme etmiştir. Ancak bu eser Kâmî'nin vefatından sonra kaybolmuştur. Bu eserin bazı bölümlerine tezkirelerde rastlanmaktadır (Kaplan, 2014).

Lebîb, Hüseyin Abdulgafûr (1695-1768) : Diyarbakır'da doğmuştur. Asıl adı Hüseyin Abdulgafûr'dur. Kara Vâiz lakabıyla da anılan şair, memleketi dolayısıyla Lebîb-i Âmidî olarak tanınmıştır. Eğitimi konusunda kaynaklarda fazla bilgi bulunmamaktadır. Fatin Hâmî'den ders aldığını, Sâlim mülâzım sınıfından olduğunu, Râmiz ise Sultan Ahmed devrinde İstanbul'a gelerek ilimle meşgul olduğunu söylemektedir. Yaklaşık yirmi yıl Diyarbakır'da müftülük yapmıştır. Şairin sıkıntılı bir hayatı olduğu ve âmâ olduğu bilinmektedir. Bu rahatsızlığının ne zaman ortaya çıktığına dair kaynaklarda bilgi

bulunmamaktadır. Şairin bir *Dîvânı* ve bu dîvânda yer alan *Tezyîl-i Fihrist-i Şâhân* adlı bir eseri vardır (Kurtoğlu, 2013).

Lebîb, Mehmed (?-1702) : Hakkında çok az bilgi bulunan şairin asıl adı Mehmed'dir. Dîvân kâtibi olduğu bilinmektedir. *Miraciye* adlı eseri ile tanınır (Aksoyak, 2020).

Mekkî (1714-1797) : Asıl adı Mehmed'dir. Babası, sarayda 'kilâr-i hâssa' ağası iken kendini yetiştirerek Mekke kadılığına yükselen Halil Efendi'dir. Babasının Mekke kadılığı görevinde iken burada doğmuştur. Bu sebeple Mekkî mahlasını kullanmıştır. Babasının vefatı üzerine İstanbul'a getirilmiştir. Burada tahsilini tamamladıktan sonra sırasıyla Sahn müderrisliği, Medine ve İstanbul kadılığı, Anadolu kazaskerliği ve şeyhülislamlık görevlerinde bulunmuştur. Mürettep *Dîvâm* bulunan şairin hat sanatında ve bilhassa ta'lik yazısında üstat olduğu belirtilmektedir. Dîvânı dışında tefsir, şerh, tercüme gibi konularda kaleme aldığı 15 eseri bulunmaktadır (Özcan, 2003, s.577-578).

Muhlis (?-1772) : Nevşehir'de doğan şairin doğum tarihi bilinmemektedir. Mustafa Muhlis Efendi olarak tanınmıştır. Medrese eğitimi almış Mısır'da kadılık yapmıştır. Eserlerine dair bilgi bulunmamaktadır. *Şefkat* ve *Silahdârzâde* Tezkirelerinde Mısır kadılarından Hamdî Efendi tarafından müstezada dönüştürülmüş bir gazeli, Muhlis'in şiirine örnek olarak verilmiştir (Kesik, 2014).

Münîb (1731?-1828) : Münîb mahlaslı şair, Gaziantep'li olması sebebiyle Ayıntâbî ve 'hoca' unvanı ile anılmıştır. İlk eğitimini Gaziantep'te aldıktan sonra İstanbul'a giderek burada birçok hocadan dersler almıştır. Memuriyetinin ardından müderris olmuş daha sonra Sarây-ı Hümâyûn hocası olmuş, ayrıca birçok devlet görevinde bulunmuştur. Şiirleri daha çok tarih manzumelerinden oluşmaktadır. İslamî ilimlerde geniş bilgi sahibi olan şairin bu alanda birçok eseri bulunmaktadır (Özel, 1991, s.245-246).

Nâbî (1642-1712) : Urfa'da doğmuştur. Asıl adı Yusuf'tur. Hayriyye adlı eserinin başında, ailesinin ilim sayesinde yüksek mertebelere ulaştığını ve ünlü bir nesebi olduğunu belirtmiştir. İlk eğitimini Urfa'da almış, burada Arapça ve Farsça da öğrenmiştir. Bir rivayete göre, Yakup Halife adında bir şeyhe intisap ederek tasavvufa yönelmiş, onun teşviki ile İstanbul'a gitmiştir. Başka bir rivayette ise, Urfa'da arzuhalcilik yaparken mutasarrıfın dikkatini çekerek onun telkiniyle İstanbul'a gitmiştir. İstanbul'da IV. Mehmed'in musahibi Samat Msutafa Paşa ile yakınlığı sayesinde rahat bir hayat sürmüştür. Klasik Türk şiirinin hikemî tarzının en önemli temsilcisi olmuş ve

kendinden sonra yaşamış birçok şairi etkilemiş bir üstattır. Dîvânının onlarca nüshasının bulunması onun şiirlerinin çok okunduğunun bir işaretidir. *Türkçe Dîvân*'ının sonunda 'Dîvânçe-i Gazeliyyât-ı Fârisî' başlığıyla yer alan bir dîvânçesi bulunmaktadır. Bir diğer önemli eseri olan *Hayriyye* geniş bir okuyucu kitlesi tarafından okunmuş ve beğenilmiştir. Bunlardan başka *Hayrâbâd*, *Tercüme-i Hadîs-i Erbaîn*, *Surnâme* adlı eserleri ile bâzı mensur eserleri vardır (Karahan, 2006, s.258-260).

Nâfîz (?-1767) : Asıl adı Feyzullâh olan şair, şeyhülislam İmam Mehmed Efendi'nin oğludur. Aile kökleri Amasya'nın Ladik kasabasına dayanmaktadır. Lâzîkî lakabının buradan geldiği düşünülmektedir. Müderris olan Nâfîz mollalık ve Mekke ile İstanbul kadılıkları görevlerinde bulunmuştur. Rumeli kazakerliği görevindeyken vefat eden şairin tek nüshası bulunan *Dîvân*'ının dışında *Letâifü'l- Hayâl* ve *Dürretü'l- Muhâkemât* adlı eserleri vardır (Demir, 2020).

Nahîfî (1665-1738) : Kaleme aldığı *Hilyetü'l-Envâr* adlı eserinden yola çıkarak 1665-66 yılında doğduğu söylenebilir. Asıl adı Süleyman'dır. Müstakimzâde Süleyman Sâdeddin Efendi ile yakın akrabadır. İyi bir öğrenim görmüş Hâfız Osman'dan sülûs ve nesih icâzeti almış ta'likte de kendini yetiştirmiştir. İlmî ve edebî muhitlerde tanınmış takdîr toplamıştır. Nâbî ve Sâbit gibi hikemî şiir tarzını takip etmiştir. Gazel ve kasidede akla ilk gelen şairlerden etkilenmiş, Nâbî, Sâbit, Nedim ve Râsih gibi şairlere nazireler yazmış, Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî, Hâfız-ı Şîrâzî ve Molla Câmî'nin şiirlerine Farsça tahmîsler kaleme almıştır. Manzun ve mensur tarzda birçok eseri bulunmaktadır (Uzun, 2006, s.297-299).

Nâ'îl (?-?) : Doğum yeri ve tarihi bilinmeyen şair Abdürrahim Nâ'îl Efendi olarak tanınmıştır. Rumeli kasabalarında kadılık yapmıştır. Şairin vefat tarihi ve eserlerine dair bir bilgi bulunmamaktadır. *Silâhdârzâde* ve *Şefkat* tezkirelerinde bir gazeli yer almaktadır (Kesik, 2014).

Nâşîd (1749-1791): Asıl adı İbrahim olan Nâşîd Bey, 1749 yılında Mora'da doğmuştur. 'Güzel neşîde, şiir okuyan' manasındaki Nâşîd mahlasıyla tanınmıştır. Babası Topal Osman Paşa'nın oğlu Râtîb Ahmed Paşa'dır. Nâşîd'in kardeşlerinden Şemseddin Bey Nâmık Kemal'in dedesidir. Nâşîd babasının ölümünden sonra Enderûn'a alınmıştır. III. Mustafa'nın mâbeyinciliğine getirilmiş görevine I. Abdülhamid döneminde de devam etmiştir.

Kaynaklarda yetenekli bir şair olduğu belirtilmiştir. Gazellerinde Sâib-i Tebrîzî ve Şevket-i Buhârî'yi, nesir ve inşâda ise Nâbî ve Nergisî'yi hayrette bırakacak kadar yetenekli olduğu söylenmişse de nesir alanındaki kudretini gösterecek bir örneğe rastlanamamıştır. Ölümünden sonra şiirleri Câvid Ahmed Bey tarafından toplanıp *Dîvân* tertip edilmiştir. Bunun dışında tezkire ve mecmualarda gazel, kıta ve beyitlerine rastlanmaktadır. Kendisinin de *Müntehabât-ı Eş'âr* adında, dönemin şarilerinin şiirlerinden oluşan bir mecmua derlediği söylenmektedir (Zülfe, 2006, s.434-435).

Nâzım (?-1695) : İstanbul'da doğmuştur. Asıl adı Mustafa olan şair Ördek İsmail adlı bir yeniçeri efendisinin oğludur. Öğrenim gördükten sonra yeniçeri kaleminde baş halife ve yeniçeri efendisi olmuştur. Kaynaklarda hakkında pek az bilgi olan şairin dîvânı olup olmadığı bilinmemektedir (Aksoyak, 2020).

Necîb (?-1703) : Necib Mehmed Efendi aslen Edirneli'dir. Damâdzâde olarak bilinmektedir. Edirne'nin hatrı sayılır müderrislerindendir. Birçok medresede müderrislik yapmıştır. Belîğ, son zamanlarında aklî dengesini kaybettiğini söyler. Kaynaklarda şairin bir dîvânı olduğu kayıtlıdır (Aksoyak, 2020).

Nesîb, Yusuf (1632-1712) : 1632 yılında Konya'da doğan şairin asıl adı Yusuf'tur. Konya'da tahsilini tamamladıktan sonra İstanbul'a gelerek bazı vezirlerin himayesi altına girmiştir. Mekke Mevlevîhânesi'ne şeyh olarak gönderilmiştir. Münecimbaşı Ahmed Dede'nin astronomi derslerine devam etmiştir. Hac farızasını yerine getirdikten sonra Konya'ya dönmüş, farklı şehirlerde bulunmuştur. Bostan Çelebi'nin hizmetinde mesnevihan olmuştur. Nesîb Dede'nin *Dîvân* 'ından başka *Rişte-i Cevâhir* adlı bir eseri vardır (Ceyhan, 2020).

Nesîb, Mehmed (1740-1790) : Asıl adı Mehmed olan şair 1740 yılında İstanbul'da doğmuştur. Akranı arasında İkibayraklı-zâde olarak tanınmıştır. Seyyid Mehmed çocukluk ve gençliğinde çeşitli ilimlere dair bilgi edinerek kendisini geliştirmiş ve yirmili yaşlarında üstat olarak anılmıştır. Farklı görevlerle çeşitli yerlerde bulunan şair, bir müddet dîvân kâtipliği ve reîs-i kütüplük görevlerinde de bulunmuştur. Ölümünden sonra dostları tarafından şiir ve mektupları bir araya getirilmiştir. *Dîvân-ı Seyyid Mehmed Nesîb*, şairin şiirlerini ihtiva eder. *Münşeât-ı Nesîb* ise Nesîb'in yakınları, dostları ve devlet adamlarına hitaben süslü nesirle yazdığı mektup, dilekçe ve rapor mahiyetindeki yazılarını içerir (Ceyhan, 2020).

Nev'î (1533-1599) : Asıl adı Yahya olan şair, Malkara'da doğmuştur. Babası Pîr Ali, annesi Muhammediye müellifi Yazıcıoğlu Mehmed'in soyundan gelmektedir. Babası Halvetî şeyhidir. Malkara'da câmi imamlığı ve sıbyan mektebi muallimliği yapmıştır. Nev'î, ilk eğitimini babasından almış, daha sonra İstanbul'a giderek Davud Paşa medresesinde derslerine devam etmiştir. Gelibolu ve İstanbul'daki birçok medresede müderrislik yapmıştır. Manzum ve mensur tarzda kaleme aldığı birçok eseri bulunmaktadır (Sefercioğlu, 2007, s.52-54).

Neylî (1673-1748): Asıl adı Ahmed'dir. 1673 yılında İstanbul'da doğmuştur. İstanbul kadılarında Mirzâ Mehmed Efendi'nin oğludur. Mirzâzâde diye anılmıştır. Babası ulemâdan olduğu için küçük yaşta mülâzım sayılmış, genç yaşta müderris olmuştur. Süleymaniye müderrisliğinden sonra İzmir kadılığna getirilmiştir. Patrona Halil İsyanı'nda birçok kişi taşraya sürülürken Neylî Efendi, muhtemelen ağabeyi Mirzâzâde Şeyh Mehmed Efendi'nin şeyhülislamlık makamına getirilmiş olmasından dolayı İstanbul'da kalmıştır. Daha sonra Mekke kadılığı, Anadolu ve Rumeli kazaskerliği görevlerinde bulunmuştur. Kaynaklar, Neylî'nin ilmî ve edebî şahsiyetinden övgüyle bahseder. Arapça ve Farsça'dan yaptığı tercümeleler de buna delil olarak gösterilir. Mürettep *Dîvân* dışında tercüme eserleri bulunmaktadır (Erdem, 2007, s.69-71).

Nihâlî (?-1772-73) : Kaynaklarda nerede ve ne zaman doğduğu bilinmemektedir. Asıl adı Mehmed olan şair, Nâbî'nin kız kardeşinin oğludur. *Dîvân-ı Hümâyûn* hâcegânlarından olduğu bilinmektedir. Bilinen tek eseri *Dîvânçe*'sidir. Nihâlî, Nâbî, Nahîfî, Neylî, Nüzhet gibi şarilere çeşitli nazireler yazmış, daha çok hikemî tarzı benimsemiştir (Kaplan, 2013).

Ni'met (1700-1773) : Asıl adı Ni'metullâh'tır. Kaynaklarda doğum tarihi 1700 olarak kayıtlıdır. Fakat *Topkapı Yazma Eserler Katalog*'unda ve *Sicill-i Osmanî*'de şairin doğum tarihi 1710-11 olarak verilmiştir. Küçük yaşta yetim kalan Ni'met Efendi'yi dedesi Osman Efendi yetiştirmiştir. *Sicill-i Osmanî*'de mevâliden olduğu söylenen Osman Efendi'de ilk eğitimini alarak mülâzım olduğu söylenmektedir. Müfettişlik, mollalık ve kadılık görevlerinde bulunmuştur. Bilinen tek eseri *Dîvân*'dır (Alkan, 2013).

Niyâz (?-1778) : Asıl adı Seyyid Ahmed'dir. Kimi kaynaklarda Hoca Neş'et'ten ders aldığı söylenmektedir. *Silahdârzâde ve Sicill-i Osmanî*'de ise Hoca Neş'et'in ondan ders aldığı söylenmekteyse de *dîvân*'ındaki iki medhiyesi, Hoca Neş'et'in öğrencisi olma

ihtimalini güçlendirmektedir. Ordu şeyhi olarak görev yapmış olan şairin bilinen tek eseri *Dîvânî*'dir (Kurtoğlu, 2014).

Nûrî (?-1799) : Hayatının ilk yılları hakkında pek az bilgi vardır. Genç yaşta hâcegânlığa yükseldiği bilinmektedir. Kâtiplik, maliye tezkireciliği ve rûznâmçelik görevlerinde bulunan ve şiirlerinde Nûrî mahlasını kullanmış olan Halil Nûrî, vefatına kadar aralıksız dört yıl vakanüvislik görevinde bulunmuştur. Görevde bulunduğu sürece dönemin olaylarını kaleme aldığı altı ciltlik eseri III. Selim'e sunmuştur. Daha çok vakanüvisliği ile bilinen Halil Nûrî Bey'in mürettep bir *Dîvânî* vardır (İşpirli, 1997, s.321-323).

Nusret (?-1794) : Asıl adı Ebubekir Nusret olan şair Harputludur. Yetiştği çevrede Çankalzâde adıyla bilinmektedir. Nuruosmaniye Camii Kütüphanesi'nin üçüncü hafız-ı kütübüdür. Gençliğinde İran, Bağdat ve Şam'da bulunmuş ardından İstanbul'a gitmiştir. Hafız-ı kütüplük görevinde iken vefat etmiştir. Kaynaklarda Nusret'in üç dilde şiir yazdığı, talep edenlere Arapça ve Farsça öğrettiği ifade edilmiştir. Üç nüshası bilinen *Dîvânî*'yi dışındaki eserleri şunlardır; *Mâhazar, Sâ'ib-i Tebrizî Dîvânî Şerhleri, Mûlahhas min Tefsîri Keşfü'l-Esrâr*'dir (Ünlü, 2020).

Nüzhet (?-?):Urfa'da doğmuştur, doğum tarihi bilinmemektedir. Küçük yaşta eğitime başladığı ve Koca Ragıp Paşa'nın Halep ve Rakka valilikleri zamanında mühürdarlık ve devatdarlık yaptığı bilinmektedir. Mahlası Nüzhet olan şairin adı hakkında kaynaklarda farklı görüşler vardır. Adı, *Silahdârzâde* ve *Şefkat* Tezkireleri'nde Ömer, *Osmanlı Müellifleri* ve *Sicill-i Osmanî* de Nüzhet Ömer, *Tuhfe-i Nâilî*'de Nüzhet, *Mecelletü'n-Nisâb* ta ise Ahmed olarak verilmiştir. Mahlası Nüzhet olan şair, Ahmed Nüzhet mahlasını da kullanmıştır. Osmanlı Müellifleri'nde astronomiyle ilgilendiği bilgisi yer almaktadır. Farsça *Tenbîhâtü'l-Müneccimîn* isimli eseri tercüme etmiştir. Hacimli bir *Dîvân* vardır. Ayrıca, *Tenbîhâtü'l-Müneccimîn, Örfî Dîvânı Şerhi, Manzum Hadîs-i Erba'în Şerhi, Cevâhirü'l-hikem, Menkabe-i Evliyâ'ıye fî Ahvâli Rızâ'ıye, Terceme-i Hâl-i Râgıb Paşa* adlı eserleri vardır (Duran, 2014).

Râmî (1655-1708) : 1655'te İstanbul Eyüp Sultan'da doğmuştur. Babası Terazici Hasan Ağa'dır. Gençliğinde bir süre baba mesleği olan su yolculuk yaptıktan sonra şiir ve inşaya olan kabiliyeti sayesinde *Dîvân-ı Hümâyun Kalemi*'ne girmiştir. Zamanla katipliğe yükselmiş, şiir yazmadaki mahareti dolayısıyla dönemin şairleri arasında tanınmıştır. Nâbî ve Sâmî ile yakınlık kurmuştur. Nâbî ile beraber hac yolculuğu yapmıştır. Masraf

katipliği dîvân efendiliği, kesedarlık, reisülküttaplık yapmıştır. Diplomatik başarılarının ardından sadrazamlık görevine getirilmiştir. Edirne vak'ası sonrası sadâretten feragat etmiştir. Bu olaydan sonra kendini affettirerek hayatını valilikle devam ettirmiştir. *Dîvân* dışında çeşitli mektup fermân ve resmî olmayan yazışmaları bir araya getirdiği *Münşeât* adlı bir eseri ve Karlofça Antlaşması hakkında bilgiler ihtiva eden *Sulhnâme* adlı eseri bulunmaktadır (Ahışhalı, 2007, s.449-451).

Râsîh (?-1768) : Asıl adı Mehmed'dir. İstanbul'da doğmuştur. Babası Rumeli Hisarı yakınlarındaki Boğazkesen Hisarı'nın kale ağasıdır. Babasının vefatından sonra onun yerine kale ağası olmuştur. Hat sanatında tahsil görmüştür. Şiir ve inşada maharetli olduğu, ilim sahibi ve hâcegân zümresinden bir şair olduğu söylenmektedir. Eserlerine dair kaynaklarda herhangi bir bilgi bulunmamaktadır (Yekbaş, 2020).

Râsîd (1670-1735): İstanbul'da doğan şairin 1670 yılında doğduğu tahmin edilmektedir. Babası Bursa kadılarındandır. İyi bir eğitim görmüş medrese tahsilinden sonra genç yaşta mülâzım olmuştur. İbtidâ-i hâric rütbesiyle Hacı İlyas Medresesi'nde, hareket-i hâric rütbesiyle Ambar Gazi Medresesi'nde ibtidâ-i dâhil rütbesiyle Halil Paşa Medresesi'nde bulunmuştur. 1714 yılında sadrazam Şehid Ali Paşa tarafından vakanüvislik görevi verilmiştir. Patrona Halil İsyanı'na kadar pek çok görevde bulunan şair, isyandan sonra birkaç adaya sürgün edilmiş, Patrona Halil ve adamlarının ortadan kaldırılması üzerine tekrar görevine dönmüş, Anadolu kazaskerliği görevinde iken vefat etmiştir. Şiir anlayışının şekillenmesinde Nâbî ve Sâib'in etkileri vardır. Pek çok nüshası bulunan *dîvânı* dışında eserleri şunlardır; *Sıhhat-âbâd*, *Münşeât*, *Fetih-nâme*, *Vakfiyeler*, *Târih* (Günay, 2007, s.463-465).

Re'fet (?-1770) : Hakkında çok az bilgi bulunan şairin doğum yeri ve tarihi bilinmemektedir. Asıl adı Ahmed'dir. Kibleli-zâde Ahmet Ref'et Bey olarak tanınmıştır. Ordû-yı Hümâyûn'da görev yapmıştır. Eserleri hakkında bir bilgi bulunmamaktadır. *Şefkat* ve *Silahdarzâde* tezkirelerinde birer gazeli ve Ayvansarayî'de na'tinden iki beyit yer almaktadır (Kesik, 2014).

Refî'â (?-1720) : Nuhbetü'l-Âsâr'da Refî'â'nın Refî' olarak gösterilmesi, Nail Tuman'ı yanıltmış, iki farklı şair varmış gibi algılanmasına yol açmıştır. Ancak klasik biyografi kaynaklarına ve Refî'â'ya ait bilgilere bakıldığında Refî'â ile Refî'nin aynı kişiler olduğu fark edilmektedir. Asıl adı Abdurrahman Efendi olan Refî (Refî'â), küçük yaştan itibaren

iyi bir eğitim almıştır. Aynı zamanda tasavvufî terbiyeden geçmiştir. Sultan Bâyezid Câmîi'nde vâizlik yapmıştır. İyi bir vâiz olduğu ve ilahî tarzında şiirler söylediği nakledilmektedir (Tanyıldız, 2014).

Rûhî (1534-1605) : Asıl adı Osman'dır. Bağdat'ta doğan şair Rûhî-i Bağdâdî olarak anılmıştır. Esrar Dede, Rûhî'nin Mevlevî olduğunu, seyahat etmeyi sevdiğini, İstanbul'a giderek bir müddet Galata Mevlevîhânesi'nde kaldığını söylemiştir. Birçok şehri dolaşan Rûhî'nin aradığını bulamadığı şiirlerinden anlaşılmaktadır. Şiirlerinde; karşılaştığı riyakâr insanlardan, rüşvet alan kadılardan, mürüvvetsiz beylerden ve talihinden sık sık şikâyet etmiştir. Vahdet-i vücûd anlayışını benimsemiş, şiirlerinde tasavvufa yer vermiş; daha çok terkîb-i bendiyle ünlenmiştir. Dîvânı, *Külliyât-ı Eş'âr-ı Rûhî-i Bağdâdî* adıyla basılmıştır (Ak, 2008, s.205-206).

Rüşdî (1637-1700) : Asıl adı Ahmed olan şair, Bosna'da doğmuştur. 1645'te İstanbul'a gelerek Galata Sarayı'na yerleştirilmiş daha sonra padişahın yeni sarayında kiler odasına nakledilmiştir. Buradan emekli olduktan sonra farklı sebeplerle farklı yerlerde bulunmuştur. Çan kazasına kadı olarak tayin edildikten sonra bu görevinde iken vefat etmiştir. Sahhaflık yaptığı için 'Sahhâf Rüşdî' olarak bilinir. Bilinen tek eseri mürettep *Dîvân*dır (Ekici, 2006, s.2-8).

Sabih (?-1783) : Asıl adı Ahmed olan şair, İstanbul Kumkapı'da doğmuştur. Münecimbaşı ve müderris olan ağabeyi Abdullâh Efendi'nin yardımıyla iyi bir tahsil görmüştür. Yine kardeşinin yardımıyla Sultan III. Murad tarafından Galata Gümrüğü kâtipliğine sonra da başkâtipliği görevine getirilmiştir. Nâbî etkisinde şiirler yazan şair, aşk, güzellik, dinî ve felsefî konularda şiirler söylemiştir. *Dîvân*'ının dört nüshası bulunmaktadır (Özdingiş, 1998).

Sâbit (1650?-1712) : Bosna'da doğan şairin 1650 yılı civarında doğduğu tahmin edilmektedir. Asıl adı Alâeddin Ali'dir. İlk eğitimini Müftü Halil Efendi'den aldıktan sonra İstanbul'a gitmiştir. Müderrislik ve kadılık görevlerinde bulunmuştur. İki oğlunu art arda kaybetmiş ünlü tercî-i bendini bu dönemde yazmıştır. Konya ve Diyarbakır mevleviyetinin ardından İstanbul'a dönmüş vefatına kadar başka görev almamıştır. Şiirde yerlilik ve yeniliği birlikte yürüttüğü, mizah unsurlarına yer verdiği görülür. Mürettep bir *Dîvânı* vardır. *Zafernâme*, *Derenâme*, *Berbernâme* adlı mesnevileri ve Edhem ü Hümmâ adında yarım kalmış bir mesnevisi bulunmaktadır (Karacan, 2008, s.349-350).

Sabrî (?-1645): Edirne’de doğmuştur. Kaynaklarda adının Mehmed, Şerif Sabrî ve Seyyid Ahmed olduğuna dair farklı görüşler vardır. Öğrenimini Edirne’de tamamlayıp ilmiye mesleğine girmiştir. Çeşitli yerlerde kadılık görevinde bulunmuştur. Sevilen biri olarak tanınmıştır. Zamanının güçlü şairlerinden sayılan Sabrî’nin aynı zamanda âlim bir kişi olduğu belirtilmiştir. Kasidelerinde Nefî’nin, gazellerde ise Şeyhülislam Yahyâ’nın etkisi görülür. Nefî’i tarafından takdir edilmiştir. Sabrî, geleneğin aksine dîvânına tevhid münâcât ve na‘tla değil IV. Murad, Şeyhülislam Yahyâ, Kırım Hanı Mehmed Giray, Kemankeş Mustafa Paşa, Silahdar Mustafa Paşa, Hüsrev Paşa ve Güzelce Ali Paşa’ya sunduğu kasidelerle başlar. *Dîvânı, Dîvân-ı Sabrî-i Şâkir* adıyla basılmıştır (Erdem, 2008, s.356-357).

Sa‘deddin (1719-1788) : İstanbul Atikalipaşa semtinde 1719 yılında dünyaya gelmiştir. Beyazıt’taki Sadrazam Seyyid Hasan Paşa Medresesi müderrislerinden Mehmed Emin Efendi’nin oğludur. Babasının yanı sıra çeşitli âlimlerden ders almış Arapça ve Farsça öğrenmiştir. Sülûs, nesih, ta‘lik yazılarında kendini geliştirmiştir. Yaşadığı birkaç olumsuzluktan sonra bütün zamanını ilme ve eser telifine ayırmıştır. Ömrü yoksullukla geçmiştir. Hiç evlenmeyen şair, geçimini kitap istinsah ederek sağlamıştır. Biyografik, dinî-tasavvufî ve edebî alanlarda birçok eseri bulunmaktadır (Yılmaz, 2006, s.113-115).

Sâhib (1710-1770) : 1710 yılında İstanbul’da doğmuştur. Babası, İbn Haldun mütercimi diye bilinen Şeyhülislam Pîrîzâde Mehmed Sâhib Efendi’dir. Öğrenimini tamamlamasının ardından müderris olmuştur. Çeşitli medreselerde görev yaptıktan sonra mevleviyet verilmiştir. İstanbul kadılığına getirildikten kısa bir süre sonra azledilmiştir. Çeşitli görevlerden sonra Rumeli kazaskerliğinden istifa ederek inzivaya çekilmiştir. Veliyüddin Efendi’nin vefatı üzerine şeyhülislamlığa getirilmiş bu görevdeyken hastalanıp felç geçirmiştir. Osmanlı- Rus savaşının olumsuz neticelenmesinden dolayı üzüntüden rahatsızlığı artmıştır. Şeyhülislamlık makamında iken vefat etmiştir. Kaynaklarda Osman Sâbih’in âlim, fâzıl, kalem sahibi, nazım ve nesriyle akranları arasında öne çıktığı belirtilmektedir. *Makamâtü’l-Bedîa* adında, kendi şiirlerinden oluşan müellif hattı olduğu kaydedilen bir mecmuası vardır (Özcan, 2007, s.291-292).

Said (?-1871) : Hayatı hakkında kaynaklarda bilgi bulunmamaktadır. Adı Mehmed Kâtib-zâde’dir (Kılıç, 2017).

Salâhî (1705-1783) : Asıl adı Abdullah Selâhaddin olan şair, bugün Yunanistan sınırları içinde bulunan Kesriye’de doğmuştur. Salâhî Uşşâkî diye tanınır. Kesriye’de eğitimini tamamladıktan sonra babasından devraldığı kâtiplik mesleğine ve eğitimine devam etmek için İstanbul’a gitmiştir. Hekimoğlu Ali Paşa’nın hizmetine girmiş, onun maiyetinde, görevi dolayısıyla birçok yere seyahat etmiştir. Paşa’nın Mısır valiliği üzerine Kahire’de bulunmuş burada Halvetî şeyhi Şemseddin Muhammed el-Hifnî ile tanışmıştır. Nakşibendî şeyhi Hasan Demenhûrî’den cifr, vefk ve ilm-i hurûf ilimlerini öğrenmiştir. İstanbul’a döndükten sonra Cemaleddin Uşşâkî’ye intisap etmiştir. Fatih Âşık Paşa mahallesindeki Tâhir Ağa Tekkesi’nin postnişinliğine getirilmiştir. Burada yangın çıkınca Eğrikapı’daki tekkeye taşınan Salâhî Uşşâkî burada vefat etmiştir. Tercüme, telif, şerh konularında kaleme aldığı çok sayıda eseri bulunmaktadır (Ceyhan, 2009, s.17-19).

Sâlik (1717-1800?) : Kasımpaşalı Sâlik olarak bilinmektedir. Kendisinin kaleme aldığı ve tarih düşürdüğü rubaisinden 1717-1718 tarihinde anlaşılmaktadır. Ölüm yeri ve tarihi hakkında ise kesin bir bilgi yoktur. Dîvânının Topkapı nüshasından yola çıkarak 1800’den sonra vefat ettiği tahmin edilmektedir. Diğer Sâlik’lerle karıştırıldığı görülmektedir. Halep, Şam ve Ruha (Urfa)’da uzun süre bulunmasından ötürü Şefkat Tezkiresi’nde Halebiyyü’l-asl olarak anılmaktadır. *Sicill-i Osmanî*’de III. Mustafa dönemi Kethüdâ-yı Sadr-ı Âlî kâtiplerinden olduğu kayıtlıdır. Hayatı hakkında sınırlı bilgi mevcuttur. *Devhatü’l-Eser* adını verdiği dîvânındaki tarih manzumelerinden, 1737 yılında dîvânını tertip ettiği öğrenilmektedir (Kılıç, 1998).

Selîm (?-1765) : Asıl adı Mehmed Takî olan şairin doğum yeri ve tarihi hakkında bir bilgi yoktur. Rumeli kadılığı yaptığı ve mühtedî olduğu bilinmektedir. Şefkat Tezkiresi’nde adı Mehmed Nâkî olarak geçmektedir. Selîm’in kayıtlara geçen herhangi bir eseri yoktur (Batği, 2020).

Sihhatî (?-1692) : Asıl adı Abdüllatif’tir. Tokat’ta doğduğu bilinmektedir. İstanbul’a giderek yeniçeri ocağına katılmıştır. Eserlerine dair bilgi yoktur (Aksoyak, 2020).

Sırrî (?-1699) : Asıl adı İbrahim Sırrî olan şair Üsküdarlı’dır. Maliye kâtiplerinden olduğu ve bir süre bu kalemden çıkan yazıların tarihlerinin atılmasıyla görevli olduğu bilinmektedir. Veziriâzâmlara sunduğu kasidelerde, bu görevinde gördüğü haksızlıkları dile getirmiş, devlet büyüklerinden destek ummuştur. Râmî Mehmed Paşa ve Amcazâde Hüseyin Paşa’ya sunduğu kasidelerden hareketle borç içinde sıkıntılı bir hayatı olduğu

anlaşılmaktadır. Nerede öldüğü bilinmeyen şairin mezarıyla alakalı araştırmalar sonuçsuz kalmıştır. Kaynaklar onun şairliğini övmüş, Ali Canip Yöntem ise meşhur şairlerden olduğunu, hakkında söylenen övgü dolu sözlerin abartı olmadığını dile getirmiştir. *Dîvân* sahibi şairin *Şerhu Medhi'n-Nebî* ve *Târih-i Sultan Mustafâ-yı Sâni* adlı iki eseri daha vardır (Kazan, 2009, s.129-130).

Subhî (?-1689) : Asıl adı Ahmed'dir. Doğum tarihi bilinmeyen şair, İstanbul'da dünyaya gelmiştir. *Dîvân* ve hamse sahibi 18.yüzyıl şairlerinden Feyzî Subhî Ahmed Efendi'nin oğludur. Şehremini rûznâmeciliği yaptığı bilinmektedir. Uzun süre devlette görev alan şair yakalandığı hastalık sonucu bu dünyadan el etek çekmiş, zamanının çoğunu tefsir ve hadisle uğraşarak geçirmiş, şiir, inşâ ve hat sanatlarında ustalaşmıştır. Kaynaklarda Subhî'nin mürettep bir *Dîvânı* olduğu söylenmektedir (Tuğluk, 2020).

Şâkir (?-1700) : Hakkında pek az bilgi olan şairin asıl adı Ahmed'dir. Enderunlu olduğu ve dülbend ağalığından hâcegânlığa geçtiği bilinmektedir (Aksoyak, 2014).

Şefkat (?-1773) : Asıl adı Ali olan Şefkat, Midillili Osmân Efendizâde olarak bilinmektedir. Melek Mehmed Paşa'nın *dîvân* kâtibi olarak görev yapmıştır. Kaynaklarda Şefkat'a ait bir eserin olup olmadığına dair bir bilgi bulunmamaktadır (Kaplan, 2020).

Şeyhî (?-?) : Doğum tarihi bilinmemektedir. Asıl adı Mustafa olan Şeyhî, Karaferyelidir. Rumeli kadılarının ileri gelenlerinden Lamba-zâde Abdülhalim Efendi'nin oğludur. Lamba-zâde Şeyhî Mustafa Efendi olarak bilinmektedir. Eserlerine dair bir bilgi bulunmamakla beraber *Şefkat* ve *Silahdarzâde* tezkirelerinde iki gazeli ve iki kıtası yer almaktadır (Kesik, 2014).

Şinasî (?-1703) : Asıl adı Mehmed'dir. Rûznâmecizâde Şinasî Mehmed Çelebi olarak bilinmektedir. İstanbullu olan Şinasî'nin doğum tarihi belli değildir. Şinasî; içağası, hazine katipliği, mühürdarlık, *dîvân* efendiliği görevlerinde bulunmuştur. *Dîvân-ı Hümâyun*'da görev almasına rağmen, şiirlerinde talihsizliğinden bahseder. Bilinen tek eseri *Dîvânı*'dır (Akpınar, 2013).

Şükrî (?-1806) : İstanbul Üsküdar'da doğan şairin doğum tarihi bilinmemektedir. Asıl adı Mehmed Şükrullah Efendi'dir. Darphane kâtibi iken vefat etmiştir. Şairin hayatı hakkında bilgiler sınırlıdır. Ölümünden birkaç yıl önce Şeyhülislam Ârif Hikmet Bey kendisinden şiirlerini istediğinde şiirlerinin zayî olduğunu, dostlarında bulunan şiirlerinden başka elde

bir eseri bulunmadığını söylemiştir. *Şefkat Tezkiresi*'nde yedi gazeli, iki matlai ve bir müfredi bulunmaktadır (Kesik, 2020).

Tâhir (?-1774) : Asıl adı Mehmed olup İstanbul'da doğmuştur. Babası, Dîvân-ı Hümâyûn halifeliği yaptığından "Halife-zâde" olarak bilinmektedir. İstanbul'da doğmuştur. Dîvân kâtipliği yapmış bu görevde iken vefat etmiştir. Tahir Efendi şairliği dışında mûsikişinaslığı ile de tanınmıştır (Büyükkarcı Yılmaz, 2020).

Tâlib (?-1706) : Bursa'da doğmuştur. Asıl adı Mehmed'dir. Kürd Mustafa Efendi adlı bir imamın oğlu olmasından dolayı Kürdzâde, Kürdefendizâde lakaplarıyla tanınmıştır. Küçük yaşta ilim tahsiline başlamıştır. Müderrislik yapmış bir müddet sonra kadılık görevinde bulunmuştur. Erzurum kadılığı görevinde iken vefat etmiştir. Şairliğinin yanında bestekârlığıyla da bilinmektedir. Güfte mecmualarında bazı bestelerine rastlanmaktadır. Mürettep *Dîvâm* günümüze ulaşmıştır (Tuğluk, 2020).

Tıflî, Kerküklü (?-?) : Asıl adı Ahmed'dir. Hayatı hakkındaki bilgiler sınırlıdır. Kerkük'te doğduğu bilinmektedir. Kethüdalık kaleminde memurluk ve kâtiplik görevlerinde bulunmuştur. Şefkat, Tıflî'nin mucizeler gösteren bir şairliğinin yanı sıra nesirde de başarılı olduğunu söyler. Eserleri hakkında bilgi yoktur (Kaplan, 2020).

Tıflî, Mehmed (?-1799) : Asıl adı Mehmed Emin'dir. Kaynaklarda Urfalı olduğu, hâcegânlık, kâtiplik, ve sadrazam kethüdalığı yaptığı bilgisi bulunmaktadır. Bilinen tek eseri *Zeyl-i Ensâbi fi's-Siyer*'dir. Ancak esere ulaşamamıştır (Eren Kaya, 2020).

Vâsîf, Hüseyin (?-1692) : Asıl adı Hüseyin Çelebi olan şair İstanbul'da doğmuştur. Şeyhî'nin verdiği bilgilere göre adı Seyyid Hüseyin'dir ve bir dîvânı bulunmaktadır. Ancak Sâlim, bu bilgilere ihtiyatlı yaklaşmaktadır. Kaynaklarda gazellerine rastlanmaktadır. (Aksoyak, 2013).

Vâsîf, Osman (?-1824) : Asıl adı Osman Vasîf'tir. İstanbul'da doğduğu bilinen şairin doğum tarihi, ailesi ve çocukluk yıllarına dair yeterli bilgi bulunmamaktadır. Yalnızca Enderûn'da öğrenim gördüğü bilinmektedir. Bu sebeple Enderûnlu Vâsîf ve Mir Vâsîf adıyla anılmıştır. Halil Paşa'nın yardımıyla, acemi oğlarının Enderun Mektebi için yetiştirildiği okullardan olan Galata Sarayı'na yerleştirilmiş ancak okulu bitirdikten sonra nedeni bilinmeyen bir sebepten Enderûn'a alınmamıştır. Bir süre bazı güçlükler yaşayan Vâsîf, Silâhdar Süleyman Paşa'nın kaftancısı olunca bu durumdan kurtulmuştur. Saray'da hizmet vermiş önemli sayılabilecek görevlerde bulunmuştur. Sarayda otuz

yıldan fazla hizmet verdikten sonra kendi isteğiyle emekliye ayrılmıştır. Dîvân edebiyatının bütün nazım şekillerinde örnekler veren Vâsîf, şarkı nazım şekliyle en fazla şiir yazan şairdir. Aynı zamanda iyi bir mûsikişinas olan Vâsîf güfteleri en çok bestelenen şairlerdendir. Tek eseri olan *Dîvân*'ının birçok yazma ve basma nüshası bulunmaktadır (Karahan, 1995, s.189-190).

Vassâf (1662-1760) : Asıl adı Abdullah'tır. 1662'de Akhisar'da doğmuştur. İlk eğitimini Akhisar'da alan şair, daha sonra İstanbul'a giderek Kara Halil Efendi'ye intisap etmiş ondan ilim tahsil etmiştir. 1699'da müderris olmuş ve şeyhinin kızıyla evlenmiştir. Kadılık, kazaskerlik ve şeyhülislamlık görevlerinde bulunmuştur. Daha çok dinî eserleriyle bilinmektedir. Şiirlerinde Abdî ve Vassâf mahlaslarını kullanmıştır. Osmanlı müelliflerinde dîvânçesi olduğu bildirilen şairin böyle bir eserine henüz rastlanmamıştır. *Zemzeme, İrşad-ı Ezkiyâ, Fetevâ-yı Vassâf* adlı eserleri bulunmaktadır (Tuğluk, 2013).

Vehbî, Sünbülzâde (1719?-1809) : Eserlerinden 1719 'dan önce doğduğu anlaşılmaktadır. Maraşlı ulemâ bir aile olan Sünbülzâdeler'dendir. Babası Râşid Efendi ve dedesi Mehmed Efendi de birer âlimdir. İlk eğitimini memleketi olan Maraş'ta almış daha sonra İstanbul'a giderek kaleme aldığı kaside ve tarihlerle devrin önde gelenlerinin bulunduğu meclise girmiştir. Müderrislik ve kadılık görevlerinin ardından çok iyi Farsça bilmesi sebebiyle Kerim Han Zend'e elçi olarak gönderilmiştir. Kerim Han'la yakınlığı sebebiyle idamı emredilmiş, yazdığı Tannâne kasidesiyle affedilmiştir. Bir süre herhangi bir göreve getirilmeyen Vehbî bu sürede yoksulluk yaşamıştır. Sadrazam Halil Paşa'nın himayesiyle tekrar kadılık görevine getirilmiştir. Manisa, Siroz, Manastır ve Bolu kadılığı yaptıktan sonra emekliye ayrılıp İstanbul'da rahat bir yaşam sürmüştür. Yakalandığı hastalık sebebiyle görme yetisini kaybetmiş 1809'da vefat etmiştir. Hacimli bir *Dîvân* bulunan şairin kaleme aldığı diğer eserler şunlardır; *Tuhfe-i Vehbî, Lutfiyye, Nuhbe-i Vehbî, Şevkengîz* (Kuru, 2010, s.140-141).

Vehbî, İsâzâde (?-?) : Asıl adı Vehbî olan şairin doğum yeri bilinmemektedir. *Şefkat Tezkiresi*nde Ürgüplü, *Silahlâr-zâde* ve *Sicill-i Osmanî*de ise Ereğlili olduğu söylenmiştir. İsâ-zâde Vehbî olarak tanınmıştır. Kadılık ve mahkeme kâtipliği yaptığı bilinen şairin ölüm yeri ve tarihi hakkında bilgi yoktur. Eserlerine dair bir bilgi de bulunmayan şairin *Şefkat* ve *Silahlâr-zâde* tezkirelerinde bir gazeli yer almaktadır (Kesik, 2021).

Vehbî, İbrahim (?-1700) : Asıl adı İbrahim'dir. Edirneli olan şairin doğum tarihi bilinmemektedir. Genç yaşta ilimle alakadar olmuştur. Uzun süre Edirne Murâdiye Câmisi'nde imamlık yaptıktan sonra Allah aşkı ile buradaki maaşından vazgeçip dönemin Edirne Gülşenî tarikatı şeyhi Mehmed La'î'nin hizmetine girmiştir. Bir süre sonra Konya'ya Mevlânâ dergâhına giderek o dönemki müşşidi Çelebi Efendi'den aldığı ilim ile kemâle ermiştir. Vehbî'nin güzel şiirlerinin bulunduğu tezkirelerde belirtilmektedir (Eke, 2020).

Vehbî, Seyyid (1674?-1736) : Asıl adı Hüseyin olan ve İstanbul'da dünyaya gelen Vehbî'nin doğum tarihi 1674 olarak tahmin edilmektedir. Ehl-i Beyt soyundan geldiği için Seyyid Vehbî ve İmâm-zâde Vehbî olarak anılmıştır. Devrine göre çok iyi bir eğitim görmüş, Mirza-zâde Şeyh Mehmed Efendi'den ve Abdülbâki Arif Efendi'den ders almıştır. Genç yaşta farklı medreselerde farklı rütbelerde müderrislik yapmıştır. Rus Seferi sırasında yazmış olduğu kaside ve tarihlerle III. Ahmed'in dikkatini çekmiştir. Sûrnâme adlı eserini yazınca mükâfat olarak Tebriz'e kadı olarak tayin edilmiştir. Kayseri, Manisa ve Halep mevleviyetlerinde bulunmuş Halep'ten ayrılırken hacca gitmiştir. Dönüşte hastalanıp İstanbul'da vefat etmiştir. Sünbülzâde Vehbî ile karıştırılmaması için Vehbî-i Kadîm olarak anılır. Şairin *Dîvâm* dışında *Sûrnâme* ve *Hadîs-i Erbaîn Tercümesi* eserleri vardır (Dikmen, 2009, s.74-75).

Yeksân (1756/59-1813/14) : Asıl adı Mahmûd olan şairin adı, bazı kaynaklarda yanlış şekilde Mehmed olarak geçmektedir. İstanbul Çengelköy'de doğan şairin 1756-59 yıllarında doğduğu tahmin edilmektedir. *Şefkat Tezkiresi*'nde ilimle uğraşan üstat bir şair olarak bahsi geçen Yeksan'ın burada biri Farsça diğeri Türkçe olan iki gazeli yer almaktadır (Gürsoy, 2020).

Zâhir (?-?) : *Şefkat Tezkiresi* ve *Sicill-i Osmanî*'ye göre asıl adı Seyyid Ahmed'dir. Saray gediklilerinden olan Zahir'in hayatı hakkında pek az bilgi bulunmaktadır. Neş'et Efendi'den ders almış olup tezkirelerde örnek verilen birkaç şiiri bilinmektedir (Öztekî, 2020).

Ziyâî (?-1775) : Asıl adı İsmail Ziyâeddin'dir. Doğum tarihi ve yeri bilinmemektedir. Sadrazam Hekimoğlu Ali Paşa'nın oğludur. Medrese eğitimi almış müderrislik yapmış, ayrıca İzmir ve Bursa kadılıklarında bulunmuştur. Aynı zamanda tarihçiliği ile bilinen Ziyâî'nin *Vakâyinâme* ve *Metâliu'l-Âliye fî Gurreti'l-Gâliye* adında tarih konulu iki

eseri bulunmaktadır. *Şefkat* ve *Silahdârzâde* tezkirelerinde ortak bir gazeli vardır (Kesik, 2020).

Zühdi (?-1772/73) : Doğum tarihi bilinmeyen Zühdi Efendi, Mora'ya bağlı Gördes'te doğmuştur. Hayatı hakkında bilinen bir diğer bilgi de pasbanbaşı olduğudur. Kaynaklarda eserlerine dair bilgi bulunmamakta, *Sicill-i Osmanî* de usta bir şair olduğu belirtilmektedir (Kaplan, 2020).

1.6. Mecmuada Yer Alan Şiirlerin (55b-83a) MESTAP'a Göre Muhteva Tablosu⁶

Tablo 3: Mecmuanın (55b-83a) MESTAP'a Göre Muhteva Tablosu

Yer Nu.: İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi, Mecmu' a-i Ebyât ve Şarkı Gazeliyât, No: T3990.							
Yp. nu.	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım türü	Vezin	Açıklamalar
55b	Râsih	Erba'ne girdüler ser-cümle eşcâr-ı zemîn Her biri bâb-ı rızâda hırka-i beyzâ giyer	Mest olup incinmesün sâkî ayağın çek yeter Gâh olur meclisde âdem başına mînâ giyer	Gazel/2		-.---/-.---/-.---/-.---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
55b	Râsih	Ṭâkat gelür mi maşîb-ı dehrüñ cefâsına Bâkî degül ki şabr ide âdem belâsına				---/-.---/-.---/-.---	
55b	Re'fet	Reh-i vişâle geçülmez hâtarlı bir belî var Ki anda hâncer-i hün-rîz-i yâr medhâli var	Keş-â-keş eyleme ağıyâr ile 'abeş Re'fet O kebk-i hüsni çü şayduñ tarîk-i esheli var	Gazel/7		.-./..---/-.---/-.---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
55b	Zühdî		Taşavvurla kıyas itdüm o şühûñ zâtını Zühdî Netice şeklinüñ hem-tâsı yok şugrâ vü kübrâda			.----/.----/.----/.----	Zühdî, Moravî
55b	Sa'id	Şâf-ṭab'ı güft u güy-ı halk tekdîr eylemez Tîre olmaz şafvet-i yem cünbüş-i hâşâkdan	İdemez kimse dilümden fîkr-i ruhsârûñ cüdâ Pertev-i lerziş-nümâ-yı mihr alınmaz hâkdan	Gazel/2		-.---/-.---/-.---/-.---	Aslı 11 beyitlik gazeldir.

⁶ Sistematik tasnif tablosunu, Prof. Dr. M.Fatih Köksal tarafından hazırlanan Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi (MESTAP)'ne uygun olarak hazırladık. Tabloda makta' beytinin yazıldığı bölüme, mecmuada makta' beyti olmayan gazellerin son beyitlerini ekledik. Açıklama kısmında ise mecmuada yer alan beyitlerle ilgili açıklamalara yer verdik.

55b	Sâlik	Beyhûde hayli dem nem-i çeşm eyledün telef Ey şâh-ı ârzü semerün yok mudur senün	Ketm eyle levh-i sinede rāz-ı maḥabbetün Esrār-ı ‘aşqdan ḥaberün yok mudur senün	Gazel/3		---/---/---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
55b	Sâlik	Hem-bezm olamazsın gönül efsāneyi boş ço Lāf urma tehī meclis-i cānāneyi boş ço	Şāyed ki raşadgāh ola gencine-i şevka Ey gam hele sen ḥātır-ı virāneyi boş ço	Gazel/2		---/---/---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
55b	Sâlik	Muṭrib-i bezm-i şafā nağme-serā olduḡça Virme şıḳlet güle ey bülbül-i şeydā öte git		Gazel/1		..---/..---/..---/..-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
55b	Selīm	Ṭūṭı ki kelām ide o güftāra mı beñzer ‘Ar‘ ar ki ḥırām ide o refṭāra mı beñzer	Şūfi ki olur şerbet-i tā‘āt ile sīr-āb Hiç ‘ārif-i müstağraḳ-ı esrāra mı beñzer	Gazel/3		---/---/---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
56a	Selīm	Dil-i sad-çākdan āhum ki çıkār ḥiddetle Zülf-i piçide-i yārı tağıdur şāne gibi	Görmedüm ḥāşılı ben bezm-i cihān şahnında Ṭarab-efzā-yı şafā meclis-i meyḥāne gibi	Gazel/2		..---/..---/..---/..-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
56a	Şefḳat	Mest-i şahbā-yı gurūr olma bu meyḥānede kim Neş‘e-i cām-ı cihān bir var imiş bir yoğ imiş		Gazel/1		..---/..---/..---/..-	Aslı 8 beyitlik gazeldir.
56a	Şeyḫī	Gel qarīn ol sevdiğüm biğānelik itme amān Pertev-i rüyın beni yaḳdı efendim dūrdan		Gazel/1		-.---/-.---/-.---/-.-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
56a	Şeyḫī	Dūr oldı çünki dīdeden ol şūḫ-ı gül-‘izār İñler gönül firāḳ ile mānende-i hezār		Gazel/1		---/---/---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
56a	Şākır	Germ olup şöhretle garrālanmasa iḳbāl ile Gün-be-gün irmezdi böyle bir zevāle āfītāb	Dām-ı taḳdire düşerse bī-tekellūf şayd olur Ṭā‘ir-i devlet felekde istemezmiş ızṭrāb	Gazel/3		-.---/-.---/-.---/-.-	Aslı 11 beyitlik gazeldir
56a	Şükrī	N’ola eylerse nuṭḳ-ı āteşinüm sūzişüm īmā Eşerden çün mü ‘eşşir müstedeldür ḥadd-i zātında		Gazel/1		.---/---/---/---	Aslı 9 beyitlik gazeldir.

56a	Şükri	Süzüldi neş'eden çeşmi tağıldı kākülü fesden Nümāyān oldu gūyā nergis ü sünbül şürāhiden		Gazel/1		.---/---/---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
56a	Şükri	Derūnında anuḡ da derdi var bir dürlü söyleten Dime zevke eyleyen irāda şarfin uyduranlardur		Gazel/1		.---/---/---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
56a	Şabiḡ	Bu nālişgehde bülbül gibi feryād itme seslenme Ḥamūş ol ḡonçeveş izhār-ı bŷy itme nefeslenme	Ġaraż-ı şem'-i maḡabbetle vücūduḡ maḡv ise şūfi Hemīşe şive-i pervāneden ḡayra heveslenme	Gazel/2		.---/---/---/---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
56a	Şalāhī	Bezm-i 'ālemde tekāsül ile bir kār olmaz Bāḡ-ı dilde bu revişle gül ü gülzār olmaz	Ḥ'āb-ı ḡafletde yatur nefsi deni bī-pervā Ses degül nefḡa-i şūr olsa da bīdar olmaz	Gazel/2		-.--/-.--/-.--/-.-	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
56a	Ziyā'ī	O tarz u tavrı görünce o nāzeninümden Mişāl-i ḡalka o şūḡa taḡılmasak mı gerek		Gazel/1		.-./.-./.-./.-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
56a	Ṭāhir	Dil u cān rişte-i zülfinde yārūḡ itmedi bāzī Diyen kimdür bir ipde oynamazmış iki cānbāzī		Gazel/1		.---/---/---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
56a	Ṭıflī	Himmet aşḡābı degül belki hüveydā herkese Eylemek zulldür tek-ā-pū her deni vü nā- kese	Bāde görmez sür'at eyler mutribūḡ āvāzına Zāhidūḡ kör gibi gelmekden nedür kaşdı sese	Gazel/2		-.--/-.--/-.--/-.-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
56a	Ṭıflī	Dād ü sitede sūḡ-ı cihān bir kuru ḡavḡā Sūziş idemem şevḡa ḡarāret var içinde	Ma'cūn-ı müferriḡ gibidür nazm-ı belḡüm Ṭıflī nigeḡ itdükçe şetāret var içinde	Gazel/2			Aslı 4 beyitlik na-tamam gazeldir.
56b	Ṭıflī	Naḡş-ı murādı şanma ki tedbīr ḡösterür Her şey ki ḡösterür şaḡa taḡdīr ḡösterür	Ṭıflī 'aşā-yı ḡāme-i eş'ār ile seni Şeyḡāne nuṡḡ-ı feyz-eşerūḡ pīr ḡösterür	Gazel/6		---/-.--/---/-.-	Aslı 6 beyitlik gazeldir.

56b	ZahİR	Sākī-i bezmi muṭrib u hem peltek isterüz Nüş-ı şarābda tene ten düm tek isterüz	Olduğ ZahİR hem-reviş-i tıfl-i şir-h̄ār Pistān u la'ini püserün emmek isterüz	Gazel/5		---/---/---/---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
56b	ZahİR	Tutuşturdu sarāy-ı sīnemi āh-ı şerernāküm Yetiş ey eşk-i sekkā-yı dü-çeşmüm dilde yanğın var				.---/.---/.---/.---	
56b	‘Ābid	Tıflum büyüdi kāmeti artırdı b‘ad-ez-īn İtsün hemīşe ‘āşık-ı zāra mükābere	‘Arz-ı merām idünce o şāh-ı melāhata Bir sīneme nigāh ider bir de hançere	Gazel/2		---/---/---/---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
56b	‘Abdī	Dāmdan evvel atar fītrāka kendün murğ-ı dil Nāzeninüm mā‘il-i şayd u şikār oldukça sen		Gazel/1		---/---/---/---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
56b	‘Ārif	Mir‘atdan ol gerden-i billūri temāşā Bağsañ o da bir vech ile āyīnecilikdür		Gazel/1		---/---/---/---/---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
56b	‘Ārif	Ḥam itdi kāmētüm ol çin-i ebrū gösterişçikler ‘İtāb eyler yüzinden vech-i ihsāna girişçikler	Helāk itdi beni bāziçe-i tıflānesi ‘Ārif Şād u güy-ı niyāz-ı vaşla geldükçe çelişçikler	Gazel/5		.---/.---/.---/.---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
56b	‘Ārif	Dil-rübālar sen gibi hep böyle müsteşnā mıdır Ya kemān ebrūlaruñ ālā-yı istisnā mıdır	Böyle nāzūk per ü şiyāb eylemiş ey meh seni Māderün bād-ı şabā dāyeñ gül-i ra‘nā mıdır	Gazel/2		---/---/---/---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
57a	‘Ārif	Ġarāz şuret degül tebdīl-i meşrebdür mürebbeden Belī tağyīr-i reng itmekle şürāb-ı engebīn olmaz	Eser nā-būd olur şad zaḥm urulsa rüy-ı deryāya Bu zāhirdür ki şāfi dilde kayd-ı zaḥm-ı kīn olmaz	Gazel/2		.---/.---/.---/.---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
57a	‘Ārif	İtdüm şarāba tövbe vü maḥbūbdan ferāğ Ben itdügüm günāha peşimān degül miyüm	Nerm eyledüm o saḥt-ı dili zūr-ı ‘aşkla İnşāf olunsa bende Nerīmān degül miyüm	Gazel/2		---/---/---/---/---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.

57a	‘ Ārif	Bir derde düşmüşüm diyemem āh herkese Oldum rubūde bir gözü hūñ-riz Çerkese	Şad nāle itdüm itmedi bir kerre iltifāt Ol şehbāz-ı hüsnum ‘ aceb gelmiyor sese	Gazel/2		---/---/---/---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
57a	‘ Ārif	Ey şahne dimem başma sebūlar kırarak baş Bir kerre hemān meclis-i rindāna ayak baş	Kābūs gibi başsa kaçan meclisi zāhid Bir yaña yıkılısın dir isen aña dayak baş	Gazel/2		---/---/---/---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
57a	‘ Ārif	Ağūşa çeküp halkaya şokdı dönerek şeyh Ol āfet-i devrānı biraz çekdi çevürdi	Ķānūnı tecāvüz idicek bezmdede muṭrib Tanbūrı çalup çarpup iki gūşını burdı	Gazel/2		---/---/---/---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
57a	‘ Ārif	Ey naḥl-i kām bir şemerūñ yođ mıdur senūñ Ey rüzgār bir eşerūñ yođ mıdur senūñ	Āvāre-i maḥabbet olup murğ-ı dil gibi Kūy-ı ḥabibe bir seferūñ yođ mıdur senūñ	Gazel/3		---/---/---/---/---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
57a	‘ Ārif	Vađt-i vişāl ‘ aşık-ı zāruñ telāşdan Pek muntazam sūḥanları hep neste nestedür		Gazel/1		---/---/---/---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
57a	‘ Ārif	Ḥ‘āstekārān-ı maḥabbet gerçi bī-ḥadd u şumār Līk erbāb-ı ḥulūşı intiḥāb itmez misün		Gazel/1		---/---/---/---/---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
57a	‘ Ārif	Da‘ vet-i ‘ uşşāka da eyle icābet ey perī Çünkü zīb-i meclis-i ‘ ađyārsın bildüm seni	Şerm-sār-ı rüy-ı āliñdür gül ammā neyleyüm Bī-vefāsın şāhid-i bāzārsın bildüm seni	Gazel/3		---/---/---/---/---	Aslı 6 beyitlik gazeldir.
57a	‘ Ākif	‘ Arz-ı ḥālüm var icāzet dilerüm sulṭānum İtmeğe ḥāl-i dil-i zārumı icmāl saña		Gazel/1		---/---/---/---/---	Aslı 8 beyitlik gazeldir.
57b	‘ Ākif	Virür her bezme revnağ mağdemi bint-i rezūñ k’olmuş Neşāt u şevđ u şādī ḥilḳāt-i zātında māder- zād	Lisānında dürüg u lāf elinde sübḥa serde tād Cenāb-ı şeyḥe bağ zu‘ mınca olmuş şāhib-i irşād	Gazel/2		---/---/---/---/---	Aslı 6 beyitlik gazeldir.
57b	‘ Ākif	Efendi ‘ aşkı şorma ḳāle gelmez ḥāle dā’irdür		Gazel/1		---/---/---/---/---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.

		Bu remzi bilmeyenlerdür açan cümle bilen açmaz					
57b	‘ Ākif	Bāde-i ‘ aşğ hūmār-ālud yine ol āfetūñ Neş‘ e-baḥṣa buse-i la‘ l-i leb-i dil-cūsudur		Gazel/1		-.---/-.---/-.---/-.---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
57b	‘ Ākif	Serinde perçemin kıt kıt görenler kıl ü kıāl eyler Kimi dir tūğ-ı şāhī kimi dir kıtmer kıaranfildür	Şabāh-ı ḥaṣre dek görmez şeb-i deycūr-ı ğam hergiz K‘anuñ kim şem‘ -i mahfil- zībī kıandil-i tevekküldür	Gazel/4		.---/.---/.---/.---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
57b	‘ Ākif		‘ Ākif-i zār gibi terk-i me‘ālīb ideli Minnetūñden senüñ ey çarḥ- ı denī kıurtuldum	Gazel/1		-.---/-.---/-.---/-.---	Aslı 6 beyitlik gazeldir.
57b	‘ Ākif	Ümīd-i mekremet nev-devletān-ı ‘ aşrdan şimdi Mişāl-i vaşl-ı yār-ı bī-vefā fikr-i muḥāl itmeme	Zuhūr-ı nīk ü bed sırr-ı kıaderden oldıñın ‘ Ākif Bilüp bīhüde baḥt u çarḥla cenk ü cidāl itmeme	Gazel/2		.---/.---/.---/.---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
57b	‘ Ākif	Hemçü beyt-i bī-bedel dīvān-ı ḥüsniinde görüp Mışr-ı ‘ ayn-ı ebruvānuñ intihāb itmeme misün		Gazel/1		-.---/-.---/-.---/-.---	Aslı 10 beyitlik gazeldir.
57b	‘ Ākif	Çarḥuñ evza‘ -ı bedin fehmi iden edvārından Olur āzürde-dil elbette her etvārından	Sifledür sifle nihādānedür ikrām-ı felek İtmez ikbāle heves ḥavf iden idbārından	Gazel/2		..-/.---/..-/.---	Aslı 8 beyitlik gazeldir.
57b	‘ Ākif	Görüp reftār-ı rindānem beni t‘ an eyledüñ zāhid Saḡa Mevlā sū‘āl itmeme benüm ḥāl-i tebāhumdan	Nolā ‘ Ākifveş āzāde-ser olsam bāğ-ı ‘ ālemde Emel gül-ğoncasin tırd eyledüm tıarf-ı külāhumdan	Gazel/2		.---/.---/.---/.---	Aslı 6 beyitlik gazeldir.
57b	‘ Ākif	Niğāh-ı germ ile pek bakma rüy-ı meḥveşine Yanarsun ey dil ol āfet-nihādūñ āteşine	Hezār-ğüne şuver seyr ider bir an kevnüñ Başiret üzre bakān şüret-i münakḡaşına	Gazel/6		.-./..---/.-./..---	Aslı 8 beyitlik gazeldir.

57b	‘Ākif	Getürmez zerre fâkat dide ruhsârûñ temâşaya Değüldür sevdiğüm nezzâre kâbil mihr-i rahşâna	O Rûmî-peççe şûhuñ şît-i vaşf-ı hâl-i müşğini Hıtâ vü Çin ü Maçin ile gitmiş semt-i Kâşân’a	Gazel/2		---/---/---/---	Aslı 9 beyitlik gazeldir.
58a	‘Ākif	Bîm-i peder ü mâderi terk eyle bugün gel Nüş-ı mey-i nâb eyleyelüm bezmi şafâda	Kürsîde gel it vâ‘ iz efendiye temâşâ Kendi ‘amelin söyleyüp izhâr-ı riyâda	Gazel/6		---/---/---/---	Aslı 10 beyitlik gazeldir.
58a	‘Ākif	Dünkü gün vaqt-i seherde gördüm ol meh- tal‘ ati Pertev-endâz-ı cihân olmuşdı nürâniyyeti	Yek dü rûze şervet ü sâman- ı bî-ârâm için Devlet-i nâ-ber-çarâr-ı dehre itmeme râğbeti	Gazel/3		---/---/---/---	Aslı 9 beyitlik gazeldir.
58a	‘Ākif	Hele ben görmedüm bir saña beñzer ey perî-peyker Bir nice tarz u tavır u şive-i reftârı hoş dilber		Tahmis		---/---/---/---	Bu beyit ‘Ākif tarafından Nedîm’in kâfir redifli gazeline nazîresindedir.
58a	‘İzzî	Reme-i çeşm-i gâzâlânını dâm-ı râma Getirünce ne kadar hîle vü tedbir itdüm		Gazel/1		---/---/---/---	Aslı 8 beyitlik gazeldir.
58a	Gâlib	Leb-i la‘ li baña nuql olduğunu naql itsem Mey-i gül-reng ile câm-ı Cemûñ ağızı şulanur	Āteş-i ‘aşkda mahv itmeğe çâr ‘unşurunu Dört yanından kemer-i ğayreti merdân kuşanur	Gazel/7		---/---/---/---	Aslı 15 beyitlik gazeldir.
58a	Gâlib	Ne hevâ vü ne kemân vü ne kemân-keş ancağ İrdüren menziline tîri nidâ-yı yâ Hâğ	Ünsî-i şürî diğere ü hâlta-i bâtin diğere Ma‘nîde tîr degül lafz-ı kemândan müştâğ	Gazel/5		---/---/---/---	Aslı 9 beyitlik gazeldir.
58b	Gâlib	Gitmezdi bileydi bu kadar semt-i hilâfa Şeyhûñ yolu meyhâneye vardı şapa düşdi				---/---/---/---	
58b	Fehîm	Zühhâd bezm-i şevke virür dâ‘imâ kesel Yenmez efendi şıkketi ger olsa da ‘asel		Gazel/1		---/---/---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
58b	Feyzî	Bâzârı katı gizlidür ol tâcir-i nâzuñ Şâhid dağı lâzım degül ol bey‘ u şirâda		Gazel/1		---/---/---/---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.

58b	Feyzî	Niyetün hayra degül ol şanemün haqqında Var ise ey dil gam-dîde haţâ fâldedür	Yâre yalvar gönül ibramladur cümle merâm Devletün gelmemesi âdeme ihmâldedür	Gazel/3		.../.../.../.../...	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
58b	Feyzî	‘İmâd-ı dîn şalavât olduğına müşbetdür Binâ-yı zâbiţ esâsı direk degül de nedür	Kişi ider mi hiyânet veliyy-i ni‘ metine Yenen virendeki nân ü nemek degül de nedür	Gazel/2		.-./.../.../.../.../...	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
58b	Fetâ	Leşker-i gamdan amân ey dil hâlâsuñ yoğ senün Küşe-i meyhâneveş cây-ı emân lâzım saña		Gazel/1		-.--/.../.../.../.../...	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
58b	Lebîb	Nâ’îl-i vaşluñ ider hâlünge nazzâreme reşk Bu ğanîler tama‘ından dehen-i mûra bağar		Gazel/1		..--/.../.../.../.../...	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
58b	Lebîb	Sâz-ı niyâza virme düzen bezm-i vaşlda Depretme tel kırarın o meclis ses istemez	Pîr-i muğâna müntesib ol zevki gör gönül Ĝam-hâne-i cihanda kişi bi- kes istemez	Gazel/3		--./.../.../.../.../...	Aslı 6 beyitlik gazeldir.
58b	Lebîb	Bir sitemkârıñ esîr-i cevri reng-â-rengiyüz Mâni-i ‘aşkuñ mükemmel nüşâ-i Erjengiyüz	Cismimüzde güşmâl-i cevri kânûn eylemiş Muţrib-i çarhuñ meger biz perde-i âhengiyüz	Gazel/2		-.--/.../.../.../.../...	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
58b	Lebîb	Rind-i bî-hüşa olunmuş nâmzed duht-ı ‘ineb Mey-furüşuñ hayf bir şâhib-hıred dâmâdı yoğ		Gazel/1		-.--/.../.../.../.../...	Aslı 6 beyitlik gazeldir.
58b	Lebîb	Nedür bu ülfetün emvâc-ı der-pey-i eleme Ferâğ-ı hâtırımuz var der-kenâr olalı		Gazel/1		.-./.../.../.../.../...	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
58b	Münîb	Büs-ı lebini başına kağsa nola dilber Zevk-i meyün elbette gönül derd-i seri var	Meyl itdirür eşk-i ruğ-ı zerdüm baña yâri Hâlünce fağırüñ de biraz sîm ü zeri var	Gazel/2		--./.../.../.../.../...	Aslı 6 beyitlik gazeldir.

58b	Muḥliṣ	‘Ālem saña meftūn iken ey ḥüsrev-i ḥübān Vuṣlat-ı āb kim tül-i emeldür ḫula nisbet		Gazel-i Müsteza d/5		.../.../.../.../...	Muḥliṣ
58b	Mekkî	Mekkiyâ ‘ârif olan ḫalka tekâpü itmez İ‘tibârı kişinüñ mâye-i ‘irfâniLEDÜR				.../.../.../.../...	Mekkî Efendi
59a	Nâ’îl	Ḥat-ı reyḫânî ile bâğ-ı ruḫsârı çiçeklenmiş Ḥarîm-i ḥüsnu gūyâ leşker-i ḫatla be[n]jeklenmiş	Dökülmüş zîr-i fesden ebruvânı üzre kâkülle Helāk-i ehl-i ‘aşḫa gamzesiyle müştereklenmiş	Gazel/2		.../.../.../.../...	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
59a	Niyâz	Nüh felek rakşa gelür vâdî-i refṫârından Lâl olur vaşf-ı zebân ḫâlet-i güftârından	Çok füsûnsâz-ı ciḫân böyle giderse yârüñ Bâbilistâna kaçır gamze-i mekkârından	Gazel/3		.../.../.../.../...	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
59a	Niyâz	Mîve-i maḫşûda rağbet itme bî-hengâm iken Bâr-i naḫli şanma şîrîn târsîde ḫâm iken	Keşti-i baḫr-ı hüner olmak dilersen ey gönül Bâd-bân-ı himmeti aç rûzğâr eyyâm iken	Gazel/2		.../.../.../.../...	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
59a	Nesîb	Hicr-i vaşluñla getürmekden ḫayâlün yāduma Geldi her vechile ‘âlemde ḫalel mu‘tāduma	Hicrün ey meh-rû beni şöyle perîşân itdi kim Naḫz-ı külli irdi isti‘dâd-ı mâder-zāduma	Gazel/2		.../.../.../.../...	Aslı 6 beyitlik gazeldir.
59a	Nihâlî	Hengâm-ı seḫer yana yana şubḫa dek âh it Āyîne-i ḫürşîd-i ciḫân-tâbı siyeh it	Maḫşûdın eğer râḫat ise dâr- ı fenâda Var ḫışn-ı ḫanâ‘atde gönül cây-ı penâh it	Gazel/4		.../.../.../.../...	Aslı 6 beyitlik gazeldir.
59a	Nihâlî	Evc-i ṫâḫ-ı i‘tibârından düşer ḡaddârlar İrtifâ‘-ı kevkeb-i ikbâlin eylerken raşad	Enfûs ü âfâḫı İskender gibi seyr it gönül Sen de yap mülk-i vücûduñda hevâ-yı nefse sedd	Gazel/4		.../.../.../.../...	Aslı 9 beyitlik gazeldir.
59a	Nihâlî	Taḫḫîḫ-i nazâr eylesen ebnâ-yı zamânün Her vaż‘-ı fûrû-mâyesi bir ḫarb-ı meseldür	Başma ayağun küşe-i meyḫâneye zâhid	Gazel/2		.../.../.../.../...	Aslı 5 beyitlik gazeldir.

			Ma' müre-i rindide bu bir başka maḥaldür				
59a	Nihālī	Zāhid varınca sen de bulursun o devleti Rindān ne rütbe meykedede tumtūrāklıdır		Gazel/1		---/---/---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
59b	Nihālī	Olur ehl-i kemāle kem- ^c ayārān bā ^c iş-i rüçhān İder efzūn-ı ḳadrin şî ^c r-i nā-mevzūn-ı mevzūnuḡ	Münāfidür ruṭübetle yubūset imtizāc itmez ^c Ābeşdür rind-i mey-ḡārāna isti ^c māli afyonuḡ	Gazel/2		.---/.---/.---/.---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
59b	Nihālī	Viren rāh-ı talebde cān cānān bulduḡın gördük İdenler cüst-cū elbette bir kān bulduḡın gördük	Nihālī ḳat ^c -ı āmāl itme dā ^c im luṭf-ı Bārīden Nice rencūr-ı bî-dermānı dermān bulduḡın gördük	Gazel/7		.---/.---/.---/.---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
59b	Nihālī	Ġnā-yı ḳalbümüz var genc-i bād-āverden el çekdik Ḳanā ^c atle nevāl-i sofrā-i diġerden el çekdik	Girān geldi ṭabīb-i çarḡuḡ istignāsını çekmek Nihālī ḡoḡḳa-i dārū-yı cān-perverden el çekdik	Gazel/7		.---/.---/.---/.---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
59b	Nihālī	Bu çarḡuḡ şū ^c le-i cevvalē-i devr-i sirācından Düşer reng-i ḡavādiş nev-be-nev ^c aks-i zücācından	Leṭāfetde tevāfuḡ şartdur ülfet ḡüşüşunda Nümāyāndur bu ma ^c nā meyle ābuḡ imtizācından	Gazel/4		.---/.---/.---/.---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
59b	Nihālī	Mācerā-yı ḡasretüm bir bir beyān itsem gerek Eşḳ-i çeşm-i nāle-ḡizüm tercümān itsem gerek	Feyz-i āşār-ı ṭabī ^c atdan Nihālī cā-be-cā Şafḡa-i eş ^c āra ṭarḡ-ı ḡülsitān itsem gerek	Gazel/7		-.---/-.---/-.---/-.---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
60a	Nihālī	Leṭāfet ḳat ḳat olmuş ^c ārızında feyz-i Bārīden Yazılmış rūyuna nev-ḡāşiye ḡaṭṭ-ı ^c izārīden	Yanup yaḡılmada pertev alan şem ^c -i cemālünġden Sebaḳ-āmüz olur pervāneveş ders-i Fenārīden	Gazel/3		.---/.---/.---/.---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
60a	Nihālī	Erbāb-ı kibr zelzele-i rüzġardan Virmez ḡalel esās-ı binā-yı vaḡārına	Gerdün Nihālī kimseye bir gün mi gösterür Çarḡuḡ taḡaddüm itmede leyli nehārına	Gazel/5		---/---/---/---	Aslı 6 beyitlik gazeldir.

60a	Nihālī	Görmekse eğer maqşaduñ esrār-ı tarīkī Ḥāk-i kadem-i mürşidi kuḥl-ı başar eyle	Jeng-āver olur pertev-i mir'at-ı cemālūñ Dildādelerūñ eşk-i terinden hazer eyle	Gazel/3		---./---./---./---	Aslı 6 beyitlik gazeldir.
60a	Nihālī	Fehm eyledūñse ma' nī-i taqyīm-i ādemi Bildūñ tamām-ı nüşha-i aḥkām-ı 'ālemi	Aç 'ayn-ı i' tibāruñı çeşm-i ḥabābvār Yemde görünce ḳaṭreyi gör ḳaṭrede yemi	Gazel/6		---./-./---./-.-	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
60b	Nihālī	Ümid-i rif' at itmez bu fenāda renc ü zahmetle Ḥaḳīkatde Nihālī fehm iden ma' nā-yı dünyāyı		Gazel/1		.---./---./---./---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
60b	Nihālī	Germ-ülfet iken araya girdi o şūḥ ile Toñdurdu va' z-ı serdi raḳībūñ yaḥı daḥı		Gazel/1		---./-./---./-.-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
60b	Nihālī	Dürdan 'arz-ı maḥabbet de iderse dilber İttiḥād olmadığından yine hicre beñzer İḥtilāṭ olmayıcaḳ arada vuşlat ne gezer Vaşl odur reşk ide āmizişine şir ü şeker		Tahmis		..---/..---/..---/..-	
60b	Nihālī	Başka rāḫat var tevāzu' la şafā-yı bālde Gülle germ-i naḫvet olma bezm-i cāh u mālde		Tahmis		-.---/-.-/-.-/-.-	
60b	Nāşid	Güzer eylersen ey bād-ı seḫer kūy-ı dilārādan Yüzün sür ḥāk-i pāy-i yāre bir 'arz-ı sipāriş yāp	Senūñ ey sifle-perver çarḫ geçdür dā'imā devrūñ Biraz da ehl-i diller semtine meyl it nümāyiş yap	Gazel/3		.---./---./---./---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
60b	Nāşid	Hümā-yı kākülündür fark-ı cāna sāye-i devlet Nigāh-ı iltifātuñdur baña ser-māye-i devlet	Mürüvvetden eşer yok Nāşidā hep kesbedür güşiş Kemāl-i bī-vefāyidür ḥamīr-i māye-i devlet	Gazel/5		.---./---./---./---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
60b	Nāşid	Duyar evvel baḳışda nükte-i ser-puş-ı āmāli Nigāhuñ vāḳıf-ı sırr-ı zamīr-i ḳalb-i 'aşıḳdur	Mübāyindür ehibbā-yı zamānuñ tarz-ı girdārı Muṭābıḳ şüretā ammā ki ma' nen nā-muvāfiḳdur	Gazel/2		.---./---./---./---	Aslı 8 beyitlik gazeldir.

60b	Nāşid	Haţ-ı dil-keş-nümün-ı levh-i hüsnün eyledüm taĥkik Berāt-ı şāh-ı hüsne kayd olunmuşdur bahārīdür		Gazel/1		.---/---/---/---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
60b	Nāşid	Hāl-i siyāh-ı dilberi vaşf itme zāhidā Düşmez o söz dehānına ben söylerüm saña	Bir kerre būs-ı la' lüğe şâyeste olsam āh Baksañ ne tatlı tatlı sühan söylerüm saña	Gazel/3		---/-./---/-.-	Aslı 9 beyitlik gazeldir.
60b	Nāşid	Tab'a ğayetle yoķuş gelmek gerekdür ġālibā Pāye-i mirkāt-ı kaşr-ı vaşl-ı dilberden iniş		Gazel/1		-.---/----/----/-.-	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
60b	Nāşid	Emek-dār-ı der-i devlet-serāy-ı 'aşkuñ olmuşken Yine ey şāh-ı taht-ı 'işve 'arz-ı bī-me'āl itmeme		Gazel/1		.---/---/---/---	Aslı 8 beyitlik gazeldir.
60b	Nāşid	Her bir nigāh-ı mesti virür başka bir şafā Bī-dār olunca dīde-i ma' mürī ħ'ābdan		Gazel/1		---/-./---/-.-	Aslı 9 beyitlik gazeldir.
61a	Nāşid	Çün marīz-i 'aşka lāzımdur münāsible devā Zāhīde şa'leb gerek rindāna meyle ğarġara	Tıfl-ı bāzī-meşrebe dil virme müşküldür hele 'Āşıkın rüsvāy ider dilber olunca farfara	Gazel/3		-.---/----/----/-.-	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
61a	Nāşid	Hayālündür muşavver levh-i dīvārında ser- tā-ser Kuraldan şaĥn-ı sīnem üzre şāh-ı 'aşk kāşāne	Dürüg-ı maşlahat-āmīzdür nāfiz olan Nāşid Zamāne ĥalkına 'arz-ı ma'ārif ş'ir ü inşā ne	Gazel/2		.---/---/---/---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
61a	Nāşid	Ānuñ şubh u mesā fikr ü hayāli ey perī sensin Çıkarma ĥatırundan luţf idüp bu 'abd-i müştākı	Uşul ile maķāmātın gözet dil-bestegānuñ hep Hüseyniye çıkarma naġme-i dil-süz-ı 'uşşākı	Gazel/4		.---/---/---/---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
61a	Nāşid	Doġrı söyle zāhidā gelmez mi ķalbe iĥtilāc Ditredürken sāk-ı sīmīnün o raķķāş āfeti	Āh idüp süzān olup eşk-ābe- rīz olduķça sen Ney figān eyler mey aġlar sem' eyler rikķati	Gazel/3		-.---/----/----/-.-	Aslı 9 beyitlik gazeldir.

61a	Nüzhet	Hücüm-ı keyf-i hodiyyetle tâ' atün görme Şakın ki sâlik-i Hâkka kabâhat işte budur	Muķim-i h' an-ı rızâ ol ğam-ı sivâ-yı yeme Tarîķ-i faķr u fenâda ķanâ' at işte budur	Gazel/4		---/..--/---/..-	Aslı 9 beyitlik gazeldir.
61a	Nâfiz	Cânânesin raķib ile hiçbir kes istemez Dâmân-ı gülde bülbülü hâr u has istemez	Şaçma karadur işi o şahsuğ ki nâ-fedâ Püskürme beñli câriye-i Çerkes istemez	Gazel/5		--/-.-/..-/..-	Aslı 9 beyitlik gazeldir.
61a	Ni' met	Merhem-i bihbüd-ı zâhir aña te'sir eylemez Zahm-ı şemşir-i muhabbet bir oñulmaz yâredür		Gazel/1		-.--/-.--/-.--/..-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
61b	Ni' met	Pâ-beste-i kemend-i hevesdür eğerçi dil Ser-hâk-i âsitâne-i luţf-ı Hudâdadur		Gazel/1		--/-.-/..-/..-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
61b	Ni' met	Yâr-ı simin-bedenüm ķadr-i niyâzı bilmez Nicedür ķâ' ide-i bende-nuvâzı bilmez	Çemen-i huld-i sitâyişde ser-efrâz olmuş Düzağ-ı derde ķonan süz u güdâzı bilmez	Gazel/3		..--/..--/..--/..-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
61b	Ni' met	Yârdan dür raķibün ğam-ı bârın çekerüz Güle hem-dem degülüz zahmet-i hârın çekerüz	Felek erbâb-ı dile câm-ı telâfi şunmaz Yok yire renciş-i efķâr-ı humârın çekerüz	Gazel/3		..--/..--/..--/..-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
61b	Nürî	Güzel ma' nâ degül yanuğda gördüm düşde ağyârı Eğerçi ķorķulu rü'yâyı cânâ hayra yormuşlar	Nevâl-i vaşl-ı yâre ķalmamış bir ķalb-i ' aşıkda Pey-â-pey cevri ile bî-çareyi çoķdan toyurmuşlar	Gazel/2		..--/..--/..--/..-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
61b	Nuşret	Yine şad-pâresin ey kūh-ı taħammül bilmem Hele bul kendünği ta' n eylesesün Tūr saña				..--/..--/..--/..-	
61b	Vehbî	Vaşf-ı rüyunda ğazeller yazan ehl-i sühanuğ Maţla' ında kimi hürşid u kimi mâh yazar	Kâtib-i maħkeme-i hūkm-i ķazâ ey Vehbî Ķısmetüm sehmini <i>er-rızķu</i> 'ala 'llâh yazar	Gazel/4		..--/..--/..--/..-	Aslı 9 beyitlik gazeldir.

61b	Vehbî	‘ Aceb âyîne-i devrânda görmüş var midur bilmem Şekker leblerle böyle tûṭî-i şîrîn güftârî	Nesîm-i luṭf-ı şâhidin açıldı ğonçe-i kāmım Belî bülbül gibi çokdan çekerdüm miḥnet-i ḥârî	Kaside/ 2		.---/---/---/---	Aslı 84 beyitlik kasidedir.
61b	Vehbî	Nola Şîrâzî virsem ben ol ḥâl-i ‘ anber-efşâna Bulunmaz Hind ü Keşmîr ü Ḥotende öyle bir dâne	Şeker-güftârî-i ḳand-i leb-i şîrînüḡe Vehbî Semerkand ile mülk-i Ḳandahârî virdi şükrâne	Kaside/ 5		.---/---/---/---	Aslı 141 beyitlik kasidedir.
61b	Vehbî	Zu‘ m ider ser-keş olan naḫvet-i iḳbâl ile kim Şadem-i ṭöb-ı felekde de nigünsâr olmaz	Rüz ü şeb şıdḳ ile taḫşil-i kemâlâta çalış Câme-i cehl gibi ‘ âleme bir ‘âr olmaz	Gazel/3		..--/..--/..--/..-	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
62a	Hâtif	Söz olur mu o şehüḡ ṭavr-ı levendânesine Âhuvân mâ‘il olur dîde-i mestânesine		Gazel/1		..--/..--/..--/..-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
62a	Yeksân	Câ-be-câ dâḡ-ı derûnum fark olunmaz lâleden İzṭırâb-ı âh-ı germüm şu‘ le-i cevvaleden	Mışrâ‘um ḳad râst ḳılmaz ḥâme olmazsa ‘aşâ Ṭıfl-ı ṭab‘ım nâ-tüvândur pîr-i şad-sâleden	Gazel/2		-.-/-.-/-.-/-.-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
62a	Nâbî	Zamânı gelmeyecek bir işüḡ ḫuşûli maḫâl Umûr vaḳtine merhûn kelâmı ḫod meşhûr		Kaside/ 1		.-./.-./.-./.-	Aslı 161 beyitlik kasidedir.
62a		Saḡa bâzîçe-i çarḫı niçe tefhîm ideyim Rüzgâr öyle degüldür ki dimek mümkün ola				..--/..--/..--/..-	
62a	Nâbî	Göḡül bir câm-ı jeng-âlûda döndi köhne revzende Zamânile aḡa âyîne-i ‘ âlem-nümâ dirken		Gazel/1		.---/---/---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
62a	Vaşşaf	Tenezzül eyleyemem hep fuḫül iken maḫzâ Berâ-yı faḫr-ı muḫâkâte fazl-ı abâyı				.---/---/---/---	
62a	Nâbî	Ḥalkdan göḡlümüḡ ol mertebdür ki nefreti kim ‘ Aksüm âdem diyü mir‘âta nazar eyleyemem		Gazel/1		..--/..--/..--/..-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
62a	Şafvet	Çek zevraḳ-ı şahbâyı ne dirlerse disünler Sev dilber-i tersâyı ne dirlerse disünler	Sa‘y it bugün aḫbâb ile maḫbûb ile ‘ıyşâ			---/---/---/---	

			Açma ğam-ı ferdâyı ne dirlerse disünler				
62a	‘Ākif	Lāubālī-ṭavr ol ey dil meşreb-i rindāne ṭut Nuṭṭ-ı pend-āmiz-i zūhhādı bütün efsāne ṭut	‘Ākifāsā ba‘d-ez-în ṭarḥ-ı tekellūf eyleyüp Lāubālī-ṭavr ol ey dil meşreb-i rindāne ṭut	Gazel/5		-.---/-.---/-.---/-.---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
62a	‘Ākif	Gülşe[n]-i ‘ālemdə bu sırıri irişmez hiç kes Zağlar āzādedür bülbül giriftār-ı kafes		Gazel/1		-.---/-.---/-.---/-.---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
62a		Yeter tiğ-ı zebān-ı pende şayḳal virdün ey vā‘ iz Geçülmez bāde vü dilberden ancak bu hevādan geç				.---/.---/.---/..---	
62a	Nāzım	Vefā ma ‘mül iken gül-berk-i ṭab‘-ı nāzeninümden Yāzıḳ ey ğonçe-i bāğ-ı melāḥat bī-vefā ḳopduḡ		Müfred		.---/.---/.---/.---	
67b	Kāmī	Güle ğüş itdüremez yok yire bülbül inler Varaḳ-ı mihr ü vefāyı kim oḳur kim diḡler		Matla‘		..---/..---/..---/..---	Kāmī Mehmed Efendi
67b		Rızḳı taḳsīm idicek ‘āleme ḳassām-ı ezel Düşdi ğam pāyuuma lā yus‘ elu ‘āmmā yef‘ alu				..---/..---/..---/..---	
67b		Bī-nizām olmaḳ gibi yoḳdur nizām-ı ‘āfiyet ‘Aḳl-ı evveldür yanumda bī-ser ü sāmān olan				-.---/-.---/-.---/-.---	
67b		Gelür ol vezir cābīr ḳılıcı elünde ḳanlu Şavul ey göñül yolundan ki yamān gelişdür bu					
67b		Vücūd-ı pākini ‘ummān-ı cūd u devlet iden İde dilin şadef dürr-i şāhvār-ı sürür				.---/..---/..---/..---	
67b		İnsānı değül şimdi benüm zannum odur kim Kemmūnı bile aldatamaz va‘d-i ekābir				---/..---/..---/..---	
67b	Nābī		Cevāb-ı pürsiş-i āsāyiş-i cihān Nābī	Gazel/1		.---/..---/..---/..---	Aslı 10 beyitlik gazeldir.

			Harābe-zār-ı kanā' atde bī- nişanlıkdur				
67b		Olmaz şarāb-ı sāgar-ı şādī humārsuz Gül-zār-ı dehrde güli kim gördi hārsuz				---/---/---/---	
67b		Her tīr-i belā kim irişür saña felekden Şabr eyle gönül bu da geçer devr-i zamāndur				---/---/---/---	
67b	Sa' ded'- din	Açduñ o gönçeye lebi ārām yok yine Ey nāle bülbül-i dile gulğul misün nesün		Gazel/1		---/---/---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
		Niyet-i cevr ü cefādan dilünj şāf eyle Bu mıdur mihr ü muhabbet hele inşāf eyle				---/---/---/---	
67b	Ruḫī	Geç cümle-i efkārı yūri 'ārif-i vaqt ol Ser-geşte bil anı ki serinde bu hevā var				---/---/---/---	Ruḫī-i Bağdādī
67b	Ruḫī	Kimi aldı kemānın dosta kimi tīg-ı bürrānı Biri birine katdı ikisin igvā-yı şeytānı				.---/.---/.---/.---	
67b	Ruḫī	Gönlüñe bī-hüde fikr-i küy-ı dilber gelmesün Anda yer yok saña 'āşık hātıra yer gelmesün				-.---/-.---/-.---/-.---	
67b	Ruḫī	Şanmañuz mihnet-i ğam bülbüle gülden geldi Kafese girdi belā başına dilden geldi				..---/..---/..---/..---	
67b	Ruḫī	İdüp şikeste vü maḫhūr kalb-i ā' dāyı Neşāt-ı fethle mesrūr-ı şād-mān geldi				..---/..---/..---/..---	
67b	Sinānī	Şöyle ser-mest eylemişdür neş' e-i ruhsār-ı yār Bāde vü meyḫāne vü pīr-i muġān bilmem nedür				-.---/-.---/-.---/-.---	Sinānī Ez- Mevālī
67b	Feyzī	Görüp meftūmı olmuş şüretün mir'āt-ı ḫātırda Ferāġ-ı bāl ile seyr-i ḫayāl-i ḫ'ābdan geçmiş		Gazel/1		.---/.---/.---/.---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
67b	Şihḫatī	Pāy-ı yāre düşmeġe aġyārdan nevbet mi var		Matla'		-.---/-.---/-.---/-.---	

		Sāyesinde naḥl-i ümmidüñ meġer rāḥat mı var					
67b	‘Abdī	Nā-ümmīdüm ḥalkdan Mevlā mu‘īnümdür benüm ‘Avn u tevfiķi refiķümdür qarīnümdür benüm		Gazel/1		-.---/-.---/-.---/-.---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
67b	‘İzzī	Marīz-i ‘aşka ancak çāre vaşl-ı yāri bulmuşlar Bu derde şerbet-i la‘l-i leb-i dil-dārı bulmuşlar		Gazel/1		.---/---/---/---	Aslı 4 beyitlik na-tamam gazeldir.
68a	‘Arif	Maḫsūmdur biri ġama biri rāḥata Yoḫdur müsā‘adeñ a felek iki sā‘ate		Müfred			‘Ārif Süleyman Beg
68a	Ġmāyī	Nıgeh-i tıġına göġüs gererüz Gör ne keskin ḳazālara siperüz	Feth-i bāb olmadı Ġmāyī bize Yār kūyunda der-be-der gezerüz	Gazel/4		..---/..---/..---	Aslı 4 beyitlik na-tamam gazeldir.
68a	Ġmāyī	Felek bezminde cām-ı arzū nā-dīdedür şimdi Ḥumār-ı ye’s ile çeşm-i emel ḥābīdedür şimdi	Hemān bī-hūde gerd-i reh- güzārı olma ey ümmīd Ḳabā-yı şāhid-i maḫşūd-ı dāmen-çīdedür şimdi			.---/---/---/---	
68a	Vāşif	Hicrāna şaldı fülk-i dili rūzgār ḥayf Baḫr-i emelde sāhil-i vuşlat görölmedi	Vāşif taḫammül eyle bu vaż‘-ı zamāneye Bir ḥāl var mı anda nihāyet görölmedi	Gazel/4		---/---/---/---	Aslı 9 beyitlik gazeldir.
68a	Vāşif	Kimsesüz hiç kimse yoḫ bir kimsenüñ var kimsesi Kimsesüz ḳaldum meded ey kimsesüzler kimsesi		Gazel/1		-.---/-.---/-.---/-.---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
68a	Vāşif	Ḳalsun ġuşāde genc-i nihānı tekellümün İtsün şüküfte ġonçe-i cānı tebessümün				---/---/---/---	
68a		Maḳāmātı gezüp pervāz idersün Bize geldikte ey şeh nāz idersün		Gazel/1		.---/---/---	Aslı müzeyyel gazeldir.

68a	Oğcı-zāde	Şađın bu cīfe-i dūnyāya ũonma kerkes-vār Būlend-i himmet olup ũānī‘ ol mişāl-i Hūmā				.-./..-./.-./..-	
68a	Oğcı-zāde	Medđ-i mađlūkla taḃ‘ uđ niĉe bir Sūhan-ārālīđ ve ĥodrālīđ ide	Demidir tūđi-i gūyā-yı ķalem Şūkr-i Ĥālīđda ũeker- ĥālīđ ide			-.--/-.--/..-	
68a	Oğcı-zāde	Dihķān-ı ĥadıķa-i ĥikāyet Bu resm ile eylemiş rivāyet				---/..-./..-	
68a	Oğcı-zāde	Şāl-keşti-i umūrını baĥr-i tevekküle ađ Āĉ bād-bān-ı himmeti yān gel de seyre bāķ					
68a	Oğcı-zāde	Ĝarazum vaşf-ı dehānı iken ĩcāz ũzre Baĥş-ı zūlfüne dūşũp dil-sūz uzatdı gitdi				..--/..--/..--/..-	
68a	[Bāķī]	Yine gōmgōk tere batmış ĉıķa geldi ĉemene Nev-bahār irdi diyū derdi ĥaberler sūnbūl		Kaside/ 1		..--/..--/..--/..-	Aslı 47 beyitlik gazeldir.
68b	Nābī	Fedā-yı tīđ olur ĥaddin tecāvũz eyleyen mūlar Cefā-yı tīđdan āzādedũr mũjĝān u ebrũlar		Gazel/1		..--/..--/..--/..-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
68b	Şabrī	Seyf-i yeddu’llāhı olup āşīķār Geĉdi ķılıĉdan fiten-i rũz-gār		Kaside/ 1		-.--/..-./..-	Aslı 83 beyitlik kasidedir.
68b	Murād	İki mũfsid ki ũehirde sũrecek ĉifte ķurşunla urup ũldũrecek				..--/..--/..-	
68b	Murād	Keremden ũzge kerāmet olur mu ādemde ‘Ale’l-ĥuşũş ola vaĥt u nişābına maķarrdan				.-./..-./.-./..-	
68b	Murād	Bu nefesle bu mũcevvidlik ki vardur ‘āķıbet Ĥāzret-i ũultān-ı devrāna imām eyler beni				-.--/..-./.-./..-	
68b	Murād	ĉũn eski meşeldũr dinũr <i>el-leyletũ ĥublā</i> Seyre eyle neler tođuracaĥdur zen-i dũnyā				---/..-./..-./..-	
68b	Murād	Ĥiĉ ruĥ gōstermeyũp meydān-ı rezme sũrdũn at Nağ’-ı rũsvāyīde şāhı eyledũn ferzāne mat				-.--/..-./.-./..-	

68b	Murād	Cihānı kanlı yaşum tıtdı dil ğamdan müşevveşdür Buña yākütdan zevrak gerek tūfān-ı āteşdür					
68b	Refi'ā	Kesmiş atmışdur anı itme cedel Tîğ-ı lā yūs' elu 'ammā yef' alu				-.--/-.--/-.--	
68b	Vehbî	Zātında zerre lıfya liyākāt da yoğ ise Hiç kıdri yok mu silsile-i Hāşimiyyenün				---/-.--/---/-.--	
68b	Fāmî	Niçün muqayyed-i tār-ı belā-yı zülf olduğ Sezādur ey dil-i ser-geşte ıztırāb saña		Gazel/1		.-./..--/..--/..--	Aslı 3 beyitlik na-tamam gazeldir.
68b	Vāşif	Şūh-ı ser-keşi ben bañā yār olur şandum O āhu-beççe-i vahşi şikār olur şandum	Yazık yazık telef itdüm metā' -ı cān u dili Bu çārsū-yı maħabbetde kār olur şandum	Gazel/2		.-./..--/..--/..--	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
68b	Vāşif	Ġaraż vuşul-ı ruħ-ı yār ise bu bezm içre Dökül saçıl nice dem Vāşifā gül-āb gibi		Gazel/1		.-./..--/..--/..--	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
68b	Ġavşî	Cānuma kār itdi istilā-yı derd-i rüzgār Hiç göz açtırmaz baña bir laħza gerd-i rüzgār		Matla'		-.--/-.--/-.--/-.--	
68b	Rāmî	Dil kūy-ı yāre biñ ğam ile rū-be-rāh olur Āhvālimüz bizüm bu gidişle tebāh olur				---/-.--/---/-.--	
68b	Rāmî	Baña bir neşve başş eyler ki ħatt-ı yār söylenmez Süveydāda nihāndur ħalka bu esrār söylenmez	Zebān-zed āşināyı lafza mā' il şimdilik yārān Şaķın Rāmî zebān-ı tāzede eş'ār söylenmez	Gazel/6		..--/..--/..--/..--	Aslı 6 beyitlik gazeldir.
68b	Rāmî	Kimün kāşānesine şaldı pertev mihr-i raşşānuğ Kimün bezmün münevver itdi bu şeb mäh-ı tābānuğ	' Aceb ey Rüstem ' aşka kimün kıddin kemān itdüñ Yine ālüde-i ħun eylemişsin tır-i müjġānuğ			..--/..--/..--/..--	
69a	Rāmî	Zebān-dırāzlık itme ħabābına cāmuğ Doğunma dīdesine zāhidā mey āşāmuğ					
69a	Rāmî	Bir ğulām-ı müy-tāb ile iderken kıl u kıal Bildı pā-pend olduĝın şan' atla kırdı köstegi				-.--/-.--/-.--/-.--	

69a	Ümîdî	El aldum mâh-ı peykerlerle girdüm halka-i zikre Felekde devri ben bu çarç-ı kec-reftâra gösterdüm	Elifler dâğlar ile zeyn idüp cismimi âh itdüm Giribân çâk olup ol dilber-i ğaddâra gösterdüm			.---/---/---/---	
69a	Baħrî		Yârûğ ümmîd eyleme ğam-ħâneçe teşrîfini Olmaz ey Baħrî bilürsin şâhlar virâne-dost	Makta ^ç		---/---/---/---	
69a	Baħrî	O dil kim ihtiyârıyla esîr-i ‘aşk-ı yâr olmaz Ĝam-ı hicrânı çekmekde elünde ihtiyâr olmaz	Vişâl ümmîdin itme bî-maħal ey Baħrî -i şeydâ Maħalli dinmeyünce ‘arz-ı ħâlûğ der-kenâr olmaz			.---/---/---/---	
69a	Rüşdî	Böyle devr eyler ise vefk-i murâd üzre eğer Ber-devâm olsun İlâhî felegûğ devrânı	İşte meydân-ı fazîlet ne tururlar bilsem ‘Ulemâ-yı selefûğ var ise gelsün cânı	Kaside/ 2		..--/..--/..--/..--	Aslı 40 beyitlk kasidedir.
69a	Rüşdî	Şadefveş bir dürr-i yek-dânededen mi ayrılıp âyâ Dil-i ‘âşık gibi cüş eylemiş feryâd ider deryâ		Matla ^ç		.---/---/---/---	
69a	Rüşdî		Rüşdî yi tiğ-ı ğamzeğ ile kayd-ı kâkülûğ Kesdi cihândan eyledi her kârdan cüdâ	Makta ^ç		---/---/---/---	
69a	Rüşdî	Ĝâkveş ol bulmağ istersen cihânda i‘tibâr Kaldırur bir ğün seni elbette yerden rûzgâr		Matla ^ç		---/---/---/---	
69a	Rüşdî	Var ise yine sen başdan çıkarduğ yüz virüp ey şûğ Anıçûn rûyına şarķar o zülf müşğ-i nâb-âsâ				.---/---/---/---	
69a	Rüşdî	Her ne deñlü mevc-âsâ eylesem meyl-i kenâr		Matla ^ç		---/---/---/---	

		Baħr-i ğamdan çıķmağa bir laħza ğor mı rüzğār					
69a	Rüşdî	Kimsenüğ ‘aybnı ğörüp zinhār Yüzine urma anı āyinevār		Matla‘		..--/..--/..-	
69a	Rüşdî	Şanma kim olmağdadur pervâne ancaķ bî- ķarār ‘Aşķ ile şem‘ ün başında āteşler yanar		Matla‘		-.--/-.--/-.--/-.-	
69a	Rüşdî	Bir nazarla eyleyüp āħir anı ğürşidvār Viridi bir şüret yine mir‘āta ‘aks-i rüy-ı yār		Matla‘		-.--/-.--/-.--/-.-	
69a	Rüşdî	Şāf ol sineğde ašlā olmasun gerd-i keder Sen dağı deryā gibi olmaķ dilersen pür- ğüher		Matla‘		-.--/-.--/-.--/-.-	
69a	Rüşdî	Cihāna dīde-i mihr-i felekveş nāzır olmağdan Hilālāsā senüğ luţfuğla manzūr olmamuz yegdür		Gazel/1		.---/.---/.---/.---	Aslı 9 beyitlik gazeldir.
69a	Rüşdî	Eşer-i büseyi ğördükde ruğunda yārüğ Didiler kim kıızılı çıķdı yine dil-dāruğ		Matla‘		..--/..--/..--/..-	
73b	Rüşdî	Ne meyl-i naħl-i ğül eyler ne seyr-i ğülsitān ister Ğönül bir serv-ķāmet ğonçe-leb şüğ-ı cihān ister	‘Ulüvv-i şān-ı ‘aşķı Rüşdiyā bundan kıyās it kim Maħabbet şāhbāzı dil gibi bir āşiyān ister	Gazel/4		.---/.---/.---/.---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
73b	Rüşdî	Dīdeden mümkin müdür seyl-āb-ı ğasret aķmaya Şīşe-i dil seng-i cevr-i yār ile meksürdur		Gazel/1		-.--/-.--/-.--/-.-	Aslı 10 beyitlik gazeldir.
73b	Rüşdî	Leţāfet ancaķ o nev ğaţţ-ı ğaddāra ķalmışdur Belı safā-yı ğül evvel bahāra ķalmışdur	Ğüşāde olmağa Rüşdiyē ğonçe-i ümmīd Nesīm-i merħamet-i Kırd- ğāre ķalmışdur	Gazel/2		.-./.-./.-./.-.	Aslı 6 beyitlik gazeldir.
73b	Rüşdî	İrdi kūsūfa mihr-i felek şad ğicāb ile Bilmem o meh anuğla bugün rü-be-rū mudur		Gazel/1		---/-.-/..--/-.-	Aslı 6 beyitlik gazeldir.

73b	Rüşdî	Mümkün mi zerre deñlü nihân ola ‘aşkıımız Günden o mâhı sevdiğimiz âşikâredür		Gazel/1		---/---/---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
73b	Rüşdî	Rüyunda niķâb olsa yaķar ‘âlemi ĥüsnî Farkı o mehûñ mihr ile gün gibi ‘ayândur		Gazel/1		---/---/---/---	Aslı 9 beyitlik gazeldir.
73b	Rüşdî	Felekle pençeleşmek ey dil-i pür-miĥnet el virmez Yeter çek dest-i ümmîdüñ saña çün devlet el virmez	Çoma elden ayağı bir dem ey dil ‘ıyş u nüş eyle Senüñ de nevbetüñ bir gün geçer bu fırsat el virmez	Gazel/3		.---/---/---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
73b	Rüşdî	Şebnemâsâ ne ķadar ĥâkle yek-sân olsaķ Yine âĥir anı biz bâ‘ iş-i rif‘at bilürüz	Bir ķadem rence ķılup itse tenezzül Rüşdî Ĥâk-pây olmağı biz yâre sa‘ âdet bilürüz	Gazel/2		..---/..---/..---/..-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
73b	Rüşdî	Ĥüsni ile bildüm ol mehi kim bî-mişâl imiş Mir’ât içinde ‘aksi daĥı bir ĥayâl imiş		Matla‘		---/---/---/---	
73b	Rüşdî	Yeñülmez çünki gördük eşk-i çeşm-i terden el çekdük Nişâr olsun ķo pây-ı yâre ol gevherden el çekdük	Yapışduk ĥalka-i bâb-ı niyâz-ı ĥakķa ey Rüşdî Kesildük âsitân-ı ĥayrıdan her derden el çekdük	Gazel/5		.---/---/---/---	Aslı beyitlik gazeldir.
73b	Rüşdî	Ĥarâb ol ey göñül ‘âlemde ma‘mür olmaķ istersen Cihânüñ şöhretin terk eyle meşhür olmaķ istersen		Gazel/1		.---/---/---/---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
74a	Rüşdî	Fıkr itmededür heybetini beyt-i Ĥudânüñ Bî-hüde deĥül ditredüğü ķible-nümânüñ		Matla‘		---/---/---/---	
74a	Rüşdî	Ĥamîde ķadd olup âĥir bir âĥ itmek idi ķaşdum Bi-ĥamdillâĥ murâd üzre oķum atdum yâyum yaşdum		Matla‘		.---/---/---/---	
74a	Rüşdî	Zann eyler idim derd-i derünüm ola mektüm Ĥâlim göricek yâr didi mes’ele ma‘lüm		Matla‘		---/---/---/---	
74a	Rüşdî	Öğüdüp dâne gibi itmede ĥalkı hep kim Âsiyâb-ı feleği tecrübe itdüm kendüm		Matla‘		..---/..---/..---/..-	

74a	Rüşdî	Cevr imiş kaçdı başa şanma sükütî nâzdan Ölçüsin aldum o şühun ağzınun açmazdan		Matla ^c		..-./..-./..-./..-	
74a	Rüşdî	Mihr-i ruhuñla bezmümüzi rüşen eyledün Hüsün hemişe şaklasun Allāh zevālden		Gazel/1		---./-./-./-./-.-	Aslı 13 beyitlik gazeldir.
74a	Rüşdî	Ey gönül çün saña meyl itmez o serv-i dil- cū Mîve-i vaşlın anuñ itme ümmîd olmaz bu		Matla ^c		..-./..-./..-./..-	
74a	Rüşdî	Haṭṭ-ı ‘izār-ı yāre nazar eyle ey gönül Hall-i rümüz-ı ‘aşka kitāb istemez misün	Yansun yağılsun āteş-i ‘aşkuñla cān u dil Bezm-i şarāb-ı nāza kebāb istemez misün	Gazel/2		---./-./-./-./-.-	Aslı 8 beyitlik gazeldir.
74a	Rüşdî	Vaşf-ı gül itsem olur hoygerde yārūñ ‘arızı Nem kıpar ruhsārı yād-ı verd-i ra‘ nādan bile		Gazel/1		-.---./-.-./-.-./-.-	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
74a	Rüşdî	Böyle çün cevri eylemekdür dā’imā kārūñ bize Korķarum bir iş açar şemşir-i hūn-bārūñ bize		Gazel/1		-.---./-.-./-.-./-.-	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
74a	Rüşdî	Kuḥl idemedüm dāde-i giryānuma şayd hayf Haḫḫ-ı nazarum kıaldı senūñ ḫāk-i rehūñde		Gazel/1		---./-.-./-.-./-.-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
74a	Rüşdî	Pençeleşme da‘ vā-i ḫūsn eyleyüp ol ḫūr ile Olmaz ey mihr-i felek çün kim güzellik zor ile		Matla ^c		-.---./-.-./-.-./-.-	
74a	Rüşdî	Sāyeveş düşdüm pey-i dildāre āh u zār ile Kaldum ayakda ümmîd-i būs-ı pāy-ı yār ile		Matla ^c		-.---./-.-./-.-./-.-	
74a	Rüşdî	Dil-i ‘aşık gibi meftūn olmuş şūret-i yāre Baķup ḫayretle āyine ṭayandı kıaldı divāre		Matla ^c		.---./---./---./---	
74a	Rüşdî	Maḫalldür her ne deñlü baḫş olunsa mū-yı miyānında O şühun söz yeri yokdur hele āşlā dehānında		Matla ^c		.---./---./---./---	
74a	Rüşdî	Çeşmümden aķup ḫāk-i reh-i dilbere düşdi Eşküm güheri kıadri bilinmez yere düşdi		Matla ^c		---./-.-./-.-./-.-	

74a	Rüşdî	Nedür bilmezsin ey zâhid kemend-i zülf-i dildârı Değülsin çünkü tel ehli bize ta' n eyleme bārî		Matla'		.---/---/---/---	
74a	Rüşdî	Şevkle rüşen olur mihr-i cihân-tâb gibi 'Aşkla çâk olanuñ sînesi mihrâb gibi		Gazel/1		..-/.-/.-/.-/-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
74a	Rüşdî	Kimi mâh-ı münevverdür kimi hürşid-i enverdür Cihân hep böyle eyler vaşf-ı hüsnüñ rüz u şeb şimdi	Kilid-i genc-i ma' ni girdi dest-i tab' uma Rüşdî Nola bezl-i güher itsem cihâna bî-ta' ab şimdi	Gazel/2		.---/---/---/---	Aslı 9 beyitlik gazeldir.
74a	Rüşdî	Rû-nümâ olmadı bir kerre bize şahid-i baht Gerçi fânüs-ı felek hayli şuver gösterdi		Gazel/1		..-/.-/.-/.-/-	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
74b	Rüşdî	Senden murâd alınmak hâtt-ı ' izâre kaldı Nüş-ı şarâb-ı la' lüñ evvel bahâra kaldı	Sâhil göründi ey dil fülk-i ümîde ancak Hakğ lutf iderse varmak bir rüzgâra kaldı	Gazel/2		---/---/---/---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
74b	Rüşdî	Ol nahl-i ' işve būs-ı lebe kâ' il olmadı Bâr-ı ümîd-i bâğ-ı dilüm hâşıl olmadı		Gazel/1		---/---/---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
74b	Sırrî	Dile mâye-i şafâdur haţt-ı rüy-ı yâr dirler Kişinüñ kıomaz gönülde gamını bahâr dirler	Ser u sîneñü ser-â-pâ tütalım sipihri-i dâğ it Saña mihrîbân olur mı o kamer-' izâr dirler	Gazel/3		..-/.-/.-/.-/-	Aslı 6 beyitlik gazeldir.
74b	Sırrî		Sırrî gibi bu âh-ı şebâna nedür gönül Bilmem senüñ de sevdiğüñ ol mâh-rû mıdur	Gazel/1		---/---/---/---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
74b	Sırrî	Mürür-ı dehr ile resmi bozılmış nakş-ı mahv olmuş Kerem kalmış bir eski nüshâdur Hâtem zamânından		Kaside/1		.---/---/---/---	Aslı 26 beyitlik kasedir.
74b	Sırrî	Geh hançer ü geh tığ ile itdüñ dili mecrüh Bunlar senüñ ey âfet-i cân yanına kalmaz		Gazel/1		---/---/---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.

74b	Sırrî	Devr itmedeyüm girye ile kūy-ı nigārı Fülk-i dil-i sergeşteyi girdāba düşürdüm	Bu nev-gazeli eyleyüp İstānbula irsāl Sırrî yi yine hātır-ı āhbāba düşürdüm	Gazel/3		---./---./---./---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
74b	Sırrî	Reng-rū olsa eğer māhda ey gönçe-dehen Beñzedürdüm ruḥ-ı zengīnūne mehmā emken				..-./..-./..-./..-	
74b	Sırrî	A´ dā hevā-yı zūlf-i dil-ārāda olmasun Düşmenlerüm İlahî bu sevdāda olmasun	Şabr it havāle eyleyem ağyāre ahdin Bir tīg-ı şu´le-tāb ki dünyāda olmasun	Gazel/2		---./---./---./-.-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
74b	Sırrî	Dime vesīle-i vuşlat bulunmaz ´uşşāka Arada nūş-ı mey-i hoş-güvārı gördüğ mü		Gazel/1		.-./.-./.-./.-.	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
74b	Sırrî	Sırrî ümmīd-i mīve-i kām eyleme şaḥın Bār-ı vefādan olmuş o serv-i sehî tehî		Gazel/1		---./---./---./-.-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
74b	Sırrî	Yārüm olsa her ne deñlü mest-i şahbā-yı ğurūr İtmez ol āfet yine mīnā-yı peymānı şikest	Cilvegāh-ı ´aks-i hüsn-i bi- naẓirüñdür senüñ İtme mirā´t-ı dil-i Sırrî -i hayrānı şikest	Gazel/2		-.---/-.---/-.---/-.-	Aslı 10 beyitlik gazeldir.
74b	Sırrî	Ne mümkün mīve- çīnī-i vişāl ol naḥl-i bālādan Hemān bi-hūde dil dest-i temennāyı dirāz eyler		Gazel/1		---./---./---./---.	Aslı 8 beyitlik gazeldir.
74b	Sırrî	Dilberüñ ile kūy-ı dil-ārāyı unuttum Vuşlat hevesi ḳalmadı hātırda yeriyle		Gazel/1		---./---./---./---	Aslı 10 beyitlik gazeldir.
74b	Sırrî	Hāl-i zārından teşekkī itmesün mi ´āleme Neylesün hem-ḥāl yok Sırrî Efendi bir sen ol		Gazel/1		-.---/-.---/-.---/-.-	Aslı 16 beyitlik gazeldir.
74b	Sırrî	Ol şūḥ tırāş itdi bu gün ḥaṭṭ-ı ´izārın Baḥt-ı siyeh-i ´āşık-ı bī-çāre açıldı		Gazel/		---./---./---./---	Aslı 6 beyitlik gazeldir.
74b	Şināsî		Baḥtı siyāh olunca Şināsî bir ādemüñ	Gazel/1		---./---./---./-.-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.

			Ṭūṭiye dām ḵursa ŧikārı gürāb olur				
74b	Şināsī	Şevḵ-ı dehenle reŧk-i miyānı düşüp dile Oldı ziyāde yoḵ yere derd-i nihānumuz				---/---/---/---	
75a	Fethī	Mest-i ŧahbā-yı elem çeŧm-i terinden bellüdür Rind-i ‘iŧretgāh-ı miḥnet sāgarundan bellüdür	Münker olmaz ṭab‘uma Fethī dür-i nazmum gören Baḥr-ı pür-cüş-ı ma‘ānī gevheründen bellüdür	Gazel/3		---/---/---/---	Aslı 3 beyitlik na-tamam gazeldir.
75a	Nāzım	Kerem kıl mānī‘-i raḥm olmasun çok bakma mir‘āta Seni ḥod-bīn ider āyīne ŧāyed ey melek- sīmā		Gazel/1		.---/---/---/---	Aslı 3 beyitlik na-tamam gazeldir.
75a	Nāzım	Ḥayāl-i ḵāmet-i mevzūnı gitmez dīde-i terden Nihāl-i servdür güyā kenār-ı cūda ḵalmıŧdur		Gazel/1		.---/---/---/---	Aslı 3 beyitlik na-tamam gazeldir.
75a	Nāzım	Urdum firāḵ-ı rüyūḡ ile dāḡ dāḡuma Yaḵdum fitil kendi elümle çerāḡuma	‘İŧret deminde duḡter-i rez her gice benüm Ḥumlarla ŧiŧelerle gelürdi ayāḡuma	Gazel/3		---/---/---/---	Aslı 3 beyitlik na-tamam gazeldir.
75a	Lebīb	Viŧāle va‘delerin ḡüş iden o bed-‘ahdüḡ Zamān-ı maḥŧere dek intizāra düşmez mi	Ḷalır gider mi kesād-ı hünerle böyle Lebīb Metā‘ı rāyic olur bir diyāra düşmez mi	Gazel/3		---/---/---/---	Aslı 5 beyitlik na-tamam gazeldir.
75a	Nāzım		Çıḵarma ḥalkā-i ümmīdi elden ey Nāzım Zamān gelür ola ŧāyed ki feth-i bāb ŧikār			.---/---/---/---	
75a	Nāzım	Ḷānūnu budur bezm-i cihānuḡ ki getürmez Sāz-ı emeli cünbīŧe mızrāb-ı temennā	Nāzım eḡer olmazsa vezān-ı bādı teraḥḥum Naḥl-i emeli ter idemez āb-ı temennā			---/---/---/---	
75a	Nāzım	Devrān serin bürīde-i tiḡ-ı belā ider				---/---/---/---	

		Mānend-i şem ^ç her kime kim tāk-ı zer virür					
75a	Nāzım	Yok kıymeti ebrū-yı kemān-dārınuñ ammā Dünyāya değer nāvek-i müjgānı o şūhuñ				---/---/---/---	
75a	Nāzım	Çokdan kenār-ı vaşlı temennādasın göñül Beñzer ki baħr-i farkına ifnādasın göñül				---/---/---/---	
75a	Nāzım	Zülf ü ruhsār-ı bütān bir hālden hālī degül Her zamān bir fitne ve bir āldan hālī degül	Düşme kayda Nāzımā bu kār-gāh-ı köhnede Rište yokdur ‘uğde-i eşkālden hālī degül			---/---/---/---	
75a	Nāzım	Gör eşk-i çeşmimizi bir numūnedür ey meh Hayāl-i mihr-i cemālūñle mācerāmızdan					
75a	Nāzım		Çok Nāzım -ı eş ^ç ār velī mīve-i nazmuñ Yok puhtelerin fark idicek hāmlarundan			---/---/---/---	
75a	Nāzım	Nola çün baħr-ı mevc-endāz-ı pür-cüş u hurüş olsam ‘Adūlar aldı ol dürr-i girān-ğadri kenārumdan				---/---/---/---	
75b	Nāzım	Virdūñ dile teşrīf-i haṭ-ı müjdesin ammā Neñ var daħı ey bād-ı şabā kārā haberden				---/---/---/---	
75b	Nāzım	Kemīne gerd-i rehüz pāy-būs-ı dilber için Mūsā ^ç ide olmadı bir kerre rüz-gār bize				---/---/---/---	
75b	Nāzım	Görüp her rüy-ı kendüm-gün toluşma dāne- i hāle Dil-i ser-geşteñi hem-hāl-i seng-i āsyāb itme				---/---/---/---	
75b	Nāzım	Şıfāhān u ‘Irāķı gösterür ‘uşşāka şan ^ç atle Muhaşşal d ur-bīn-i dest-i erbāb nevādır ney				---/---/---/---	
75b	Nāzım	Bahāsı genc-i Kārūn olsa da ey hū ^ç āce-i hūsnüm				---/---/---/---	

		Metā ^c -ı vaşla bir kerre ḥarīdār olmamız vardır					
75b	Nāzım		Yazılmış kıl kalemle Nāzımā şekl-i dü-mısrā ^c da O ebrūlar ser-dīvān-ı hüsne maṭla ^c -ı terdür				
75b	Nāzım		Ka ^c bet'ül- ^c uşşāk-ı kūy-ı yārde şa ^c d-sa ^c y ile Düş-ı ^c aşka Nāzımā iḥrām almışlar dinür			-.---/-.---/-.---/-.---	
75b	Nāzım	Ḥoş mevsim-i cān-baḥş cūlar gibi şimdi Yārān-ı şafā semt-i çemen-zāra çekilmiş				---/-.---/-.---/-.---	
75b	Nāzım	Meyḥāneye gel ey dil-i pür-ğam ki bakılsa Hep rüy-ı şafādūr görinen cāmlardan				---/-.---/-.---/-.---	
75b	Nāzım	Ol meh-i mihr-āfeti benden cūdā göstermesün Kimseye rüz-ı gam-ı hicri Ḥūdā göstermesün	Kaşdı sell-i seyf iken yārūñ rakīb-i kāfire Kūşe-i ebrū ile semt-i vefā göstermesün	Gazel/3		-.---/-.---/-.---/-.---	Aslı 4 beyitlik gazeldir.
75b	Necīb	Yüz çevirdün ser-i kūyuñda bir āh itmek ile Hemān ey şūḥ-ı cefā-pişe kabāḥat bu mudur		Na- tamam Gazel/4		..---/..---/..---/..---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
75b	Necīb	Yārūñ görince āhū-yı çeşm-i remīdesin Nergis çemende ḥayret ile açdı dīdesin	Dilden ğubār-ı ğuşşayı def ^c eyle ey Necīb Gör şafḥa-i ruḥında ḥaṭṭ-ı nev-resīdesin	Gazel/5		---/-.---/-.---/-.---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
75b	Vehbī	Zehr-nüşān-ı gamuz cām-ı şafāyı bilmezüz Nāle-i ^c uşşākdan ğayrı nevāyı bilmezüz	Şöyle ḥayrān olmuşuz esrār- ı ḥaṭṭ-ı yār ile Zerreşeş rakş eylerüz arz u semāyı bilmezüz			-.---/-.---/-.---/-.---	
75b	Yümni	Āh kim düşdi hevāya katı şeydālığı var Şimdi āvāre gönül kūy-ı dil-ārāda yeler				..---/..---/..---/..---	

75b	Ṭālib	Ayaklar altına bakmaz o tünd-ḥū yoḥsa Yolında naḡd-i sirişki nişār mümkindür	Hemān dirāz idelüm dest-i himmeti ey dil O serv-ḡāmeti būs-ı kenār mümkindür			..-/..-/..-/..-	
76a	Ṭālib	Deryāda iden ol dūr-i yektāyı temāşā Bī-perde lafız eyledi ma' nāyı temāşā	Ṭālib hele bir āh-ı nedāmet çeküp eyle Emvāc-ı yem-i raḡmet-i Mevlāyı temāşā	Gazel/7		---/..-/..-/..-	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
76a	Ṭālib	‘ Aceb o çeşm-i kebūdı görür müyüz der- ḡāb Ben eylemem hele bu luḡfi āsumāndan ümīd	Hevā-yı vişāl ile düşdüm ḡayāle ey Ṭālib Güsiste olmadı gitdi o mū- miyāndan ümīd	Gazel/7		..-/..-/..-/..-	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
76a	Ṭālib	Derūnum şafḡasından naḡş-ı ḡaṡṡ-ı dil-rubā çıkamaz Dimāḡ-ı ḡāṡırımdan būy-ı zūlf-i müşḡsā çıkamaz	Bī-hūde ḡayāli dilde pinhān eylesün Ṭālib Mu' ammā-yı dehān-ı yārdan nām-ı vefā çıkamaz	Gazel/5		..-/..-/..-/..-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
76a	Ṭālib	Çeşm-i inşāf kadar kāmile mīzān olmaz Kişi noḡşānımı bilmek gibi ‘ irfān olmaz	Gonçe-i kām açılmaḡa zamān var Ṭālib Leb-i ümmīd bu eyyāmda ḡandān olmaz	Gazel/7		..-/..-/..-/..-	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
76a	Ṭālib	Her gün bir āfitāba olur mübtelā ḡönül Mānend-i zerre ‘ aşḡ ile yoḡdur ḡarārımız	Bir lüceyüz şedef dilümüz oldı Ṭālibā Mażmūn-ı tāzedür ḡüher-i āb-dārumuz	Gazel/5		---/..-/..-/..-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
76a	Ṭālib	Reng-i mey-i tābı ruḡ-ı dildārda gördüm Ben neşve-i şāḡbāyı leb-i yārda gördüm	Bir muḡ-peçenüḡ bendesi olmuş gibi Ṭālib Zirā anı dün ḡāne-i ḡumārda gördüm	Gazel/5		---/..-/..-/..-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
76a	Ṭālib	‘ Arūs-ı tā' ate nā-maḡrem olmasun nāzır Şeb-i siyāhı aḡa ‘ anberin niḡāb idelüm		Gazel/9		..-/..-/..-/..-	Aslı 9 beyitlik gazeldir.
76a	Ṭālib	Bir iki cām ile ey pīr-i ḡarābāt ne var Dil-i virānımı yapsaḡ da yıḡılsam ḡitsem				..-/..-/..-/..-	

76a	Ṭālib	Çok kıl u kâl olur belî mû-yı miyânına Ammâ ki noқта deŋlü sözü m yok dehânına	Mümkin midür urulmamağ ol şūha şeyh ü şāb Seyr eyle tîr-i ğamzelerin bağ kemânına	Gazel/5		---/---/---/---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
76a	Cezmî	Raķîbi hişşe-mend iltifāt itmiş o şeh şayd hayf Çomuş âdem yerine cennet-i küyunda yer virmüş				---/---/---/---	
76b	Şubhî	Küy-ı dilberde bulurlar mübtelâlar birbirin Küşe-i miñnetde yoklar âşinâlar birbirin	Vaşf-ı ruhsâr u leb-i dilberle Şubhî böyledür Ma' nî-i rengin ile şîrin edâlar birbirin	Gazel/3		---/---/---/---	Aslı 3 beyitlik na-tamam gazeldir.
76b	Şubhî	Esîr-i derd-i firâkuz vişâle müştâkuz Harîk-i âteş-i ' aşkuz zülâle müştâkuz	Miyân-ı mûy u elif-ğaddi vaşfına Şubhî Güşâde tab' ile ince hayâle müştâkuz	Gazel/5		---/---/---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
76b	' İdî	' Āşîk-ı şūrîde dil eşk-i terinden bellüdür H' âce-i bāzâr-ı miñnet gevherinden bellüdür	İmtihân itmek ne lâzım ' İdî- i efkendeyi Nükte-perdâz-ı belâgat sözlerinden bellüdür	Gazel/3		---/---/---/---	Aslı 3 beyitlik na-tamam gazeldir.
76b	' İdî	Zamânede benüm ol şâ' ir oğlu şâ' ir kim Baş eđdi nazmuma dünyânuñ ehl-i ' irfânı				---/---/---/---	
76b	' Āzim	Böyle qalursa kākül-i pîçî korqarum ' Uşşâk-ı zâre dağdağa-i derd-i ser virür				---/---/---/---	
76b	Şābit	Mirvaħa rağş iderek ol qadd-i bālāya çıkar Bu hevānuñ ötesi yelli yelellāya çıkar		Matla'		---/---/---/---	
76b	Şābit	Yanarsa âteş-i rüzeyle şubh-ı ' ıyda deĝin Bilâ-müdāhene kandîl-i dilde qalmaz yāğ		Gazel/1		---/---/---/---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
76b	Şābit	' Üryân-ı ' aşka n'itse gerek çarh ne felek Bir çıplāğı tokuz cebeli soymasa gerek				---/---/---/---	
76b	Şābit	' Āķıbet derde şataşdırdı serin şan' atla Kendi başına belâdur hüneri üstâduñ				---/---/---/---	

76b	Şābit	Cümlenüñ hüsine söz yok begüm ammā sensün Yüzüñ arduñ degül ammā hepisinden de güzel	Sendе varır yaturam bir gice Şābit diyerek Beni aldadyor ol şūh-ı firibende güzel	Gazel/2		.../...-/.../...-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
76b	Şābit	Üftādeñem ey serv-i revānum diye düşdüm Düşmezdi bu söz gaflet ile söyleye düşdüm		Gazel/1		---/...-/.../...-	Aslı 6 beyitlik gazeldir.
76b	Şābit	Ġarķ idüp seyl-i belā gūşına dek nāfesini Deveden kıaysa kulaķ gösterür ancak gerdün		Gazel/1		.../...-/.../...-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
76b	Şābit	Ne eşk-i seher ne āh-ı şebgāh Yıldız kadar aķçe ister ol māh		Gazel/1		---/...-/...-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
77a	Şābit	Gehi muvaşşah olup bezme gāh hūānende Hezārfen geçünür ‘andelib gülşende		Gazel/1		.../...-/.../...-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
77a	Şābit	Ezhāri taķsım itdüler gül düşdi hāruñ pāyına Hār-ı cefā degdi gül-i terden hezāruñ pāyına		Gazel/1		---/...-/...-/...-	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
77a	Şābit	Ṭoldur diyü mināyı ‘acül olma ziyāde Ey sākī boyacı küpü müdür hum-ı bāde		Gazel/1		---/...-/.../...-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
77a	Şābit	Billür tügme şanma giribān-ı yārda Bir kaçre eşküm idi dikildi yaķasına		Gazel/1		---/...-/.../...-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
77a	Şābit	Ġammāncı-zāde yek-dil olup mekr ü āl ile Şavmaķda müşterisin iki peştemāl ile	Dil-ġaste-i ġamı göbeğin oğdurup yatur Ser-suffe-i emelde ümid-i muġāl ile	Gazel/3		---/...-/.../...-	Aslı 15 beyitlik gazeldir.
77a	Şābit	Cūy-ı çemen-i bāġ degül rind-i bahāruñ ‘İşretgehini başmaķ için gitdi şu başı		Gazel/2		---/...-/.../...-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
77a	Şābit	Hevā-yı ebr-i bahāruñ nem-i muṭarrāsı Geyürdi şāhid-i gülzāra bir şu dībāsı	Ķoyuldu ‘ālem-i āba ġadīķa-i hüsñüñ Şuyundadur yine her nev- nihāl-i zībāsı	Gazel/2		.../...-/.../...-	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
77a	Şābit	Uşandı Şābiti gezdürmeden dil-ārālar Şu hūāce-zādenüñ üstinde ġayrı kıala gibi		Gazel/1		.../...-/.../...-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.

77a	Sāhib	Gönül yap zāhidā beyt-i Ḥudādur tā' at istersen Muḥaḳḳaḳdur ki bāb-ı cenneti ḥāṭır-şiken açmaz				.---/---./---/---	
77a	İhyā	Bint 'ül-' inebe cāriyedür diyü dil itme Ḥürmetlidür ol görme misin bey' u şirāda	Bīmār-ı leb-i la' lüğe em yoḳladum ammā Yoḳdur yeri hiç nüṣḥa-i Kānūḅ u Şifāda	Gazel/2		--./--./--./--	Aslı 8 beyitlik gazeldir.
77a	İhyā	Bey' idersin kise almaz kaçmağa yoḳ niyyeti Kendin āzād eylemiş i' tāḳa yoḳdur minneti				-.---/-.---/-.---/-.-	
77a	İhyā	Çıkmason āhım odı aḡzumı açdırma benüm Yaḳmasun sūz-ı derūnum seni söyletme beni					
77a	İhyā	Ben dilde nihān eyledüğüm rāzumı nālem 'Alemlerde hep eylemiş ifşā haberüm yoḳ				--./--./--./--	
77a	İhyā	Müntaḳımdur bir adı Mevlānuḅ 'Ammdur luṭfi Ḥaḳḳ Teālānuḅ				..-/-.-/-.-	
77a	Vāşıf	Ararlar nüṣḥa-i 'adli gezerler cā-be-cā ammā O nüṣḥa var ise şanduk-ı İskenderde ḳalmışdur	Dinülür bozdılar bıkı-i nizām-ı 'ālemi şimdi Nizām ancaḳ efendi şüret-i defterde ḳalmışdur	Gazel/2		.---/---./---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
77a	Vāşıf		Bī-mürüvvet miyüm ol rütbe ki Vāşıf o mehüḅ Bende aḥşamladıḅuḅ söyleyüm aḥbāba şabāḅ			..-/-.../..-/-..-	
77a	Vāşıf	Baḅa cevı aḡyāre luṭf itmekliğe bā' iş nedür Ger cevāba ḳudretüḅ varsa su 'ālüm var saḅa		Gazel/1		-.--/-.--/-.--/-.-	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
77b	'İzzet	Ḥük-m-i taḳdīrde huşyār ile ḡāfil birdür Ḳısmet-i rüz-ı ezel 'ālim u cāhil birdür	'İzzetā rahmet-i Ḥaḳ nık ü bed yeksāndur Yaḡsa bārān-ı kerem baḅr ile sāḅil birdür			..-/-.../..-/-..-	
77b	'Ārif	Ḥalk içünde eşeḡün kıyruḡını kesme şaḳın Kimi dirse ḳısa kesdün kimi dir kesdün uzun				..-/-.../..-/-..-	
77b	Bāḳī	Elṭāf u ḥulḳ ḥüsn-i melāḅat kemāilde Endām u şekl u ḳāmet u ḳadd i' tidāilde	Aşḅāb-ı zühd bezm-i füsün-ı fesānede	Gazel/2		--./-.--./--./-.-	Aslı 6 beyitlik gazeldir.

			Erbāb-ı ‘aşk ‘arşa-i cenk u cidâlde				
77b	Nev‘î	Meclisde olup la‘lini rindāna tıyurma Ol hāleti ağzundaki dendāna tıyurma	Mey içme güzel sevme dimezler saña Nev‘î Ol zevki hemān zümre-i nādāna tıyurma	Gazel/3		---/---/---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
77b	Nev‘î	Būşeçe dil kâ’il olmaz vaşlınuñ şeydāsıdır Dilberā ma‘zūr tut dünyā tıma‘ dünyāsıdır				---/---/---/---	
77b	‘Arīf	Olan ser-mest-i şahā-yı hākīkat bezm-i ‘ālemde Mey-i ‘aşk mecāziden ele cām-ı ayāğ almaz	Dem-ā-dem sāgar-ı hūn-ı ciğer nūş eyleyen ‘āşık Bu ‘işretgehde bīm-i muhtesib u hem yasāğ almaz			---/---/---/---	
77b	‘Arīf	Nāle-i bülbül nizām-ı gönçeye virdi hālel Böyledür āyīn-i bāğ-ı kevn min sem‘-i yuñil				---/---/---/---	
77b	‘Arīf	Kālduğ yine biz ey ğam-ı dīrīne senünle Yārān-ı şafā seyr-i çemenzāre çeküldi				---/---/---/---	
77b	Bākī	Ġāfil geçürme fırsatı kim bāğ-ı ‘ālemün Gül devri gibi devleti nā-pāydārdur		Gazel/1		---/---/---/---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
77b		Sīmīn kemer ki zīver müy-ı miyānidur Çengelli belde şanki gümüş kārbanıdır				---/---/---/---	
77b		Güşād olsa eğer kavş-i kazādan nāvek-i tağdır Siper olmaz aña pülād olursa cevşen-i tedbīr				---/---/---/---	
77b		Terk eyle kuyūdāt u izāfātı ser-ā-ser Kimse dimesün saña falān bin filāndur				---/---/---/---	
78a		Bükme belini važ‘-ı girān eyle bu halkuñ Sen dağı ser-āzād olasan bār-ı sitemden				---/---/---/---	
78a		İnsāna hākāretle nazār ‘ayn-ı hāṭadır Ey merdüm-i dīde birişin hūsn-i nazardur				---/---/---/---	
78a		Geldün bu fenā mülkine çün geç ‘akbātı Bir ahsen-i şüret ile yāri güzer eyle				---/---/---/---	
78a		Bī-fā’ide dünyāya perestīş nicedür bu Öldürdü bizi āh bu bī-hūde tekāpū				---/---/---/---	
78a		Dünyā şeb-i harmān u beķā şubh-ı şerefdür Dīdār-ı beķā olmayanuñ ‘ömri telefdür				---/---/---/---	
78a		Ṭa‘ ne siper olduķça alur menzili ‘arīf Sehm-i siteme ehl-i dilün cismi hedefdür				---/---/---/---	

78a		Bir hāle heves eyle ki dā'im ola bākī Zımnında ānuḡ tātmayasın zehr-i firākı				---/---/---/---	
78a		Ağyār-ı dil-i āzār saḡa hemdem olur mı Murgān-ı güle zāğ-ı siyeh tev'em olur mı	Hep kâ'ide-i ḡikmete merbûtdur eşyâ Bî-râbıḡa sırr-ı ḡükm-i 'âlem olur mı			---/---/---/---	
78a		Hāline göre rızkı ola idi bed ü nîkūḡ Olmazdı zer-i tām-ı 'ayārı Venediğūḡ				---/---/---/---	
78a		Peymāne-keş-i mazleme ḡükkām-ı zamāndur Bezm-i mey 'iffetinde yine nūş-ı revāndur	Hem-cinsimüz Allāh bilür söylemem ammâ Pāşālar u mollālaruḡ aḡvāli yamāndur			---/---/---/---	
78a		'Ārif çekemez tavrını nevreste kibāruḡ İllâ ki ağâ şadrına geçmiş çuḡadāruḡ	ḡandāni-i ikbāline aldanma bu dehrūḡ Ayında geçer revnaḡı eyyām-ı bahāruḡ			---/---/---/---	
78a		Her istediği kâra eli bir kez ereydi Dünyāya kişi geldiğine bāri değeydi				---/---/---/---	
78a		Ḳurtarmaz özin laḡme-i emvâc-ı belādan Girdāba virür âdemi 'üvnân-ı riyâset	Bir zātuḡ ola mertebe-i mâli mükemmel Şâyeste mi zulmi idene mâye-i devlet			---/---/---/---	
78b		Aldanma şaḡın zînet-i dünyâyı nidersin Bîvāye gelüp dehre tehî- mâye gidersin				---/---/---/---	
78b		Zāhirde siyeh kevkeb isek ma' nide nûruz Pertev-fiğen-i bâriḡa-i veche Tûruz				---/---/---/---	
78b	Rüşdî	Ey ḡaḡḡ-ı siyeh ḡamzeye imdâda mı geldūḡ Sen daḡı göḡül mülkini yağmaya mı geldūḡ		Matla'		---/---/---/---	
78b	Şābit	'Āşıḡa bakmaduḡı fert-ı maḡabbetdendür Şaḡınur kendi gözinden daḡı üftâdesini		Gazel/1		..-/-.../-.../-..	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
78b	Şābit	Bu deḡlü sūziş-i 'aşḡ u niyâzdan şoḡra Revâ mıdur idesin bir nigāha nâz baḡa		Gazel/1		..-/-.../-.../-..	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
78b	Şābit	Kemâl-i lezzetünden ol leb-i la'l-i şeker-bāruḡ Ḳamış ḡelvāsına dönmüş çubuk ağzında ol yārūḡ		Müfred		.../.../.../...	

78b	Şābit	Bu irtifā'-ı nāza bir endāze yok midur Eflāke dek gider misün ey ser-bülend-i nāz		Gazel/1		--./-./-./-./-.	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
78b	Şābit	O çār ebrū ile baḡ ṭal' at-ı dil-cūy-ı cānāna murabba' vefḡ-i devletdür ki ḡonmıḡ rüy-ı cānāna		Gazel/1		.---/---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
78b	Şābit	Turşīyle geldi meclise def' -i ḡumār için Baḡıḡladum 'atāsını şeyḡūñ liḡāsına		Gazel/1		--./-./-./-./-.	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
78b	Şābit	Ḳan itseler de 'afv olunur bezm-i ' işvede Mestāne ḡamzeler olıcak 'özr-i ḡāh-ı nāz		Gazel/1		--./-./-./-./-.	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
78b	Şābit	Dām-ı belā-yı hicre düşürdün fütādeñi Düşmenlerüm senün gibi fettāna düşmesün		Gazel/1		--./-./-./-./-.	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
78b	Şābit	İḡbāl-i vaḡl-ı yār buz üstindedür şaḡın Gönliñ alup da vādi-i hierāna düşmesün		Gazel/1		--./-./-./-./-.	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
78b	Şābit	Renciş-i ḡātırı 'arz eyle şifā niyyetine Derdini söylemeyen ḡastaya timār olmaz		Kaside/3 6		..-./.../..-./..-	Aslı 36 beyitlik kaside.
78b	Şābit	ḡüft ü ḡüy-ı nigāha vāḡıf olunca aḡyār Geçdi ḡamzeyle arada nice ḡālet maḡfi		Gazel/1		..-./.../..-./..-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
78b	Şābit	Vay ol āvāre-i 'aşḡa ki sulṭānum gibi Bī-ḡaḡikat bī-vefā hercāyi bir dilber seve		Gazel/1		-.-/-.-/-.-/-.-	Aslı 9 beyitlik gazeldir.
78b	Şābit	Her küşede bir na' ra-ı mestāne-i yā Hū 'Ādetçe bu ḡün zāviyemüz mey-gedelendi		Kıta		--./-./-./-./-.	Aslı 2 beyitlik kıtadır.
78b	Şābit	Leblerün kim reşḡa-i şahbā ile ālūdedür Baḡa kırmızıdan murabbā sükkeri pālūdedür		Müfred		-.-/-.-/-.-/-.-	
78b	Şābit	Elinde mālḡulyā gibi bir sermāyesi varken Revā mı 'āşık-ı müflis gibi dil pür-melāl olsun		Gazel/1		.---/---/---/---	Aslı 6 beyitlik gazeldir.
78b	Ḥāliş	Şādāni-i vuşlat ḡam-ı hicrānına deḡmez Cānān ele girmek telef-i cānına deḡmez	Dāmānını taḡbile heves eyleme yārün Ḥāliş o kerem çāk-i giribānına deḡmez			--./.../..-./..-	
79a	Ḥāliş		Niyyet-i Ḥālişe bir sikke-i ḡaḡḡānidür Deḡme bir sineye urmaz anı ḡarrāb-ı ezel			..-./.../..-./..-	
79a	Nesib	Hüsni-i ḡulḡ olmaz imiş ḡüy-ı redīye tebdil Misk-i ezfer yine bir daḡı dönüp ḡün olmaz	Maḡz-ı şüretle Nesibā olamaz zāt-ı nefis			..-./.../..-./..-	

			Dur olur sâhte ammâ dūr-i meknūn olmaz				
79a	Nābī	Hişşeme kânde ki bir dilber-i meh-pāre çıkar Ṭālī' ümdür yâ sitemkâr u yâ âvāre çıkar	Çāre-ḥ'āhāne kime derdümi açsam Nābī Benden efzūn o da ser-geşte vü bī-çāre çıkar	Gazel/6		..-./.../..-./..-	Aslı 6 beyitlik gazeldir.
79a	Nābī	Bizümle yek şebe hem-bezm-i ülfet olduğına Raḳībe eyledüğün i' tizārı biz bilirüz	Kemīn bahāne ile Nābī ya olur virān Binā-yı va' de-i nā-üstüvārı biz bilirüz	Gazel/2		.../.../.../..-	Aslı 8 beyitlik gazeldir.
79a	Nābī	Şöhreti māl iledür ma' bed-i İslāmuḡ da Cāmī' -i kihne-i bī-vaḳfa cemā' at gelmez		Gazel/1		..-./.../..-./..-	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
79a	Nābī	Zamān-ı hicr dem-i vaşl-ı yār olur giderek Zamānedür bu zamistān bahār olur giderek	Zamān-ı cāhda bī-gāne-i tevāzu' olan Miyān-ı nāsda bī-i' tibār olur giderek	Gazel/2		..-./.../..-./..-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
79a	Nābī	Yine sulṭānuma şāyestedür ebnā-yı nev' üzre Taḳaddüm eyleyüp ' unvān-ṭırāz-ı imtiyāz olmaḳ	Felek arturma geçdük ' illetin bīmār-ı hicrānuḡ Elūḡnden çünki gelmez derd-i ' aşka çāre-sāz olmaḳ	Gazel/2		.../.../.../...-	Aslı 8 beyitlik gazeldir.
79a	Nābī	Erbāb-ı ye's gerçi tehī-kisedür velī Ehl-i ümīdden hele rāḡat deḡül midür		Gazel/1		--./-./-./-./-.-	Aslı 8 beyitlik gazeldir.
79a	Nābī	Ey nāḡudā-yı keşti-i baḡr-ı ümīdümi Āsāyiş-i derūn virecek bir diyāra çek		Gazel/1		--./-./-./-./-.-	Aslı 9 beyitlik gazeldir.
79a	' Abdü'l- Bākī Ārif	Derhūḡ mükedderātunı söyleşmedür hemān Cem' olsa şoḡbet itneḡe aḡbāb bir yere		Gazel/1		--./-./-./-./-.-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
79a	Nābī	Lāf eyleme zenān-ı tefāḡūr-feşānla Bālā-yı bāma çıkma çürük nerdübānla		Gazel 1		--./-./-./-./-.-	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
79b	Nābī	Bir bendeye irişse Ḥudānuḡ ' ināyeti Ḥāzır olur belā ta' b-ı esbāb-ı rāḡatı	Olsa kimūḡ ḡüşāyiş-i çeşm-i murād-ı Ḥaḳ Ṭāb-efken eyler üstüne bir nūr- ı raḡmeti	Kaside/9		--./-./-./-./-.-	Aslı 53 beyitlik kasidedir.
79b	Nābī		İrāde itse bir emrūḡ ta' alluḳ fethine Nābī Aḡa eṭrāf nāme-i mülde esbāb olur peydā	Gazel/1		.../.../.../...-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.

79b	Nābī	Zilletdedür qarārı eđer sađ olursa da Kūtāh olur hayātı sitemkār olanlaruđ	Şābūn-ı pend itmez eđer ħubş-ı ţab' ma Aşlı denī cibilleti murdār olanlaruğ	Gazel/2		-.--/-.--/-.--/-.--	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
79b	Bāķī	Hezārān mülk ü māl u cāhdan yeđ Cihānda bir nefes ħalbūñ ħuzūrı		Gazel/1		.---/.---/..--	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
79b	Nābī	Vābeste-i iĥsān-ı ħaķ ol terk-i telāş et Ķābil mi ' aţāyā-yı İllāhīde teĥallūf		Gazel/1		--./---/..--/..--	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
79b	Nābī	Ruķabā ġā'ilesinden olamaz āsūde Yañulur mā'ıl olan dilberūñ āñ-ı ĥüsnine				-.--/-.--/-.--/-.--	
79b	Nābī	Āsiyāb-ı kadehūñ ķā'ide-i derdi budur Sen de şabr eyle birāz tā saña nevbet gelsün	Dirler ađyārı mezemmet nemek-i şoĥbetdür Biz de ġıybet idelüm meclise lezzet gelsün	Gazel/2		..--/..--/..--/..--	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
79b	Nābī	Ne himmet kār-gerdür ne ţaleb ne ĥüsn-i isti' dād Sezā-yı bezm-i yār olmağa da ādemde baĥt ister		Gazel/1		.---/.---/..--/..--	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
79b	Nābī	Şafā-yı dil göremem geşt-i ġülşen itsem de Neşāt kesb idemem cāmı ġulden itsem de		Gazel/1		..--/..--/..--/..--	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
80a	Nābī	Tercih olunur n' met-i elvān-ı kibāra Bir pāre nemeksizce iken ĥān-ı ķanā' at	İtdüm ħatı çok ' arşa-i iķbāl ile taĥmīn Geldi baña vāsī' yine meydān- ı ķanā' at	Gazel/2		--./---/..--/..--	Aslı 9 beyitlik gazeldir.
80a	Nābī	Genc-i ferāđuñ eğlemeyenler şafāsını Devlet ħomuşlar adını ġavġa-yı ' ālemūñ				--./-.--/..--/..--	
80a	Nābī	Sūĥan-ı bī-hüdeden ĥoş gelür āvāz-ı ĥorūs Bārī ma' nāsını bilmezse de hengāmı bilür		Gazel/1		..--/..--/..--/..--	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
80a	Nābī		Nābī ider mi sūz-ı derūnı edā ķalem Mümkin mü ' arz-ı zevķ zebān- ı vekīl ile	Gazel/1		--./-.--/..--/..--	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
80a	Nābī	Cevher-i zātī-i āşlīdür ĥaķīkatde murād Şanma insāndan faķaţ şekl ü şemā' ildür ġaraż		Gazel/1		-.--/-.--/..--/..--	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
80a	Nābī	Göstermesün o ħaĥt-ı sūĥan-ı meclisin Ĥüdā K'ālūde-i ? ola lafż nesteler				--./-.--/..--/..--	

80a	Nābī	Gitdi erbāb-ı neseb itdi fūrū-māye zuhūr Aldı fincān-ı Kütāhiyye yerin fağfūrū		Gazel/1		..-/.-./..-/-	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
80a	Nābī	Farkı yok merdānı mağlup olmanuñ nisvānına Her kimüñ kim maşrafı gālib gelür irādına		Gazel/1		.-./.-./.-./.-	Aslı 11 beyitlik gazeldir.
80a	Nābī	Lāzım gelürdi serv ü çenār ola mīve-dār Fażl u hünerde medħali olsa kıyāfetüñ				.-./.-./.-./.-	
80a	Vehbī	Şabr ile künc-i ğamda o kim yār-ı ğār olur Genc-i ümīde nā' il olup kām-kār olur	Der-beste olsa şimdi nola ħāne-i ümīd Bir gün gelür kilīd-i kufı-ı emel sāz-kār olur	Gazel/2		.-./.-./.-./.-	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
80a	Vehbī	Eyler efsād-ı mizāc devlet-i erbāb-ı cāh Ĥamiye lāzımdır ne deñlü olsa da rüşvet				..-/.-./..-/-	
80a	Vehbī	Bağış-ı nā-be-maħal cüddan olmaz ma' dūd Şıfır-ı ma' kūs ile artar mı ĥisābı rakamuñ		Gazel/1		..-/.-./..-/-	Aslı 9 beyitlik gazeldir.
80a	Vehbī	Taħaşşundur ĥurūş-ı mevcden āĝūş-ı girdāba Ferāĝ-ı bāde için kendüi afyon-perest itmek		Gazel/1		.-./.-./.-./.-	Aslı 6 beyitlik gazeldir.
80a	Vehbī	At oynadamaz vādi-i bātında hemīşe Meydān-ı mezāhirde olan rağş-ı nazar-ħız		Gazel/1		.-./.-./.-./.-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
80a	Vehbī	Ķābil olur mı nüşha-i ülfetden intifā' Ĥarf-i ĥulūş-ı rābiāa olmazsa şöhbete		Gazel/1		.-./.-./.-./.-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
80a	Rāşid	Birbirinden gider ihvāna hedāyā-yı sitem Kimseden kimseye ammā ki ĥaĥīkat gelmez		Gazel/1		..-/.-./..-/-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
80a	Rāşid	Berāy-ı kārdir da' vā-yı ihlāş itdüĝi ĥalkıñ Dürüĝ-ı maşlahat-āmīzdür şimdi şadākatlar	Düşelden tāze ta' bir-i nifāka münş-i ülfet Yazılmaz nāmede daħı maħabbetler meveddetler	Gazel/2		.-./.-./.-./.-	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
80b	Rāşid	Cilve-i nağş-ı meveddet ĥatır-ı aħbābda İntikāş-ı şüret-i eşyāya beñzer ābda	Devlet-i dünyā ile 'āķil olur mı şād-kām Ādeme virmez feraħ gencine bulmağ ĥ'ābda	Gazel/2		.-./.-./.-./.-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
80b	Rāşid	Cāh ehlinüñ evzā' mı bī-hüde görelden İtmek geliyor ĥatıruma devlete tevbe		Gazel/1		.-./.-./.-./.-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
80b	Rāşid	Ĥulūş-ı 'ālemi nağş-ı ber-ābdur dirler Vefā zamānede 'ayn-ı serābdur dirler	Çıkınca nāmı mey-āşāmlıĝıyla bir rindüñ Elinde āb görölse şarābdur dirler	Gazel/3		.-./.-./.-./.-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.

80b	Rāşid	Dāmānını taħliş idebilmez huşemādan Hengām-ı ta‘ ayyünde olan naħvete mu‘ tād	Encāmı humār oldıgün idrāk iden ādem Olmaz tarab-ı meclis-i keyfiyyete mu‘ tād	Gazel/2		--./--./--./--	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
80b	Rāşid	Bāğ-ı ümīd virmedi bir nev-bahār-ı kām Dökdüm o şüre-zāra dirig āb-rūları	Devrāndur huşūlegelür belki Rāşidā Var vechi def‘ eylemeseñ ārzūları	Gazel/2		--./-./-./-./-.	Aslı 8 beyitlik gazeldir.
80b	Rāşid	‘İzzet bulur mı ‘āriyyeti cāmeden gedā Nādāna cāh-ı dehr olmaz māye-i şeref	Bir gün düşer bu cūş-ı mezelletde çekme ğam Rāşid bizüm de hişşemūze vāye-i şeref	Gazel/2		--./-./-./-./-.	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
80b	Rāşid	Hem-rāz aramağ kaydına düş rāzdan evvel Encāmını fikr it işün āğāzdan evvel	Bir müşteri-i kāle-i rāz eyle tedārik Şandūka-i esrārını açmazdan evvel	Gazel/2		--./--./--./--	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
80b	Rāşid	Cevāb-ı tündi ğaldı yoħsa feyz-i şabr ile baħsañ Bu olmaz didügi çarħ-ı ğalağ-ı baħtuñ hep olmuşdur		Gazel/1		.---/.---/.---/.---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
80b	Rāşid	Sirişinde gerekdür kabiliyyet ādemün yoħsa Nihāl-i bid feyz-i terbiyyetle yāsemīn olmaz		Gazel/1		.---/.---/.---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
80b	Rāşid		Rāşidā itmez şikest-i dil ğabül- ı iltiyām Zaħm-ı şimşir-i zebānuğ var mı görmiş merhemīn	Gazel/1		-.--/-.--/-.--/-.-	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
80b	Rāşid	İder şavt-ı ceres rāh-ı ğağarda da‘ vet-i düşmen Hele dünyāda yoğdur ādeme şöhet ğadar düşmen		Gazel/1		.---/.---/.---/.---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
80b	Rāşid	Olamaz hırş ,le üftāde-i çāh-ı esbāb Elde ser-rişte-i imdād-ı tevekkül var iken		Gazel/1		..-./..-./..-./..-	Aslı 6 beyitlik gazeldir.
80b	Rāşid	Ĥātır-şiken şikest-i derūna virür mi sūd Ger vaz‘ -ı mūmiyā-yı mūkāfāt iderse de		Gazel/1		--./-./-./-./-.	Aslı 6 beyitlik gazeldir.
80b	Rāşid	İder mi bed-rev-i şān kārın istişāre ile Revā mı şerre sülük itmek istiħāre ile		Gazel/1		.-./-./-./-./-.	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
81a	Rāşid	Nemek-rizī-i nāsır itmedür zaħm-ı ciğer rişe Nevāziş-ğüne ğarf-i tesliyyet-i āzārdan şonra		Gazel/1		.---/.---/.---/.---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.

81a	Rāşid	Ġam-ı bî-hüde-i miñnet-keşân ğuşsa-i ferdâ Server-i şervet-i yârâna benzer mâlihülyâdan		Gazel/1		---/---/---/---	Aslı 11 beyitlik gazeldir.
81a	Rāşid	Ey meh zebân-ı şivenü biz çokdan anladuğ Vaz' -ı cefâ değer reviş-i nâz başkadur		Gazel/1		--/-.-/-.-/-.-	Aslı 6 beyitlik gazeldir.
81a	Rāşid	Yıkar bir günde neccâr itdiğin bünyâdı bir yılda Güci ta' mîr-i dildür sehldür hâtır-şikenlikler		Gazel/1		---/---/---/---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
81a	Rāşid	Devâ hem-cins-i derd olduğına şahid yetişmez mi Vücüd-ı mâr kim bî-şübhe hem tiryâk u hem semdür		Gazel/1		---/---/---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
81a	Rāşid		Güzâf-ı bî-hüdedür Rāşid i' timâd itme Urursa tünd siriştân kîne lâf-ı hulûş	Gazel/1		.-/..--/..-/-.-	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
81a	Rāşid	Şekveden ancak ğarâz teskîn-i süz-ı sinedür Hâl-i dilden yoğsa ol âfet habîr olsun dimem		Gazel/1		---/---/---/-.-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
81a	Rāşid	Âsîb-i sitemdür çekilen cümle hünerden Âzürde-i senğ olmadadır nağl semerden		Gazel/1		--/..-/..-/..-	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
81a	Rāşid	Rehzen ne kâdir açmağa tîğ u sinân ile Bed-ıynetânun açduğı zağmı lisân ile		Gazel/1		--/-.-/..-/-.-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
81a	Āgâh	Mîr'ât-ı şer ü hayr-nümâdur zamânemüz Diğkat olınsa herkesün ahvâli bellidür	Çarhuñ sayılmaduk nesi kaldı hesâbda Bu rüz-nâmedürki meh ü sâli bellidür	Gazel/3		--/-.-/..-/-.-	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
81a	Āgâh	Müyesser olmadı hergiz şafâ-yı neşve-i zâtı Cihânun 'âciz oldum sâhte zevk u sürürından		Gazel/1		---/---/---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
81a	Āgâh	Ne bilür lezzet-i didârünü âyinesinün Ni' metün kıdrini bilmezlere ni' met virme	Zühdüñi alana şat istemezüz luğf eyle Zâhidâ be[z]mimüze gelme kudret virme	Gazel/2		..-/..--/..-/-.-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
81a	Āgâh	Kimsenün 'aybını urma yüzine âyîneveş Yürü settâr-ı 'uyüb ol şeb-i deycür gibi		Gazel/1		..-/..--/..-/-.-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
81a	Āgâh	Benden bilür ne deñlü olursa hağa vü seh Engüşt-i i' tibârına yârün qalem miyem	Bakmaz nigâh-ı luğfile ben ğâk-sârına Yanında sâye gibi 'aceb ke'l- 'adem miyem	Gazel/2		--/-.-/..-/-.-	Aslı 6 beyitlik gazeldir.

81a	Kāşif	Kendi güftarıyla bed-nām olmada mānend-i dāğ Faḥr ile ol rū-siyeh kim ' izzet ümmīdindedür	Dā'imā miḥmāz baḥş olsun kemiyyet himmete Ol ki miẓmār-ı hünerde sebḳat ümmīdindedür			-.--/-.--/-.--/-.--	
81b	Kāşif	Hedef-āsā dil-i ḥussādī dā'im çāk çāk eyler Benüm her saṭr-ı nazmum tır-i dildüz-ı belāğatdur				.---/.---/.---/.---	
81b	Dürrī	Kerīm'ül-ḥulḳ olanlar maẓhar-ı zıkr-i cemīl oldı Ne hoşdur zindegānı ḥulḳ ile ḥüsn-i ma' āş üzre				.---/.---/.---/.---	
81b	Naḥfī	Ġurūr u naḥveti erbāb-ı rif' at u cāhuṅ Dü-rüze devlet-i dünyāya i' tinādan olur	Ḥiṣāl-i buḥl u denā'et naḳışadur muṭlaḳ Nihād-ı merdüme ' izz ü şeref seḫādan olur	Gazel/12		.-./.-./.-./.-	Aslı 11 beyitlik gazeldir.
81b	Naḥfī	Remz-i niğehinden bilirüz kaşdını yoḫsa Ol ḡoñçe-femūḅ bir söz alınmaz deheninden		Gazel/1		--./--./--./--	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
81b	Naḥfī	Lāzım deḡül ' ināyeti ehl-i tekebbürüḅ Baḫş eyledüm ' aṫāsını vech-i ' abūsına		Gazel/1		--./--./--./.-	Aslı 11 beyitlik gazeldir.
81b	Naḥfī	Bilse ' aceb mi fenn-i vefāyı o şivek[ā]r Üstād önünde ḫayli zamāndur ki diz çöker		Müfred		.---/.---/.---/.---	
81b	Naḥfī	Bāb-ı ḫaḳ meftūh iken her laḫza ehl-i ḫācete İlticā lāyık mı māḡrūrān-ı cāh-ı devlete		Müfred		-.--/-.--/-.--/-.--	
81b	Sırrī	O āfetūḅ mey-i ' aşkıyla mest imiş vā' iz Bize naşīḫat iden yādigānı gördüḅ mü		Gazel/1		.-./.-./.-./.-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
81b	Sırrī	Baḫtum müsā' id olmadığından deḡül midür Bezme gelince yār bir engel zuhūr ider				--./--./--./.-	
81b	Sırrī	Çeker elbette ḳayd u bende ' anḳā meşreb-i ' aşrī Nevāziş gibi celb-i ḫāṫıra bir ṫurfē dām olmaz				.---/.---/.---/.---	
81b	Sırrī	Def' itmeḡe tır-i sitem-i gerdiş-i çarḫı ' Ālemdē taḫammül gibi hergiz hüner olmaz	Ref' eylemeḡe nāvekini ḳavs-ı ḳazānuḅ Allaha tevekkül gibi muḫkem siper olmaz			--./--./--./--	
81b	Sırrī	Ne mümkin istiḳāmetle ola tezvīr bir yerde Deḡöldür ḳābil-i ülfet kemān u tır bir yerde				.---/.---/.---/.---	
81b	Sırrī	Hemān kendin şanur miḫnetde herkes ' itiḳādınca				.---/.---/.---/.---	

		Felek dirler buña bir kimsenüj dönmez murādınca					
81b	Cevrī	Olmasa dūr-ı felek vāşıta-i luṭf-ı ḳazā Her denī bulmaz idi devlet-i dūnyāya sebeb	Ehl-i dil şamma zarūretten olur müstaḡni İstese bulmaya mey-i pāye-i a' lāya sebeb			..-/.-./..-/.-.-	
81b	Cevrī	Düşmedi deşt-i temennāda tekāpuy-ı taleb İtmedi şevḳ-ı emel-i mesleḡimi sūy-ı taleb	Ol ki āsūde olur sāye-i istiḡnāda Eylemez nāmını deryūze-ger-i kūy-ı taleb			..-/.-./..-/.-.-	
82a	Cevrī	Her ne deḡlü himmete endāze olmazsa yine Müşteri olma metā' -ı devlete himmet budur				-.-/-.-/-.-/-.-	
82a	Cevrī		Düşürme sāye-i naḡl-i ümīdi üstüne gül Bu ḡār-ı zārda Cevrī gibi sebük-bār ol			..-/.-./..-/.-.-	
82a	Cevrī	Kām-ı dilden geçelüm baḡta niyāz itmeyelüm Ḥün-ı dil-i zevḳın idüp ni' mete nāz itmeyelüm	Piş-i himmetde ' arāḳ-rīz-i ḡicāb olmayalum Vādī-i germ-i ḡalebde tek u tāz itmeyelüm			..-/.-./..-/.-.-	
82a	Cevrī	Geçdi dil rāh-ı ḡalebden kām-ı dūnyādan bile Fāriḡ oldu arzūlardan temennādan bile					
82a	Cevrī	Ma' rifetdūr ādemi temyiz iden ḡayvāndan Anḡlaruz bu nüktenüj ma' nāsın insānuz hele	Ehl-i dil ḡadrin niḡün fehmi eylemez şāḡib-hüner Biz bu rāz-ı müşküli bilmekte ḡayrānuz hele			-.-/-.-/-.-/-.-	
82a	Cevrī	Olurduk bend-i bīdād-ı ḡam gerdūndan āzāde Dil-i sergeşde fermān-ı ferāḡa inḡiyād olsa	Olurdum āfitāb şubḡ-ı ' ıyda zerreveş mā' il Eḡer feyzinden anuḡ kevkeb-i baḡtum sa' id olsa			..-/.-./..-/.-.-	
82a	Cevrī	Āheste ḡırāmūndan olur dil yine āḡāh Āşüb-ı cihāndan ne ḡadar bī-ḡaber olsa				..-/.-./..-/.-.-	
82a	Cevrī	Çarḡa baş eḡmem eḡer pāy-ḡehüm zillet ise Baḡta yalvārmam eḡer vāşıta-i ' izzet ise	İmtinān üzre der-i aḡbāb yine ey Cevrī Ne ḡadar lutf u mürüvvetleri bī-minnet ise			..-/.-./..-/.-.-	

82a	Cevrî	Bize şahbâsını medh itme sâkî cam-ı gerdünuğ Ki ol şahbâdan olmuşdur dil huş-yâr-ı müstagnî				.---/.---/.---/.---	
82b	Gâlib	Yıkılmış ‘âlemi i’ mârâ i’ mâl itme endişen Harâbât-ı maḥabbetde varup iş kânzil olmaqdur		Gazel/1		.---/.---/.---/.---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
82b	Veysî		Şanma hüner cihânda sözün öğmedür kişi Veysî kelâmı halk-pesend itmedür hüner			--/-./-./-./-.-	
82b	Es‘ad	Ṭulū‘-ı mihr-i ‘aşk ‘âşıkda evvel rû-nümâdur lik Fürûğı ibtidâ pertev-fiğendür kalb-i ma‘ şūka				.---/.---/.---/.---	
82b	Es‘ad	Harîş-i iktisâb-ı şân olan bed-kîşler halka İder taḳbîl için âmâde ekser dest u dâmânın				.---/.---/.---/.---	
82b	‘Abd’ül- bâkî ‘Arif Efendi	‘Âlemün şimdi rsûm-ı mihrî mensûh oldı hep Köhne taḳvîm-i zamânun ṭâk-ı nisâyandur yeri		Gazel/1		-.--/-.-/-.-/-.-	Aslı 6 beyitlik gazeldir.
82b	Neylî	Tahdîş-i ni‘met emrine ikrârı yok mıdur Ketm-i yesâr için ‘aceb îmân idenlerün		Gazel/1		---/-.-/.---/-.-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
82b		Teşrifine biñ cânla müştâkuz efendim				--./---./-./---	
82b		Feth ü nuşretdür yemîn u ‘izz ü haşmetdür yesâr				-.--/-.-/-.-/-.-	
82b		Be-meded şavul yolundan bu geliş yamân gelişdür Ḥâr u ḥaş ṭursun mı seyl-i küh-fersâdur gelen				-.--/-.-/-.-/-.-	
82b		Biz Kevseri hep dest-i ‘Alîden içerüz				--./---./-./-.-	
82b		Dilûñ cürmi küçük cürmü büyükdür				.---/.---/..-	
82b		Eylesün mâlikine Ḥazret-i Bârî mes‘ûd				..-./.../.../..-	
83a	Mekkî Efendizâ de Ḥafidî	Şemsi Pâşâ’da düşürdük o meh-tal ‘atı biz Aradık hayli karanlık giceler gündüzümüz				..-./.../.../..-	
83a	Mekkî Efendizâ de Ḥafidî	Çapandı ol mürüvvet bâb[1] nûrum muntaẓır olma Bulursun Ḥâtem-i ‘aşrı gözet iḥsân-ı ilḳâmuñ				.---/.---/.---/.---	

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

BÖLÜM 2: MECMUÂ-İ EBYÂT VE ŞARKI GAZELİYÂT'IN KARŞILAŞTIRMALI METNİ

2.1. Metnin Kuruluşunda İzlenilen Yol

1. Çalışmamızın Karşılaştırmalı Metin bölümünde mecmuanın 55ab-83a varakları arasında yer alan şiirlerin transkripsiyonunu yaptık.
2. Metni kurarken mecmuanın mevcut şiir düzenini koruduk.
3. Varak numaralarını metnin sol tarafında ve köşeli parantez içinde gösterdik.
4. Son kısmı tarafımızdan çalışılan mecmuada yer alan şiirleri, bizden önceki kısımlar henüz tamamlandığı için, kendi içinde müteselsil numaralandırdık.
5. Şiirlerin vezinlerini metnin başlarında italik olarak yazdık, ayrıca takti çizgilerini göstermedik.
6. Karşılaştırmada kullandığımız dîvân vb. eserler için uygun kısaltmalar belirledik (Sâlik D.). Bunları *Karşılaştırmada Kullanılan Eserlere Ait Kısaltmalar* başlığı altında kısa künyeleri ile birlikte, kaynakçada ise ayrıntılı bir şekilde verdik.
7. Metnin karşılatırmasını yaparken öncelikle mecmuada yer alan şairlerin yayımlanan dîvânlarını tespit etmeye çalıştık. Tespit edemediğimiz durumlarda dîvânların yazma nüshalarına ulaşmaya çalıştık. Gerekli durumlarda tezkirelere de başvurduk. Ayrıca tez, makale, bildiri, ansiklopedi maddesi vb. diğer ilgili akademik çalışmalarını inceledik.
8. Karşılaştırma yapılan şiirin bulunduğu eserdeki künyesini, şiir numarasını, eserin kısaltmasını, ilgili nazım şeklinin kısaltmasını, beyit sayısını ve bulunduğu sayfa numarasını vererek şu şekilde gösterdik:
10 Sâlik D., G. 187 (5 Beyit), s.515.
9. Karşılaştırma yapılan şiir dîvânda yoksa şu şekilde belirttik:
16 Sâlik Dîvânı'nda tespit edilememiştir. (Bkz. Kaynakça).
- Şaire ait bir dîvân tespit edemeyip tezkire vb. kaynaklarda belirlediğimiz şiirleri şu şekilde gösterdik:

¹ Zühdi'ye ait bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G (5 Beyit), s.149.

- Dîvânını tespit edemediğimiz şairleri şu şekilde belirttik:

1 Râsih'e âit bir dîvân tespit edilememiştir.

- Aynı mahlası kullanmış olan birden çok şairin dîvânına ya da aynı mahlasa sahip şiiirlere yer veren tezkire, tez vb. kaynaklar ile çalışmalara ulaşmamıza rağmen mecmuadaki şiiri tespit edemediğimiz durumları şu şekilde belirttik:

Ümîdî mahlaslı şiiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

10. Mecmua ile karşılaştırma yapılan eser arasındaki farkları dipnot alanında gösterirken iki şekil arasına “ : ” işareti koyduk.

nefreti: vahşeti **D.**

11. Mecmuada yer alan bir şiirin/beytin dîvân dışındaki eserlerde bulunması halinde tespit ettiğimiz farkları şu şekilde belirttik:

âzâdedür: âzâde **Pervâne Bey M.**

Varağ-ı mihr ü vefâyı: ' ışık destânını şimdi **Kınalızâde T.**

12. Mecmuada eksik yazıldığını düşündüğümüz kelime, ek veya sesleri köşeli parantez içerisinde metne dâhil ettik:

Ĥağ-ı reyhânî ile bâğ-ı ruhsârî çiçeklenmiş

Ĥarîm-i ĥüsnü güya leşker-i ĥatla be[n]eklenmiş (73/1)

13. Vezne uymadığını düşündüğümüz yerleri şu şekilde gösterdik:

Mısranın vezni bozuktur.

14. Mecmuada yer alan şiirlerin mısra ve beyit sırasında farklılıklar bulunabilmektedir. Bu farklılıkları ise şu şekilde belirttik:

Bu beyit dîvânda 4. beyittir.

Bu beyit Safâyî T. 'de 2. beyittir.

15. Mecmuada yer alan bazı şiir ve beyitlerin, başlıkta verilen şairden farklı bir şaire ait olduğu tespit edilmiştir. Bu farkları şu şekilde belirttik:

356 Beyitin Nâbî'ye ait olduğu tespit edilmiştir. Nâbî D., K.7 (116 Beyit), s.39-49

16. Şiirlerdeki âyet iktibaslarını italik şekilde yazdık ve dipnotta hangi sûreden alıntı yapıldığını şu şekilde belirttik:

Rızkı taḳsīm idicek ‘āleme ḳassām-ı ezel

Düşdi ğam payıma *lā yus‘elu ‘ammā yef‘alu*(131/1)

450 *lā yus‘elu ‘ammā yef‘alu* ” ‘Allah, yaptığından sorumlu tutulamaz.’ mealindeki Enbiya Sûresi 23. ayetten iktibastır.

17. Metindeki açıklamalar için “ * ” işareti kullandık.

18. Metinde yer alan gazel formatında yazılmış olup gazel sayısına ulaşmayan iki veya üç beyitten oluşan şiirleri MESTAP tablosunda nazım birimi kısmında na-tamam gazel olarak verdik.

19. Metinde tek beyit olarak verilen şiirleri numaralandırarak tespit ettiğimiz çalışmalarda müfred başlığında yer alanları MESTAP tablosunda nazım birimi kısmında müfred olduğunu belirttik. Ebyat başlığında yer alanları ise matla‘ veya makta‘ olarak belirttik.

2.2. Metnin Transkripsiyon ve İmlâsında İzlenen Yol

1. Çalışmada transkripsiyonlu metin hazırlarken bilimsel çalışmalarda kullanılan MEB İslâm Ansiklopedisi transkripsiyon alfabesi kullanılmıştır (Bkz. Metnin İşaretler Sistemi).
2. Çalışmamızda genel olarak 16. ve 18. yüzyıllarda yaşamış olan şairlerin şiirlerine yer verilmiştir. Yüzyıl farkı gözetmeksizin tüm metinde Eski Anadolu Türkçesi dil özelliklerini korumaya çalıştık.
3. Arapça ve Farsça kelimelerin imlâsında Prof. Dr. İsmail Ünver’in önerilerine uymaya çalıştık.
4. Farsça kelimelerde okunmayan vâv-ı ma‘ düleler “ ~ ” işreti ile gösterilmiştir: ḥ‘ab, ḥ‘ace vb.
5. Dağ, doğru, dolu gibi kalın ünlü ile başlayan kelimelerde “ d ” sesi genellikle “ ط ” harfi ile yazılmışsa (ör. tağ, toğrı, tolu) metindeki şekiller esas alınmıştır.

6. K'ola, n'eylesün, n'ola gibi büzülmeler kesme işareti ile ayrılarak gösterilmiştir.
7. 'Aşk-' ışk, 'ayân-' ıyân, 'ayş-' ıyş gibi iki şekilde de okunan kelimelerde 'aşk, 'ayân, 'ayş şekilleri tercih edilmiştir.
8. Arapça ve Farsça edat ve ön ekler eklendikleri kelimededen “ - ” işareti ile ayrılmıştır.
9. Sert ünsüzlerin benzeşmesi kuralına uyulmamış ilgili kelimeler metindeki şekilleriyle okunmuştur: gıtdi, oldukça vb.
10. Metinde yer alan kapalı e sesinin i'li kullanımı korunmuştur: dimek, irmek vb.
11. Metinde “ء” işareti ile yazılan hemze şu şekilde okunmuştur: mâ'ıl, nâ'ıl vb.
12. Metinde “b (ب)” harfi ile yazılan up/üp zarf fiil eki “p (پ)” ile okunmuştur: diyüp, virüp vb.

2.3. Metnin İşaretler Sistemi

Tablo 4: Metnin İşaretler Sistemi

أ, ا	A, a, Ā, ā, E, e	ظ	Z, z
ء	'	ع	'
ث	Ṣ, ṣ	غ	Ġ, ġ
ح	Ḥ, ḥ	ق	Q, q
خ	Ḥ, ḥ	ك	K, k, ŋ
ذ	Z, z	و	Ū, ū, Ū, ū, V, v
ص	Ṣ, ṣ	ه	H, h, e
ض	Ẓ, ẓ, Ḍ, ḍ	ی	Ī, ī, I, ı, İ, i, Y, y
ط	T, t		

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

2.4. Karşılaştırmalı Metin

[55b]

1⁷

Rūm İli Hişār Ağası Râsih

Remel

⁷ Hisar Ağası Râsih'e âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G (5 Beyit), s.149.

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Erba'ine girdüler ser-cümle eşcâr-ı zemin
Her biri bâb-ı rızâda hırka-i beyzâ giyer
2. Mest olup incinmesün sâkî ayağın çek yeter
Gâh olur meclisde âdem başına mînâ giyer

2⁸

Velehu

Muzâri'

Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Tâkat gelür mi manşib-ı dehrüñ cefasına
Bâkî degül ki şabr ide âdem belâsına

3⁹

Re'fet Kibleli-zâde

Müctes

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Reh-i vişâle geçülmez hatarlı bir beli var
Ki anda hançer-i hün-riz-i yâr medhali var
2. Teline degmez idi şâne ' aşıkun amma
Cefâda zülf-i cefâ-pişenüñ dahı eli var
1. Niğâh-ı nâzına tâkat gelür mi ol şuhun
Sipâh-ı ' işve gibi leşker-i mükemmeli var
2. Hevâ-yı zülf-i siyehle ' aceb yeleklenmiş
Başında ' aşık-ı zârün eser kavağ yeli var

⁸ Hisar Ağası Râsih'e âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., s.149.

⁹ Kibleli-zâde Ref'et'e âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G (7 Beyit), s.150.

3. Tılısm-ı sīne-i sīmīni⁴ fetḥi müşküldür
Ki anda ejder-i zülfi gibi müvekkeli⁵ var
4. Qalür mı zulmet-i ğam hīç dilinde sākīnün
Fürüg-ı āteş-i ter gibi elde meş' ale var
5. Keş-ā-keş eyleme aġyār ile ' abeş Re' fet
O kebk-i ḥüsni çü şayduḡ tarīk-i esheli var

4⁶

Zühdī Moravī

1186

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Taşavvurla kıyas itdüm o şūḥuḡ zātını Zühdī
Netīce şeklinün hem-tāsı yok şuġrā vü kübrāda

5⁷

Sa'id Kātīb-zāde ez-Ḳüzāt-ı Rüm İli

1188

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Şāf-tab' ı güft u gūy-ı ḥalk tekdīr eylemez
Tīre olmaz şafvet-i yem cünbüş-i ḥāşākdan⁸
2. İdemez kimse dilümden fikr-i ruḥsāruḡ cüda
Pertev-i lerziş-nümā-yı mihr alınmaz ḥākdan⁹

---

⁴ sīmīni: sīmīn Şefkat T.

⁵ müvekkel: müekkel Şefkat T.

⁶ Moralı Zühdī'ye âit bir dīvân tespit edilememiştir. Şefkat T., s. 156.

⁷ Katibzade Sa'id'e âit bir dīvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G (11 Beyit) s. 158-159.

⁸ Bu beyit Şefkat T.'de 2.beyittir.

⁹ Bu beyit Şefkat T.'de 5.beyittir.

6¹⁰

Sâlik

Muzâri

Mef'ûlü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün

1. Beyhüde hayli dem nem-i çeşm¹¹ eyledün telef
Ey şâh-ı arzû şemerün yok mudur senün¹²
2. ' Âlem harîf-ı zevk¹³ hemân¹⁴ sende yok neşât
Bu¹⁵ meclis-i şafâda yerün yok mudur senün
3. Ketm eyle levh-i sîne rāz-ı maḥabbetün
Esrār-ı ' aşqdan ḥaberün yok mudur senün¹⁶

7¹⁷

Velehu

Hezec

Mef'ûlü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe'ülün

1. Hem-bezm olamazsın gönül efsāneyi boş қо
Lāf urma tehî meclis-i cānāneyi boş қо
2. Şāyed ki raşadgāh ola gencîne-i şevқа
Ey ğam hele sen ḥātır-ı vîrāneyi boş қо¹⁸

8¹⁹

Velehu

Remel

¹⁰ Sâlik D., G.187 (5 Beyit), s. 515.

¹¹ çeşm: eşk D.

¹² Bu beyit dîvânda 3.beyittir.

¹³ zevk : şevk D.

¹⁴ hemân: gönül D.

¹⁵ bu: - D.

¹⁶ Bu beyit Sâlik dîvânında tespit edilememiştir.(Bkz.Kaynakça)

¹⁷ Sâlik D, G. 254, (5 Beyit), s. 553.

¹⁸ Bu beyit dîvânda 3.beyittir.

¹⁹ Sâlik D., G.33, (5 beyit), s. 422.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Muṭrib-i bezm-i şafā nağme-serā oldukça
Virme şıķlet güle ey bülbül-i şeydā öte git ²⁰

921

Selīm ez-Ḳūzāt-ı Rūm İli

1179

Hezec

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

1. Tūṭi ki kelām ide o güftāra mı beņzer
‘Ar‘ ar ki hırām ide o reftāra mı beņzer
2. Hoş-büdur o şeb-bü didiğün berg-i ter amma
İnşāf idelüm turre-i tarrāra mı beņzer
3. Şūfi ki olur şerbet-i ṭā‘ at ile sīr-āb
Hiç ‘ārif-i müstağraķ-ı esrāra mı beņzer

[56a]

10 ²²

Velehu

Remel

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Dil-i sad-çākdan āhum ki çıkār ḥiddetle
Zülf-i pīçide-i yārı tağıdur şāne gibi ²³
2. Görmedüm ḥāşılı ben bezm-i cihān şaḥnında²⁴
Ṭarab-efzā-yı şefā meclis-i meyḥāne gibi ²⁵

²⁰ Bu beyit dīvānda 3.beyittir.

²¹ Kuzat-ı Rum İli Selīm’e âit bir dīvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (5 Beyit), s. 163

²² Kuzat-ı Rum İli Selīm’e âit bir dīvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (5 Beyit), s. 164.

²³ Bu beyit Şefkat T.’de 2. beyittir.

²⁴ şaḥnında: saḥnda **Şefkat T.**

²⁵ Bu beyit Şefkat T.’de 4.beyittir.

11²⁶

Melek Pāşā Kitābcısı Şefkat

1187

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Mest-i şahbā-yı ğurūr olma bu meyhānede kim
Neş'e-i cām-ı cihān bir var imiş bir yoğ imiş

12²⁷

Şeyhī Karaferyeli Lanba-zāde-i Şağīr

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Gel qarīn ol sevdiğüm biğānelik itme amān
Pertev-i rüyın beni yaqdı efendim dūrdan ²⁸

Velehu

13 ²⁹

Muzāri

Mef' ūlü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Dūr oldu çünki dīdeden ol şūḡ-ı gül-^c izār
İñler gönül firāḡ ile mānende-i hezār ³⁰

14³¹

Şākir-i Enderūnī ez-Ḥ'ācegān

Remel

²⁶ Melek Paşa Kitapçısı Şefkat'e âit bir dīvān tespit edilememiştir. Şefkat T., G (8 Beyit), s.169.

²⁷ Karaferyeli Şeyhī'ye âit bir dīvān tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (5 Beyit), s. 169.

²⁸ Bu beyit Şefkat T.'de 3. beyittir.

²⁹ Karaferyeli Şeyhī'ye âit bir dīvān tespit edilememiştir. Şefkat., G. (5 Beyit), s.169.

³⁰ Bu beyit Şefkat T.'de 2. beyittir.

³¹ Enderūnlu Şākir'e âit bir dīvān tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (11 Beyit), s. 172.

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Germ olup şöhretle ğarrālanmasa iḳbāl ile
Gün-be-gün irmezdi böyle bir zevāle³² āfitāb³³
2. Bir nevāziş görmedik ol āfet-i mağrurdan
Nā' il olsaḳ da ḥiṭāba ya sitemdür ya ' itāb
3. Dām-ı taḳdīre düşerse bī- tekellūf şayd olur
Ṭāir-i devlet felekde istemezmiş ıztırāb³⁴

15³⁵

Şükrī Kātib-i Darb-ḥāne

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. N'ola eylerse nuṭḳ-ı āteşinüm sūzişüm īmā
Eşerden çün mü 'eşşir müstedeldür ḥadd-i zātında³⁶

Velehu

16³⁷

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Süzöldi neş' eden çeşmi taḡıldı kākülü fesden
Nümāyān oldı güyā nergis ü sünbül şürāḥīden³⁸

17³⁹

Velehu

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

---

³² zevāle: zevāl **Şefkat T.**

³³ Bu beyit Şefkat T.'de 6. beyittir.

³⁴ Bu beyit Şefkat T.'de 8. beyittir.

³⁵ Şükrī'ye âit bir dīvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (9 Beyit), s. 174.

³⁶ Bu beyit Şefkat T.'de 4. beyittir.

³⁷ Şükrī'ye âit bir dīvân tespit edilememiştir. Şefkat., G. (5 Beyit), s. 176.

³⁸ Bu beyit Şefkat T.'de 3. beyittir.

³⁹ Şükrī'ye âit bir dīvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (5 Beyit), s. 178.

Hezec

1. Derûnında anuñ da derdi var bir dürlü söyleten
Dime zevk eyleyen irâda şarfin uyduranlardır ⁴⁰

18 ⁴¹

Şabîh Kâtib-i Gümrük-i Ğalağa

1199

Hezec

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

1. Bu nâlişgehde⁴² bülbül gibi feryâd itme seslenme
Hamûş ol gönçeveş izhâr-ı bûy itme nefeslenme
2. Ğarâz-ı şem' -i maḥabbetle⁴³ vücûduñ maḥv ise şûfî
Hemîşe şîve-i pervânenen ğayra heveslenme

19⁴⁴

Şalâhî Efendi Tâhir Ağa Tekyesi Şeyḫi

1187

Remel

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Bezm-i ' âlemde tekâsül ile bir kâr olmaz
Bâĝ-ı dilde bu revîşle gül ü gülzâr⁴⁵ olmaz
2. H' âb-ı ğafletde yatur nefis-i denî bî-pervâ
Ses degül nefḫa-i şûr olsa da bîdar olmaz

⁴⁰ Bu beyit Şefkat T.'de 3. beyittir.

⁴¹ Sabîh D., G. 291 (7 Beyit), s. 776.

⁴² nâlişgehde: gülşengehde **D.**

⁴³ ğarâz-ı şem' -i maḥabbetle: ğarâzın şeyḫ-i maḥabbetle **D.**

⁴⁴ Salâhaddîn-i Uşşâkî Dîvânı'nda tespit edilememiştir. (Bkz: Kaynakça) Şefkat T., G. (7 Beyit), s. 182.

⁴⁵ gül ü gülzâr : gül-i gülzâr **Şefkat T.**

20⁴⁶

Ziyâ'î İsmâ'îl Beg Hafîd-i Hekîmbâşî-zâde 'Ali Pâşâ

Müctes

Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün

1. O tarz u tavrı görünce o nâzenînümden

Mişâl-i halka o şûha taķılmasaķ mı gerek⁴⁷

21⁴⁸

Tâhir Halife-zâde

Hezec

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

1. Dil u cân rişte-i zülfinde yârün itmedi bâzî⁴⁹

Diyen kimdür bir ipde oynamazmış iki cānbâzî

22⁵⁰

Tıflî Halife-i Kalem-i Kethüdâ

Remel

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Himmet aşhâbı degül belki hüveydâ herkese

Eylemek zuldür tek-â-pû her denî vü nâ-kese

2. Bâde-görmez sür' at eyler muṭribün âvâzına

Zâhidün kör gibi gelmekden nedür kaçdı sese⁵¹

23⁵²

Velehu

⁴⁶ Ziyâ'î'ye âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (5 Beyit), s. 184.

⁴⁷ Bu beyit Şefkat T.'de 3. beyittir.

⁴⁸ Tahir D., G. 168 (5 Beyit). S.254

⁴⁹ dil u cân rişte-i zülfinde yârün itmedi bâzî: ser-i zülfinde yâriñ dil eder aġyâr ile bâzî D.

⁵⁰ Tıflî'ye âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (5 Beyit), s. 186.

⁵¹ Bu beyit Şefkat T.'de 3.beyittir.

⁵² Tıflî'ye âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (4 Beyit), s. 186.

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

Hezec

1. Dād ü sitede sūḳ-ı cihān bir ḳuru ḡavḡā
Sūziş¹⁰ idemem şevḳa ḡarāret¹¹ var içinde⁵³
2. Ma' cūn-ı müferriḡ gibidür nazm-ı belḡüm
Ṭıflı nigeḡ itdükçe şetāret var içinde⁵⁴

[56b]

24⁵⁵

Ṭıflı ez-Ḥ'ācegān

Muzāri

Mef'ülü Fā'ilātü Mef'ā'ilü Fā'ilün

1. Naḳş-ı murādı şanma ki tedbīr gösterür
Her şey ki gösterür saḡa taḡdīr gösterür
2. Gerden- firāz-ı naḡvete āyīne-i ḳader
Dest-i ḳazāda peyker-i şemşīr gösterür
3. Deycūr-ı ye's içinde cemāl-i merāmıḡı
Berḳ-ı şerār nāle-i şeb-ḡīr gösterür
4. Ten- dāde-i vişāl olur āḡir 'arūs-ı kām
Evvellerinde gerḳi ki te'ḡir gösterür
5. Pest ü ḡüşād-ı şeş-der-i 'ālemde yek-be-yek
Nerrād-ı çarḡ hey'et-i taḡyīr gösterür
6. Ṭıflı 'aşā-yı ḡāme-i eş'ār ile seni
Şeyḡāne nuṫḳ-ı feyż- eşerüḡ pīr gösterür

¹⁰ Metinde “Sāziş” şeklinde kayıtlı olan kelimenin anlam bakımından “Sūziş” şeklinde okunması gerektiḡi kanaatinyediz.

¹¹ Metinde “ḡaşāret” şeklinde kayıtlı olan kelimenin anlam bakımından “ḡarāret” şeklinde okunması gerektiḡi kanaatinyediz.

⁵³ Bu beyit Şefkat T.'de 2. beyittir.

⁵⁴ Bu beyit Şefkat T.'de 4. beyittir.

⁵⁵ Ṭıflı'ye āit bir dīvān tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (6 Beyit), s. 187.

25⁵⁶

Zahîr ez-Gedikliyân

Muzâri⁶

Mef⁶ülü Fâ⁶ilâtü Mefâ⁶ilü Fâ⁶ilün

1. Sâkî-i bezmi muṭrib u hem peltek isterüz
Nüş-ı şarâbda tene ten düm tek isterüz
2. Şüfî bezmde bir iki cām ile mest olup
Dirmiş meded bu şerbete bir kürek isterüz
3. Duḡt-ı rez ile bint-i ⁶ineb pîr-i sâğara
Şerm ile didiler baba biz erkek isterüz
4. Maḡrûr-ı nazara tâbiş-i ruḡsârıñ ey peri
⁶Aṡşâna âb-ı çâh-ı zeķandan çak isterüz
5. Olduķ Zahîr hem-reviş-i ṡıfl-ı şîr-ḡ⁶âr
Pistân u la⁶ lini püserüñ emmek isterüz

Velehu

26⁵⁷

Mefâ⁶ilün Mefâ⁶ilün Mefâ⁶ilün Mefâ⁶ilün

Hezec

1. ṡutuşturdu sarâ-yı sînemi âh-ı şerernâküm
Yetiş ey eşk-i seķķâ-yı dü-çeşmüm dilde yangın var

27⁵⁸

⁶Âbid ez- Müderrisîn-i Edrine

1194

Muzâri

⁵⁶ Gedikli Zahîr'e âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (5 Beyit), s. 188.

⁵⁷ Gedikli Zahîr'e âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., s. 189.

⁵⁸ Âbid'e âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (5 Beyit), s. 190.

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Tıflum büyüdi kâmeti artırdı b' ad-ez-în
İtsün hemîşe ' aşık-ı zâra mükâbere ⁵⁹
2. ' Arz-ı merâm idünce o şâh-ı melâhata
Bir sîneme nigâh ider bir de hânçere ⁶⁰

28⁶¹

' Abdî Şubhî-zâde Kethüdâ-yı Şadr-ı ' Âlî

1177

Remel

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

1. Dâmdan evvel atar fitrâka kendün murğ-ı dil
Nâzenînum mâ'il-i şayd ü şikâr oldukça sen ⁶²

29 ⁶³

' Ârif Süleymân Beg

1183

Hezec

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

1. Mir'atdan ol gerden-i billürü temâşâ
Bağsağ o da bir vech ile âyîneçilikdür ⁶⁴

30⁶⁵

Velehu

Hezec

⁵⁹ Bu beyit Şefkat T.'de 3. beyittir.

⁶⁰ Bu beyit Şefkat T.'de 4. beyittir.

⁶¹ ' Abdî'ye âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (5 Beyit), s. 193.

⁶² Bu beyit Şefkat T.'de 4. beyittir.

⁶³ ' Ârif Süleyman D., G.47 (7 Beyit), s.253.

⁶⁴ Bu beyit dîvânda 5.beyittir.

⁶⁵ ' Ârif Süleyman D., G.49 (5 Beyit), s.255.

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

1. Ham itdi kâmetüm ol çin-i ebrü gösterişçikler
İtâb eyler yüzinden vech-i ihsâna girişçikler
2. Yüzün göstermemek yüzi virmemekdür mihre maşşûdı
İdüp destin niqâb ol nâz u naḥvetle gülüşçükler ⁶⁶
3. Ne bülbülden ne tûḫiden⁶⁷ işitdüm bezm-i gülşende
O lüknetler o şekker ḥandelerle söyleyişçikler ⁶⁸
4. Revâc-ı kâdr-i ḥüsnin kaşd ider uşşak-ı nâlâna
Tecâhül eyleyişçikler bilişler bilmeyişçikler
5. Helâk itdi beni bâzîçe-i tıflânesi Ārif
Şad u gū-yı niyâz-ı vaşla geldükçe çelişçikler⁶⁹

31⁷⁰

Velehu

Remel

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Dil-rubâlar sen gibi hep böyle müsteşnâ mıdur
Ya kemân⁷¹ ebrûlaruḡ âlâ-yı istisnâ⁷² mıdur

[57a]

2. Böyle⁷³ nâzük per ü şiyâb eylemiş ey meh seni
Mâderuḡ bād-ı şabâ dâyeḡ gül-i ra' nâ mıdur

32⁷⁴

Velehu

⁶⁶ Bu beyit dîvânda 3.beyittir.

⁶⁷ Ne bülbülden ne tûḫiden: ne tûḫiden ne bülbülden **D**.

⁶⁸ Bu beyit dîvânda 2.beyittir.

⁶⁹ çelişçikler: çekişçikler **D**.

⁷⁰ Ārif Süleyman D., G.68 (5 Beyit), s.266.

⁷¹ kemân: meḡer **D**.

⁷² alâ-yı istisnâ: illâ müsteşnâ

⁷³ böyle: şöyle **D**.

⁷⁴ Ārif Süleyman D., G. 94 (5 Beyit), s.319.

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Ğaraz şüret degül tebdil-i meşrebdür mürebbiden
Belî tağyîr-i reng itmekle şürâb-ı engebîn olmaz⁷⁵
2. Eşer nâ-bûd olur şad zağm urulsa rû-yı deryâya
Bu zâhirdür ki şâfi dilde kayd-ı zağm-ı kîn olmaz⁷⁶

33⁷⁷

Velehu

Hezec

Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. İtdüm şarāba tövbe vü maḥbūbdan ferāğ
Ben itdüğüm günāha peşimān degül miyüm⁷⁸
2. Nerm eyledüm o saḥt-ı dili zūr-ı 'aşkla
İnşāf olunsa ben de Nerīmān degül miyüm⁷⁹

34⁸⁰

Velehu

Muzāri

Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Bir derde düşmişüm diyemem āh herkese
Oldum rubūde bir gözü ḥūn-rîz Çerkese
2. Şad nāle itdüm itmedi bir kerre iltifat
Ol şehbāz-ı ḥüsnum 'aceb gelmiyor sese⁸¹

⁷⁵ Bu beyit dîvânda 2.beyittir.

⁷⁶ Bu beyit dîvânda 3.beyittir.

⁷⁷ 'Arif Süleyman D., G. 152 (7 Beyit), s.319.

⁷⁸ Bu beyit dîvânda 2.beyittir.

⁷⁹ Bu beyit dîvânda 3.beyittir.

⁸⁰ 'Arif Süleyman D., G. 206 (5 Beyit), s.357.

⁸¹ Bu beyit dîvânda 3.beyittir.

35⁸²

Velehu

Hezec

Mef'ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe'ülün

1. Ey şahne dimem başma sebūlar kırarak baş
Bir kerre hemān meclis-i rindāna ayak baş
2. Kābūs gibi başsa kaçan meclisi zāhid
Bir yana yıkılsın dir iseñ aña dayak⁸³ baş⁸⁴

36⁸⁵

Velehu

Hezec

Mef'ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe'ülün

1. Āgūşa çeküp halkaya şokdı dönerek şeyh
Ol āfet-i devrānı biraz çekdi çevürdi⁸⁶
2. Kānūnı tecāvüz idicek bezmde muṭrib
Ṭanbūrı çalup çarpup iki gūşunı burdı⁸⁷

37⁸⁸

Velehu

Muzāri

Mef'ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Ey naḥl-i kām bir şemerüñ yok mıdur senüñ
Ey rüzgār bir eşerüñ yok mıdur senüñ

---

⁸² Ārif Süleyman D., G.113 (5 Beyit), s.296-297.

⁸³ dāyak: kabağ D.

⁸⁴ Bu beyit dīvānda 4.beyittir.

⁸⁵ Ārif Süleyman D., G. 236 (5 Beyit), s.380.

⁸⁶ Bu beyit dīvānda 3.beyittir.

⁸⁷ Bu beyit dīvānda 4.beyittir.

⁸⁸ Ārif Süleyman D., G.120 (7 Beyit), s. 300.

2. Gördük recā hadengini ammā ki⁸⁹ geçmedi
Bir tîr-i āh-ı kārgerin yok midur senüñ⁹⁰

3. Āvāre-i maḥabbet olup murğ-ı dil gibi
Kūy-ı ḥabībe bir seferüñ yok midur senüñ⁹¹

38⁹²

Velehu

Muzāri

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Vaqt-i vişāl 'āşık-ı zāruñ telāşdan
Pek muntazam süḥanları hep neste nestedür⁹³

39⁹⁴

'Ārif Yazıcı-ı Ağā-yı Dār'üs- Sa'āde Sābıkā ez- Ḥ'āceğān

Remel

Fā'ilätün Fā'ilätün Fā'ilätün Fā'ilün

1. Ḥ'āstekārān-ı maḥabbet gerçi bî-ḥadd u şumār
Lîk erbāb-ı ḥulūşı intiḥāb itmez misün⁹⁵

40⁹⁶

Velehu

Remel

Fā'ilätün Fā'ilätün Fā'ilätün Fā'ilün

---

⁸⁹ ammā ki: amaca **D**.

⁹⁰ Bu beyit dîvānda 3.beyittir.

⁹¹ Bu beyit dîvānda 4.beyittir.

⁹² 'Ārif Süleyman D., G.42 (5 Beyit), s.249-250.

⁹³ neste nestedür: beste bestedür **D**.

⁹⁴ Ārif Mehmed D., G. 30 (7 Beyit), s. 59.

⁹⁵ Bu beyit dîvānda 4. beyittir.

⁹⁶ Arif Mehmed D., G. 41 (6 Beyit), s. 68.

1. Da‘vet-i ‘uşşāka da eyle icābet ey peri
Çünkü zīb-i meclis-i ‘ağyārsın bildüm seni⁹⁷
2. Sen de olduḡ ḡālibā bir tıfl-ı şūḡa dilfiḡār
Ben gibi āzāde-i efkārsın⁹⁸ bildüm seni⁹⁹
3. Şerm-sār-ı rüy-ı ālūndür gül ammā neyleyüm
Bī-vefāsın şāhid-i bāzārsın bildüm seni¹⁰⁰

41¹⁰¹

‘Ākif ez- Kuzāt-ı Rūm İli

Remel

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. ‘Arz-ı ḡālüm var icāzet dilerüm sulṡānum
İtmeḡe ḡāl-i dil-i zārumı icmāl saḡa¹⁰²

[57b]

42¹⁰³

‘Ākif ez- Kuzāt-ı Rūm İli

Hezec

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Virür her bezme revnaḡ maḡdemi bint-i rezūḡ k’olmuş
Neşāt u şevḡ u şādī ḡilḡat-i zātında māder-zād¹⁰⁴
2. Lisānında dūrūḡ u lāf elinde sübḡa serde tāc
Cenāb-ı şeyḡe baḡ zu‘ mınca olmuş şāḡib-i irşād¹⁰⁵

⁹⁷ Bu beyit dīvānda 2. beyittir.

⁹⁸ ² Bu beyit dīvānda 3. beyittir.

⁹⁹ āzāde-i efkārsın: āzürde efkārsın **D**.

¹⁰⁰ Bu beyit dīvānda 5. beyittir.

¹⁰¹ Kuzāt-ı Rum İli ‘Ākif’e âit bir dīvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (8 Beyit), s. 202.

¹⁰² Bu beyit Şefkat T.’de 6. beyittir.

¹⁰³ Kuzāt-ı Rum İli ‘Ākif’e âit bir dīvân tespit edilememiştir.Şefkat T., G. (6 Beyit), s. 205.

¹⁰⁴ Bu beyit Şefkat T.’de 3. beyittir.

¹⁰⁵ Bu beyit Şefkat T.’de 4. beyittir.

43¹⁰⁶

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Efendi ' aşkı şorma kâle gelmez hâle dâ'irdür
Bu remzi bilmeyenlerdür açan cümle bilen açmaz¹⁰⁷

44¹⁰⁸

Velehu

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Bâde-i ' aşk humâr- âlud yine ol âfetün
Neş' e-bahşa büse-i la' l-i leb-i dil-cûsudur¹⁰⁹

45¹¹⁰

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Serinde perçemin kat kat görenler kıl u kâl eyler
Kimi dir tûğ-ı şâhî kimi dir katmer қaranfildür¹¹¹

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

¹⁰⁶ Kuzât-ı Rum İli ' Âkif'e âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (7 Beyit), s. 206.

¹⁰⁷ Bu beyit Şefkat T.'de 2. beyittir.

¹⁰⁸ Kuzât-ı Rum İli ' Âkif'e âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (7 Beyit), s. 208.

¹⁰⁹ Bu beyit Şefkat T.'de 4. beyittir.

¹¹⁰ Kuzât-ı Rum İli ' Âkif'e âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (7 Beyit), s. 213.

¹¹¹ Bu beyit Şefkat T.'de 2. beyittir.

2. Şekībāyī gibi bir çāre yokdur ‘āşıkā zīrā
Devā-yı derd-i bī-dermān-ı ‘aşq ancağ taḥammüldür¹¹²
3. Şafā-yı ‘işreti naql itmedür meclis-nişināna
Şürāḥiden gelen şanma tehī āvāz-ı kulḳuldür ¹¹³
4. Şabāh-ı ḥaşre dek görmez şeb-i deycūr-ı ğam hergiz
K’anuḡ kim şem‘ -i mahfil-zībī ḳandil-i tevekküldür¹¹⁴

46¹¹⁵

Velehu

Remel

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. ‘Ākif-i zār gibi terk-i meṭālib ideli
Minnetünḡden senün ey çarḡ-ı denī ḳurtuldum ¹¹⁶

47 ¹¹⁷

Velehu

Hezec

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Ümīd-i mekremet nev-devletān-ı ‘aşrdan şimdi
Mişāl-i vaşl-ı yār-ı bī-vefā fikr-i muḡāl itmem ¹¹⁸
2. Zuhūr-ı nīk ü bed sırr-ı ḳaderden oldıḡın¹¹⁹ ‘Ākif
Bilüp bīhüde baḡt u çarḡla cenk ü cidāl itmem ¹²⁰

48¹²¹

¹¹² Bu beyit Şefkat T.’de 4. beyittir.

¹¹³ Bu beyit Şefkat T.’de 5. beyittir.

¹¹⁴ Bu beyit Şefkat T.’de 6. beyittir.

¹¹⁵ Kuzât-ı Rum İli ‘Ākif’e âit bir divân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (6 Beyit), s. 215.

¹¹⁶ Bu beyit Şefkat T.’de 6. beyittir.

¹¹⁷ Kuzât-ı Rum İli ‘Ākif’e âit bir divân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (7 Beyit), s. 216.

¹¹⁸ Bu beyit Şefkat T.’de 5. beyittir.

¹¹⁹ oldıḡın: olduḡu **Şefkat T.**.

¹²⁰ Bu beyit Şefkat T.’de 7. beyittir.

¹²¹ Kuzât-ı Rum İli ‘Ākif’e âit bir divân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (10 Beyit), s. 216.

Velehu

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Hemçü beyt-i bî-bedel dîvân-ı hüsniinde görüp
Mısr-ı 'ayn-ı ebruvānuş intiḥāb itmez misün¹²²

49¹²³

Velehu

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Çarḥuñ evzā' -ı bedin fehm iden edvarından
Olur āzürde-dil elbette her eṭvārından
2. Sifledür sifle nihādānedür ikrām-ı felek
İtmez iḳbāle heves ḥavf iden idbārından

50¹²⁴

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Görüp reftār-ı rindānem beni ṭa' n eyledüñ zāhid
Saḡa Mevlā su'āl itmez benüm ḥāl-i tebāhumdan¹²⁵
2. N'olā 'Ākifveş āzāde-ser olsam bāğ-ı 'ālemde
Emel gül-goncasin ṭard eyledüm ṭarf-ı külāhumdan¹²⁶

51¹²⁷

Velehu

¹²² Bu beyit Şefkat T.'de 9. beyittir.

¹²³ Kuzât-ı Rum İli 'Ākif'e âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (8 Beyit), s. 217.

¹²⁴ Kuzât-ı Rum İli 'Ākif'e âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (6 Beyit), s. 219.

¹²⁵ Bu beyit Şefkat T.'de 5. beyittir.

¹²⁶ Bu beyit Şefkat T.'de 6. beyittir.

¹²⁷ Kuzât-ı Rum İli 'Ākif'e âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (8 Beyit), s.219.

Müctes

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Niğāh-ı germ ile pek bakıma rü-yı mehveşine
Yanārsun ey dil ol āfet-nihāduñ āteşine
2. Gören o serv-ı kaddün pāymāl olur elbet
Hırām-ı nāzına reftār-ı şūh-ı serkeşine
3. Olur şikār diyü ol ğazāl-i vahşinün
Mişāl-i seg düşer aġyār-ı bed-meniş peşine¹²⁸
4. Behişt için hele bak şūfi-i gedā-ı tab' ün
Cenāb-ı rind ile ğavgāsına keş-ā-keşine¹²⁹
5. Gele dü-şeyş diyü bāb-ı emelde zār olma
Tutulma nerd-i cihānuñ şakın şeyş ü beşine¹³⁰
6. Hezār-ġüne şuver seyr ider bir an kevnün
Başiret üzre bağan şūret-i münakkaşına¹³¹

52¹³²

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Getürmez zerre tākat dide ruhsāruñ temaşaya
Deġöldür sevdiğüm nazzāre kābil mihr-i raşşāna¹³³

[58a]

Velehu

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

¹²⁸ Bu beyit Şefkat T.'de 4. beyittir.

¹²⁹ Bu beyit Şefkat T.'de 5. beyittir.

¹³⁰ Bu beyit Şefkat T.'de 6. beyittir.

¹³¹ Bu beyit Şefkat T.'de 7. beyittir.

¹³² Kuzât-ı Rum İli 'Ākif'e âit bir dîvân tespit edilememiştir.Şefkat T., G. (9 Beyit), s. 220.

¹³³ Bu beyit Şefkat T.'de 4. beyittir.

Hezec

2. O Rūmī peççe şūhuñ şīt-i vaşf-ı hāl-i müşğīni
Hıtā vü Çīn ü Maçīn ile gitmiş semt-i Kāşān'a

53¹³⁴

Velehu

Hezec

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

1. Bīm-i peder ü māderi terk eyle bugün gel
Nūş-ı mey-i nāb eyleyelüm bezmi şafāda¹³⁵
2. Eyyām-ı bahār irdi tarab-gāhdur 'ālem
Geldi yine gülşende dem-i nūş-ı bāde¹³⁶
3. Var mı eşer-i būy-ı vişāli 'aceb ey dil
Ol gönçe-femūñ bād sebük-pāy-ı şabāda¹³⁷
4. Hem-şīresi bintü'-l-ineb-i fitne-gerāsā
Sākī dağı mā'il hīyel ü mekr ü fesāda¹³⁸
5. Aşhāb-ı maḥabbet görünür her biri amma
Yārān-ı zamānı arama semt-i vefāda¹³⁹
6. Kürsīde gel it vā' iz efendiyi temāşā
Kendi 'amelin söyleyüp izhār-ı riyāda¹⁴⁰

54¹⁴¹

Velehu

Remel

¹³⁴ Kuzât-ı Rum İli 'Ākif'e âit bir dīvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (10 Beyit), s. 221.

¹³⁵ Bu beyit Şefkat T.'de 2.beyittir.

¹³⁶ Bu beyit Şefkat T.'de 3.beyittir.

¹³⁷ Bu beyit Şefkat T.'de 4.beyittir.

¹³⁸ Bu beyit Şefkat T.'de 5.beyittir.

¹³⁹ Bu beyit Şefkat T.'de 8.beyittir.

¹⁴⁰ Bu beyit Şefkat T.'de 9.beyittir.

¹⁴¹ Kuzât-ı Rum İli 'Ākif'e âit bir dīvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (9 Beyit), s. 223.

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Dünkü gün vaqt-i seherde gördüm ol meh-ṭal' ati
Pertev-endāz-ı cihān olmuşdı nurāniyyeti ¹⁴²

Velehu

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

2. Neş'e-i meyde ' araḡda görmedüm sāḡi senün
Cām-ı şahbā-yı lebünde gördüğüm keyfiyyeti ¹⁴³
3. Yek dü rüze şervet ü sāmān-ı bī-ārām için
Devlet-i nā-ber-ḡarār-ı dehre itmeme ragḡbeti ¹⁴⁴

55 ¹⁴⁵

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Hele ben görmedüm bir saḡa beḡzer ey perī-peyker
Bir¹⁴⁶ nice ṭarz u ṭavr u şīve-i reftārı ḡoş dilber

56¹⁴⁷

‘İzzī Süleymān Efendi

1166

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

¹⁴² Bu beyit Şefkat T.'de 2. beyittir.

¹⁴³ Bu beyit Şefkat T.'de 3. beyittir

¹⁴⁴ Bu beyit Şefkat T.'de 6. beyittir.

¹⁴⁵ Kuzât-ı Rum İli ' Âkif'e âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., Tah. (8 Muh.), s. 224-226.

¹⁴⁶ bir: yer **M**.

¹⁴⁷ 'İzzî'ye âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (8 Beyit), s.226.

1. Reme-i çeşm-i gazālānını dām-ı rāma
Getirünce ne kadar hīle vü tebdīr itdüm¹⁴⁸

57¹⁴⁹

Şeyh Gālib Efendi

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Leb-i la' li baña nuql olduğunı naql itsem
Mey-i gül-reng ile cām-ı Cemüñ ağzı şulanur¹⁵⁰
2. Ol ider seyrini bu hāne-i şad naqşın kim
Şāf āyīne gibi gördüğü naqşa¹⁵¹ boyanur¹⁵²
3. 'Acabā dağdağa-i cāha düşen bī-çāre
Terk-i āsāyişi sermāye-i devlet mi şānur¹⁵³
4. Kec-nihādān bulur rāst sūhandan kuvvet
Pīr-i ham-geşte qaddi gör ki 'aşāya tayanur¹⁵⁴
5. Küleh-i şikeste siyeh mest ü şemşīr be-dest
Qahramān-ı nigh-i çeşmüñe kimler tayanur¹⁵⁵
6. Nice kızsun yüzümüz 'arz-ı merām eylemeğe
Ol gül-i bāğ-ı hayā geh açılır geh kapanur¹⁵⁶
7. Āteş-i 'aşqda maḥv itmege çār 'unşurunu
Dört yanından kemer-i ğayreti merdān kuşanur¹⁵⁷

58¹⁵⁸

¹⁴⁸ Bu beyit Şefkat T.'de 7. beyittir.

¹⁴⁹ Şeyh Gālib D., G.73 (15 Beyit), s. 405.

¹⁵⁰ Bu beyit dīvānda 2. beyittir.

¹⁵¹ naqşa: reñge D.

¹⁵² Bu beyit dīvānda 5.beyittir.

¹⁵³ Bu beyit dīvānda 6.beyittir.

¹⁵⁴ Bu beyit dīvānda 7.beyittir.

¹⁵⁵ Bu beyit dīvānda 8.beyittir.

¹⁵⁶ Bu beyit dīvānda 9.beyittir.

¹⁵⁷ Bu beyit dīvānda 11.beyittir.

¹⁵⁸ Şeyh Gālib D., G.200 (9 Beyit), s.472.

Velehu

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Ne hevā vü ne kemān vü ne kemān-keş ancak
İrdüren menziline tiri nidā-yı yā Hâk
2. Kim ki hamyāze-i sa' yi çeker elbet çü keman
Tir-i âmâli nişāngāhına eyler mülhâk
3. Menzil-i rif' at-ı tîre varamaz hiç kemān
Bir degüldür bu hevâlarda muḳayyed muḳlaḳ
4. Nāvek-i ğamzesi dildüzdür ebrusundan
Eylemiş hükmi-i ḳazā tir-i kemāndan esbak¹⁵⁹

[58b]

Şeyh Gâlib Efendi

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

5. Üns-i şürî diğeri ü ḫalḫa-i bâḫım diğeri
Ma' nide tir degül lafz-ı kemāndan müştak¹⁶⁰

59¹⁶¹

Velehu

Hezec

Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün

1. Gitmezdi bileydi bu ḳadar semt-i ḫilāfa
Şeyḫün yolu meyḫāneye vardı şapa düşdi¹⁶²

¹⁵⁹ Bu beyit dîvânda 6. beyittir.

¹⁶⁰ Bu beyit dîvânda 7. beyittir.

¹⁶¹ Şeyh Gâlib D., G.321 (5 Beyit), s.573.

¹⁶² Bu beyit dîvânda 4. beyittir.

60¹⁶³

Fehim Akşehir Müftüsü-zâde

Hezec

Mef'ülü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün

1. Zühhâd bezm-i şevke virür dâ'imâ kesel
Yenmez efendi şıkleli ger olsa da' asel

61¹⁶⁴

Feyzî ez-Kuzât-ı Rum İli

1200

Hezec

Mef'ülü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe'ülün

1. Bâzârı katı gizlidür ol tâcir-i nâzuğ
Şâhid dağı lâzım degül ol bey' u şirâda ¹⁶⁵

62 ¹⁶⁶

Velehu

Remel

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Niyyetün hayra degül ol şanemün haqqında
Vâr ise ey dil gam-dîde haḫâ fâldadur ¹⁶⁷
2. Doğru gitmekse garaz bār-ı riyâyı ata gör
Zâhidâ rast-reviş ḫiffet-i ḫammâldedür¹⁶⁸

¹⁶³ Akşehir Müftüsü-zâde Fehim'e âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (5 Beyit), s. 238-239.

¹⁶⁴ Kuzât-ı Rum İli Feyzî'ye âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (7 Beyit), s. 240.

¹⁶⁵ Bu beyit Şefkat T.'de 5. beyittir.

¹⁶⁶ Kuzât-ı Rum İli Feyzî'ye âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (7 Beyit), s. 241.

¹⁶⁷ Bu beyit Şefkat T.'de 2. beyittir.

¹⁶⁸ Bu beyit Şefkat T.'de 5. beyittir. ḫammâldedür: âḫmâldedir **Şefkat T.**

3. Yāre yalvar gönül ibramlādur cümle meram
Devletün gelmemesi ādeme ihmāldedür ¹⁶⁹

63¹⁷⁰

Velehu

Müctes

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. 'İmād-ı dīn şalavāt olduğına müşbetdür
Binā-yı zābiḥ esāsı direk degül de nedür¹⁷¹

Velehu

Müctes

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

2. Kişi ider mi ḥiyānet veliyy-i ni' metine
Yenen virendeki nān ü nemek degül de nedür ¹⁷²

64¹⁷³

Fetā

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

Remel

1. Leşker-i ğamdan āmān ey dil ḥalaşuḡ yoḡ senüḡ
Küşe-i meyhāneveş cāy-ı āmān lazım saḡa ¹⁷⁴

65¹⁷⁵

Lebib ' Abd'ül- Gafūr Efendi Müfti-yi Āmed

Remel

¹⁶⁹ Bu beyit Şefkat T.'de 6.beyittir.

¹⁷⁰ Kuzât-ı Rum İli Feyzî'ye âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (7 Beyit), s.241-242.

¹⁷¹ Bu beyit Şefkat T.'de 2.beyittir.

¹⁷² Bu beyit Şefkat T.'de 3.beyittir.

¹⁷³ Fetâ'ya âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (7 Beyit), s. 246.

¹⁷⁴ Bu beyit Şefkat T.'de 4. beyittir.

¹⁷⁵ Lebib D., G. 43 (5 Beyit), s. 304.

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Nā' il-i vaşluñ ider hālūñe nazzāreme reşk
Bu gāniler tama' indan dehen-i mūra baqar ¹⁷⁶

66 ¹⁷⁷

Velehu

Hezec

Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Sāz-ı niyāza virme düzen bezm-i vaşlda
Depretme tel kırsın o meclis ses istemez ¹⁷⁸
2. Abdāl-ı ' aşka dāğ-ı seri tād-ı zer yeter
Merdān-ı ser-fedāya mutallā fes istemez ¹⁷⁹
3. PİR-i muğāna müntesib ol zevki gör gönül
Ġam-hāne-i cihānda kişi bī-kes istemez ¹⁸⁰

67 ¹⁸¹

Velehu

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Bir sitemkārūñ esīr-i cevri reng-ā-rengiyüz
Māni-i ' aşkuñ mükemmel nüşha-i Erjengiyüz
2. Cismümüzde gūşmāl-i cevri kånūn eylemiş
Muṭrib-i çarhuñ meger biz perde-i āhengiyüz ¹⁸²

68 ¹⁸³

---

¹⁷⁶ Bu beyit dīvānda 3. beyittir.

¹⁷⁷ Lebib D., G.57 (6 Beyit), s. 311-312.

¹⁷⁸ Bu beyit dīvānda 2. beyittir.

¹⁷⁹ Bu beyit dīvānda 3. beyittir.

¹⁸⁰ Bu beyit dīvānda 4. beyittir.

¹⁸¹ Lebib D., G. 56 (5 Beyit), s. 311.

¹⁸² Bu beyit dīvānda 3. beyittir.

¹⁸³ Lebib D., G.79 (6 Beyit), s. 324.

Velehu

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Rind-i bî-hūşa¹⁸ olunmuş nāmzed duht-ı 'ineb
Mey-furūşuñ hayf bir şāhib-ı hıred dāmādı yoķ ¹⁸⁴

69 ¹⁸⁵

Velehu

Müctes

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Nedür bu ülfetün emvāc-ı der-pey-i elemi
Ferāğ-ı hātırumuz var¹⁸⁶ der-kenār olalı¹⁸⁷

70 ¹⁸⁸

Münib Efendî

Hezec

Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün

1. Būs-ı lebini başına kaçsa nola dilber
Zevķ-i meyün elbette gönül derd-i seri var ¹⁸⁹
2. Meyl itdirür eşk-i ruķ-ı zerdüm baña yâri
Hālünce faķırün de biraz sım ü zeri var ¹⁹⁰

71 ¹⁹¹

Muħlis

---

¹⁸ bî-hūş: mey-nūş **D**.

¹⁸⁴ Bu beyit dîvânda 4. beyittir.

¹⁸⁵ Lebib D., G.135 (5 Beyit), s. 352.

¹⁸⁶ var: oldu **D**.

¹⁸⁷ Bu beyit dîvânda 3. beyittir.

¹⁸⁸ Münib'e âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (6 Beyit), s. 264.

¹⁸⁹ Bu beyit Şefkat T.'de 2. beyittir.

¹⁹⁰ Bu beyit Şefkat T.'de 3. beyittir.

¹⁹¹ Muħlis'e âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., Müs. (5 Beyit), s. 265.

1186

Hezec

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. 'Älem saña meftün iken ey hüsrev-i hübân
Vuşlat-ı âb kim tül-i emeldür kıula nisbet ¹⁹²

72 ¹⁹³

Mekkî Efendi

Remel

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün

1. Mekkiyâ 'ârif olan halka tekâpü itmez
İ' tibârı kişinün mâye-i 'irfâiledür ¹⁹⁴

[59a]

73 ¹⁹⁵

Nâ'il ez-Ğuzât-ı Rüm İli

Hezec

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1. Ğağ-ı reyhânî ile bâğ-ı ruhsârı çiçeklenmiş
Ğarîm-i hüsni güyâ leşker-i Ğatla be[n]eklenmiş
2. Dökülmüş zîr-i fesden ebruvânı üzre kâküller
Helâk-i ehl-i 'aşka gamzesiyle müştereklenmiş

74 ¹⁹⁶

Niyâz ez-Ğulefâ-yı ŞeyĞ-i Ordu

1162

¹⁹² Bu beyit Şefkat T.'de 2.beyittir.

¹⁹³ Mekki D., G.15 (5 Beyit), s. 229-230.

¹⁹⁴ Bu beyit dîvânda 5. beyittir.

¹⁹⁵ Ğuzât-ı Rüm İli Nâ'il'e âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (7 Beyit), s. 266.

¹⁹⁶ Niyâz Dîvânı'na ulaşılamamıştır. Şefkat T., G. (7 Beyit), s.267.

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Nüh felek raqşa gelür vādī-i reftārından
Lāl olur vaşf-ı zebān hālet-i güftārından
2. Kim reha-yāftedür öyle cefā-mu' tādıñ
Dūzah-ı derde düşen āteş-i efkārından
3. Çok füsünsāz-ı ciḥān böyle giderse yārüñ
Bābilistāna kaçır gamze-i mekkārından

75¹⁹⁷

Velehu

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Mīve-i maqşūda raġbet itme bī-hengām iken
Bār-i naḥli şanma şirīn tārsīde ḥām iken
2. Keşti-i baḥr-ı hüner olmak dilersen ey göñül
Bād-bān-ı himmeti aç rüz-ġār eyyām iken ¹⁹⁸

76 ¹⁹⁹

Nesīb ez-Ḥāceġān

1204

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Hicr-i vaşluñla getürmekden ḥayālün yāduma
Geldi her vechile 'ālemde ḥalel mu' tāduma

¹⁹⁷ Niyâz Dîvânı'na ulaşlamamıştır. Şefkat T. , G.(5 Beyit), s.268.

¹⁹⁸ Bu beyit Şefkat T. 'de 4.beyittir.

¹⁹⁹ Nesib D., G.41 (6 Beyit), s.

2. Hicrūñ ey meh-rū beni şöyle perīşān itdi kim
Naqz²⁰⁰-ı külli irdi²⁰¹ isti' dād-ı māder-zāduma

77 ²⁰²

Nihālī ez-Ḥ'ācegān

1186

Hezec

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

1. Hengām-ı seher yana yana şubha dek āh it
Āyīne-i hūrşīd-i cihān-tābı siyeh it
2. İhlaş-ı 'ubūdiyyet ile tālīb-i Ḥaqq ol
Var kendüñi şāyeste-i dergāh-ı İlāh it
3. Sergeşte-i iqbāl-i cihān olma felekde
Esbāb-ı mubāhātuñı hırkayla külāh it
4. Maqşūdıñ eğer rāhat ise dār-ı fenada
Var-ı hışn-ı kanā' atde göñül cāy-ı penāh it

78 ²⁰³

Velehu

Remel

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

1. Evc-i tāk-ı i' tibārından düşer ğaddārlar
İrtifā' -ı kevkeb-i iqbālın eylerken raşad ²⁰⁴

Velehu

---

²⁰⁰ naqz: naqş **D.**

²⁰¹ irdi: geldi **D.**

²⁰² Nihālī D., G. 7 (6 Beyit), s. 78.

²⁰³ Nihālī D., G. 11 (9 Beyit), s. 81.

²⁰⁴ Bu beyit dīvānda 4. beyittir.

2. Şüret-i zıddında her²⁰⁵ eşyānuñ aşl-ı imtiyāz
Bir ‘aceb āyīnedür yek-diğer içün nīk ü bed²⁰⁶
3. Sāha-i eflāki her bir lahẓada cevlān ider
Haẓve-i rehvār-i çāpük-seyr-i zihne var mı ḥadd²⁰⁷
4. Enfüs ü āfākı²⁰⁸ İskender gibi seyr it gönül
Sen de yap mülk-i vücūduñda hevā-yı nefse sedd²⁰⁹

79²¹⁰

Velehu

Hezec

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

1. Taḥkīk-i nazar eylesen ebnā-yı zamānuñ
Her vaẓ‘ -ı fūrū-māyesi bir darb-ı meseldür²¹¹
2. Başma ayağnuñ kūşe-i meyhāneye zāhid
Ma‘ müre-i rindide bu bir başka maḥaldür²¹²

80²¹³

Velehu

Muzāri

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Zāhid varınca sen de bulursun o devleti
Rindān ne rütbe meygedede tūmturāklıdır²¹⁴

²⁰⁵ zıddında her : zıddındadır **D.**

²⁰⁶ Bu beyit dīvānda 5.beyittir.

²⁰⁷ Bu beyit dīvānda 7. beyittir.

²⁰⁸ enfüs ü āfağ: enfüs-i āfağ **D.**

²⁰⁹ Bu beyit dīvānda 8.beyittir.

²¹⁰ Nihālî D., G. 22 (5 Beyit), s. 88.

²¹¹ Bu beyit dīvānda 2. beyittir.

²¹² Bu beyit dīvānda 3.beyittir.

²¹³ Nihālî D., G. 23 (5 Beyit), s. 88.

²¹⁴ Bu beyit dīvānda 4. beyittir.

[59b]

81 ²¹⁵

Nihālî ez-Ĥācegān

1186

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Olur ehl-i kemāle kem-^ç ayārān bā^ç iş-i rüçhan
İder efzün-ı kâdrin şî^ç r-i nâ-mevzün-ı mevzünüñ ²¹⁶
2. Münāfidür ruṭübetle yubüset imtizāc itmez
^ç Abeşdür rind-i mey-ḥārāna isti^ç māli afyonuñ ²¹⁷

82 ²¹⁸

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Viren rāh-ı talebde cān²¹⁹ cānān bulduğın gördük
İdenler cüst-cū elbette bir kân bulduğın gördük
2. Kem olmaz kıymeti pest olsa da kâdri hüner-mendin
Niçe pes-pāyenüñ devletde rüçhān bulduğın gördük
3. Olanlar rehber-i İskender-i maḳşūd hıẓr-āsā
Çeh-i zûlmetde rāh-ı āb-ı ḥayvān bulduğın gördük
4. Yem-i tedbırde keştî süvār-ı mevsim-i taḳdİR
Kenār-kāmı dil-ḥāh üzre āsān bulduğın gördük
5. Güşāde-dest olan dergāh-ı Ḥaḳdan gayra ye^çs-ile
ÜmİdİN şurre-i pür-naḳd-i ḥırmān bulduğın gördük

²¹⁵ Nihālî D., G. 38 (5 Beyit), s. 98.

²¹⁶ Bu beyit dīvānda 3. beyittir.

²¹⁷ Bu beyit dīvānda 4. beyittir.

²¹⁸ Nihālî D., G. 35 (7 Beyit), s. 96.

²¹⁹ cān: cānı D.

6. Olan s̄ir-āb reṣḥ-i çeṣme-i feyz-i ḳanā' atden
Kemīne- ḳaṭrede mecrā-yı tūfān bulduḡın gōrdük
7. Nihālī ḳaṭ' -ı āmāl itme dā'im luṭf-ı Bārīden
Nice rencūr-ı bī-dermānı²²⁰ dermān bulduḡın gōrdük

83 ²²¹

Velehu

Hezec

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

1. Ğinā-yı ḳalbümüz var genc-i bād-āverden el çekdük
Ḳanā' atle nevāl-i sofrā-i diğerden el çekdük
2. Taḥammül ḳalmadı aḡyāra ḳīl u ḳālden āḡir
Der-āḡūṣ-ı miyān-ı yār-i nāziklerden el çekdük
3. Maḡabbet menziline ḡayli mihnet irtikābında
'Īnān-ı ārzū-yı vuṣlat-ı dilberden el çekdük
4. Geçüp erbāb-ı cāhuṅ zīver ü esbāb-ı faḡrından
Hevā-yı sūbḡa-i ṣāhāne-i gevherden el çekdük
5. Raḳībün vāz' -ı nā-hemvārı oldu mānī' -i ülfet
Ne āl itdiyse itdi ol perī-peykerden el çekdük
6. Görüb sūd u ziyānuḡ çārsū-yı dehr-i fānīnün
Tehī-dest-i ümīdüz ceyb-i sūdāgerden el çekdük
7. Girān geldi ṭabīb-i çarḡuḡ istignāsını çekmek
Nihālī ḡoḳḳa-i dārū-yı cān-perverden el çekdük

84 ²²²

Velehu

Hezec

---

²²⁰ bī-dermānı: bī-dermān **D**.

²²¹ Nihālī D., G. 36 (7 Beyit), s. 96-97.

²²² Nihālī D., G. 42 (5 Beyit), s. 100.

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Bu çarhuñ şu' le-i cevväle-i devr-i sirācından²²³
Düşer reng-i havādiş nev-be-nev ' aks-i zücācından
2. Devā olmaz tabībā bildiğümse şabrdan ğayrı
Uşandum derd-i bī-dermān-ı devrānuñ ' ilācından
3. Tevāzu' dur düşen erbāb-ı feyzün şānına yoğsa
İder mi ser-fürü cāma şürāhī ihtiyācından
4. Leṭāfetde tevāfuḡ²²⁴ şartdur ülfet hūşūşunda
Nümāyāndur bu ma' nā meyle ābuñ imtizācından

85 ²²⁵

Velehu

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Mācerā-yı ḡasretüm²²⁶ bir bir beyān itsem gerek
Eşk-i çeşm-i nāle-ḡizüm tercümān itsem gerek
2. Kūh-ı Ḳāf-ı ' uzleti dār'ül-emān itsem gerek
Beyza-i ' Anḡāda āḡir āşiyān itsem gerek
3. Rüstemāne bu cedelgehde yeter ḡayli neberd
Bir zamānda ḡaşma irḡā-yı ' inān itsem gerek

²²³ şu' le-i cevväle-i devr-i sirācından: şu' le-i cevväleden devr-i sirācından **D**.

²²⁴ tevāfuḡ: muvāfiḡ **D**.

²²⁵ Nihālī **D**., G. 39 (7 Beyit), s. 98.

²²⁶ mācerā-yı ḡasretüm: mācerā-yı ḡasretün **D**.

[60a]

Velehu

4. Şevk-ı tār-ı zülf-i ham-der-hamla evc-i çarha dek
Mevc-i pic-ā-pic-i āhum nerdübān itsem gerek
5. Sırr-ı naqş-ı hātem-i la^ç l-i lebün pinhān idüp
Sınemi gencīne-i rūḥ-ı revān itsem gerek
6. Ebr-i tūfān-zāy-ı hūn-ı dīde-i giryānuma
Her ser-i müjgānı şaf şaf nāvān itsem gerek
7. Feyz-i āşār-ı ṭabī^ç atdan²²⁷ Nihālī cā-be-cā
Şafha-i eş^ç āra ṭarḥ-ı gülsitān itsem gerek

86²²⁸

Velehu

Hezec

Mefā^ç ilün Mefā^ç ilün Mefā^ç ilün Mefā^ç ilün

1. Leṭāfet kat kat olmuş ^ç arızında feyz-i Bārīden
Yazılmış rüyuna nev-hāşiye ḥaṭṭ-ı ^ç izārīden
2. Sipıhr-i dilde dā'im muḥterikdür kevkeb-i ^ç ışkum
O meh-ṭal^ç at bir āteş-pāre koydu burç-ı nārīden
3. Yanup yakılmada pertev alan şem^ç -i cemālünden
Sebaḫ-āmüz olur pervāneveş ders-i Fenārīden

87²²⁹

Velehu

Muzāri^ç

Mef^ç ülü Fā^ç ilātü Mefā^ç ilü Fā^ç ilün

---

²²⁷ ṭabī^ç atden: ṭabī^ç atda **D**.

²²⁸ Nihālī D., G.41 (7 Beyit), s. 99-100.

²²⁹ Nihālī D., G. 46 (6 Beyit), s. 102-103.

1. Erbāb-ı kibr zelzele-i rüzgârdan
Virmez hâlel esās-ı binā-yı vaqārına²³⁰
2. Mest olma pek de bade-i iqbāl-i dehrden
Bir cür' adur ki neş' esi degmez humārına²³¹
3. Sāhilnişin baħr-i muħiṭ-i tevekkülün
Mevc-i ümīd kâle-ber olur kenārına²³⁴
4. Sūd u ziyānı birbirine eyleyüp takāş
Virmiş revāc ḥ'āce-i devrān kārına²³⁵
5. Gerdün Nihālī kimseye bir²³⁶ gün mi gösterür
Çarḥuñ taqaddüm itmede leyli nehārına²³⁷

88 ²³⁸

Velehu

Hezec

Mef'ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe'ülün

1. Görmekse eğer maqşaduñ esrār-ı tarīkı
Hāk-i kadem-i mürşidi kuhl-i başar eyle ²³⁹
2. Āşār-ı keş-ā-keş bulur elbette tabī' at
Bir gonçe-güle şīşe-i hāṭırda yer eyle
Velehu
3. Jeng-āver olur pertev-i mir'āt-ı cemālün
Dildādelerün eşk-i terinden hāzer eyle

89 ²⁴⁰

---

²³⁰ Bu beyit dīvânda 2. beyittir.

²³¹ Bu beyit dīvânda 3.beyittir.

²³⁴ Bu beyit dīvânda 4.beyittir.

²³⁵ Bu beyit dīvânda 5.beyittir.

²³⁶ bir: her **D**.

²³⁷ Bu beyit dīvânda 6.beyittir.

²³⁸ Nihālî D., G. 45 (6 Beyit), s. 102.

²³⁹ Bu beyit dīvânda 2. beyittir.

²⁴⁰ **89** Nihālî D., G. 49 (7 Beyit), s. 104-105.

Velehu

Muzāri ʿ

Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿilü Fāʿilün

1. Fehm eyledünse maʿnī-i taḳvīm-i ādemi
Bildünj tamām-ı nüſha-i aḥkām-ı ʿālemi²⁴¹
2. Bī-saʿy neyl-i mesned-i rifʿat ümīd iden
Dīvāre resm ider gibidür ſekl-i süllemi
3. Olmaz meṭāf u mültezim āſārı ehline
Miʿmār-ı ṭabʿuñ olmasa beyt-i mükərremi²⁴²
4. Œarf-ı belāgat eylese ḥāmem unutturur
Cūd u keremde ſöhret ile nām-ı Ḥātemi²⁴³
5. Āſār-ı naḳſ-ı ſanʿata baḳ her müʿeſſirün
Seyr it Nihālī diḳḳāt ile cāmdan Cemi²⁴⁴
6. Aḳʿayn-ı iʿtibāruñı çeſm-i ḥabāb-vār
Yemde görünce ḳaṭreyi gör ḳaṭrede yemi²⁴⁵

[60b]

90²⁴⁶

Nihālī ez-Ḥāceḡān

1189

Hezec

Mefāʿilün Mefāʿilün Mefāʿilün Mefāʿilün

1. Ümīd-i rifʿat itmez bu fenāda renc ü zahmetle
Ḥaḳīḳatde Nihālī fehm iden maʿñā-yı dünyāyı²⁴⁷

²⁴¹ tamām-ı nüſha-i aḥkām-ı ʿālem: tamām nüſha-i aḥkām-ı ʿālem D.

²⁴² Bu beyit dīvānda 4. beyittir.

²⁴³ Bu beyit dīvānda 5. beyittir.

²⁴⁴ Bu beyit dīvānda 6. beyittir.

²⁴⁵ Bu beyit dīvānda 7. beyittir.

²⁴⁶ Nihālī D., G. 50 (7 Beyit), s. 105-106.

²⁴⁷ Bu beyit dīvānda 7. beyittir.

91 ²⁴⁸

Velehu

Muzāri‘

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Germ-ülfet iken araya girdi o şüh ile

Topdurdu va‘z-ı serdi raqıbüñ yağı dağı ²⁴⁹

92 ²⁵⁰

Velehu ez- Taħmis

Remel

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Remel

1. Dürden ‘arz-ı maħabbet de iderse dilber

İttiħād olmadıgından yine hicre beñzer

İhtilāt olmayıcağ arada vuşlat ne gezer

Vaşl odur reşk ide ²⁵¹ āmizişine şir ²⁵² ü şeker

93 ²⁵³

Velehu ez-Taħmis

Remel

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Başka rāħat var tevāzu‘ la şafā-yı bälde

Gülle germ-i naħvet olma bezm-i cāh u mälde

94 ²⁵⁴

²⁴⁸ Nihālî D., G.55 (5 Beyit), s. 108.

²⁴⁹ Bu beyit divânda 4. beyittir.

²⁵⁰ Nihālî D., Tah.1 (5 Muh.), s. 70-71.

²⁵¹ ide: ile **D**.

²⁵² şir: şehd **D**.

²⁵³ Nihālî D., Tah.3 (6 Muh.), s.73-74.

²⁵⁴ Nâşid D., G.6 (7 Beyit), s. 242-243.

Nâşid Beg

1206

Hezec

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

1. Güzer eylersen ey bād-ı seher kūy-ı dilārādan
Yüzün sür hāk-i pāy-i yāre bir ' arz-ı sipāriş²⁵⁵ yāp²⁵⁶
2. Olur bir gün ki gūş-ı gönçeye te'şir ider elbet
Sen ey şūrīde bülbül turma baş feryādı nāliş yāp²⁵⁷
3. Senün ey sifle-perver çarh geçdür dā'imā devrün
Biraz da ehl-i diller semtine meyl it nümāyiş yāp²⁵⁸

95²⁵⁹

Velehu

Hezec

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

1. Hümā-yı kākülündür fark-ı cāna sāye-i devlet
Nigāh-ı iltifātundur baņa ser-māye-i devlet
2. Teraqqīde olur idbārı mirkāt-ı haķıķatde
Eğerçi mürtef' idür şūretā nūh pāye-i devlet
3. Tezelzülde değil hālī esās-ı kaşr-ı istikbār
Meğer gehvāre cünbān-ı Hıķādur²⁶⁰ dāye-i devlet
4. Livā-yı kağr-i ehl-i cāhı pest eyler felek bir gün
Mümāss olsa sipihre irtifā' -ı rā'ye-i devlet

---

²⁵⁵ sipāriş: sitāyiş **D**

²⁵⁶ Bu beyit dīvānda 4. Beyittir.

²⁵⁷ Bu beyit dīvānda 5. beyittir.

²⁵⁸ Bu beyit dīvānda 6. beyittir.

²⁵⁹ Nâşid D., G.10 (5 beyit), s. 246-247.

²⁶⁰ cünbān-ı Hıķādur: çeşpān-ı Hıķādur **D**.

5. Mürüvvetden eser yok Nâşidâ hep kesbedür gūşış
Kemâl-i bî-vefâidür hamîr-i mâye-i devlet

Velehu

96²⁶¹

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

Hezec

1. Duyar²⁶² evvel baķışda nükte-i ser-pūş-ı âmâli
Nigāhuñ vāķıf-ı sırr-ı zamîr-i ķalb-i ' aşıkdur²⁶³
2. Mübâyindür ehıbbâ-yı zamānuñ tarz-ı girdârı²⁶⁴
Muţâbık şüretâ ammâ ki ma' nen nâ-muvâfıkdur²⁶⁵

97²⁶⁶

Velehu

Hezec

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

1. Hıaç-ı dil-keş-nümün-ı levh-i hüsñün eyledüm taħķık
Berât-ı şâh-ı hüsne ķayd olunmuşdur bahârîdür²⁶⁷

98²⁶⁸

Velehu

Muzâri'

Mef' ülü Fâ' ilatü Mefâ' ilü Fâ' ilün

²⁶¹ Nâşid D., G.33 (8 Beyit), s.272-273.

²⁶² duyar: tıyar **D**.

²⁶³ Bu beyit dîvânda 3. Beyittir.

²⁶⁴ tarz-ı girdârı: tavrı bil Nâşid **D**.

²⁶⁵ Bu beyit dîvânda 8.beyittir.

²⁶⁶ Nâşid D., G.36 (7 Beyit), s.276-277.

²⁶⁷ Bu beyit dîvânda 2.beyittir.

²⁶⁸ Nâşid D., G.4 (9 Beyit), s.240-241.

1. Hâl-i siyâh-ı dilberi vaşf itme zâhidâ
Düşmez o söz dehânına ben söylerüm saña ²⁶⁹
2. Yanında gör raķîbi o gül-i naħl-i işvenün
Gülzâr-ı ħüsn ü âna diken söylerüm saña ²⁷⁰
3. Bir kerre bûs-ı la' lüñe şâyeste olsam²⁷¹ âh
Baksañ ne tatlı tatlı süħan söylerüm saña ²⁷²

99 ²⁷³

Velehu

Remel

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

Remel

1. Tab' a ğayetle yoķuş gelmek gerekdür ğâlibâ
Pâye-i mirķât-ı kaçır-ı vaşl-ı dilberden iniş²⁷⁴

100 ²⁷⁵

Velehu

Hezec

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

1. Emek-dâr-ı der-i devlet-serây-ı aşkuñ olmuşken
Yine ey şâh-ı taħt-ı işve ' arz-ı bî-me'âl itmem ²⁷⁶

101 ²⁷⁷

Velehu

---

²⁶⁹ Bu beyit dîvânda 2. beyittir.

²⁷⁰ Bu beyit dîvânda 4. beyittir.

²⁷¹ olsam: olmadum **D**.

²⁷² Bu beyit dîvânda 8. beyittir.

²⁷³ Nâşid D., G:42 (7 Beyit), s.283

²⁷⁴ Bu beyit dîvânda 3.beyittir.

²⁷⁵ Nâşid D., G. 66 (8 Beyit), s.308.

²⁷⁶ Bu beyit dîvânda 5. beyittir.

²⁷⁷ Nâşid D., G.75 (9 Beyit), s.318.

Muzāri‘

Mef‘ūlü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Her bir nigāh-ı mesti virür başka bir şafā
Bī-dār olunca dīde-i ma‘ mūri²⁷⁸ ḥ‘ābdan ²⁷⁹

102 ²⁸⁰

Velehu

Remel

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Çün marīz-i ‘aşқа lāzımdur münāsible deva
Zāhide şa‘ leb gerek rindāna meyle gārgāra²⁸²

[61b]

Velehu

2. Olmadı meyl itmedi bir kerre semt-i ‘āşıқа²⁸³
Āhlar te’sirden qaldı o qalbi mermere ²⁸⁴
3. Tıfl-ı bāzī-meşrebe dil virme müşküldür²⁸⁵ hele
‘Āşıqın²⁸⁶ rüsvāy ider dilber olunca farfara ²⁸⁷

103 ²⁸⁸

Velehu

Hezec

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

²⁷⁸ ma‘ mūri: maḥmūri **D**.

²⁷⁹ Bu beyit dīvānda 3. Beyittir.

²⁸⁰ Nāşid D., G.95 (7 Beyit), s.340-341.

²⁸² Bu beyit dīvānda 4.beyittir.

²⁸³ semt-i ‘āşıқа: semt-i ‘uşşāқа **D**.

²⁸⁴ Bu beyit dīvānda 2.beyittir.

²⁸⁵ müşküldür: şikārdur **D**

²⁸⁶ ‘āşıqın: ‘uşşāqın **D**.

²⁸⁷ Bu beyit dīvānda 6.beyittir.

²⁸⁸ Nāşid D., G.80 (7 Beyit), s.324-325.

1. H̄ayālündür muşavver levh-i dīvārında ser-tā-ser
Kuraldan şahn-ı sīnem üzre şāh-ı ʿ aşk kāşāne ²⁸⁹

Velehu

2. Dürüg-ı maşlahat-āmīzdür nāfız olan Nāşid
Zamāne hālķına ʿ arz-ı maʿ ārif ş ʿ ir ü inşā ne ²⁹⁰

104 ²⁹¹

Velehu

Hezec

Mefāʿ ilün Mefāʿ ilün Mefāʿ ilün Mefāʿ ilün

1. Ānuş şubh u mesā fikr ü hayāli ey perī sensin
Çıkarma h̄atıruñdan luţf idüp bu ʿ abd-i müştākı ²⁹²
2. Gül ü şahbā vü muţrib nağme-i ney meclis-i ʿ işret
Fedādur cümlesi ancağ senüñ hayrānuñum sākī ²⁹³
3. Ne rütbe ledğ iderse nīş-i ğamzeñ mār-ı zülfünle
Virür būs-ı lebün h̄aşıyyet-i maʿ cün-ı tiryākı ²⁹⁴
4. Uşül ile maķāmātın gözet dil-bestegānuş ²⁹⁵ hep
Hüseyniye çıkarma nağme-i dil-süz-ı ʿ uşşākı ²⁹⁶

105 ²⁹⁷

Velehu

Remel

Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilün

---

²⁸⁹ Bu beyit dīvānda 2.beyittir.

²⁹⁰ Bu beyit dīvānda 7. beyittir.

²⁹¹ Nāşid D., G.103 (7 Beyit), s. 351.

²⁹² Bu beyit dīvānda 2. beyittir.

²⁹³ Bu beyit dīvānda 3. beyittir.

²⁹⁴ Bu beyit dīvānda 4. beyittir.

²⁹⁵ dil-bestegānuş: dil-teşnegānuş **D.**

²⁹⁶ Bu beyit dīvānda 6.beyittir.

²⁹⁷ Nāşid D., G.105 (9 Beyit), s.353.

1. Ȧođrı syle zahida gelmez mi ęalbe ihtilac
Ditredrken sağ-ı siminn o raęę afeti²⁹⁸
2. deme gelmez rağib-i div ile me'ns olur
Ol perinn yoğimiş bildim ki²⁹⁹ insaniyyeti³⁰⁰
3. h idp szn olup eşk-be-riz olduğa sen³⁰¹
Ney fiğn eyler mey ağlar şem' eyler rięęati³⁰²

106³⁰³

Nzhet Kisedr-ı Hrameyn-i Şerifin

Mctes

Mefiln Fe'iltn Mefiln Fe'iln

1. Hcum-ı keyf-i hodiyyetle t atn grme
Şağın ki salik-i haęęa kabhat işte budur³⁰⁴
2. Şaf-ıyı ęalb ile mağlb-ı pend-i pirn ol
Mchidn-ı tariğe şec at işte budur³⁰⁵
3. Temz-i telę ü huşı-hl bi-mez³⁰⁶ nedr
Bu faręa eyleme rağbet halvet işte budur³⁰⁷
4. Muğim-i han-ı rz ol gam-ı sivyı yeme
Tariğ-i fağr u fenda ęan at işte budur³⁰⁸

107³⁰⁹

Nfiz Efendi Şadr-ı Rm İli

Muzari'

---

²⁹⁸ Bu beyit divnda 6.beyittir.

²⁹⁹ bildim ki: bildige **D.** ³ Bu beyit divnda 8. beyittir.

³⁰⁰ Bu beyit divnda 7.beyittir.

³⁰¹ sen: ben **D.**

³⁰² Bu beyit divnda 8.beyittir.

³⁰³ Nzhet D., G.135 (9 Beyit), s.268.

³⁰⁴ Bu beyit divnda 5.beyittir.

³⁰⁵ Bu beyit divnda 6. beyittir.

³⁰⁶ bi-meza: bi-mezk **D.**

³⁰⁷ Bu beyit divnda 7.beyittir.

³⁰⁸ Bu beyit divnda 8.beyittir.

³⁰⁹ Feyzullah Nfiz D., G.325 (9 Beyit), s. 331-332.

Mef'ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Cānānesin raķīb ile hiçbir kes³¹⁰ istemez
Dāmān-ı gülde bülbülü hār u has istemez
2. Şeb-reng kākülüdür³¹¹ ' araķ-çin o ğonçeye³¹²
Gelse kenār-ı bezme şarābī fes istemez
3. Neyler nühüfte rāzumı izhār ğayrıya
Çalduņ³¹³ nefesle gönlümi muṭrib ses istemez
4. Çār-ı ebrūvānla başı hoş gönlü şād-kām
Zāhid hayāli-i fāsīd ile nev-res istemez³¹⁵
5. Şaçma ķarādur işi o şaḫşuņ ki nā-fedā³¹⁶
Püskürme beņli cāriye-i ķerkes istemez

108³¹⁷

Ni' met Efendi Kādı-yı Ordu

1185

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Merhem-i bīhbūd-ı zāhir āḡa te'şir eylemez³¹⁸
Zaḡm-ı şemşir-i muhabbet bir oņulmaz yāredür

[61b]

109³¹⁹

Muzāri'

---

³¹⁰ hiçbir kes: hīç kes **D.**

³¹¹ kākülüdür: zülfü oldu **D.**

³¹² ğonçeye: serkeşe **D.**

³¹³ çalduņ: çaldı **D.**

³¹⁵ Bu beyit dīvānda şu şekildedir: 'Pirān-ı ' aşķ tāzelenir nev-civān ile / Kimdir ki iḡtiyārı ile nev-res istemez'

³¹⁶ Bu mısra dīvānda şu şekildedir: 'Hāli deĝil mi saçma ķara Nāfiz ol kesin'

³¹⁷ Ni' met D., G.2 (5 Beyit), s.296.

³¹⁸ eylemez: eylemiş **D.**

³¹⁹ Ni' met D., G.1 (5 Beyit), s.295.

Meʿūlü Fāʿilätü Meʿāʿilü Feʿülün

1. Pā-beste-i kemend-i hevesdür eğerçi dil
Ser-ğāk-i āsitāne-i luḡ-ı Ĥudādatur³²⁰

110³²¹

Velehu

Remel

Feʿilätün Feʿilätün Feʿilätün Feʿilün

1. Yār-ı sīmīn-bedenüm ḡadr-i niyāzı bilmez
Nicedür ḡāʿ ide-i bende-nuvāzı bilmez
2. Girye-i telḡe ider ḡande-i şīrīn- kārı
Ĥāl-i Ferhāda deḡül vāḡıf o rāzı bilmez
3. Çemen-i ġuld-i sitāyişde ser-efrāz olmuş
Dūzaḡ-ı derde ḡonan sūz u ḡüdāzı bilmez³²²

111³²³

Velehu

Remel

Feʿilätün Feʿilätün Feʿilätün Feʿilün

1. Yārdan dūr raḡībün ḡam-ı bārın çekerüz
Güle hem-dem deḡülüz zaḡmet-i ḡārın çekerüz
2. Berg-i sebz ile dil ehlini nevāziş kılmaz
Bāḡ-ı dehrün yine bārān-ı bahārın çekerüz³²⁴
3. Felek erbāb-ı dile cām-ı telāfi sunmaz
Yoḡ yire renciş-i efkār-ı ġumārın çekerüz³²⁵

³²⁰ Bu beyit dīvānda 5. Beyittir.

³²¹ Niʿ met D., G.3 (5 Beyit), s.296-297.

³²² Bu beyit dīvānda 4.beyittir.

³²³ Niʿ met D., G.4 (5 Beyit), s.297.

³²⁴ Bu beyit dīvānda 3. beyittir.

³²⁵ Bu beyit dīvānda 4. beyittir.

112³²⁶

Nürî Beg Vak' a-nüvîs

Hezec

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

1. Güzel³²⁷ ma' nâ degül yanuñda gördüm düşde ağıyarı
Eğerçi kórķulu rü 'yâyı cānā³²⁸ ĥayra yormuşlar³²⁹

Velehu

2. Nevāl-i vaşl-ı yāre kalmamış bir kalb-i ' aşıkda
Pey-ā-pey cevır ile bī-çāreyi çokdan toyurmuşlar³³⁰

113

Nuşret Efendi Hāfız-ı Kütüb-ü ' Oşmāniyye

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Yine şad-pāresin ey küh-ı taħammül bilmem
Hele bul kendüñi ta' n eylesesün Tūr saña

114³³¹

Vehbî Sünbül-zāde

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Vaşf-ı rüyuñda ġazeller yazan ehl-i süħanuñ
Maţla' ında kimi ĥürşid u³³² kimi māh yazar³³³

³²⁶ Halil Nürî D., G.45 (5 Beyit), s.235.

³²⁷ güzel: eyü D.

³²⁸ cānā: soñını D.

³²⁹ Bu beyit dîvānda 2.beyittir.

³³⁰ Bu beyit dîvānda şu şekildedir: 'Nevāl-i vuşlata ĥ'āhiş-ger olmaz ' aşık-ı şādık /Dil-i zārî ĥayāl-i yārla anlar doyrmuşlar'. Bu beyit dîvānda 3.beyittir.

³³¹ Sünbül-zāde Vehbî D., G.49 (9 Beyit), s.365.

³³² u: - D.

³³³ Bu beyit dîvānda 2.beyittir.

2. Görse bu şüret ile münşî-yi şehnâme seni
Mülket-i ‘işvede hûbâna şehensâh yazar ³³⁴
3. Oğudum metn-i uşûl-i kütüb-i devletde
Kayd-ı hayşsiyyet-i cehli sebeb-i câh yazar ³³⁵
4. Kâtib-i maḥkeme-i ḥükm-i kazâ ey Vehbî
Kısmetüm sehmini *er-rızku ‘ala ‘llâh*³³⁶ yazar ³³⁷

115³³⁸

Velehu

Hezec

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

1. ‘Aceb âyîne-i devrânda görmüş var mıdur bilmem
Şekker leblerle böyle tûṭî-i şîrîn güftârı ³³⁹

Velehu

2. Nesîm-i luṭf-ı şâhidin³⁴⁰ açıldı gönçe-i kāmım
Belî bülbül gibi çokdan çekerdüm miḥnet-i ḥârı³⁴¹

116 ³⁴²

Velehu

Hezec

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

---

³³⁴ Bu beyit dîvânda 3.beyittir.

³³⁵ Bu beyit dîvânda 7. beyittir.

³³⁶ ‘Rızık vermek Allah’a âttir.’ anlamında bir dua.

³³⁷ Bu beyit dîvânda 9.beyittir.

³³⁸ Sünbül-zâde Vehbî D., K.8 (84 Beyit),s.80-86.

³³⁹ Bu beyit dîvânda 75.beyittir.

³⁴⁰ luṭf-ı şâhidin: luṭf-ı şâdîden **D**.

³⁴¹ Bu mısra dîvânda şu şekildedir: Çekerdim bülbül-âsâ gerçi çokdan miḥnet-i ḥârı. Bu beyit dîvânda 78.beyittir.

³⁴² Sünbül-zâde Vehbî D., K.7 (114 Beyit), s.72-80.

1. Nola Şîrâzı virsem ben o hâl-i ‘anber-efşâna
Bulunmaz Hind ü Keşmîr ü Hotende öyle³⁴³ bir dâne³⁴⁴
2. ‘Adende görmedüm dürdâne dendānuḡ gibi lü’lü’
Leb-i la‘lün nazîrün bulmadum gitdüm Bedaḡşâne³⁴⁵
3. Bu ḡüsñ ü cezbeler üftāde eyler māh-ı Ken‘ānı
‘Aceb mi māh-ı Naḡşeb düşse ol çāh-ı zenaḡdâne³⁴⁶
4. Müşādif olmadım Ferḡār(?) u Çîn ü Sind u Kābil’de
Siyeh-ḡāl ü siyeh-mü böyle bir kākül- perişâne³⁴⁷
5. Şeker- ḡüftārî-i ḡand-i leb-i şîrîñüñe Vehbî
Semerḡand ile mülk-i ḡandahārî virdi şükrâne³⁴⁸

117³⁴⁹

Vehbî Ürgüplülü ‘İsa-zāde

Remel

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Zu‘m ider ser-keş olān naḡvet-i iḡbāl ile kim
Şadme-i tûb-ı felekde de nigünsār olmaz³⁵⁰

[62a]

Velehu

2. Şıḡlet-i ḡırş u ḡama‘ ‘ālemi bî-tāb itdi
Gerden-i ‘āleme bir böyle girān-bār olmaz³⁵¹

³⁴³ öyle: böyle **D**.

³⁴⁴ Bu beyit dîvânda 104. beyittir.

³⁴⁵ Bu beyit dîvânda 105. beyittir.

³⁴⁶ Bu beyit dîvânda 106. beyittir.

³⁴⁷ Bu beyit dîvânda 107. beyittir.

³⁴⁸ Bu beyit dîvânda 109. beyittir.

³⁴⁹ Ürgüplülü Vehbî’ye âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (7 Beyit), s. 314-315.

³⁵⁰ Bu beyit Şefkat T.’de 4. beyittir.

³⁵¹ Bu beyit Şefkat T.’de 5. beyittir.

3. Rûz ũ şeb şıdk ile taḥşil-i kemālāta çalış
Cāme-i ceħl gibi ʿāleme³⁵² bir ʿār olmaz³⁵³

118³⁵⁴

Hātif Bāřmusāhib

Remel

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilatün Feʿilün

1. Söz olur mu o şehŭj ṭavr-ı levendānesine
Āhuvān māʿil olur dīde-i mestānesine

119³⁵⁵

Yeksān

Remel

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Cā-be-cā dāğ-ı derūnum fark olunmaz laleden
İzṭrāb-ı āh-ı germüm řuʿle-i cevvaleden
2. Mıřraʿum ḳad rāst ḳılmaz ḥāme olmazsa ʿařā
Ṭıfl-ı ṭabʿum nā-tŭvāndur pīr-i şad sāleden

120³⁵⁶

[Nābī]

Müctes

Mefāʿilün Feʿilātün Mefāʿilün Feʿilün

1. Zamānı gelmeyicek bir³⁵⁷ işiş ḥuřŭli maḥāl
Umŭr vaḳtine merhŭn kelāmi ḥod meřur³⁵⁸

³⁵² ʿāleme: ādeme **D**.

³⁵³ Bu beyit şefkat T.'de 6. beyittir

³⁵⁴ Hātif D., G.280 (5 Beyit), s.512.

³⁵⁵ Yeksān'a āit bir dīvān tespit edilememiştir. şefkat T., G. (5 Beyit), s.318-319.

³⁵⁶ Beyitin Nābī'ye āit olduğu tespit edilmiştir. Nābī D., K.7 (116 Beyit), s.39-49.

³⁵⁷ bir: her **D**.

³⁵⁸ Bu beyit dīvānda 24. beyittir.

121 ³⁵⁹

Remel

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Sağa bāzīçe-i çarhı niçe tefhīm ideyim
Rūzgār öyle değüldür ki dimek mümkin ola

122 ³⁶⁰

[Nâbî]

Hezec

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Göñül bir cām-ı jeng-ālūda döndi köhne revzende
Zamānile aña āyīne-i ‘ālem-nümā dirken ³⁶¹

123 ³⁶²

Vaşşāf ‘Abd’ullah Efendi

Müctes

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Tenezzül eyleyemem hep fuḥūl iken maḥzā
Berā-yı faḥr-ı muḥākāte fazl-ı abāyı

124 ³⁶³

[Nâbî]

Remel

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

---

³⁵⁹ Beytin hangi şaire âit olduğu tespit edilememiştir.

³⁶⁰ Beytin Nâbî’ye âit olduğu tespit edilmiştir. Nâbî D., G621 (5 Beyit), s.928.

³⁶¹ Bu beyit dîvânda 2.beyittir.

³⁶² Vassaf Abdullah Efendi’ye âit bir dîvân tespit edilememiştir.

³⁶³ Beytin Nâbî’ âit olduğu tespit edilmiştir. Nâbî D., G.512 (5 Beyit), s.847.

1. Halkdan gönlümün ol mertebedir nefreti³⁶⁴ kim
‘Aksüm âdem diyü mir’âta nazar³⁶⁵ eyleyemem³⁶⁶

125 ³⁶⁷

Şafvet

Muzâri‘

Mef‘ülü Mefâ‘ilü Mefâ‘ilü Fe‘ülün

1. Çek zevrak-ı şahbâyı ne dirlerse disünler
Sev dilber-i tersâyı ne dirlerse disünler
2. Diñle nağme-i muṭrib u ṭanbūr u rebabı
Güş eyleme dünyâyı ne dirlerse disünler
3. Sa‘y it bugün aḥbâb ile maḥbûb ile ‘ıyşa
Añma ğam-ı ferdâyı ne dirlerse disünler

126 ³⁶⁸

‘Âkif ez-Ḳuzât-ı Rûm İli

1201

Remel

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Lâubâlî-ṭavr ol ey dil meşreb-i rindâne ṭut
Nuṭḡ-ı pend-âmîz-i zühhâdı bütün efsâne ṭut
2. Zühd-i ḥuşk ile ṭarîḡ-ı mescidi ṭutma yürü
Âşinâ-yı meslek-i ‘aşḡ ol rah-ı meyhâne ṭut
3. Faşl-ı ‘ıyş u nüşdur sâḡî bahâr eyyâmıdur
Ṭut bir elde lâle birinde gül ü peymâne ṭut

---

³⁶⁴ nefreti: vahşeti **D**.

³⁶⁵ nazar: nigâh **D**.

³⁶⁶ Bu beyit dîvânda 2.beyittir.

³⁶⁷ Şafvet’e âit bir dîvân tespit edilememiştir.(Bkz.Kaynakça)

³⁶⁸ Kuzat-ı Rum İli ‘Âkif’e âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (5 Beyit), s.203.

4. Olma ʔa' n- āmīz zāhid görme ' aybın kimsenün
Eyle peydā hūsn-i ḥulḳ evzā' -ı dervīş-āne ʔut
5. ' Ākifāsā ba' d-ez-īn ʔarḥ-ı tekellūf eyleyüp
Lāubālī- ʔavr ol ey dil meşreb-i rindāne ʔut

127 ³⁶⁹

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Gülşe[n]-i ' ālemde bu sırra irişmez hiç kes
Zağlar āzādedür³⁷⁰ bülbül giriftār-ı ʔafes

128 ³⁷¹

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Yeter tiğ-ı zebān-ı pende şayḳal virdün ey vā' iz
Geçülmez bāde vü dilberden ancak bu hevādan geç

129 ³⁷²

Nāzım

1107

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

Hezec

1. Vefā ma'mül iken gül-berk-i ʔab' -ı nāzenīnūmden
Yazıḳ³⁷³ ey gonçe-i bāğ-ı melāḥat³⁷⁴ bī-vefā ʔopduḡ

³⁶⁹ Beyit Pervāne Bey Mecmuası'nda tespit edilmiştir. Pervāne Bey M., N.3342 (5 Beyit), s. 1230.

³⁷⁰ āzādedür: āzāde **Pervāne Bey M.**

³⁷¹ Beytin hangi şaire âit olduğu tespit edilememiştir.

³⁷² Nāzım'a âit bir dīvân tespit edilememiştir. Belîğ T., Müf. s.429.

³⁷³ yazıḳ: meded **Belîğ T.**

³⁷⁴ gonçe-i bāğ-ı melāḥat: gonçe bu bāğ-ı melāḥat **Belîğ T.**

[62b]³⁷⁵

[67a]

130

Nābī

1. Biri birisine muhtācdur ā^ʿ lā ile edna
Her zamān bir dürlü hicrān gösterür devrān baġā

[67b]

156⁴⁰⁰

[Karamanlı Kāmī]

Remel

Fe^ʿilātün Fe^ʿilātün Fe^ʿilātün Fe^ʿilün

1. Güle güş itdüremez yok yire bülbül inler
Varaġ-ı mihr ü vefāy⁴⁰¹ kim oġur kim diġler

157⁴⁰²

Remel

Fe^ʿilātün Fe^ʿilātün Fe^ʿilātün Fe^ʿilün

1. Rızķı taķsīm idicek ^ʿāleme ķassām-ı ezel
Düşdi ġam payuma *lā yus^ʿelu ^ʿammā yef^ʿalu*⁴⁰³

158⁴⁰⁴

Remel

Fā^ʿilātün Fā^ʿilātün Fā^ʿilātün Fā^ʿilün

---

³⁷⁵ 62b-67a arasındaki varaklar Arapça-Farsça beyit ve mısralardan oluşmaktadır. Türkçe-Farsça karışık bazı mısralar da bulunmakla beraber genel itibariyle Arapça-Farsça içermesinden ötürü okunmamıştır.

⁴⁰⁰ Beytin Karamanlı Kāmī'ye âit olduğu tespit edilmiştir. Kınalızâde T., s.712

⁴⁰¹ varaġ-ı mihr ü vefāy: 'ışķ destānını şimdi **Kınalızâde T.**

⁴⁰² Beytin hangi şaire âit olduğu tespit edilememiştir.

⁴⁰³ “ *lā yus^ʿelu ^ʿammā yef^ʿalu* ” ‘Allah, yaptıġından sorumlu tutulamaz.’ mealindeki Enbiya Sûresi 23. ayetten iktibastır.

⁴⁰⁴ Beytin hangi şaire âit olduğu tespit edilememiştir.

1. Bî-nizâm olmak gibi yokdur nizâm-ı ‘âfiyet
‘Aql-ı evveldür yanumda bî-ser ü sāmān olan

159⁴⁰⁵

Kâmil

Mütefâ‘ilün Fe‘ûlün Mütefâ‘ilün Fe‘ûlün

1. Gelür ol cefâ-cû kanlu kılınç elinde serhoş⁴⁰⁶
Şavul ey göñül yolundan ki yamān gelişdür bu

160⁴⁰⁷

Müctes

Mefâ‘ilün Fe‘ilātün Mefâ‘ilün Fe‘ilün

1. Vücūd-ı pākini ‘ummān-ı cūd u devlet iden
İde dilin şadef dürr-i şāhvār-ı sürür

161⁴⁰⁸

Hezec

Mef‘ülü Mef‘āilü Mefâ‘ilü Fe‘ülün

1. İnsanı degül şimdi benüm zannum odur kim
Kemmünü bile aldatamaz va‘d-i ekābir

162⁴⁰⁹

Nābî

Müctes

Mefâ‘ilün Fe‘ilātün Mefâ‘ilün Fe‘ilün

---

⁴⁰⁵ Bu şiirin kime âit olduğu tam olarak tespit edilememiş olmakla berbaer uskudarmusikicemiyeti.com adlı sitede Buhurî-zâde Mustafa Itrî Efendi’ye âit olduğu bildirilmektedir. Erişim tarihi: 12.05.2022

⁴⁰⁶ cefâ-cû kanlı kılınç elinde serhoş: vezîr câbir kılıcı elünde kânlu **M.**

⁴⁰⁷ Beytin hangi saire âit olduğu tespit edilememiştir.

⁴⁰⁸ Beytin hangi saire âit olduğu tespit edilememiştir.

⁴⁰⁹ Nâbî D., G.239 (10 Beyit), s.637.

1. Cevāb-ı pürsiş-i āsāyiş-i cihān Nābī
Ḥarābe-zār-ı kanā' atde bī-nişānlıkdur ⁴¹⁰
2. Olmaz şarāb-ı sāğar-ı şādī ḥumārsuz
Gül-zār-ı dehrde güli kim gördi ḥārsuz ⁴¹¹
3. Her tīr-i belā kim irişür saña felekden
Şabr eyle göñül bu da geçer devr-i zamāndur ⁴¹²

163⁴¹³

Sa' deddīn Müstaķīm-zāde

1202

Muzāri'

Mef'ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Açduñ o gonçeye lebi ārām yoķ yine
Ey nāle bülbül-i dile ğulğul misün nesün ⁴¹⁴
2. Niyyet-i cevr ü cefādan dilüñi şāf eyle
Bu midur mihr ü muhabbet hele inşāf eyle ⁴¹⁵

164⁴¹⁶

Ruḥī-i Bağdādī

Hezec

Mef'ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe'ülün

1. Geç cümle-i efkārı yüri ' arif-i vaķt ol
Ser-geşte bil anı ki serinde bu hevā var

165⁴¹⁷

---

⁴¹⁰ Bu beyit Nābī Dīvānı'nda 10. beyittir.

⁴¹¹ Bu beyit Nābī Dīvānı'nda tespit edilememiştir. (Bkz. Kaynakça)

⁴¹² Bu beyit Nābī Dīvānı'nda tespit edilememiştir. (Bkz. Kaynakça)

⁴¹³ Sa' deddin Müstaķimzāde'ye āit bir dīvān tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (5 Beyit), s.159-160.

⁴¹⁴ Bu beyit Şefkat T.'de 2. beyittir.

⁴¹⁵ Beytin hangi şaire āit olduğu tespit edilememiştir.

⁴¹⁶ Bağdatlı Rūḥī Dīvānı'nda tespit edilememiştir. (Bkz. Kaynakça)

⁴¹⁷ Bağdatlı Rūḥī Dīvānı'nda tespit edilememiştir. (Bkz. Kaynakça)

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Kimi aldı kemānın dostu kimi tīg-ı bürrānı
Biri birine atdı ikisin iġvā-yı şeytānı

166 ⁴¹⁸

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

Remel

1. Göñliñe bī-hüde fikr-i kūy-ı dilber gelmesün
Anda yer yok saña ' aşık hātırı yer gelmesün

167 ⁴¹⁹

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Şanmañuz mihnet-i ġam bülbüle ġulden ġeldi
afese ġirdi belā başına dilden ġeldi

168 ⁴²⁰

Müctes

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. İdüp şikeste vü mahür alb-i ā' dāyı
Neşāt-ı fetħle mesrür u şād-mān ġeldi

69 ⁴²¹

Sinānī Ez-Mevālī

1100

Remel

⁴¹⁸ Bağdatlı Rūhī Dīvānı'nda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

⁴¹⁹ Bağdatlı Rūhī Dīvānı'nda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

⁴²⁰ Bağdatlı Rūhī Dīvānı'nda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

⁴²¹ Sinānī mahlaslı şiirlere yer veren alışmalarda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Şöyle ser-mest eylemişdür neş'e-i ruhsār-ı yār
Bāde vü meyhāne vü pīr-i muġān bilmem nedür

170⁴²²

Feyzî Hasan Efendi Şeyh-zāde-i Hāzret-i Emir Buḥārī

1102

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Görüp meftūnı olmuş şüretün mir 'āt-ı ḥātırda
Ferāġ-ı bāl ile seyr-i ḥayāl-i ḥ'ābdan geçmiş⁴²³

171⁴²⁴

Şıḥḥatī

1104

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Pāy-ı yāre düşmeġe aġyārdan nevbet mi var
Sāyesinde naḥl-i ümmidüñ meġer rāḥat mı var

172⁴²⁵

Müverriḥ ' Abdī Paşa ' Abdu'r-Raḥman

1103

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

⁴²² Feyzî Hasan D., G.175 (5 Beyit), s.

⁴²³ Bu beyit dīvānda 2.beyittir.

⁴²⁴ Şıḥḥatī'ye âit bir dīvân tespit edilememiştir. Belig T., s.207.

⁴²⁵ Âbdī Paşa D., G.1 (5 Beyit), s.41.

1. Nā-ümidüm halkdan Mevlā mu‘ inümdür benüm
‘Avn u tevfiği refiķümdür qarīnümdür benüm

173⁴²⁶

‘İzzī-i Vānī

1105

Hezec

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Marīz-i ‘aşķa ancak çāre vaşl-ı yāri bulmuşlar
Bu derde şerbet-i la‘ l-i leb-i dil-dārı bulmuşlar

[68a]

174⁴²⁷

‘Arif Süleymān Beg

Müctes

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Maķsūmdur biri ğama biri rāħata
Yoķdur müsā‘ adeņ eflak iki sā‘ ate

175⁴²⁸

Ġınāyī

1105

Remel

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Niĝehi tiĝına göĝüs gererüz
Gör ne keskīn każālara siperüz

⁴²⁶ ‘İzzī’ye âit bir dîvân tespit edilememiştir. . Safâyî T., G.(4 Beyit), s.608.

⁴²⁷ ‘Ârif Süleyman D., M.81, s.470.

⁴²⁸ Ġınâyî’ye âit bir dîvân tespit edilememiştir.Safâyî T., G.(4 Beyit) s.608.

2. Kaşd-ı tavf-ı harīm-i yār itdük
Bu hevesle bürehne-pā vü serüz
3. Mü[z]min-i' aşkuz ey kemān-ebrū
Ne kadar saht ise o yā çekerüz
4. Feth-i bāb olmadı Ğmāyī bize
Yār kūyunda der-be-der gezerüz

176⁴²⁹

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Felek bezminde cām-ı ārzū nā-dīdedür şimdi
Humār-ı ye 's ile çeşm-i emel h'ābīdedür⁴³⁰ şimdi
2. Hemān bī-hūde gerd-i reh-güzārı olma ey ümmīd
Kabā-yı şahid-i maşşūd-ı dāmen-çīdedür şimdi

177⁴³¹

Vāşıf

Muzāri'

Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Hicrāna şaldı fülk-i dili rüz-gār hayf
Baħr-i emelde sāhil-i vuşlat görölmedi⁴³²
2. Nādīdedür vücūdu hemān kīmyā gibi
Hiç kimseden cihānda haķīkat görölmedi⁴³³

⁴²⁹ Ğmāyī'ye āit bir dīvān tespit edilememiştir. Safāyī T. (2 Beyit), s.609.

⁴³⁰ h'ābīdedür: h'ābdadur Safāyī T.

⁴³¹ Enderūnlu Vāşıf D., G. 126 (9 Beyit), s.

⁴³² Bu beyit dīvānda 2. beyittir

⁴³³ Bu beyit dīvānda 4. beyittir.

3. Erbāb-ı ‘izz ü cāha te‘ abbüs ſi‘ ār imiſ⁴³⁴
Meclislerinde rūy-ı beſāſet⁴³⁵ görölmedi⁴³⁶
4. Vāſıf taḥammül eyle bu vaż‘ -ı zamaneye
Bir ḥāl var mı anda nihāyet görölmedi⁴³⁷

178⁴³⁸

[Rūſenī]

Remel

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Kimsesüz hiç kimse yoğ bir kimsenüñ var kimsesi
Kimsesüz ḳaldum meded ey kimsesüzler kimsesi⁴³⁹

179⁴⁴⁰

Muzāri‘

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Ḳalsun güſāde genc-i nihānı tekellümüñ
İtsün ſüküfte ğonçe-i cānı tebessümüñ

180⁴⁴¹

Hezec

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Fe‘ülün

1. Maḳāmātı gezüp pervāz idersün
Bize geldikde ey ſeh nāz idersün

---

⁴³⁴ Bu mısra dîvânda ſu ſekildedir: “Erbāb-ı cāha ‘arz-ı ta‘ ayyüş ſi‘ ār imiſ”

⁴³⁵ beſāſet: beſāret **D**.

⁴³⁶ Bu beyit dîvânda 8.beyittir.

⁴³⁷ Bu beyit dîvânda 9.beyittir.

⁴³⁸ Dede Ömer Rūſenî’ye âit olduđu tespit edilmiştir.Rūſenî D., G.79 (7 Beyit), s.186-187.

⁴³⁹ Bu beyit dîvânda ſu ſekildedir: Her keſī bir kimseyi idindi âlemde keſī / Kimsenem sensin menüm iy kimsesüzler kimsesi

⁴⁴⁰ Enderûnlu Vâsıf Dîvânı’nda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

⁴⁴¹ Enderûnlu Vâsıf Dîvânı’nda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça) Elifzâde Feyzî M., Müz. (3 Beyit), s.850.

181⁴⁴²

O¼ıcı-zāde

Müctes

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Şa¼ın bu cīfe-i dünyāya ¼onma kerkes-vār
Bülend-i himmet olup ¼ānī' ol mişāl-i Hümā

182

Velehu

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Medh-i ma¼lū¼la tab' u¼ niçe bir
Sühan-ārālık ve hodrālık ide
2. Demidür tūṫi-i güyā-yı ¼alem
Şükr-i Hālılıkda şeker- hālılık ide

183

Hezec

Mef' ülü Mefā' ilün Fe' ülün

1. Dih¼ān-ı hadī¼a-i hikāyet
Bu resm ile eylemiş rivāyet

184

Muzāri'

Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Şal-keşti-i umürünü ba¼r-i tevekküle a¼*
A¼ bād-bān-ı himmeti yan gel de seyre ba¼

---

⁴⁴² 181-185 numaralar arasında yer alan ve Okcu-zāde'ye âit olarak gösterilen şiirlerin yer aldığı bir dīvân/çalışma tespit edilememiştir.

* Bu mısradaki vezin aksıyor.

185

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Ğarażım vaşf-ı dehānı iken icāz üzre
Baş-ı zülfüne düşüp dil-süz uzatdı gitdi

186⁴⁴³

[Bâkî]

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Yine gömgök tere batmış çıka geldi çemene
Nev-bahār irdi diyü virdi haberler sünbül⁴⁴⁴

[68b]

187⁴⁴⁵

[Nâbî]

Hezec

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

1. Fedâ-yı tîğ olur haddin tecāvüz eyleyen mûlar
Cefâ-yı tîğdan âzâdedür müjgân u ebrûlar

188⁴⁴⁶

Şabrî

Seri

Müfte' ilün Müfte' ilün Fâ' ilün

⁴⁴³ Bâkî'ye âit olduğu tespit edilmiştir. Bâkî D., K.24 (47 Beyit), s.46-49.

⁴⁴⁴ Bu beyit dîvânda 8.beyittir.

⁴⁴⁵ Nâbî'ye âit olduğu tespit edilmiştir. Nâbî D.,

⁴⁴⁶ Sabrî Mehmed D., K.2 (83 Beyit), s. 144-152.

1. Seyf-i yeddu'llāhı olup āşikār
Geçdi kılıçdan fiten-i rüz-gār⁴⁴⁷

189⁴⁴⁸

Sultān Murād

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. İki müfsid ki şehirden sürecek
Çifte kurşunla urup öldürecek

190

Müctes

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Keremden özge kerāmet olur mu ādemde
‘Ale’l-ħuşūş ola vaqt u nişābına maķarrdan⁶

191

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Bu nefesle bu mücevvidlik ki vardur ‘āķıbet
Ĥazret-i sultān-ı devrāna imām eyler beni

192

Hezec

Mef' ūlü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ūlün

1. Çün eski meşeldür dinür *el-leyletū ĥublā**
Seyr eyle neler toğuracaķdur zen-i dünyā

⁴⁴⁷ Beyit dīvānda 1. ve 2. mısralaryer değiştirmiş şekilde yer almaktadır.

⁴⁴⁸ 189-195 numaralar arasında yer alan ve Sultan Murād'a āit olarak gösterilen şiirlerin yer aldığı bir dīvān/çalışma tespit edilememiştir.

* ‘Gece gebedir.’ manasında Arapça atasözü.

193

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Hiç ruḥ göstermeyüp meydān-ı rezme sürdüḡ at
Naṭ' -ı rüsvāyīde şāhı eyledüḡ ferzāne māt

194

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Cihānı kanlı yaşum tıtdı dil ġamdan müşevveşdür
Buḡa yāḡütüdan zevraḡ gerek tūfān-ı āteşdür

195 ⁴⁴⁹

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

Remel

1. Kesmiş atmışdur anı itme cedel
Tiḡ-ı *lā yūs' ālu 'ammā yef' alu* ⁴⁵⁰

196 ⁴⁵¹

Vehbî

Muzāri'

Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Zātında zerre luṭfa liyāḡat da yoḡ ise
Hiç ḡadri yoḡ mu silsile-i Hāşimiyyenün

197 ⁴⁵²

Fāmî

⁴⁴⁹ Refi' â'ya âit olduḡu tespit edilmiştir. Sâlim T., s.230.

⁴⁵⁰ “*lā yūs' ālu 'ammā yef' alu*” ‘Allah yaptıklarından sorumlu tutulamaz.’ mealindeki Enbiya Sûresi 23. ayetten iktibastır.

⁴⁵¹ Vehbî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

⁴⁵² Fāmî'ye âit bir dīvân tespit edilememiştir. Safâyî T., (3 Beyit), s.643.

1105

Müctes

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Niçün muqayyed-i tār-ı belā-yı zülf olduñ
Sezādur ey dil-i ser-geşte ıztırāb saña ⁴⁵³

198⁴⁵⁴

Seyyid Hüseyn Vāşif

1104 fevti

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fā' lün

Müctes

1. Şūh-ı ser-keşi⁴⁵⁵ ben baña yār olur şandum
O āhu-beççe-i vaḥşî şikār olur şandum
2. Yazık yazık telef itdüm metā' -ı cān ū dili
Bu çārsū-yı maḥabbetde kār olur şandum

199 ⁴⁵⁶

Velehu

Müctes

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Ğaraż vuşūl-ı ruḥ-ı yār ise bu bezm içre
Dökül saçıl nice dem Vāşifā gül-āb gibi ⁴⁵⁷

200 ⁴⁵⁸

Ğavşî Dede Efendî Şeyḥ-i Mevlevî-ḥāne-i Ğalata

⁴⁵³ Bu beyit Safâyi T.'de 2. beyittir.

⁴⁵⁴ Hüseyn Vâşif'a âit bir dîvân tespit edilememiştir. Nail Tuman T.1, G. (5 Beyit), s.346.

⁴⁵⁵ şūh-ı ser-keşi: o şūh-ı ' işveyi **Nail Tuman T.2.**

⁴⁵⁶ Nail Tuman T.2, G. (5 Beyit), s. 346

⁴⁵⁷ Bu beyit Nail Tuman T.2'de 5. beyittir.

⁴⁵⁸ Gavsî Dede Ş., s.141.

1108

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Cānuma kār itdi istilā-yı derd-i rüz-gār
Hiç göz açtırmaz baña bir laḥza gerd-i rüz-gār

201 ⁴⁵⁹

Rāmī Pāşā

Muzāri'

Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Dil kūy-ı yāre biñ ğam ile rü-be-rāh olur
Āḥvālimüz bizüm bu gidişle tebāh olur

202

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Baña bir neşve baḥş eyler ki ḥaṭṭ-ı yār söylenmez
Süveydāda nihāndur ḥalka bu esrār söylenmez
2. Beni görünce ey meh lāl idersin fart-ı mihrünle
Velikin gayrılarla itdigün güftār söylenmez
3. Yine fi'l-cümle mümkin söylenilmek kāmētün vasfı
Kıyāmet kopsa ammā ḥālet-i refṭār söylenmez
4. İdersin güft-gü-yı maḥremāne müdde' ilerle
Yanuñda ḥayf nām-ı ' aşık-ı dīdār söylenmez
5. Senünle söyleşilmek belki bir vaḫtiyle mümkündür
Ne çāre naḥvetün var şimdi ey ğaddār söylenmez

---

⁴⁵⁹ Rāmī Paşa Dîvânı tespit edilmiş olup dîvâna ulaşılamamıştır.

6. Zebān-zed āşināyı lafza mā`il şimdilik yārān
Şaķın Rāmī zebān-ı tāzede eş`ār sōylenmez

203⁴⁶⁰

Velehu

Hezec

Mefā`ilün Mefā`ilün Mefā`ilün Mefā`ilün

1. Kimüñ kāşānesine şaldı pertev mihr-i raķşānuñ
Kimüñ bezmün münevver itdi bu şeb mäh-ı tābānuñ
2. Kime evveldeñ kemend-endāz-ı gīsūsuyı ketm itmeye
Benüm gibi daķı vāfir midür ĥāķır-ı perişānuñ

[69a]

204⁴⁶¹

Velehu

Hezec

Mefā`ilün Mefā`ilün Mefā`ilün Mefā`ilün

3. `Aceb ey Rüstem-i `işve kimüñ ķaddin kemān itdün
Yine ālüde-i ĥün eylemişsin tır-i müjģānuñ

205⁴⁶²

Velehu

Mefā`ilün Fe`ilātün Mefā`ilün Fe`ilün

1. Zebān-dırāzlık itme ĥabābına cāmuñ
Doķunma dīdesine zāhidā mey-āşāmuñ

206⁴⁶³

Velehu

⁴⁶⁰ Rāmī Paşa Dīvānı tespit edilmiş olup dīvāna ulaşılamamıştır.

⁴⁶¹ Rāmī Paşa Dīvānı tespit edilmiş olup dīvāna ulaşılamamıştır.

⁴⁶² Rāmī Paşa Dīvānı tespit edilmiş olup dīvāna ulaşılamamıştır.

⁴⁶³ Rāmī Paşa Dīvānı tespit edilmiş olup dīvāna ulaşılamamıştır.

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Bir ğulām-ı müy-tāb ile iderken kı̄l u kı̄āl
Bildi pā-bend olduĝun ŧan' atla kırdı köstegi

207⁴⁶⁴

Ümîdî

1114

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. El aldum mäh-ı peykerlerle girdüm ħalka-i zikre
Felekde devri ben bu çarĥ-ı kec-reftāra gösterdüm
2. Elifler dāĝlar ile zeyn idüp cismümi āh itdüm
Girībān çāk olup ol dilber-i ğaddāra gösterdüm

208⁴⁶⁵

Bahrî Pāşā

1112

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Yārün ümmîd eyleme ğam-ĥāneçe teŧrifini
Olmaz ey Bahrî bilürsin ŧāhlar vîrāne-dost

209⁴⁶⁶

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

⁴⁶⁴ Ümidî mahlash şiirlere yer veren çalıŧmalarda tespit edilememiŧtir.

⁴⁶⁵ Bahrî Paŧa'ya âit bir dîvân tespit edilememiŧtir. Sâlim T., (3 Beyit), s.136.

⁴⁶⁶ Bahrî Paŧa'ya âit bir dîvân tespit edilememiŧtir.

1. O dil kim ihtiyārıyla esīr-i ‘aşk-ı yār olmaz
Ġam-ı hicrānı çekmekde elünde ihtiyār olmaz
2. Vişāl ümmīdin itme bī-maḥal ey Baḥrī-i şeydā
Maḥalli dinmeyünce ‘arz-ı ḥālūḡ der-kenār olmaz

210 ⁴⁶⁷

Rüşdī

1111

Remel

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Böyle devr eyler ise vefk-i murād üzre eğer
Ber-devām olsun İlahī feleğūḡ devrānı⁴⁶⁸
2. İşte meydān-ı fazīlet ne tūrurlar bilsem
‘Ulemā-yı selefūḡ var ise gelsün cānı⁴⁶⁹

211 ⁴⁷⁰

Velehu

Hezec

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Şadefveş bir dürr-i yek-dāneden mi ayrılıp āyā
Dil-i ‘āşık gibi cūş eylemiş feryād ider deryā

212⁴⁷¹

Velehu

Muzāri‘

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

⁴⁶⁷ Rüşdî D., K.6 (40 Beyit), s.74-79.

⁴⁶⁸ Bu beyit dîvânda 2. beyittir.

⁴⁶⁹ Bu beyit dîvânda 8. beyittir.

⁴⁷⁰ Rüşdî D., B.16, s.327.

⁴⁷¹ Rüşdî D., G.8 (5 Beyit), s.92-93.

1. Rüşdiyi tiğ-ı gâmzeñ ile kayd-ı kâkülün
Kesdi cihândan eyledi her kârdan cüdâ ⁴⁷²

213 ⁴⁷³

Velehu

Remel

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Hâkveş ol bulmağ istersen cihânda i' tibâr
Kaldırur bir gün seni elbette yerden rûz-gâr

214 ⁴⁷⁴

Velehu

Hezec

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

1. Var ise yine sen başdan çıkarduñ yüz virüp ey şūh
Anıñcün rüyına şarkar o zülf müşg-i nâbāsâ

215 ⁴⁷⁵

Velehu

Remel

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Her ne deñlü mevcāsâ eylesem meyl-i kenar
Bañr-i gâmdan çıkmağâ bir laħza ħor mı rûz-gâr

216 ⁴⁷⁶

Velehu

Remel

---

⁴⁷² Bu beyit divânda 5. beyittir.

⁴⁷³ Rüşdî D., B.74, s.337.

⁴⁷⁴ Rüşdî D., B.2 s.393.

⁴⁷⁵ Rüşdî D., B.76, s. 337.

⁴⁷⁶ Rüşdî D., B.64, s.335.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Kimsenüñ ‘aybını görüp zinhar

Yüzine urma anı āyīnevār

217 ⁴⁷⁷

Velehu

Remel

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Şanma kīm olmağdadur pervāne ancağ bī-ķarār

‘Aşğ ile şem‘ üñ dağı başında āteşler yanar

218 ⁴⁷⁸

Velehu

Remel

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Bir nazarla eyleyüp āħir anı ħürşīdvār

Virdi bir şūret yine mir‘āta ‘aks-i rüy-ı yār

219 ⁴⁷⁹

Velehu

Remel

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Şāf ol sīneñde aşlā olmasun gerd-i keder

Sen dağı deryā gibi olmağ dilersen pür-güher

220 ⁴⁸⁰

Velehu

---

⁴⁷⁷ Rüşdî D., B.119, s.344.

⁴⁷⁸ Rüşdî D., B.123, s.344.

⁴⁷⁹ Rüşdî D., B.129, s.345.

⁴⁸⁰ Rüşdî D., G.22 (9 Beyit), s.106

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Cihāna dīde-i mihr-i felekveş nāzır olmağdan
Hilālāsā senün lütfuñla manzūr olmamız yegdür ⁴⁸¹

221 ⁴⁸²

Velehu

Hezec

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Eşer-i buseyi gördükde ruğunda yārūñ
Didiler kim kızılı çıkdı yine dildāruñ

[69b] ⁴⁸³

[73b] ⁴⁸⁴

222 ⁴⁸⁵

Rüşdi

1111

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

Hezec

1. Ne meyl-i nañl-i gül eyler ne seyr-i gülsitān ister
Göñül bir serv-ķāmet gonçe-leb şūñ-ı cihān ister
2. İrür bir sāñil-i maķşūda āñir fülk-i dil ķalmaz
Olur bir gün müsā' id rüzgār ammā zamān ister ⁴⁸⁶

⁴⁸¹ Bu beyit dīvānda 3. beyittir.

⁴⁸² Rüşdi D., B.169, s.352.

⁴⁸³ 69b-73b arasındaki varaklar Arapça-Farsça beyit ve mısralar içermesinden ötürü okunmamıştır.

⁴⁸⁴ Mecmuada varak numaralandırmasında hata olduğu tespit edilip doğru numaralandırma tarafımızdan yapılmıştır.

⁴⁸⁵ Rüşdi D., G.23 (7 Beyit), s.107.

⁴⁸⁶ Bu beyit dīvānda 3. beyittir.

3. Güşāde olmağa gül gibi şimdi gönçe-i hātır
Çemende lāleveş cām-ı şarāb-ı ergūvān ister ⁴⁸⁷
4. ‘Ulūvv-i şān-ı ‘aşkı Rüşdiyā bundan kıyās it kim
Maḥabbet şāhbāzı dil gibi bir āşiyān ister ⁴⁸⁸

223 ⁴⁸⁹

Velehu

Remel

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Dīdeden mümkün midür seyl-āb-ı ḥasret akmaya
Şīşe-i dil seng-i cevr-i yār ile meksürdur ⁴⁹⁰

224 ⁴⁹¹

Velehu

Müctes

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Leṭāfet ancak o nev⁴⁹² ḥaṭṭ-ı ğaddāra qalmışdur
Belī şafā-yı gül evvel bahāra qalmışdur
2. Güşāde olmağa Rüşdiye gönçe-i ümmīd
Nesīm-i merḥamet-i Kirdgāre qalmışdur⁴⁹³

225 ⁴⁹⁴

Velehu

Muzāri‘

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

---

⁴⁸⁷ Bu beyit dīvānda 5. beyittir.

⁴⁸⁸ Bu beyit dīvānda 7. beyittir.

⁴⁸⁹ Rüşdî D., G.31 (10 Beyit), s.115.

⁴⁹⁰ Bu beyit dīvānda 2. beyittir.

⁴⁹¹ Rüşdî D., G.42 (6 Beyit), s.125-126.

⁴⁹² nev: - **D**.

⁴⁹³ Bu beyit dīvānda 6. beyittir.

⁴⁹⁴ Rüşdî D., G.44 (6 Beyit), s.127-128.

1. İrdi kūsūfa mihr-i felek şad hicāb ile⁴⁹⁵
Bilmem o meh anuñla bugün rû-be-rû mudur⁴⁹⁶

226⁴⁹⁷

Velehu

Muzāri‘

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Mümkün mi zerre deñlü nihān ola ‘aşkımuz
Günden o mähı sevdiğimiz āşikāredür

227⁴⁹⁸

Velehu

Hezec

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

1. Rüyunda niķāb olsa yaķar ‘ālemi ħüsni
Farķı o mehüñ mihr ile gün gibi ‘ayāndur

228⁴⁹⁹

Velehu

Hezec

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Felekle pençeleşmek ey dil-i pür-miñnet el virmez
Yeter çek dest-i ümmidüñ saña çün devlet el virmez
2. Şikest eyler yine müjgānı dest-i āhenin olsa
Gönül ger Rüstem-i ‘aşķ olsa da ol āfet el virmez

⁴⁹⁵ hicāb ile: ħisāb ile **D.** Bu beyit dīvānda 4. beyittir.

⁴⁹⁶ Bu beyit dīvānda 4.beyittir.

⁴⁹⁷ Rüşdî D., G.46 (5 Beyit), s.129-130

⁴⁹⁸ Rüşdî D., G.53 (9 Beyit), s.136.

⁴⁹⁹ Rüşdî D., G.61 (5 Beyit), s.144.

3. Koma elden ayağı bir dem ey dil ‘ ayş u nüş eyle
Senüñ de nevbetüñ bir gün geçer bu fırsat el virmez ⁵⁰⁰

229 ⁵⁰¹

Velehu

Remel

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Şebnemāsā ne kadar hākle yek-sān olsak
Yine āhır anı biz bā‘ iş-i rif‘ at bilürüz ⁵⁰²
2. Bir kadem rence kıilup itse tenezzül Rüşdî
Hāk-pāy olmağı biz yāre sa‘ ādet bilürüz ⁵⁰³

230 ⁵⁰⁴

Velehu

Muzāri‘

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Hüsñ ile bildüm ol mehi ⁵⁰⁵ kim bî-mişāl imiş
Mir’āt içinde ‘ aksi dağı bir hayāl imiş

231 ⁵⁰⁶

Velehu

Hezec

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Yeñülmez çünki gördük eşk-i çeşm-i terden el çekdük
Nişār olsun ço pāy-ı yāre ol gevherden el çekdük

⁵⁰⁰ Bu beyit dīvānda 4. beyittir.

⁵⁰¹ Rüşdî D., G. 67 (5 Beyit), s.150.

⁵⁰² Bu beyit dīvānda 2. beyittir.

⁵⁰³ Bu beyit 66 numaralı gazelin 5. beyitidir.

⁵⁰⁴ Rüşdî D., B.149, s.349.

⁵⁰⁵ mehi: mihr **D**.

⁵⁰⁶ Rüşdî D., G.87 (6 Beyit), s.170-171.

2. Gerekmez t̄ac-ı h̄ürş̄id olsa ç̄ün kim⁵⁰⁷ olmaya c̄av̄id
K̄ülāh-ı faqrı ber-ser eyledük efserden el çekdük
3. Ne ç̄āre t̄ir-i b̄ārān-ı belāya ç̄ün siper olmaz
H̄ücūm-ı seng-i cevr-i ȳāri gördük serden el çekdük
4. Görüp hatt̄ üzre z̄ülf̄üñ ş̄unmadık dest-i temennayı
T̄ılısm-ı p̄ür-fiten üzre yatan ejderden el çekdük
5. Yapışduķ halk̄a-i b̄āb- niyāz-ı H̄aķķa ey R̄üşd̄i
Kesildük āsitān-ı ğayrıdan her derden el çekdük

232 ⁵⁰⁸

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. H̄arāb ol ey gön̄ül 'ālemde ma' mūr olmaķ istersen
Cihānuñ ş̄öhretin terk eyle meşhūr olmaķ istersen

[74a]

233 ⁵⁰⁹

Velehu

Hezec

Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün

1. Fikr itmededür heybetini beyt-i H̄udānuñ
B̄i-h̄üde deĝül ditrediĝi kıble-nümānuñ

234 ⁵¹⁰

Velehu

Hezec

---

⁵⁰⁷ ç̄ün kim: ol kim **D**.

⁵⁰⁸ R̄üşd̄i D., G.85 (7 Beyit), s.168-169.

⁵⁰⁹ R̄üşd̄i D., B.164, s.351.

⁵¹⁰ R̄üşd̄i D., B.204, s.358.

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Ğamīde⁵¹¹ kıadd olup āħir bir āħ itmek idi kıaşdum
Bi-ħamdillah murād üzre oķum atdum yāyım yaşdum⁵¹²

235 ⁵¹³

Velehu

Hezec

Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün

1. Żann eyler idim derd-i derünüm ola mektüm
Ğālim göricek yār didi mes'ele ma' lüm

236 ⁵¹⁴

Velehu

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Öğüdüp dāne gibi itmede ğalkı hep kim
Āsiyāb-ı feleği tecrübe itdüm kendüm

237 ⁵¹⁶

Velehu

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Cevr imiş kıaşdı baņa şanma sükütü⁵¹⁷ nāzdan
Ölçüsin aldum o şūħuñ ağızınuñ açmazdan

238⁵¹⁸

---

⁵¹¹ Ğamīde: çemende **D**.

⁵¹² yaşdum: başdum **D**.

⁵¹³ Rüşdî **D**., B.207, s.358.

⁵¹⁴ Rüşdî **D**., B.210, s.359.

⁵¹⁶ Rüşdî **D**., B.240, s.364.

⁵¹⁷ sükütü: sükütın **D**.

⁵¹⁸ Rüşdî **D**., G.127 (13 Beyit), s.210-211.

Velehu

Muzāri‘

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Mihr-i ruḥuḥla bezmümüzi rüşen eyledüḡ
Ḥüsnün hemīşe şaşlasun Allāh zevālden⁵¹⁹

239⁵²⁰

Velehu

Remel

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Ey göñül çün sana meyl itmez o serv-i dil-cū
Mīve-i vaşlın anuḡ itme ümmīd olmaz bu

240⁵²¹

Velehu

Muzāri‘

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Ḥaṭṭ-ı ‘izār-ı yāre naẓar eyle ey göñül
Ḥall-i rümüz-ı ‘aşqa kitāb istemez misün⁵²²

Velehu

2. Yansun yaşulsun āteş-i ‘aşkuḡla cān ū dil
Bezm-i şarāb-ı nāza kebāb istemez misün⁵²³

241⁵²⁴

Velehu

---

⁵¹⁹ Bu beyit dīvānda 10. beyittir.

⁵²⁰ Rüşdî D., B.282, s.371.

⁵²¹ Rüşdî D., G.131 (8 Beyit), s.216-217.

⁵²² Bu beyit dīvānda 2. beyittir.

⁵²³ Bu beyit dīvānda 5. beyittir.

⁵²⁴ Rüşdî D., G.139 (7 Beyit), s.224.

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Vaşf-ı gül itsem olur hoygerde yārūñ 'ārızı
Nem qapar ruhsarı yād-ı verd-i ra' nādan⁵²⁵ bile

242⁵²⁶

Velehu

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Böyle çün cevr eylemekdür dā'imā kārūñ bize
Qorqarum bir iş açar şemşir-i hūn-bārūñ bize

243⁵²⁷

Velehu

Hezec

Mef' ūlü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ūlün

1. Kuhl idemedüm dīde-i giryānuma şayd hayf
Hakq-ı nazarum qaldı senūñ hāk-i rehūñde⁵²⁸

244⁵²⁹

Velehu

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Pençeleşme da' va-i hūsn eyleyüp ol hūr ile
Olmaz ey mihr-i felek çün kim güzellik⁵³⁰ zor ile

---

⁵²⁵ yād-ı verd-i ra' nādan: yāriñ verd-i ra' nādan **D**.

⁵²⁶ Rüşdî D., G.147 (7 Beyit), s.232.

⁵²⁷ Rüşdî D., G.153 (5 Beyit), s.238.

⁵²⁸ Bu beyit dīvānda 2. beyittir.

⁵²⁹ Rüşdî D., B.289, s.372.

⁵³⁰ güzellik: güzeliñ **D**.

244⁵³¹

Velehu

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Sāyeveş düşdüm pey-i dildāre āh u zār ile
 aldum ayada ümmīd-i būs-ı pāy-ı yār ile

245⁵³²

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Dil-i 'āşık⁵³³ gibi meftūn olmuş şūret-i yāre
 Baup hayretle āyīne ayandı aldı dīvāre

246⁵³⁴

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Maalldür her ne deqlü baş olunsa mū-yı miyānında
 O şūhu söz yeri yodur hele āşlā dehānında

247⁵³⁵

Velehu

Hezec

Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün

---

⁵³¹ Rüşdî D., B.304, s.375.

⁵³² Rüşdî D., B.313, s.376.

⁵³³ dil-i 'āşık: virüb dil 'āşık D.

⁵³⁴ Rüşdî D., B.336, s.380.

⁵³⁵ Rüşdî D., B.361, s.385.

1. Çeşmümden aqup hāk-i reh-i dilbere düşdi
Eşküm güheri qadri bilinmez yere düşdi

248⁵³⁶

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Nedür bilmezsin ey zāhid kemend-i zülf-i dildāri
Degülsin çünki tel ehli bize ta' n eyleme bārī

249⁵³⁷

Velehu

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Şevkle rüşen olur mihr-i cihān-tāb gibi
Aşkla çāk olanuñ sīnesi mihrāb gibi

250⁵³⁸

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Kimī mäh-ı münevverdür kimi hürşid-i enverdür
Cihān hep böyle eyler vaşf-ı hüsnüñ rüz u şeb şimdi⁵³⁹
2. Kilid-i genc-i ma' ni girdi dest-i tab' uma Rüşdī
Nola bezl-i güher itsem cihāna bī-ta' ab şimdi⁵⁴⁰

251⁵⁴¹

⁵³⁶ Rüşdî D., B.386, s.389.

⁵³⁷ Rüşdî D., G.177 (5 Beyit), s.261.

⁵³⁸ Rüşdî D., G.165 (9 Beyit), s.250.

⁵³⁹ Bu beyit dîvânda 6. beyittir.

⁵⁴⁰ Bu mısradâ vezin aksıyor./Bu beyit dîvânda 9.beyittir.

⁵⁴¹ Rüşdî D., G.181 (7 Beyit), s.265.

Velehu

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Rū-nümā olmadı bir kerre bize şāhid-i baht
Gerçi fānūs-ı felek hayli şuver gösterdi

[74b]

252 ⁵⁴²

Rüşdî

1111

Muzāri'

Me' ülü Fā' ilātün Me' ülü Fā' ilātün

1. Senden murād alınmağ hatt-ı ' izāre kaldı
Nüş-ı şarāb-ı la' lüñ evvel-bahāra kaldı
2. Sāhil görüdü ey dil fülk-i ümīde ancak
Hağğ luğf iderse varmağ bir rüz-gāra kaldı⁵⁴³

253 ⁵⁴⁴

Velehu

Muzāri'

Me' ülü Fā' ilātü Me' ülü Fā' ilün

1. Ol nağl-i ' işve būs-ı lebe⁵⁴⁵ kâ'il olmadı
Bār-ı ümīd-i bāğ-ı dilim hāşıl olmadı

254 ⁵⁴⁶

Sırrî

⁵⁴² Rüşdî D., G.183 (7 Beyit), s.267.

⁵⁴³ Bu beyit dīvānda 3. beyittir.

⁵⁴⁴ Rüşdî D., G.192 (5 Beyit), s.276.

⁵⁴⁵ būs-ı lebe: büsen ile **D**.

⁵⁴⁶ Üsküdarlı Sırrî D., G.34 (6 Beyit), s.289.

1111

Kamil

Mütefâ' ilün Fe' ülün Mütefâ' ilün Fe' ülün

1. Dile mâye-i şafâdur haţţ-ı rüy-ı yâr dirler
Kişinüñ qomaz gönülde gâminı bahâr dirler
2. Ser-i turrede görenler dil-i zâr-ı ' aşıkânı
Nice düşdi bir kemende bu kadar şikâr dirler
3. Ser u sineñi ser-â-pâ tatalım sipihr-i dâğ it
Saña mihrیبân olur mı o kamer-^c izâr dirler⁵⁴⁷

255⁵⁴⁷

Velehu

Muzâri^c

Mef' ülü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün

1. Sırrî gibi bu âh-ı şebâna nedür gönül
Bilmem⁵⁴⁸ senüñ de sevdiğün ol mâh-rü midur⁵⁴⁹

256⁵⁵⁰

Velehu

Hezec

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

1. Mürür-ı dehr ile resmi bozılmış naqşı mağv olmuş
Kerem qalmış bir eski nüşadur Hâtem zamânından⁵⁵¹

257⁵⁵²

⁵⁴⁷ Bu beyit dîvânda 5. beyittir.

⁵⁴⁷ Üsküdarlı Sırrî D., G.24 (7 Beyit), s.282.

⁵⁴⁸ bilmem: yoğsa **D**.

⁵⁴⁹ Bu beyit dîvânda 7. beyittir

⁵⁵⁰ Üsküdarlı Sırrî D., K.16 (26 Beyit), s.258-260.

⁵⁵¹ Bu beyit dîvânda 10.beyittir.

⁵⁵² Üsküdarlı Sırrî D., G.52 (5 Beyit), s.302.

Velehu

Hezec

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. Geh hañçer ü geh tığ ile itdün dili mecrūh
Bunlar senün ey āfet-i cān yanına qalmaz⁵⁵³

258⁵⁵⁴

Velehu

Hezec

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. Devr itmedeyüm girye ile kūy-ı nigārı
Fülk-i dil-i sergeşteyi girdāba düşürdüm⁵⁵⁵
2. Çāk olsa nola şāne şıfat cismi ser-ā-pā
Gönlüm girih-i kākül-i pür-tāba düşürdüm⁵⁵⁶
3. Bu nev-gazeli eyleyüp İstānbula irsal
Sırrıyı yine hātır-ı āhbāba düşürdüm⁵⁵⁷

259⁵⁵⁸

Remel

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

1. Reng-rū olsa eğer mähda ey gönçe-dehen
Beñzedürdüm ruḥ-ı zengünüñe mehmā-emken

260⁵⁵⁹

Velehu

---

⁵⁵³ Bu beyit dīvānda 3. beyittir.

⁵⁵⁴ Üsküdarlı Sırrı D., G.74 (5 Beyit), s.317-318.

⁵⁵⁵ Bu beyit dīvānda 2. beyittir.

⁵⁵⁶ Bu beyit dīvānda 4. beyittir.

⁵⁵⁷ Bu beyit dīvānda 5. beyittir.

⁵⁵⁸ Üsküdarlı Sırrı Dīvānı'nda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

⁵⁵⁹ Üsküdarlı Sırrı D., G.81 (5 Beyit), s.322.

Muzāriʿ

Mefʿūlü Fāʿ ilātü Mefāʿ ilü Fāʿ ilün

1. Āʿ dā⁵⁶⁰ hevā-yı zülf-i dil-ārāda olmasun
Düşmenlerim İlähî bu sevdāda olmasun
2. Şabr it⁵⁶¹ havāle eyleyem ağıyāra ahdin
Bir tîğ-ı şuʿ le-tāb ki dünyāda olmasun

261⁵⁶²

Velehu

Müctes

Mefāʿ ilün Feʿ ilātün Mefāʿ ilün Feʿ ilün

1. Dime vesīle-i vuşlat bulunmaz ʿ uşşāka
Arāda nūş-ı mey-i hoş-güvārı gördüğ mü⁵⁶³

262⁵⁶⁴

Velehu

Muzāriʿ

Mefʿūlü Fāʿ ilātü Mefāʿ ilü Fāʿ ilün

1. Sırrî ümmîd-i mîve-i kām eyleme şağın
Bār-ı vefādan olmuş o serv-i sehî tehi⁵⁶⁵

263⁵⁶⁶

Velehu

Remel

Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilün

---

⁵⁶⁰ āʿ dā: aʿ dū D.

⁵⁶¹ şabr it: çatlin D:

⁵⁶² Üsküdarlı Sırrî D., G.109 (5 Beyit), s.343.

⁵⁶³ Bu beyit dîvânda 3. beyittir.

⁵⁶⁴ Üsküdarlı Sırrî D., G.114 (6 Beyit), s.346-347.

⁵⁶⁵ Bu beyit dîvânda 6.beyittir.

⁵⁶⁶ Üsküdarlı Sırrî D., G.6 (10 Beyit), s.270.

1. Yārüm olsa her ne deñlü⁵⁶⁷ mest-i şahbā-yı ğurūr
İtmez ol āfet yine mīnā-yı peymānı űikest⁵⁶⁸

2. Cilvegāh-ı ‘ aks-i ħüsn-i bī-naẓīrūndür senūñ
İtme mirā³t-ı dil-i Sırrī-i ħayrānı⁵⁶⁹ űikest

264⁵⁷⁰

Velehu

Hezec

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Ne mümkin mīve-çīnī-i viűāl ol naĥl-i bālādan
Hemān bī-hüde dil dest-i temennāyı dırāz eyler⁵⁷¹

265⁵⁷²

Velehu

Hezec

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

1. Dilberūñ ile kū-yı dil-ārāyı unuttum
Vuűlat hevesi ħālmadı ħātırdā yeriyile⁵⁷³

266⁵⁷⁴

Velehu

Remel

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

⁵⁶⁷ yārüm olsa her ne deñlü: her ne deñlü olsa yārüm D.

⁵⁶⁸ Bu beyit dīvānda 7. beyittir.

⁵⁶⁹ mirā‘ t-ı dil-i Sırrī-i ħayrānı: mirā‘ t-ı dil-i ‘ uűűāğ-ı űeydāyı D.

⁵⁷⁰ Üsküdarlı Sırrī D., G.40 (8 Beyit), s.293-294.

⁵⁷¹ Bu beyit dīvānda 7.beyittir.

⁵⁷² Üsküdarlı Sırrī D., G.99 (10 Beyit), s.335.

⁵⁷³ Bu beyit dīvānda 7.beyittir.

⁵⁷⁴ Üsküdarlı Sırrī D., G.65 (16 Beyit), s.310-311.

1. Hāl-i zārından teşekkī itmesün mi ‘āleme
Neylesün hem-hāl yok Sırrī Efendi bir sen ol ⁵⁷⁵

267⁵⁷⁶

Velehu

Hezec

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

1. Ol şūh⁵⁷⁷ tırāş itdi bu gün haṭṭ-ı ‘izārın
Baḥt-ı siyeh-i ‘āşık-ı bī-çāre açıldı⁵⁷⁸

268⁵⁷⁹

Şināsī

1114

Muzāri‘

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Baḥtı siyāh olunca Şināsī bir ādemün
Tūṭiye dām kırsa şikārı gurāb olur

269⁵⁸⁰

Velehu

Muzāri‘

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Şevk-ı dehenle reşk-i miyānı düşüp dile
Oldı ziyāde yok yere derd-i nihānumuz

⁵⁷⁵ Bu beyit dīvānda 16. beyittir.

⁵⁷⁶ Üsküdarlı Sırrī D., G.119 (6 Beyit), s.350.

⁵⁷⁷ ol şūh: cānāne **D**.

⁵⁷⁸ Bu beyit dīvānda 5. beyittir.

⁵⁷⁹ Rûznâmecî-zâde Şināsî D., G.27 (5 Beyit), s.97.

⁵⁸⁰ Rûznâmecî-zâde Şināsî Dīvânı’nda Der-kenâr başlığı altında yer almaktadır.

[75a]

270⁵⁸¹

Fethî

1106

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Mest-i şahbā-yı elem çeşm-i terinden bellüdür
Rind-i ' işret-gāh-ı miḥnet sāğarundan bellüdür
2. Nūr-baḥş oldu şu' a' -ı âteş-i mey meclise
Bezm-i şevk-engiz şem' -i enveründen bellüdür
3. Münker olmaz tab' uma Fethî dūr-i nazmum gören
Baḥr-ı pūr-cūş-ı ma' ānī gevheründen bellüdür

271⁵⁸²

Nâzım

1107

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Kerem kııl mānī' -i raḥm olmasun çok baḳma mira 'ta
Seni ḥod-bīn ider āyīne şāyed ey melek-sīmā

272⁵⁸³

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

⁵⁸¹ Fethî'ye âit bir dīvân tespit edilememiştir. Belig T., G. (3 Beyit), s.313.

⁵⁸² Nâzım'a âit bir dīvân tespit edilememiştir. Safâyî T.(3 Beyit), s.884.

⁵⁸³ Safâyî T., (3 Beyit), s.884.

1. H̄ayāl-i k̄āmet-i mevzūnı gitmez d̄ide-i terden
Nihāl-i servd̄ür ḡüyā kenār-ı c̄ūda k̄almıŃdur⁵⁸⁴

273⁵⁸⁵

Velehu

Muzāri‘

Mef‘ūlü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Urdum firāk-ı r̄üyuŃ ile dāğ dāğuma
Yākdum fitil kendi elümle çerāğuma

Velehu

2. Ellerle ŃoŃbet itdiḡüŃ ey gonçe-fem senüŃ
Bir bir nesim geldi didi hep k̄ulağuma

Velehu

3. ‘İŃret deminde duŃter-i rez her gice benüm
H̄umlarla ŃiŃşelerle gelürdi ayağuma

274⁵⁸⁶

Lebib

1114

Müctes

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. ViŃāle va‘ delerin ḡüŃ iden o bed- ‘ahdüŃ
Zamān-ı maŃŃere dek intizāra d̄üşmez mi⁵⁸⁷
2. Fezā-yı ‘aşkda b̄i-h̄üde gird olan diller
Kemend-i turre-i ‘anber- niŃsāra d̄üşmez mi

⁵⁸⁴ Bu beyit Safâyi T.’de 2.beyittir.

⁵⁸⁵ Beliḡ T., (3 Beyit), s.429.

⁵⁸⁶ Lebib’e âit bir d̄ivân tespit edilememiŃtir. Mehmed Sirâceddin T., G.(4 Beyit), s.17.

⁵⁸⁷ Bu beyit Mehmed Sirâceddin T’de 2. beyittir.

3. alur gider mi kesād-ı hūnerle bōyle Lebīb
Metā⁵⁸⁸ ı rāyīc olur⁵⁸⁸ bir diyāra dūşmez mi

275⁵⁸⁹

Nāzım

1107

Mūctes

Mefā⁵⁸⁹ ilūn Fe⁵⁸⁹ ilātūn Mefā⁵⁸⁹ ilūn Fe⁵⁸⁹ ilūn

1. ıkarma halka-i ūmmīdi elden ey Nāzım
Zamān gelūr ola şāyed ki feth-i bāb şikār

276

Velehu

Hezec

Mef⁵⁸⁹ ūlū Mefā⁵⁸⁹ ilū Mefā⁵⁸⁹ ilū Fe⁵⁸⁹ ūlūn

1. ānūnu budur bezm-i cihānuş ki getürmez
Sāz-ı emeli cūnbīşe mızrāb-ı temennā
2. Nāzım eger olmazsa vezān-ı bād-ı teraḥḥum
Naḥl-i emeli ter idemez āb-ı temennā

277

Velehu

Muzāri⁵⁸⁹

Mef⁵⁸⁹ ūlū Fā⁵⁸⁹ ilātū Mefā⁵⁸⁹ ilū Fā⁵⁸⁹ ilūn

1. Devrān serin būrīde-i tię-ı belā ider
Mānend-i şem⁵⁸⁹ her kime kim tāc-ı zer virūr

⁵⁸⁸ olur: olan **Mehmed Sirāceddin T.**

⁵⁸⁹ 275-294 numaraları arasındaki Nāzım'a āit olarak gösterilen şiirler Nāzım mahlaslı şiirlere yer verilen çalışmalarda tespit edilememiştir.

278

Velehu

Hezec

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

1. Yok kıymeti ebrü-yı kemān-dārınun amma
Dünyāya değer nāvek-i müjgānı o şūhuñ

279

Velehu

Muzāri'

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Çokdan kenār-ı vaşlı temennādasın göñül
Benzer ki baħr-i farķına ifnādasın göñül

280

Velehu

Remel

Fā'ilätün Fā'ilätün Fā'ilätün Fā'ilün

1. Zülf ü ruhsār-ı bütān bir hālden hālī degül
Her zamān bir fitne ve bir āldan hālī degül
2. Düşme kayda Nāzımā bu kārğāh-ı köhnede
Rište yoқdur 'uқde-i eşkālden hālī degül

281

Velehu

Müctes

Mefā'ilün Fe'ilätün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Gör eşk-i çeşmümüzü bir numūnedür ey meh
Hayāl-i mihr-i cemālünle mācerāmızdan

282

Velehu

Hezec

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

1. Çok Nāzım-ı eş'ār velī mīve-i nazmuḡ
Yoḡ puḡtelerin fark idicek ḡāmlarundan

283

Velehu

Hezec

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

1. Nola çün baḡr-ı mevc-endāz-ı pür-cüş u ḡurüş olsam
'Adūlar aldı ol dürr-i girān-ḡadri kenārumdan

[75b]

284

Nāzım

1107

Hezec

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

1. Virdün dile teşrīf-i ḡaḡ-ı müjdesin amma
Neḡ var daḡı ey bād-ı şabā ḡara ḡaberden

285

Velehu

Müctes

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Kemīne gerd-i rehüz pāy-pūs-ı dilber için
Müsā'id olmadı bir kerre rüz-ḡār bize

286

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Görüp her rüy-ı kendüm-gün toluşma dāne-i hāle
Dil-i ser-geşteñi hem-ḥāl-i seng-i āsyāb itme

287

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Şafāhān u ' Irāķı gösterür ' uşşāķa şan' atle
Muḥaşşal dūr-bīn-i dest-i erbāb nevādur ney

288

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Bahāsı genc-i Kārūn olsa da ey ḥ'āce-i ḥüsñüm
Metā' -ı vaşla bir kerre ḥarīdār olmamız vardur

289

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Yazılmış kıl k̄ālemlle Nāzımā şekl-i dü- mışrā' da
O ebrūlar ser-i dīvān-ı ḥüsne maṭla' -ı terdür

290

Velehu

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ka' bet'ül- ' uşşāk-ı küy-ı yārde şa' d sa' y ile
Düş-ı ' aşka Nāzımā iħrām almışlar dinür

291

Velehu

Hezec

Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün

1. Hoş mevsim-i cān-baħş ki cūlar gibi şimdi
Yārān-ı şafā semt-i çemenzāra çekilmiş

292

Velehu

Hezec

Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün

1. Meyhāneye gel ey dil-i pür-ğam ki bakılsa
Hep rüy-ı şafādur görinen cāmlardan

293

Velehu

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ol meh-i mihr-āfeti benden cüdā göstermesün
Kimseye rüz-ı ğam-ı hicri Hüdā göstermesün
2. Ğayra baħmam neyyir-i rüyundan ey meh rüz u şeb
Mihirini isterse çarħ-ı pür-zıyā göstermesün
3. Kaşdı sell-i seyf iken yārüñ raķīb-i kāfire
Küşe-i ebrü ile semt-i vefā göstermesün

294⁵⁹¹

Necīb

1113

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Yüz çevirdün ser-i kūyuḡda bir āh itmek ile
Hemān ey şūḡ-ı cefā-pīşe ḡabāḡat bu mudur⁵⁹²

295⁵⁹³

Velehu

Muzāri'

Mef' ūlü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Yārūḡ görince āhū-yı çeşm-i remidesin
Nergis çemende ḡayret ile açdı dīdesin
2. Rūyında ebruvānı hilāl ' add ider gören
Ser-levḡa-i melāḡatūḡ iki keşīdesin
3. Görmekle la' l-i nābuḡı seyr eyle zahidi
Taḡyīr-i meşreb eyledi bozdı ' aḡīdesin
4. Ber-geşte eylemek seni şāyet murād ider
Çarḡuḡ tevāzu' anlama kadd-i ḡamīdesin⁵⁹⁴
5. Dilden ḡubār-ı ḡuşşayı def' eyle ey Necīb
Gör şafḡa-i ruḡında ḡaḡḡ-ı nev-resīdesin⁵⁹⁵

296⁵⁹⁶

Vehbī-i Mevlevī

---

⁵⁹¹ Necīb'e âit bir dīvân tespit edilememiştir. Belîḡ T., G.(4 Beyit), s.441

⁵⁹² Bu beyit Belîḡ T.'de 3. beyittir.

⁵⁹³ Belîḡ T. G.(4 Beyit), s.441-442.

⁵⁹⁴ – Belîḡ T.

⁵⁹⁵ Bu beyit Belîḡ T.'de 4.beyittir.

⁵⁹⁶ Vehbī'ye âit bir dīvân tespit edilememiştir. Sâlim T., s.466.

1112

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Zehr-nüşân-ı ğamuz cām-ı şafâyı bilmezüz
Nāle-i ' uşşâqdan ğayrı nevâyı bilmezüz
2. Şöyle ğayrân olmuşuz esrâr-ı ğaţţ-ı yâr ile
Zerreveş raqş eylerüz arz u semâyı bilmezüz⁵⁹⁷

297⁵⁹⁸

Yümnî

1106

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Āh kim düşdi hevāya ğatı şeydālġı var
Şimdi āvāre göñül kûy-ı dil-ārāda yeler

298⁵⁹⁹

Ṭālib

1118

Müctes

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Ayaġlar altına baġmaz o tünd-ġū yoġsa
Yolında naġd-i sirişki nişār mümkindür

[76a]

Velehu

---

⁵⁹⁷ – Sâlim T.

⁵⁹⁸ Yümnî mahlaslı şiirlere yer verilen çalışmalarda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

⁵⁹⁹ Bursalı Ṭālib Dîvânı'nda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

2. Hemān dırāz idelüm dest-i himmeti ey dil
O serv-i kâmeti būs u kenār mümkindür

299⁶⁰⁰

Velehu

Hezec

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

1. Deryāda iden ol dūr-i yektāyı temāşā
Bī- perde lafız eyledi ma' nāyı temāşā
2. Olsun ço alāy seyrine yārān müteveccih
Biz idelüm ol gözleri elāyı temāşā⁶⁰¹
3. Tālib hele bir āh-ı nedāmet çeküp eyle
Emvāc-ı yem-i raḥmet-i Mevlāyı temāşā⁶⁰²

300⁶⁰³

Velehu

Müctes

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. ' Aceb o çeşm-i kebūdı görür müyüz derḥ'āb
Ben eylemem hele bu luḫfi āsumāndan ümīd⁶⁰⁴
2. Hevā-yı vişāl ile⁶⁰⁵ düşdüm⁶⁰⁶ ḫayāle ey Tālib
Güsiste olmadı gitdi o mū-miyāndan ümīd⁶⁰⁷

301⁶⁰⁸

Velehu

⁶⁰⁰ Bursalı Tālīb D., G:3 (7 Beyit), s.177.

⁶⁰¹ Bu beyit dīvānda 5. beyittir.

⁶⁰² Bu beyit dīvānda 7. beyittir.

⁶⁰³ Bursalı Tālīb D., G.19 (7 beyit), s.193.

⁶⁰⁴ Bu beyit dīvānda 2. beyittir.

⁶⁰⁵ vişāl ile: vaşlla **M**.

⁶⁰⁶ düşdüm: döndüm **D**.

⁶⁰⁷ Bu beyit dīvānda 7.beyittir.

⁶⁰⁸ Bursalı Tālīb D., G.37 (5 Beyit), s.211.

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Derūnum şafhasından naqş-ı haqq-ı dil-rübā çıkmaz
Dimāğ-ı hâtırundan büy-ı zülf-i müşgâ çıkmaz
2. Bî-hüde hayâli dilde pinhân eylesün Tâlib
Mu' ammâ-yı dehân-ı yârdan nâm-ı vefâ çıkmaz ⁶⁰⁹

302 ⁶¹⁰

Velehu

Remel

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Çeşm-i inşâf kadar kâmile mizân olmaz
Kişi noqşânını bilmek gibi ' irfân olmaz
2. Gonçe-i kâm açılmağa zamân var Tâlib
Leb-i ümmîd bu eyyâmda handân olmaz ⁶¹¹

303 ⁶¹²

Velehu

Muzâri'

Mef' ülü Fā' ilâtü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Her gün bir âfitâba olur mübtelâ göñül ⁶¹³
Mânend-i zerre ' aşk ile yoqdur qarârumuz ⁶¹⁴
2. Döksün yolında rîg-i dil ü câmı ehl-i ' aşk
Binmiş semend-i nâza yine şehsüvârumuz ⁶¹⁵

⁶⁰⁹ Bu beyit dîvânda 5.beyittir.

⁶¹⁰ Bursalı Tâlib D., G.38 (7 Beyit), s.212.

⁶¹¹ Bu beyit dîvânda 7. beyittir.

⁶¹² Bursalı Tâlib D., G.45 (5 Beyit), s.219.

⁶¹³ olur mübtelâ göñül: göñül mübtelâ olur **D**.

⁶¹⁴ Bu beyit dîvânda 2.beyittir.

⁶¹⁵ Bu beyit dîvânda 4.beyittir.

3. Bir⁶¹⁶ lücceyiz şadef dilümüz oldu Tâlibâ
Mazmûn-ı tâzedür güher-i âb-dârumuz⁶¹⁷

304⁶¹⁸

Velehu

Hezec

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. Reng-i mey-i tâbı ruḡ-ı dildârda gördüm
Ben neşve-i şahbâyı leb-i yârda gördüm
2. Döndüm felegün manşib u cāhı hevesinden
Ol mähı kaçan halka-i ezkârda gördüm ⁶¹⁹
3. Bir muḡ-beçenün bendesi olmuş gibi Tâlib
Zirâ anı dün hâne-i hammârda gördüm ⁶²⁰

305⁶²¹

Velehu

Müctes

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

1. 'Arūs-ı tã'ate nâ-maḡrem olmasun nâzır
Şeb-i siyâhı aḡa 'anberin niḡâb idelüm ⁶²²

306⁶²³

Velehu

Remel

---

⁶¹⁶ bir: biz D.

⁶¹⁷ Bu beyit dîvânda 5.beyittir.

⁶¹⁸ Bursalı Tâlib D., G.84 (5 Beyit), s.258.

⁶¹⁹ Bu beyit dîvânda 3.beyittir.

⁶²⁰ Bu beyit dîvânda 5. beyittir.

⁶²¹ Bursalı Tâlib D., G.77 (9 Beyit), s.251.

⁶²² Bu beyit dîvânda 7. beyittir.

⁶²³ Bursalı Tâlib Dîvânı'nda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Bir iki cām ile ey pîr-i ħarābāt ne var
Dil-i virānumu yapsağ da yıķılsam gitsem

307⁶²⁴

Velehu

Muzāri'

Mef' ūlū Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Çok ķil u ķāl olur belī mūy-ı miyānına
Ammā ki noķta deñlü sözüm yoķ dehānına
2. Bir dürr-i baħr-i hüsne bizi mālīk itmedi
Bilsek bu çarķ-ı bed-güherüñ imtinānı ne
3. Tenhāca gelse ħāneme⁶²⁵ ol āfitāb-ı nāz
Mānend-i sāye düşmese aġyār yānına
4. Mümkün midür urulmamaķ ol şūħa şeyħ ü şāb
Seyr eyle tîr-i ġamzelerin baķ kemānına

308⁶²⁶

Cezmî Birāder-zāde-i Bāħāyî Efendi

1104

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Raķîbi ħişşe-mend-i iltifāt itmiş o şeh şayd ħayf
Ķomuş ādem yerine cennet-i kūyunda yer virmüş

[76b]

309⁶²⁷

⁶²⁴ 279 Bursalı Tâlib D., G.101, (5 Beyit), s.275.

⁶²⁵ ħāneme: ħāneye D.

⁶²⁶ Cezmî'ye âit bir dîvân tespit edilememiştir.

⁶²⁷ Subhî'ye âit bir dîvân tespit edilememiştir. Safâyi T., (3 Beyit), s.460.

Şubhî

1101

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Kūy-ı dilberde bulurlar mübtelâlar birbirin
Kūşe-i mişnetde yoqlar āşinâlar birbirin
2. Fülk-i cān u dil düşe baħr-ı ğama ta' cîl idüp
Başdururlar āh kim mevc-i belâlar birbirin
3. Vaşf-ı ruhsâr u leb-i dilberle Şubhî böyledür
Ma' nî-i rengin ile şîrin edâlar birbirin

310⁶²⁸

Velehu

Müctes

Mefâ' ilün Fe' ilātün Mefâ' ilün Fe' ilün

1. Esîr-i derd-i firâkuz vişâle müştâkuz
Harîk-i âteş-i 'aşkuz zülâle müştâkuz
2. Felek şu deñlü bizi dūr itdi dilberden
Vişâle mi irer el 'arz-ı hâle müştâkuz
3. İderse dil nola bülbül gibi figân her dem
Hemîşe şevkle bir gül-cemâle müştâkuz
4. Şabâ güzârı dirîğ itme bî-nevâlardan
Peyâm-ı hâtır-ı yâri su'âle müştâkuz
5. Miyân-ı mûy u elif-ğaddi vaşfına Şubhî
Güşâde tab' ile ince hayâle müştâkuz

---

⁶²⁸ Safâyî T., G.(5 Beyit), s.460.

311⁶²⁹

‘İdî

1101

Remel

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. ‘Āşık-ı şūrīde dil eşk-i terinden bellüdür
H̄‘āce-i bāzār-ı miḥnet gevherinden bellüdür
2. Girye-i ḥūnīndir ‘uşşākı ifnā⁶³⁰ eyleyen
Rehver-i vādī-i ḥayret-i rehberinden bellüdür
3. İmtihān itmek ne lāzım ‘İdī-i efkendeyi⁶³¹
Nükte- perdāz-ı belāgat sözlerinden bellüdür

312⁶³²

Velehu

Müctes

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Zamānede benüm ol şā‘ir oğlu şā‘ir kim
Baş eḡdi nazmuma dünyānuḡ ehl-i ‘irfānı

313⁶³³

‘Āzim

1124

Muzāri‘

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

⁶²⁹ ‘İdī’ye âit bir dîvân tespit edilememiştir. Safâyî T., (3 Beyit), s.545.

⁶³⁰ ifnā: ifşā **Safâyî T.**

⁶³¹ efkendeyi: efkendeḡi **Safâyî T.**

⁶³² ‘İdī’ye âit bir dîvân tespit edilememiştir

⁶³³ ‘Āzim’e âit bir dîvân tespit edilememiştir.

1. Böyle alursa kkl-i pii orarum
U-ı zre dadaa-i derd-i ser virr

314⁶³⁴

Sbit

Remel

Feiltn Feiltn Feiltn Feiln

1. Mirvaa ra iderek ol add-i blya⁶³⁵ ıar
Bu hevnu tesi yelli yelellya ıar

315⁶³⁶

Velehu

Mctes

Mefiln Feiltn Mefiln Feiln

1. Yanarsa te-i rzeyle ub-ı ide dein
Bil- mdhene andil-i dilde almaz y⁶³⁷

316⁶³⁸

Velehu

Muzri

Mefil Filt Mefil Filn

1. ryn-ı aa n'itse gerek ar ne felek
Bir ıplaı ouz cebeli oymasa gerek

317⁶³⁹

Velehu

⁶³⁴ Bosnal Sabit D., B.106, s.631.

⁶³⁵ ol add-i belya dest-i dil-rya **D**.

⁶³⁶ Bosnal Sabit D., G.190 (7 Beyit), s.507

⁶³⁷ Bu beyit dvnda 6. beyittir.

⁶³⁸ Bosnal Sabit Dvn'nda tespit edilememitir. (Bkz.Kaynaka)

⁶³⁹ Bosnal Sabit Dvn'nda tespit edilememitir. (Bkz.Kaynaka)

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. 'Ākıbet derde şataşdırdı serin şan'atla
Kendi başına belādur hüneri üstāduñ

318⁶⁴⁰

Velehu

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Cümleñüñ hüsñine söz yoğ begim ammā sensün
Yüziñ ārdüñ degül ammā⁶⁴¹ hepisinden de güzel ⁶⁴²
2. Sende varır yaturam bir gice Şābit diyerek
Beni aldadıyor⁶⁴³ ol şüh-ı firibende güzel ⁶⁴⁴

319⁶⁴⁵

Velehu

Hezec

Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün

1. Üftādeñem ey serv-i revānum diye düşdüm
Düşmezdi⁶⁴⁶ bu söz ğaflet ile söyleye düşdüm

320⁶⁴⁷

Velehu

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

---

⁶⁴⁰ Bosnalı Sabit D., G.238 (5 Beyit), s.533

⁶⁴¹ ammā: ānuñ **D**.

⁶⁴² Bu beyit dīvānda 2 beyittir.

⁶⁴³ aldadıyor: aldar yatur **M**.

⁶⁴⁴ Bu beyit dīvānda 5.beyittir.

⁶⁴⁵ Bosnalı Sabit D., G.249 (6 Beyit), s.538

⁶⁴⁶ düşmezdi: düşmezdüm **D**.

⁶⁴⁷ Bosnalı Sabit D., G.255 (5 Beyit), s.541.

1. Ğarķ idüp seyl-i belā⁶⁴⁸ ğuşına dek nāfesini
Deveden ķaysa ķulāķ ğösterür āncaķ ğerdun⁶⁴⁹

321⁶⁵⁰

Velehu

Hezec

Mef[˘]ülü Mefā[˘]ilün Fe[˘]ülün

1. Ne eşk-i seher ne āh-ı şebġāh
Yıldız ķadar āķçe ister ol māh

[77a]

322⁶⁵¹

Velehu

Müctes

Mefā[˘]ilün Fe[˘]ilātün Mefā[˘]ilün Fe[˘]ilün

1. Ğehī muvaşşıh olup bezme ġāh h[˘]ānende
Hezār fen ğeçünür [˘]andelib ğülşende

323⁶⁵²

Velehu

Recez

Müstef[˘]ilün Müstef[˘]ilün Müstef[˘]ilün Müstef[˘]ilün

1. Ezhārı taķsīm itdüler ğül düşdi hāruġ payına
Ĥār-ı cefā deġdi ğül-i terden hezāruġ payına

324⁶⁵³

---

⁶⁴⁸ seyl-i belā: seyl-i fenā D.

⁶⁴⁹ Bu beyit dīvānda 2.beyittir.

⁶⁵⁰ Bosnalı Sabit D., G.286 (5 Beyit), s.557.

⁶⁵¹ Bosnalı Sabit D., G.300 (5 Beyit), s.564.

⁶⁵² Bosnalı Sabit D., G.302 (7 Beyit), s.565.

⁶⁵³ Bosnalı Sabit D., G.287 (5 Beyit), s.558.

Velehu

Hezec

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

1. Toldur diyü mīnāyı 'acül olma ziyade
Ey sākī boyācı küpü müdür hum-ı bāde

325⁶⁵⁴

Velehu

Muzāri'

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Billür tügme şanma girībān-ı yārde
Bir kaçre eşküm idi dikildi yaçasına

326⁶⁵⁵

Velehu

Muzāri'

Mefā'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Hammāmcı-zāde yek-dil olup mekr⁶⁵⁶ u āl ile
Şavmağda müşterisin iki peştemāl ile
2. Hammām-ı 'aşkına yañılup girme uğrādur
Terletme rencine tef u tāb-ı cemāl ile⁶⁵⁷
3. Dil- haste-i gamı göbeğin oğdurup⁶⁵⁸ yātur
Ser-suffe-i emelde ümīd-i muḥāl ile⁶⁵⁹

---

⁶⁵⁴ Bosnalı Sabit D., G.307 (5 Beyit), s.568.

⁶⁵⁵ Bosnalı Sabit D., G.319 (15 Beyit), s.575.

⁶⁵⁶ mekr: mügr **D**.

⁶⁵⁷ Bu beyit dīvānda 6. beyittir.

⁶⁵⁸ oğdurup: ovuşdurup **D**.

⁶⁵⁹ Bu beyit dīvānda 10.beyittir.

327⁶⁶⁰

Velehu

Hezec

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

1. Cū-yı çemen-i bāğ degül rind-i bahāruñ
'İşretgehini başmaq için gitdi şu başı ⁶⁶¹

328⁶⁶²

Velehu

Müctes

Mefā'ilün Fe'ilätün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Hevā-yı ebr-i bahāruñ nem-i muṭarrāsı
Geyürdi şāhid-i gülzāra bir şu dībāsı
2. Koyuldu 'ālem-i āba ḥadīka-i ḥüsnün
Şuyundadır yine her nev-nihāl-i zībāsı

329⁶⁶³

Velehu

Müctes

Mefā'ilün Fe'ilätün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Uşāndı Şābiti gezdürmeden dil-ārālar
Şu ḥ'ācezādenün üstinde ğayrı kıla gibi ⁶⁶⁴

330⁶⁶⁵

Sāhib Efendi

---

⁶⁶⁰ Bosnalı Sabit D., G.325 (5 Beyit), s.579-580.

⁶⁶¹ Bu betir dīvānda 2. beyittir.

⁶⁶² Bosnalı Sabit D., G.323 (7 Beyit), s.577.

⁶⁶³ Bosnalı Sabit D., G.333 (5 Beyit), s.582.

⁶⁶⁴ Bu beyit dīvānda 5. beyittir.

⁶⁶⁵ Sābih'e āit bir dīvān tespit edilememiştir. Şefkat T., s.157.

1182

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Göñül yap zāhidā beyt-i Hüdādur tā' at istersen
Muḥaqqāqdur ki bāb-ı cenneti ḥātır-şiken açmaz

331⁶⁶⁶

İhyā

1228

Hezec

Mef' ülü Mefā' ilü Mefa' ilü Fe' ülün

1. Bint'ül-⁶ inebe cāriyedür diyü dil itme
Hürmetlidür ol görme misin bey⁶ u şırāda⁶⁶⁷
2. Bimār -ı leb-i la⁶ lüḡe em yokladım amma
Yoqdur yeri hiç nüṣṣa-i Qānūḡ u Şifāda⁶⁶⁸

332⁶⁶⁹

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Bey⁶ idersin kimse almaz kaçmağa yoq niyyeti
Kendin āzādeylemiş i⁶ tāqa yoqdur minneti

333⁶⁷⁰

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

Remel

⁶⁶⁶ İhyā D., G.241 (8 Beyit), s. 933.

⁶⁶⁷ Bu beyit dîvânda 6.beyittir. Şu şekildedir:

Bintü'l-⁶ inebe hürmet ider pîr-i ḡarābat

Ol cāriyeyi olsa daḡi bey⁶ ü şırāda

⁶⁶⁸ İhyā Dîvânı'nda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

⁶⁶⁹ İhyā Dîvânı'nda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

⁶⁷⁰ İhyā Dîvânı'nda tespit edilememiştir. İbn-i Kemâl, G.408 (Beyit), s.

1. Çıkmasun āhım odı ağzumı açdırma benüm
Yağmasun sūz-ı derūnum seni söyletme beni

334⁶⁷¹

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

Hezec

1. Ben dilde nihān eyledüğüm rāzumı naleme
'Älemlerde hep eylemiş ifşā haberüm yok

335⁶⁷²

Cedid

Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Müntakımdur bir adı Mevlānuḡ
'Ämmdur luṡfi Ḥaḡḡ Te'ālānuḡ

336⁶⁷³

MİR VĀŞIF

Hezec

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

1. Ararlar nüṡṡa-i 'adli gezerler cā-be-cā⁶⁷⁴ ammā
O nüṡṡa var ise ṡanduḡ-ı İskenderde ḡalmıṡdur⁶⁷⁵
2. Dinülür bozdılar bīkr-i nizām-ı 'ālemi ṡimdi
Nizām ancak efendi ṡūret-i defterde ḡalmıṡdur⁶⁷⁶

337⁶⁷⁷

Velehu

⁶⁷¹ İhyā Dīvānı'nda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

⁶⁷² İhyā Dīvānı'nda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

⁶⁷³ Enderunlu Vâsif D., G.36 (5 Beyit), s.300.

⁶⁷⁴ cā-be-cā: nā-be-cā **D**.

⁶⁷⁵ Bu beyit dīvānda 2.beyittir.

⁶⁷⁶ Bu beyit dīvānda 3.beyittir.

⁶⁷⁷ Enderunlu Vâsif Dīvānı'nda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

Remel

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Bî-mürüvvet miyüm ol rütbe ki Vâşif o mehün
Bende aḥşamladıguṅ söyleyüm aḥbāba şabāḥ

338⁶⁷⁸

Velehu

Remel

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Baṅa cevır aḡyāra luṭf itmekliğe bā‘ iş nedür
Ger cevāba ḡudretün varsa su ‘ālüm var saṅa⁶⁷⁹

[77b]

339⁶⁸⁰

‘İzzet

Remel

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Ḥükm-i taḡdīrde huşyār ile ḡāfil birdür
Ḳısmet-i rüz-ı ezel ‘ālim u cāhil birdür
2. Sevḡ-i tevfiḡde endāze vü mīzān olmaz
Feyz-i Mevlā’ya göre nāḡış u kāmīl birdür
3. Māni‘ -i devlet olur ādeme ifrāṭ-ı zekā
Cāh-ı ikbālde mecnūn ile ‘āḡil birdür
4. Ḥaḡḡa teslīm ola gör sa‘y ile olmaz devlet
Olsa tevfiḡ-i Ḥüdā muḡdim u kāhil birdür

⁶⁷⁸ Enderunlu Vâsif D., G.7 (7 Beyit), s.280.

⁶⁷⁹ Bu beyit dîvânda 4.beyittir.

⁶⁸⁰ ‘İzzet mahlaslı şiirlere yer verilen çalışmalarda tespit edilememiştir.

5. Bir olur ‘adl-i İlahîde Süleymân ile mûr
Dergâh-ı Hâkka hemân şâh ile sâ’il birdür
6. Kût-ı tâli‘ e bak istemez isti‘ dâdı
Manşib-ı devlete nâ-ķâbil u ķâbil birdür
7. Vâşıl-ı nezr-i Hüdâ eyleyemez ķil ile ķâl
Künc-i vahdetde hemân sâkit u ķâ’il birdür
8. Yine erbâbı bilür ehl-i kemâlün kudretin
Bezm-i cühhâlde Hâssân ile Bâķıl birdür
9. ‘İzzetâ rahmet-i Hâķ nîk ü bed yeksândur
Yağsa bārân-ı kerem bahır ile sâhil birdür

340⁶⁸¹

‘Ārif

Remel

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. Halk içinde eşegün kıyruğını kesme şakın
Kimi dirse kışa kesdün kimi dir kesdün uzun

342⁶⁸²

Bâķi Efendi

Muzâri‘

Mef‘ülü Fâ‘ilâtü Mefâ‘ilü Fâ‘ilün

1. Eltâf u hulķ hüsn-i melâhat kemâlde⁶⁸³
Endâm u şekl u ķâmet u ķadd i‘tidâlde
2. Aşhâb-ı zühd bezm-i füsün-ı fesânedede
Erbâb-ı ‘aşķ ‘arşa-i cenk u cidâlde⁶⁸⁴

⁶⁸¹ Atasözü olduğu tespit edilmiştir.

⁶⁸² Bâķi D., G.451 (6 Beyit), s.273.

⁶⁸³ eltâf u hulķ hüsn-i melâhat kemâlde: eltâf u hüsn ü hulķ u melâhat kemâlde **D**.

⁶⁸⁴ Bu beyit dîvânda 5.beyittir.

343⁶⁸⁵

Nev'î Efendi

Hezec

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. Meclisde olup la' lüni rindāna tıyurma
Ol hāleti āğzundaki dendāna tıyurma
2. Rüsivā-yı cihān olmağ ile yār⁶⁸⁶ ele girmez
Bilmezlik ile 'aşkuñı cānāna tıyurma
3. Mey içme güzel sevme dimezler saña Nev'î
Ol zevki hemān zümre-i nādāna tıyurma⁶⁸⁷

344⁶⁸⁸

Remel

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

1. Būseñe dil kâ'il olmaz vaşlınuñ şeydāsıdur
Dilberā ma'zür tüt dünyā tama' dünyāsıdur

345⁶⁸⁹

'Arif

Hezec

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1. Olan ser-mest-i şahbā-yı haqıkat bezm-i 'ālemde
Mey-i 'aşk mecāziden ele cām-ı ayāğ almaz
2. Niğāh-ı rağbet itmez kāle-i 'ünvānına bakmaz
Bu bāzaruñ metā'-ı ziynetün ehl-i ferāğ almaz

⁶⁸⁵ Nev'î D., G.395 (5 Beyit), s.465-466.

⁶⁸⁶ yār: cān **D**.

⁶⁸⁷ Bu beyit dīvānda 5. Beyittir.

⁶⁸⁸ Nev'î Dīvānı'nda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

⁶⁸⁹ 'Arif'e âit bir dīvān tespit edilememiştir.

3. Dem-ā-dem sāgar-ı hūn-ı ciġer nūş eyleyen ‘āşık
Bu ‘işretgehde bīm-i muħtesib u hem yasaġ almaz

346⁶⁹⁰

Remel

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Nāle-i bülbül niżām-ı ġonçeye virdi ġalel
Böyledür āyīn-i bāġ-gūn *min sem‘-i yuħil**

347⁶⁹¹

Hezec

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

1. Ķalduġ yine biz ey ġam-ı dīrīne senūġle
Yārān-ı şafā seyr-i çemenzāre çekülđi

348⁶⁹²

Bâkî

Muzāri‘

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Ķāfil geçürme fırşatı kim bāġ-ı ‘ālemünġ
Ķül devri ġibi devleti nā-pāydārdur⁶⁹³

349⁶⁹⁴

Velehu

Muzāri‘

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

⁶⁹⁰ ‘Ārif’e âit bir dîvân tespit edilememiştir.

* min sem‘-i yuħil: ‘Kim duysa rahatsız olur.’ manasında Arapça ifadedir.

⁶⁹¹ ‘Ārif’e âit bir dîvân tespit edilememiştir.

⁶⁹² Bâkî D., G.152 (7 Beyit), s.143.

⁶⁹³ Bu beyit dîvânda 3. beyittir.

⁶⁹⁴ 349-367 numaralar arasında Bâkî başlıġı altında yer alan şiirlerin Bâkî’ye âit olmadığı tespit edilmiştir. Taramış olduġumuz dîvân ve çalışmalarda da şiirler tespit edilememiştir.

1. Sīmīn kemer ki zīver mūy-ı miyānıdır
Çengelli belde şanki gümüş kārbanıdır

350

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

Hezec

1. Güşād olsa eğer kıavs-i kıazādan nāvek-i taqdīr
Siper olmaz aña pūlād olursa cevşen-i tedbīr

351

Mef' ūlü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ūlün

Hezec

1. Terk eyle kıuyūdāt u izāfātı ser-ā-ser
Kimse dimesün saña falan bin filandır

[78a]

352

Mef' ūlü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ūlün

Hezec

1. Bükme belini vaz' -ı girān eyle bu halkıñ
Sen dağı ser-āzād olasun bār-ı sitemden

353

Mef' ūlü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ūlün

Hezec

1. İnsāna haķāretle nazar ' ayn-ı haķādur
Ey merdüm-i dīde bir işin hūsn-i nazardur

354

Mef' ūlü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ūlün

Hezec

1. Geldün bu fenā mülkine çün geç ' aqabātı
Bir ahsen-i şūret ile yāri güzer eyle

355

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

Hezec

1. Bī- fā'ide dünyāya perestiş nicedir bu
Öldürdi bizi āh bu bī-hūde tekāpū

356

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

Hezec

1. Dünyā şeb-i hārmān u beqā şubḥ-ı şerefdür
Bīdār-ı beqā olmayanuḡ ' ömri telefdür

357

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

Hezec

1. Ta'ne siper olduqça alur menzili ' ārif
Sehm-i siteme ehl-i dilüḡ cismi hedefdür

358

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

Hezec

1. Bir hāle heves eyle ki dā'im ola bāqī
Zımnında anuḡ çatmayasın zehr-i firāqı

359

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

Hezec

1. Ağyār-ı dil-i āzār saña hemdem olur mı
Murgān-ı güle zāğ-ı siyeh tev'em olur mı
2. Olmazsa nihādında eger cevher-i ferdi
Hiç şadr-ı şadāretle kişi ādem olur mı
3. Zinhār şağın bağma hağāretle fakire
Vādī-i tecerrüdde kişi hiç kem olur mı
4. Hep kâ' ide-i hikmete merbûtdur eşya
Bī-rābıta sırr-ı hükmi- ' ālem olur mı

360

Muzāri'

Mef'ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Hāline göre rızkı ola idi bed ü nıķūñ
Olmazdı zer-i tām-ı ' ayārı Venedigüñ

361

Mef'ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe'ülün

Hezec

1. Peymāne-keş-i mazleme hükām-ı zamāndur
Bezm-i mey ' iffetinde yine nüş-ı revāndur
2. Reftār-ı zarāfetle bu eyyāmda gerçek
Müsta' mel olan şıdķ-ı ħulūşāne yalandur
3. Hātem gibi nām ister isen semt-i şehāda
Bas mühri temessüklere eşnāfı dolandur
4. Hem-cinsimiz Allāh bilür söylemem amma
Pāşālar u mollālaruñ aĥvāli yamāndur

362

Mef'ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe'ülün

Hezec

1. ʿ Ārif çekemez tavrını nevrete kibāruḡ
İllā ki aḡā şadrına geçmiş çuḡadāruḡ
2. Ḥandāni-i iḡbāline aldanma bu dehrüḡ
Ayında geçer revnaḡı eyyām-ı bahāruḡ

363

Mefʿ ūlü Mefāʿ ilü Mefāʿ ilü Feʿ ūlün

Hezec

1. Her istediḡi kāra eli bir kez ereydi
Dünyāya kişi geldüḡine bāri deḡeydi

364

Mefʿ ūlü Mefāʿ ilü Mefāʿ ilü Feʿ ūlün

Hezec

1. Ḳurtarmaz özin laḡme-i emvāc-ı beladan
Girdāba virür ādemi ʿ ünvan-ı riyāset
2. Dünyā için icrā-yı ḡaraż şānuḡa düşmez
Aḡbāba deḡül düşmenüḡe eyle mürüvvet
3. Evlāduḡı sen mala sipāriş mi idersin
Ebnāsına mīrāş-ı peder bāʿ iş-i nekbet

[78b]

4. Bir zātuḡ ola mertebe-i mālı mükemmel
Şāyeste mi zulmi idene māye-i devlet

365

Mefʿ ūlü Mefāʿ ilü Mefāʿ ilü Feʿ ūlün

Hezec

1. Aldanma şaḡın zīnet-i dünyāyı nidersin
Bīvāye gelüp dehre tehī-māye gidersin

366

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

Hezec

1. Zâhirde siyeh kevkeb isek ma' nide nuruz
Pertev-figen-i bāriqa-i veche-i Tūruz

367⁶⁹⁵

Rüşdî

Hezec

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. Ey hatt-ı siyeh ğamzeye imdāda mı geldün
Sen dahı gönül mülkini yağmāya mı⁶⁹⁶ geldün

368⁶⁹⁷

Şābit

Remel

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

1. 'Āşıka bakmaduĝı farṭ-ı maḥabbetdendür
Şaḳınur kendi gözinden dāḫı üftādesini⁶⁹⁸

Velehu

369⁶⁹⁹

Müctes

Mefâ'ilün Fe'ilātün Mefâ'ilün Fe'ilün

1. Bu deḡlü sūziṣ-i 'aşḳ u niyāzdan ṣoḡra
Revā mıdur idesin bir nigāha nāz baḡā⁷⁰⁰

⁶⁹⁵ Sahhaf Rüşdî D., B.181, s.354.

⁶⁹⁶ yağmaya mı: ber-bāde mi D.

⁶⁹⁷ Bosnalı Sabit D., G.327 (5 Beyit), s.579.

⁶⁹⁸ üftādesini: dil-dādesini D.

⁶⁹⁹ Bosnalı Sabit D., G.4 (5 Beyit), s.418.

⁷⁰⁰ Bu beyit dīvānda 2. beyittir.

370⁷⁰¹

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Kemāl-i lezzetünden ol leb-i la' l-i şeker-bāruñ
Kamış helvāsına dönmüş çubuğ āğzında ol yārüñ

371⁷⁰²

Velehu

Muzāri'

Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Bu irtifā' -ı nāza bir endāze yok midur
Eflāke dek gider misün ey ser-bülend-i nāz⁷⁰³

372⁷⁰⁴

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. O çār ebrü ile bāk tala' t-ı dil-cü-yı cānāna
Murabba' vefk-i devletdür ki konmuş rü-yı cānāna

373⁷⁰⁵

Velehu

Muzāri'

Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

---

⁷⁰¹ Bosnalı Sabit D., Müf.17, s.622.

⁷⁰² Bosnalı Sabit D., G.141 (5 Beyit), s.486.

⁷⁰³ Bu beyit dîvânda 3. beyittir.

⁷⁰⁴ Bosnalı Sabit D., G.293 (5 Beyit), s.561.

⁷⁰⁵ Bosnalı Sabit D., G.308 (5 Beyit), s.569.

1. Turşile geldi meclise def^ç -i humār için
Bağışladum ^ç aţāsını şeyhün liķāsına ⁷⁰⁶

374⁷⁰⁷

Velehu

Muzāri^ç

Mef^ç ūlü Fā^ç ilātü Mefā^ç ilü Fā^ç ilün

1. Kan itseler de ^ç afv olunur bezm-i ^ç işvede
Mestāne ğanzeler olıcaķ ^ç özr- ħ^ç āh-nāz ⁷⁰⁸

375 ⁷⁰⁹

Velehu

Muzāri^ç

Mef^ç ūlü Fā^ç ilātü Mefā^ç ilü Fā^ç ilün

1. Dām-ı belā-yı hicre düşürdün fütādeni
Düşmenlerüm senün gibi fettāna düşmesün⁷¹⁰
2. Kāfir senün de ķur^ç a-i fāl-ı maĥabbetün
Bir tāl^ç i-i siyeh-i müselmāna düşmesün⁷¹¹
3. Ağyār seng-i ta^ç n ātaraķ ardına düşer
Bir ^ç aşıķun hemān gözi ħübāna⁷¹² düşmesün ⁷¹³

[376]

Muzāri^ç

Mef^ç ūlü Fā^ç ilātü Mefā^ç ilü Fā^ç ilün

⁷⁰⁶ Bu beyit dīvānda 4. beyittir.

⁷⁰⁷ Bosnalı Sabit D., G.142 (7 Beyit), s.486.

⁷⁰⁸ Bu beyit dīvānda 5. beyittir.

⁷⁰⁹ Bosnalı Sabit D., G.266 (5 Beyit), s.546.

⁷¹⁰ B beyit dīvānda 4. beyittir.

⁷¹¹ Bu beyit dīvānda 3. beyittir.

⁷¹² ħübāna: ħün-āba **D**.

⁷¹³ Bu beyit dīvānda 2.beyittir.

1. İkbāl-i vaşl-ı yār buz üstindedür şakın
Gönliñ ālup⁷¹⁴ da vādi-i hicrāna düşmesün⁷¹⁵

377⁷¹⁶

Velehu

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Renciş-i hātırı⁷¹⁷ ' arz eyle şifā niyetine
Derdini söylemeyen hastaya tīmār olmaz

378⁷¹⁸

Velehu

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Güft ū gūy-ı nigaha vākıf olunca ağıyār
Geçdi ğamzeyle arada nice hālet maḥfī⁷¹⁹

379⁷²⁰

Velehu

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Vay ol āvāre-i ' aşka ki sultānum gibi
Bī-ḥaḳīkat bī-vefā hercāyi bir dilber seve⁷²¹

380⁷²²

---

⁷¹⁴ alup da: o yolda **D**.

⁷¹⁵ Bosnalı Sabit D., G.267 (5 Beyit), s.547.

⁷¹⁶ Bosnalı Sabit D., K.5 (36 Beyit), s.236.

⁷¹⁷ renciş-i hātırı: renciş-i hātıra **D**.

⁷¹⁸ Bosnalı Sabit D., G.322 (5 Beyit), s.576.

⁷¹⁹ Bu beyit dīvānda 2. beyittir.

⁷²⁰ Bosnalı Sabit D., müz.G.48 (9 Beyit), s.

⁷²¹ Bu beyit dīvānda 5. beyittir.

⁷²² Bosnalı Sabit D., Kt.1 (2 Beyit), s.

Velehu

Hezec

Mefülü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ülün

1. Her küşede bir na' ra-ı mestâne-i yâ Hû
' Âdetçe bu gün zâviyemüz meykedelendü

381⁷²³

Velehu

Remel

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Leblerüñ kim reşha-i şahbâ ile âlûdedür
Baña kırmızdan murabbâ sükkeri pâlûdedür

382⁷²⁴

Velehu

Hezec

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

1. Elinde mâlhülyâ gibi bir sermâyesi varken⁷²⁵
Revâ mı ' aşık-ı müflis gibi dil pür-melâl olsun⁷²⁶

383⁷²⁷

Ĥâlîş

Hezec

Mef' ülü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ülün

1. Şādāni-i vuşlat ġam-ı hicrānına deġmez
Cānān ele girmek telef-i cānına deġmez

⁷²³ Bosnalı Sabit D., Müf.48, s.

⁷²⁴ Bosnalı Sabit D., G.257 (6 Beyit), s.

⁷²⁵ varken: var şimdi **D**.

⁷²⁶ Bu beyit dîvânda 3.beyittir.

⁷²⁷ Ĥâlîş mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

2. Dil-dār ki bir laḥza qarīn oldığı ey dil
Nā-ḥaḳ yere etdikleri bühtānına deĝmez
3. Āl-i fetḥ-i giribānuḡ idüp būsese alsa
‘Uşşāḳuḡ eli küşe-i dāmānına deĝmez
4. Zevḳ-i dem-i vaşlı bu keder- ḥāne-i dehrün
Hengām-ı firāḳındaki ḥüsrānına deĝmez
5. Ümmīd-i kerem eyleme bāb-ı süfehādan
Luṭfi küre-i cebhe-i derbānına deĝmez

[79a]

Tetimme

6. Dāmānını taḳbīle heves eyleme yārün
Ḥālīş o kerem çāk-i giribānına deĝmez

384⁷²⁸

Remel

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Niyyet-i Ḥālise bir sikke-i ḥaḳḳānidür
Deĝme bir sīneye urmaz anı çarrāb-ı ezel

385⁷²⁹

Mevlevī Nesīb Dede

Remel

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Hüsni-ḡ ḥulḳ olmaz imiş ḥūy-ı redīye tebdil
Misk-i ezfer yine bir daḡı dönüp ḥün olmaz
2. Maḥz-ı şüretle Nesībā olamaz zāt-ı nefis
Dür olur sāḡte amma dur-ı meknün olmaz

⁷²⁸ ḥālīş mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

⁷²⁹ Nesīb mahlaslı şiirlere yer verilen çalışmalarda tespit edilememiştir.

386⁷³⁰

Nābî

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Hişşeme kande ki bir dilber-i meh-pāre çıkar
Tālî' ümdür ya sitemkār u ya āvāre çıkar
2. Kande bir fitne-i düzdide zühür eyler ise
Yine baķsañ bir ucu ğamze-i mekkāre çıkar
3. Gice kimlerle şarāb içdiğün ol mest-i ğurūr
Evvel inkār ider amma şonı ikrāra çıkar
4. Gelse mizān-ı cemāl ortaya ey Yūsuf-ı hüsñ
Kātı çok kimselerüñ ipliği pāzāra çıkar
5. Olma meftün-ı riyā-kārî-i ehl-i tezvîr
Sübhasınuñ neseb-i riştesi zünnāra çıkar
6. Çāre- ħ'āhāne kime derdümi açsam Nābî
Benden efzün o da sergeşte vü bî-çāre çıkar

Lehu

387⁷³²

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

Müctes

1. Bizimle yek şebe hem-bezm-i ülfet oldığına
Raķibe eyledüğün i' tizārı biz bilirüz ⁷³³
2. Kemīn bahāne ile Nābiyā olur viran
Binā-yı va' de-i nā-üstüvārı biz bilirüz ⁷³⁴

⁷³⁰ Nābî D., G.72 (6 Beyit), s.512-513

⁷³² Nābî D., G.284 (8 Beyit), s.670.

⁷³³ Bu beyit dîvānda 4. beyittir.

⁷³⁴ Bu beyit dîvānda 8. beyittir.

388⁷³⁵

Lehu

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Şöhreti māl iledür ma' bed-i İslāmuñ da
Cāmi' -i köhne-i bī-vaḳfa cemā' at gelmez⁷³⁶

389⁷³⁷

Lehu

Müctes

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Zamān-ı hicr dem-i vaşl-ı yār olur giderek
Zamānedür bu zemistān bahār olur giderek
2. Zamān-ı cāhda bī-gāne-i tevāzu' olan
Miyān-ı nāsda bī- i' tibār olur giderek⁷³⁸

390⁷³⁹

Lehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Yine sultānuma şāyestedür ebnā-yı nev' üzre
Taḳaddüm eyleyüp ' unvān-tırāz-ı imtiyāz olmak⁷⁴⁰
2. Felek arturma geçdük ' illetin bīmār-ı hicrānuñ
Elüñden çünki gelmez derd-i ' aşka çāre-sāz olmak⁷⁴¹

⁷³⁵ Nâbî D., G.278 (7 Beyit), s.666-667.

⁷³⁶ Bu beyit dîvânda 6. beyittir.

⁷³⁷ Nâbî D., G.407 (5 Beyit), s.768.

⁷³⁸ Bu beyit dîvânda 4. beyittir.

⁷³⁹ Nâbî D., G.391 (8 Beyit), s.752-753.

⁷⁴⁰ Bu beyit dîvânda 2. beyittir.

⁷⁴¹ Bu beyit dîvânda 7. beyittir.

391 ⁷⁴²

Lehu

Muzāri‘

Mef‘ülü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün

1. Erbāb-ı ye’s gerçi tehî-kîsedür velî
Ehl-i ümîdden hele rāḥat degül midür ⁷⁴³

392 ⁷⁴⁴

Lehu

Muzāri‘

Mef‘ülü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün

1. Ey nāḥudā-yı keştî-i baḥr-ı ümîdümi
Āsāyiş-i derün virecek bir diyāra çek ⁷⁴⁵

393 ⁷⁴⁶

‘Abd’ül-Bākî ‘Ārif Efendi

Muzāri‘

Mef‘ülü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün

1. Dehrün mükedderātunı söyleşmedür hemān
Cem‘ olsa şoḥbet itmeğe aḥbāb bir yire ⁷⁴⁷

394 ⁷⁴⁸

Nābî

Muzāri‘

Mef‘ülü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün

---

⁷⁴² Nābî D., G.201(8 Beyit), s.610.

⁷⁴³ Bu beyit dîvânda 2. beyittir.

⁷⁴⁴ Nābî D., G.453 (9 Beyit), s.803.

⁷⁴⁵ Bu beyit dîvânda 3. beyittir.

⁷⁴⁶ ‘Abd’ül-Bākî ‘Ārif D., G.46 (5 Beyit), s.171.

⁷⁴⁷ Bu beyit dîvânda 4. beyittir.

⁷⁴⁸ Nābî D., G.676 (7 Beyit), s.967

1. Lāf eyleme zenān-ı tefāhür-feşānla
Bālā-yı bāma çıkma çürük nerdübānla

[79b]

395⁷⁴⁹

[Nâbî]

Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

Muzāri 'c

1. Bir bendeye irişse Hudānuḡ 'ināyeti
Hāzır olur belā ta' b-ı esbāb-ı rāḡatı
2. Bir naḡlün itse neşv ü nümāsın Hudā murād
Cārī olur ayaḡına cūy-ı sa' ādeti
3. Bir nā-murādı eylemek isterse ber-murād
Olur sipāre⁷⁵⁰ ḡod-be-ḡod eczā-yı devleti
4. Tefvīḡ-i izdī kime olursa reh-nümā
Baḡt-ı bülendi cezb ider aḡkām-ı rıf' ati
5. Bir 'uḡdenün iderse Hudā ḡallini murād
Eyler ḡavāle nā-ḡun-ı dest-i suhūleti
6. Bir ḡastenün 'ilācına⁷⁵¹ 'İsā nüzül ider
Taḡḡihine olursa Hudānuḡ irādātı
7. Mī' mārı cehl-i merḡaleden gönderür Hudā
Bir ḡānenün murādı olursa⁷⁵² 'imāreti
8. Esbāb-ı iḡlālīne bir emr-i müşkülün
Taḡdīr olur müsā' idi geldikde sā' ati
9. Olsa kimün ḡüşāyiş-i çeşmi murād-ı ḡaḡ
Tāb- efken eyler üstüne bir nūr-ı raḡmeti

⁷⁴⁹ Nâbî D. K.20 (53 Beyit), s.138-143.

⁷⁵⁰ sipāre: resīde D

⁷⁵¹ ilācına: 'ilācını D.

⁷⁵² murādı olursa: murādı olunursa D.

396⁷⁵³

[Nābī]

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. İrāde itse bir emrūñ ta' alluñ fethine Nābī
Aña eṭrāf nāme-i mülden esbāb olur peydā

397⁷⁵⁴

Velehu

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Zilletindedür qarārı eğer sağ olursa da
Kütāh olur ḥayātı sitemkār olanlaruñ
2. Şābūn-ı pend itmez eđer ḥubṣ-ı ṭab' ına
Aşlı denī cibilleti murdār olanlaruñ

398⁷⁵⁵

Bākī Efendi

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün

1. Hezārān mülk ü māl u cāhdan yeğ
Cihānda bir nefes ḳalbūñ ḥuzūrı⁷⁵⁶

399⁷⁵⁷

Nābī

---

⁷⁵³ Nābī D., G.8 (5 Beyit), s.458.

⁷⁵⁴ Nābī D., G. 427 (7 Beyit), s.782-783.

⁷⁵⁵ Bākī D., G.511 (5 Beyit), s.298-299.

⁷⁵⁶ Bu beyit dīvānda 3.beyittir.

⁷⁵⁷ Nābī D., G.379 (5 Beyit), s.743-744.

Hezec

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. Vâbeste-i ⁷⁵⁸ ihsân-ı haq ol terk-i telâş et
Kâbil mi 'aţâyâ-yı İlahide tehallüf

400 ⁷⁵⁹

Velehu

Remel

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Ruqabâ gâ'ilesinden olamaz âsüde
Yağulur mâ'il olan dilberün âñ-ı hüsnine

401 ⁷⁶⁰

Velehu

Remel

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün

1. Âsiyâb-ı kadehiñ kâ'ide-i derdi budur
Sen de şabr eyle birâz tâ⁷⁶¹ saña nevbet gelsün⁷⁶²
2. Dirler ağyârı mezemmet nemek-i şöhetdür⁷⁶³
Biz de ğıybet idelüm meclise lezzet gelsün⁷⁶⁴

402⁷⁶⁵

Velehu

Hezec

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

---

⁷⁵⁸ vâbeste-i : dilbeste-i **D**.

⁷⁵⁹ Nâbî Dîvânı'nda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

⁷⁶⁰ Nâbî D., G.591 (7 Beyit), s.907.

⁷⁶¹ tâ: - **D**.

⁷⁶² Bu beyit dîvânda 3. beyittir.

⁷⁶³ şöhetdür: meclisdür **D**.

⁷⁶⁴ Bu beyit dîvânda 6.beyittir.

⁷⁶⁵ Nâbî D., G.214 (5 Beyit), s.620-621.

1. Ne himmet kârgerdür ne taleb ne hüsn-i isti' dâd
Sezâ-yı bezm-i yâr olmağa da âdemde baht ister ⁷⁶⁶

403⁷⁶⁷

Velehu

Muzâri'

Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün

1. Şafâ-yı dil göremem geşt-i gülşen itsem de
Neşâ't kesb idemem cāmı gülden itsem de

[80a]

404⁷⁶⁸

Velehu

Hezec

Mef' ülü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ülün

1. Tercih olunur ni' met-i elvân-ı kibara
Bir pâre nemeksizce iken hân-ı kanâ' at⁷⁶⁹
2. İtdüm katı çok ' arşa-i iqbâl ile taḥmîn
Geldi baña vâsi' yine meydân-ı kanâ' at⁷⁷⁰

405⁷⁷¹

Velehu

Muzâri'

Mef' ülü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün

1. Genc-i ferâğuñ eglemeyenler şafâsını
Devlet komuşlar adını gavğâ-yı ' âlemün

⁷⁶⁶ Bu beyit dîvânda 2.beyittir.

⁷⁶⁷ Nâbî D., G.788 (5 Beyit), s.1050.

⁷⁶⁸ Nâbî D., G.26 (9 Beyit), s.472-473.

⁷⁶⁹ Bu beyit dîvânda 2. beyittir.

⁷⁷⁰ Bu beyit dîvânda 4. beyittir.

⁷⁷¹ Nâbî Dîvânı'nda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

406 ⁷⁷²

Velehu

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilatün Fe' ilün

1. Sühan-ı bî-hüdeden hoş gelür âvâz-ı horüs
Bâri ma' nâsını bilmezse de⁷⁷³ hengâmı bilür⁷⁷⁴

407 ⁷⁷⁵

Velehu

Muzâri'

Mef' ülü Fā' ilātü Mefā'ilü Fā' ilün

1. Nâbî ider mi sūz-ı derūnı edā kalem
Mümkin mi ' arz-ı zevk zebân-ı vekil ile ⁷⁷⁶

408⁷⁷⁷

Velehu

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Cevher-i zātî-i âşlîdür haqîkatde⁷⁷⁸ murād
Şanma insândan faqat şekl ü şemā' ildür ğaraż

409 ⁷⁷⁹

Velehu

1. Göstermesün o qaht-ı sühan meclisin Hüdā
K'ālūde-i ? ola lafz nesteler

---

⁷⁷² Nâbî D., G.197 (7 Beyit), s.607.

⁷⁷³ bilmezse de: bilmez de **M**.

⁷⁷⁴ Bu beyit dîvânda 6. beyittir.

⁷⁷⁵ Nâbî D., G.746 (7 Beyit), s.1020.

⁷⁷⁶ Bu beyit dîvânda 7.beyittir.

⁷⁷⁷ Nâbî D., G.365 (7 Beyit), s.729.

⁷⁷⁸ haqîkatde: haqîkatden **D**.

⁷⁷⁹ Nâbî Dîvânı'nda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

410⁷⁸⁰

Velevu

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Gitdi erbāb-ı neseb itdi fūrū-māye zühūr

Aldı fincān-ı Kütāhiyye yerin fağfūrū⁷⁸¹

411⁷⁸²

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Farqı yoq merdānı mağlūp olmanu⁷⁸³ nisvānına

Her kimūn kim maşrafı ġālib gelür irādına⁷⁸⁴

412⁷⁸⁵

Velevu

Muzāri'

Mef' ūlü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Lāzım gelürdi serv ü çenār ola mīve-dār

Fazl u hünerde medḡali olsa kıyāfetūn

413⁷⁸⁶

Seyyid Vehbī

Muzāri'

Mef' ūlü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

---

⁷⁸⁰ Nābî D., G.413 (7 Beyit), s.771

⁷⁸¹ Bu beyit dîvānda 4. beyittir.

⁷⁸² Nābî D., G.747 (11 Beyit), s.1020-1021.

⁷⁸³ olmanuḡ: olmadan **D**.

⁷⁸⁴ Bu beyit dîvānda 7.beyittir.

⁷⁸⁵ Nābî Dîvānı'nda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

⁷⁸⁶ Seyyid Vehbî D., G.45 (7 Beyit), s.542.

1. Şabr ile künc-i ğamda o kim yār-ı ğār olur
Genc-i ümīde nā' il olup kām-kār olur

2. Der-beste olsa şimdi nola hāne-i ümīd
Bir gün gelür kilīd-i kufl-ı emel sāzkār olur

414⁷⁸⁷

Velehu

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Eyler efsād-ı mizāc devlet-i erbāb-ı cāh
Hamiye lāzımdur ne deñlü olsa da rüşvet

415⁷⁸⁸

Velehu

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Baħşış-i nā-be-maħal cūddan olmaz ma' dūd
Şıfr-ı ma' kūs ile artar mı ħisābı raħamuñ

416⁷⁸⁹

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Taħaşşundur ħurūş-ı mevcden āĝūş-ı girdaba
Ferāĝ-ı bāde içün kendüyi afyon-perest itmek⁷⁹⁰

417⁷⁹¹

⁷⁸⁷ Seyyid Vehbî Dîvânı'nda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

⁷⁸⁸ Seyyid Vehbî D., G.135 (9 Beyit), s.597.

⁷⁸⁹ Seyyid Vehbî D., G.134 (6 Beyit), s.596.

⁷⁹⁰ Bu beyit dîvânda 2. beyittir.

⁷⁹¹ Seyyid Vehbî D., G.96 (5 Beyit), s.573.

Velehu

Hezec

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. At oynadamaz vâdi-i bâtıında hemîşe

Meydân-ı mezâhirde olan raşş-ı nazâr-ıhîz⁷⁹²

418⁷⁹³

Velehu

Muzâri'

Mef'ülü Fâ'ilätü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1. Kâbil olur mı nüşha-i ülfetden intifâ'

Harf-i hulûş-ı râbița olmazsa şohbete⁷⁹⁴

419⁷⁹⁵

Râşid

Remel

Fe'ilätün Fe'ilätün Fe'ilätün Fe'ilün

1. Birbirinden gider⁷⁹⁶ ihvâna hedâyâ-yı sitem

Kimseden kimseye amma ki haqîkat gelmez⁷⁹⁷

420⁷⁹⁸

Velehu

Hezec

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

⁷⁹² Bu beyit dîvânda 4. beyittir.

⁷⁹³ Seyyid Vehbî D., G.211 (5 Beyit), s.647.

⁷⁹⁴ Bu beyit dîvânda 3. beyittir.

⁷⁹⁵ Râşid D., G.113 (5 Beyit), s.372-373

⁷⁹⁶ gider: gelür **D**

⁷⁹⁷ Bu beyit dîvânda 2.beyittir.

⁷⁹⁸ Râşid D., G.90 (7 Beyit), s.359.

1. Berāy-ı kârdur da' vā-yı ihlāş itdügi halkuñ
Dürüg-ı maşlahat-āmīzdür şimdi şadākatlar ⁷⁹⁹

Velehu

2. Düşelden taze ta' bīr-i nifāka münşī-i ülfet
Yazılmaz nāmede⁸⁰⁰ dağı⁸⁰¹ maḥabbetler meveddetler ⁸⁰²

[80b]

421⁸⁰³

Rāşid

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Cilve-i naķş-ı meveddet ḥātır-ı aḥbābda
İntikāş-ı şūret-i eşyāya beñzer ābda

Velehu

2. Devlet-i dünyā ile ' āķil olur mı şād-kām
Ādeme virmez feraḥ gencīne bulmaķ ḥ' abda⁸⁰⁴

422⁸⁰⁵

Velehu

Hezec

Me' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün

1. Cāh ehlinüñ evzā' ını bī-hūde görelden
İtmek geliyor ḥātıruma devlete tevbe⁸⁰⁶

---

⁷⁹⁹ Bu beyit dīvānda 6. beyittir.

⁸⁰⁰ nāmede: nāmeye **D**.

⁸⁰¹ dağı: şimdi **D**.

⁸⁰² Bu beyit dīvānda 3. beyittir.

⁸⁰³ Rāşid D., G.219 (5 Beyit), s.435.

⁸⁰⁴ Bu beyit dīvānda 3.beyittir.

⁸⁰⁵ Rāşid D., G.234 (5 Beyit), s.244.

⁸⁰⁶ Bu beyit dīvānda 4.beyittir.

423⁸⁰⁷

Velehu

Müctes

Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Hülüş-ı 'ālemi naqş-ı ber-ābdur dirler
Vefā zamānede ' ayn-ı serābdur dirler
2. Cihānda dōst odur ' aybuḡı ider ⁸⁰⁸mestūr
Günāh iderse de farazā şevābdur dirler
3. Çıkınca nāmı mey-āşāmlığıyla⁸⁰⁹ bir rindün
Elinde āb görölse şarābdur dirler

424⁸¹⁰

Velehu

Hezec

Mef' ūlü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ūlün

1. Dāmānını taḡlīş idebilmez ḡuşemādan
Hengām-ı ta' ayyünde olan naḡvete mu' tād ⁸¹¹
2. Encāmı ḡumār oldıḡun idrāk iden ādem
Olmaz ṡarab-ı meclis-i keyfiyyete mu' tād ⁸¹²

425⁸¹³

Velehu

Muzāri'

Mef' ūlü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün

⁸⁰⁷ Râşid D., G.54 (5 Beyit), s.337.

⁸⁰⁸ dost odur ' aybuḡı ider: devlet ider ' aybın **D.**

⁸⁰⁹ mey-āşāmlığıyla: mey-āşāmlıkda **D.**

⁸¹⁰ Râşid D., G.27 (7 Beyit), s.321-322.

⁸¹¹ Bu beyit dīvānda 4. beyittir.

⁸¹² Bu beyit dīvānda 5. beyittir.

⁸¹³ Râşid D., G.254 (8 Beyit), s.455-456.

1. Bāğ-ı ümîd virmedi bir nev-bahār-ı kām⁸¹⁴
Dökdüm o şüre-zāra dirîğ āb-rūları⁸¹⁵

2. Devrāndur huşûle gelür belki Rāşidā
Var vechi def^c eylemeseñ ārzūları

426⁸¹⁶

Velehu

Muzāri^c

Mef^c ūlü Fā^c ilātü Mefā^c ilü Fā^c ilün

1. ‘İzzet bulur mı ‘āriyyeti cāmeden geda
Nādāna cāh-ı dehr olamaz māye-i şeref⁸¹⁷

2. Bir gün düşer bu cūş-ı mezelletde çekme ğam
Rāşid bizüm de hişşemüze vāye-i şeref⁸¹⁸

427⁸¹⁹

Velehu

Hezec

Mef^c ūlü Mefā^c ilü Mefā^c ilü Fe^c ūlün

1. Hem-rāz aramakı kaydına düş rāzdan evvel
Encāmını fikr it işün āğāzdan evvel

2. Bir müşteri-i kâle-i rāz eyle tedarik
Şandūka-i esrārını açmazdan evvel⁸²⁰

428⁸²¹

Velehu

⁸¹⁴ nev-bahār-ı kām: nev-nihāl-i kām D.

⁸¹⁵ Bu beyit dîvânda 8. beyittir.

⁸¹⁶ Rāşid D., G.137 (5 Beyit), s.387.

⁸¹⁷ Bu beyit dîvânda 4.beyittir.

⁸¹⁸ Bu beyit dîvânda 5.beyittir.

⁸¹⁹ Rāşid D., G.161 (5 Beyit), s.401.

⁸²⁰ Bu beyit dîvânda 4. beyittir.

⁸²¹ Rāşid D., G.83 (7 Beyit), s.354-355.

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Cevāb-ı tündi qaldı yoḥsa feyz-i şabr ile baqsaḡ
Bu olmaz didüḡi çarḡ-ı ġalaḡ-ı baḡtuḡ hep olmuşdur

429⁸²²

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Sirişinde gerekdür qābiliyyet ādemüḡ yoḥsa
Nihāl-i bīd feyz-i terbiyetle yāsemīn olmaz⁸²³

430⁸²⁴

Velehu

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Rāşidā itmez şikest-i dil qabūl-ı iltiyām
Zaḡm-ı şimşir-i zebānuḡ var mı görmiş merhemīn⁸²⁵

431⁸²⁶

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Meā' ilün Mefā' ilün

1. İder şavt-ı ceres rāh-ı ḡaḡarda da' vet-i düşmen⁸²⁷
Hele dünyāda yoḡdur ādeme şöhret qadar düşmen

---

⁸²² Rāşid D., G.106 (5 Beyit), s.396.

⁸²³ Bu beyit dīvānda 4.beyittir.

⁸²⁴ Rāşid D., G. 174 (7 Beyit), s.409.

⁸²⁵ Bu beyit dīvānda 7. beyittir.

⁸²⁶ Rāşid D., G.176 (5 Beyit), s.410.

⁸²⁷ da' vet-i düşmen: da' vet-i reh-zen **D**.

432⁸²⁸

Velehu

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Olamaz⁸²⁹ hırş ile üftāde-i çāh-ı esbāb
Elde ser-rişte-i imdād-ı tevekkül var iken⁸³⁰

433⁸³¹

Velehu

Muzāri'

Mef' ūlü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Hâtır-şiken şikest-i derūna virür mi sūd
Ger vaz' -ı mūmiyā-yı mükāfāt iderse de

434⁸³²

Velehu

Müctes

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. İder mi bed-rev-i şān kārın istişāre ile
Revā mı şerre sülük itmek istiḥāre ile

[81a]

433⁸³³

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

---

⁸²⁸ Râşid D., G.198 (6 Beyit), s.423.

⁸²⁹ olamaz: olamam **D**.

⁸³⁰ Bu beyit dîvânda 2. beyittir.

⁸³¹ Râşid D., G.212 (7 Beyit), s.431.

⁸³² Râşid D., G.,208 (5 Beyit), s.428-429.

⁸³³ Râşid D., G.207 (7 Beyit), s.428.

1. Nemek-rîzî-i nâsur itmedür zaḥm-ı ciger rîşe
Nevâziş-güne ḥarf-i tesliyet-i âzârdan sonra⁸³⁴

434⁸³⁵

Velehu

Hezec

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

1. Ğam-ı bî-hüde-i miḥnet-keşân ğuşşa-i ferda
Server-i şervet-i yârâna beşzer mâlihülyâdan⁸³⁶

435⁸³⁷

Velehu

Muzâri'

Mef' ülü Fâ' ilätü Mefâ' ilü Fâ' ilün

1. Ey meh zebân-ı şiveñü biz çoḡdan aḡladuḡ
Važ' -ı cefâ deger reviş-i nâz başkadur⁸³⁸

436⁸³⁹

Velehu

Hezec

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

1. Yıḡar bir günde neccâr itdüġin bünyâdı bir yılda
Güci ta' mîr-i dildür sehldür ḡâtır-şikenlikler⁸⁴⁰

437⁸⁴¹

Velehu

---

⁸³⁴ Bu beyit dîvânda 4. beyittir.

⁸³⁵ Râşid D., G.171 (11 Beyit), s.407.

⁸³⁶ Bu beyit dîvânda 9. beyittir.

⁸³⁷ Râşid D., G.37 (6 Beyit), s.327.

⁸³⁸ Bu beyit dîvânda 5. beyittir.

⁸³⁹ Râşid D., G.58 (7 Beyit), s.339-340.

⁸⁴⁰ Bu beyit dîvânda 3. beyittir.

⁸⁴¹ Râşid D., G.60 (5 Beyit), s.341.

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Devā hem-cins-i derd olduğına şāhid yetişmez mi
Vücūd-ı mār kim bī-şübhe hem tiryāk u hem semdür⁸⁴²

438⁸⁴³

Velehu

Müctes

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Güzāf-ı bī-hüdedür Rāşid i' timād itme⁸⁴⁴
Urursa tünd siriştān kīne lāf-ı hūlūş⁸⁴⁶

439⁸⁴⁷

Velehu

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Şekveden ancak ğaraż teskīn-i sūz-ı sīnedür
Hāl-i dilden yoĥsa ol āfet ħabīr olsun dimem

440⁸⁴⁸

Hezec

Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün

1. Āsīb-i sitemdür çekilen cümle hūnerden
Āzürde-i senĝ olmadadır naĥl şemerden

441⁸⁴⁹

⁸⁴² Bu beyit dīvānda 3. beyittir.

⁸⁴³ Rāşid D., G.128 (7 Beyit), s.381.

⁸⁴⁴ itme: idemem **D**.

⁸⁴⁶ Bu beyit dīvānda 2. beyittir.

⁸⁴⁷ Rāşid D., G.168 (5 Beyit), s.405.

⁸⁴⁸ Rāşid D., G.177 (7 Beyit), s.411.

⁸⁴⁹ Rāşid D., G.225 (5 Beyit), s.439.

Muzâri‘

Mef‘ülü Fā‘ ilätü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün

1. Rehzen ne kıadir açmağa tıg u sinān ile
Bed- tıynetānuŋ açduğı zaħmı lisān ile

442⁸⁵⁰

Āgāh

Muzâri‘

Mef‘ülü Fā‘ ilätü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün

1. Mir ‘āt-ı ŧer ü ħayr-nümādur zamānemüz
Diğkat olınsa herkesüŋ aħvāli bellidür⁸⁵¹
2. Mümtāz ider mülāyemet-i ŧab‘ ādemi
Hindüŋ ne deŋlü sāde ise ŧālı bellidür⁸⁵²
3. Çarħuŋ ŧayılmaduğ nesi kıaldı ħesābda
Bu rüz-nāmedür ki meh ü sāli bellidür⁸⁵³

443⁸⁵⁴

Velehu

Hezec

Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün

1. Müyesser olmadı hergiz ŧafā-yı neŧve-i zāti
Cihānuŋ ‘āciz oldum sāħte zevk u sürürından⁸⁵⁵

444⁸⁵⁶

Velehu

⁸⁵⁰ Āgāh D., G.91 (7 Beyit), s.275.

⁸⁵¹ Bu beyit dıvānda 4.beyittir.

⁸⁵² Bu beyit dıvānda 5.beyittir.

⁸⁵³ Bu beyit dıvānda 6. beyittir.

⁸⁵⁴ Āgāh D., G.288 (5 Beyit), s.472.

⁸⁵⁵ Bu beyit dıvānda 2. beyittir.

⁸⁵⁶ Āgāh D., G.319 (5 Beyit), s.505.

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Ne bilür lezzet-i dīdāruñi āyīnesinüñ
Ni' metüñ qadrini bilmezlere ni' met virme⁸⁵⁷
2. Zühdüñi alana şat istemezüz luḫf eyle
Zāhidā be[z]mimüze gelme kudüret virme⁸⁵⁸

445⁸⁵⁹

Velehu

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Kimsenüñ ' aybını urma yüzine āyīneveş
Yürü settār-ı ' uyüb ol şeb-i deycür gibi⁸⁶⁰

446⁸⁶¹

Velehu

Muzāri'

Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Benden bilür ne deñlü olursa ḫaḫā vü sehv
Engüşt-i i' tibārına yārūñ qalem miyem⁸⁶²
2. Baqmaz nigāh-ı luḫfile ben ḫāk-sārına
Yanında sāye gibi ' aceb ke'l-' adem miyem⁸⁶³

447⁸⁶⁴

Kāşif

⁸⁵⁷ Bu beyit dīvānda 2. beyittir.

⁸⁵⁸ Bu beyit dīvānda 3. beyittir.

⁸⁵⁹ Âgâh D., G.351 (5 Beyit), s.537.

⁸⁶⁰ Bu beyit dīvānda 2. beyittir.

⁸⁶¹ Âgâh D., G.246 (6 Beyit), s.432.

⁸⁶² Bu beyit dīvānda 2. beyittir.

⁸⁶³ Bu beyit dīvānda 3. beyittir.

⁸⁶⁴ Kāşif mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.(Bkz.Kaynakça)

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Kendi güftarıyla bed-nām olmada mānend-i dāğ
Faḥr ile ol rū-siyehe kim ' izzet ümmīdindedür⁸⁶⁵
2. Dā'imā mihmāz baḥş olsun kemiyyet himmete
Ol ki miẓmār-ı hünerde sebḳat ümmīdindedür

[81b]

448⁸⁶⁶

Kāşif

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Hedefāsā dil-i ḥussādı dā'im çāk çāk eyler
Benüm her saṭr-ı nazmum tır-i dildüz-ı belāgatdur

449⁸⁶⁷

Dürrî

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

Hezec

1. Kerīm'ül-ḥulḳ olanlar maẓhar-ı zıkr-i cemīl oldı
Ne hoşdur zindegānı ḥulḳ ile ḥüsn-i ma' āş üzre

450⁸⁶⁸

Naḥîfî

Müctes

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

⁸⁶⁵ Bu mısradaki vezin aksıyor.

⁸⁶⁶ Kâşif mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

⁸⁶⁷ Dürrî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

⁸⁶⁸ Nâhîfî D., G.130 (11 Beyit), s.132.

1. Ğurūr u naḥveti erbāb-ı rif' at u cāhuḡ
Dü-rūze devlet-i dünyāya i' tinādan olur⁸⁶⁹
2. Hışāl-i buhl u denā'et naķışadur muṭlaķ
Nihād-ı merdüme ' izz ü şeref seḡādan olur⁸⁷⁰

451 ⁸⁷¹

Velehu

Hezec

Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün

1. Remz-i nighinden bilirüz kaçdını yoḡsa
Ol gönçe-femüḡ bir söz alınmaz deheninden⁸⁷²

452 ⁸⁷³

Lehu

Muzāri'

Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Lāzım deḡül ' ināyeti ehl-i tekebbürüḡ
Baḡş eyledüm ' aṭāsını vech-i ' abūsına⁸⁷⁴

453 ⁸⁷⁵

Velehu

Muzāri'

Mefā' ilü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Bilse ' aceb mi fenn-i vefāyı⁸⁷⁶ o şivek[ā]r
Üstād önünḡde ḡayli zamāndur ki diz çöker

⁸⁶⁹ Bu beyit dīvānda 7. beyittir.

⁸⁷⁰ Bu beyit dīvānda 10. beyittir.

⁸⁷¹ Nâhifî D., G.372 (7 Beyit), s.375.

⁸⁷² Bu beyit dīvānda 4.beyittir.

⁸⁷³ Nâhifî D., G.457 (11 Beyit), s.460.

⁸⁷⁴ Bu beyit dīvānda 4. beyittir.

⁸⁷⁵ Nâhifî D., Müf.116, s.715.

⁸⁷⁶ fenn-i vefāyı: fenn-i cefāyı D.

454 ⁸⁷⁷

Velevu

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Bāb-ı haq meftūh iken her lahzā ehl-i hācete
İlticā lāyık mı māğrūrān-ı cāh-ı devlete

455 ⁸⁷⁸

Sırrı

Müctes

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. O āfetūñ mey-i ' aşkıyla mest imiş vā' iz
Bize naşihat iden yādigāri gördüğ mü

456 ⁸⁷⁹

Lehu

Muzāri'

Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Bahtum müsā' id olmadığından degül midür
Bezme gelince yār bir engel zühür ider

457 ⁸⁸⁰

Lehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

---

⁸⁷⁷ Nâhifî D., Müf.220, s.724.

⁸⁷⁸ Üsküdarlı Sırrî D., G.109 (5 Beyit), s.343.

⁸⁷⁹ Üsküdarlı Sırrî Dîvânı'nda tespit edilememiştir.

⁸⁸⁰ Üsküdarlı Sırrî Dîvânı'nda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

1. Çeker elbette kayd u bende ‘ ankā meşreb ‘ aşrī
Nevāziş gibi celb-i hātırā bir turfe dām olmaz

458 ⁸³¹

Lehu

Hezec

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

1. Def‘ itmeğe tīr-i sitem-i gerdiş-i çarhı
‘ Ālemde taḥammül gibi hergiz hüner olmaz

Lehu

2. Ref‘ eylemeğe nāvekini kavı-ı kazānuş
Allaha tevekkül gibi muḥkem siper olmaz

459 ⁸³²

Lehu

Hezec

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Ne mümkin istiḳāmetle ola tezvīr bir yerde
Degüldür ḳābil-i ülfet kemān u tīr bir yerde

460 ⁸³³

Lehu

Hezec

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Hemān kendin şanur miḥnetde herkes ‘ itikādınca
Felek dirler buña bir kimsenüñ dönmez murādınca

461 ⁸³⁴

⁸³¹ Üsküdarlı Sırrî Dîvânı’nda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

⁸³² Üsküdarlı Sırrî Dîvânı’nda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

⁸³³ Üsküdarlı Sırrî Dîvânı’nda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

⁸³⁴ Cevrî D., G. 7 (5 Beyit), s.184.

Cevrî

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Olmasa dūr-ı felek vāsıta-i luṭf-ı każā
Her denī bulmaz idi devlet-i dünyāya sebep
2. Ehline çünki olur bā' iş-i noḳşān ma' āş
Ya nedir kesb-i kemāl itmede ğavġāya sebep
3. Ehl-i dil şanma zarūretten olur müstaġni
İstese bulmaya mey-i pāye-i a' lāya sebep

462⁸³⁵

Velehu

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Düşmedi deşt-i temennāda tekāpuy-ı ṭaleb
İtmedi şevḳ-ı emel-i mesleġimi sūy-ı ṭaleb
2. Ārzu gelse dile dāġ-ı nedāmetle gider
Neylesün āyinesinde göremez rüy-ı ṭaleb
3. Ol ki āsūde olur sāye-i istiġnada
Eylemez nāmını deryūze kūy-ı ṭaleb

[82a]

463⁸³⁶

Velehu

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

⁸³⁵ Cevrî D., G.8 (5 Beyit), s.184.

⁸³⁶ Cevrî D., G.38 (5 Beyit), s.196.

1. Her ne denlü himmete endāze olmazsa yine
Müşteri olma metā' -ı devlete himmet budur

464⁸³⁷

Velehu

Müctes

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Düşürme sāye-i naḥl-i ümīdi üstiñe gül
Bu ḥār-ı zārda Cevrī gibi sebük-bār ol

465⁸³⁸

Velehu

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Kām-ı dilden geçelüm baḥta niyāz itmeyelüm
Ḥün-ı dil-i zevḳın idüp ni' mete nāz itmeyelüm
2. Himmete derd-i ser u luḥfa keder virmeyselüm
Kıṣṣa-i rāz-ı temennāyı dırāz itmeyelüm
3. Tuymasun zevḳ-ı ferāğ-ı dil-i nā-kāmı felek
Ḥaşm-ı dīrīnemizi vāḳıf-ı rāz itmeyelüm
4. Pīş-i himmetde ' araḳ-rīz-i ḥicāb olmayalum
Vādī-i germ-i ṭalebde tek u tāz itmeyelüm

466⁸³⁹

Velehu

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

---

⁸³⁷ Cevrī Dîvânı'nda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

⁸³⁸ Cevrī D., G.168 (5 Beyit), s. 243.

⁸³⁹ Cevrī D., G.208 (5 Beyit), s.258.

1. Geçdi dil rāh-ı talebden kām-ı dünyādan bile
Fāriğ oldı arzūlardan temennādan bile

467⁸⁴⁰

Velehu

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ma' rifetdür ādemi temyiz iden hayvāndan
Añlaruz bu nüktenüñ ma' nāsın insānuz hele

Velehu

2. Ehl-i dil kadrin niçün fehm eylemez şāhib-hüner
Biz bu rāz-ı müşküli bilmekde hayrānuz hele

468⁸⁴¹

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Olurduk bend-i bīdād-ı ğam gerdündan āzāde
Dil-i sergeşde fermān-ı ferāğa inkıyād olsa
2. Nişār-ı āb rüy-ı h̄āhiş itmekden kaçılmazdı
Ricā-yı himmete lāyık cihānda bir murād olsa
3. Benüm ol kīse- perdāz-ı heves kim müşteri çıkmam
Metā' -ı arzū bāzār-ı 'ālemde mezād olsa
4. Şafā itmem cihānuñ her günü nev-rüz va' id olsa
Benüm bir eski derdi tāzeler şevk-ı cedid olsa
5. Benüm ol rüze- dār-ı nā-ümīdi kim nigāh itmem
Hilāl-i 'ıydı çarhuñ günde biñ kerre bedid olsa

---

⁸⁴⁰ Cevrî D., G.209 (5 Beyit), s.259.

⁸⁴¹ Cevrî D., G.210 (5 Beyit), s.259.

6. Olur dem-i āfitāb şubḥ-ı ‘ıyda zerreveş mā’ıl
Eğer feyzinden anuñ kevkeb-i baḥtum sa‘īd olsa

469⁸⁴²

Velehu

Hezec

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

1. Āheste ḥırāmuñdan olur dil yine āgāh
Āşüb-ı cihāndan ne kadar bī-ḥaber olsa

470⁸⁴³

Velehu

Remel

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Çarḥa baş eġmem eğer pāygehüm zillet ise
Baḥta yalvarmam eğer vāsıta-i ‘izzet ise
2. İltifāt eylemez in devletde zerre kadar
Zümre-i ehl-i dile şīve iden devlet ise
3. Ne kadar alçağ isem himmete de nāz iderin
Esfeli pāye-i i‘lāya çeken himmet ise
4. İ‘tibār eyler isem şöhrete kem-nām olayın
Merdüm bī-hünere şān viren şöhret ise
5. İmtinān üzredür aḥbāb yine ey Cevrī
Ne kadar luḫ u mürüvvetleri bī-minnet ise

471⁸⁴⁴

Velehu

⁸⁴² Cevrī D., G.228 (5 Beyit), s.265.

⁸⁴³ Cevrī D., G.241 (5 Beyit), s. 270.

⁸⁴⁴ Cevrī D. , G.254 (5 Beyit), s. 275.

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Bize şahbāsını medh itme sākī cam-ı gerdūnuñ
Ki ol şahbādan olmuşdur dil huş-yār-ı müstağnī

[82b]

472⁸⁴⁵

Şeyh Gâlib Efendi

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Yıkılmış 'ālemi i' māra i' māl itme endişen
Hārābāt-ı maḥabbetde varup iş kanzil olmağdur⁸⁴⁶

473⁸⁴⁷

Veysī

Muzāri'

Mef' ūlü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Şanma hüner cihānda sözün öğmedir kişi
Veysī kelāmı halk-pesend itmedür hüner

474⁸⁴⁸

Es' ad Efendi

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Tūlū' -ı mihr-i ' aşk ' aşıkda evvel rü-nümādur līk
Fūrūğı ibtidā pertev-figendür qalb-i ma' şūqa

⁸⁴⁵ Şeyh Gâlib D., G.91 (7 Beyit), s.416-417.

⁸⁴⁶ Bu beyit dīvānda 6. beyittir.

⁸⁴⁷ Veysī mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

⁸⁴⁸ Es' ad mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

475⁸⁴⁹

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

Hezec

1. Hārīş-i iktisāb-ı şān olan bed-kīşler hālka
İder taq̄bīl için āmāde ekşer dest u dāmānın

476⁸⁵⁰

‘Abd’ül-bākī ‘Ārif Efendi

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. ‘Ālemüñ şimdi rūsüm-ı mihri mensūh oldu hep
Köhne taq̄vīm-i zamānuñ⁸⁵¹ tāk-ı nisyāndur yeri⁸⁵²

477⁸⁵³

Neylī Efendi

Muzāri‘

Mefā' ilü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Tahdīş-i ni‘ met emrine ikrārı yok mıdur
Ketm-i yesār için ‘aceb īmān idenlerüñ

478

Lehu

Hecez

Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün

1. Teşrīfine biñ cānla müştākuz efendim

⁸⁴⁹ Es‘ ad mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

⁸⁵⁰ ‘Abdü'l-bākī ‘Ārif D., G.54 (6 Beyit), s.179.

⁸⁵¹ taq̄vīm-i zamānuñ: taq̄vīm-i vefānuñ **D**.

⁸⁵² Bu beyit dīvānda 2.beyittir.

⁸⁵³ Neylī D., G.107 (5 Beyit), s.135.

479

Lehu

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Feth ü nuşretdür yemîn u ' izz ü haşmetdür yesār

480

Lehu

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Be-meded şavul yolundan bu geliş yamān gelişdür

Ĥār u ĥas ħursun mı seyl-i kūh-fersādur gelen

481

Lehu

Hecez

Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ül

1. Biz Kevşeri hep dest-i ' Alîden içerüz

482

Lehu

Hecez

Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün

1. Dilüñ cürmi küçük cürmü büyükdür

483

Lehu

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Eylesün mālīkine Ḥāzret-i Bārī mes‘ūd

[83a]

484

Mekkī Efendizāde Ḥafidī

Remel

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Şemsi Pāşā’da düşürdük o meh-tal‘atı biz
Aradık hayli karanlık giceler gündüzümüz

485

Mekkī Efendizāde Ḥafidī

455

Lehu

Hecez

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Kıpandı ol mürüvvet bâb[1] nūrum munţazır olma
Bulursun Ḥātem-i ‘aşrı gözet iḥsān-ı ilkāmuñ

SONUÇ

Çalışmamızda İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi T3990 numarada kayıtlı olan Mecmua-i Ebyât ve Şarkı Gazeliyât adlı şiir mecmuasının 55b-83a varakları arası, transkribe edilmiş, incelenmiş ve muhteva bilgisi verilmiş, daha sonra dîvânlar ve ilgili akademik çalışmalar taranarak karşılaştırması yapılmıştır.

Mecmuanın, Şeyhülislam Atullah Efendizâde Şerif Molla Efendi tarafından 19.yüzyılda derlendiği düşünülmektedir. Mürettibin şeyhülislam yetiştiren bir aileden geldiği, Encümen-i Dâniş evvel reisi olduğu ve şair olduğu düşünülmektedir.

Çeşitli şairlerin şiirlerini barındırması bakımından mecmuanın, mecmua tasnifleri içinde “antoloji niteliğinde seçme şiirler mecmuası” olduğu ve seçilen şiirlerin hikemi üslupta kaleme alınanların çoğunluğu oluşturduğunu söylemek mümkündür.

Mecmuanın çalıştığımız kısmında, 16. ile 19. yüzyıllar arasında yaşamış 102 şaire ait toplam 485 manzume yer almaktadır. Matla^ç, müfred, hatta mısraların yanı sıra gazel ve kasidelerden seçilmiş beyitler çoğunluğu oluşturmaktadır. Mecmuada 374 beyit yer alırken gazel sayısı 34’tür. Buradan hareketle mecmuayı “ebyât mecmuası” olarak tanımlayabiliriz. En fazla beyiti olan şairler Rüşdî (53), Sâbit (36) ve Nâbî (36)’dir. Ayrıca mecmuada 35 manzumenin şairi tespit edilememiştir. Mecmuada ayrıca bir miktar Arapça veya Farsça manzûme bulunmaktadır.

Eserde Nâbî, Sünbülzâde Vehbî, Şeyh Gâlib, Bâkî gibi meşhur şairlerin dışında ^ç Âkif, Şâkir, ^ç İzzî, Lebîb gibi daha az bilinen şairler de bulunmaktadır.

Çalışmamızda dîvân, tezkire ve ilgili akademik kaynaklarda tespit edemediğimiz şiirler mevcuttur. Ayrıca mecmuada beyitlerine yer verilen ^ç Ârif, Dürri, Es‘ad, Hâlis, Kâşif, Murâd, Okçu-zâde, Safvet, Sinânî, Ümîdî, Vehbî, Yümnî adlı şairlerin ya kimlikleri tespit edilememiş ya da bu mahlasta şairlerin şiirlerine yer veren çalışmalarda ilgili manzûmelere rastlanmamıştır.

Hazırlamış olduğumuz çalışma ile elde ettiğimiz sonuçların klasik edebiyat sahası, özellikle de mecmua araştırmalarına katkıda bulunmasını ümit etmekteyiz.

KAYNAKÇA

Kitaplar

- Abdulkadiroğlu, A. (1999). *İsmail Beliş Nuhbetü'l- Āsâr Li-Zeyl-i Zübdeti'l- Eş'âr*. Atatürk Kültür Merkezi Yayını.
- Açıkgöz, N. (2017). *Riyâzî Muhammed Efendi Riyâzü's-Şu'ârâ*. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/54137,540229-riyazu39s-suarapdfpdf.pdf?0> (E.T. 25/10/2020)
- Ak, Coşkun (2001). *Bağdatlı Rûhî Dîvânı: Karşılaştırmalı Metin*. Uludağ Üniversitesi Yayınları.
- Arslan, M. (2018). *Mehmed Sirâceddîn Mecma'î-Şu'ârâ ve Tezkire-i Üdebâ*. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/58597,mecma-i-suara-ve-tezkire-i-udeba-pdf.pdf?0> (25/10/2020)
- Ayan, H. (1981). *Cevrî Hayatı, Edebi Kişiliği, Eserleri ve Dîvânının Tenkidli Metni*. Atatürk Üniversitesi Basımevi.
- Aydemir, E., Özer, F. (2019). *Faik Reşad Eslâf*. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/64564,eslafpdf.pdf?0> (26/20/2020)
- Aypay, A.İ. (1998). *Lâle Devri Şairi İzzet Ali Paşa Hayatı-Eserleri- Edebî Kişiliği Dîvân: Tenkitli Metin, Nigâr-nâme: Tenkitli Metin*. İsam Yayınevi bakılacak.
- Bilkan, A.F. (1997). *Nâbî Dîvânı*. Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Canım, R. (2018). *Latîfî Tezkiretü's-Şu'ârâ ve Tabsiratü'n- Nuzamâ*. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/60327,latifi-tezkiretus-suara-ve-tabsiratun-nuzamapdf.pdf?0> (30/10/2020)
- Coşkun, A.O. (2019). *Seyrek-zâde Mehmed Āsım Zeyl-i Zübdetü'l Eşâr*. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/67153,zeyl-i-zubdetu39l-esarpdf.pdf?0> (30/10/2020)
- Çınarcı, M.N. (2019). *Şeyhülislam Ārif Hikmet Bey Tezkiretü's- Şu'ârâ*. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/64059,seyhulislam-arif-hikmet-bey-tezkiresipdf.pdf?0> (25/11/2020)
- Çiftçi, Ö. (2017). *Fatîn Davud Fatîn Tezkiresi Hâtimetü'l- Eşâr*. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/55976,fatin-tezkiresi-pdf.pdf?0> (15/11/2020)
- Ekinci, R. (2017). *Hüseyn Ayvansarâyî Vefeyât-ı Ayvansarâyî*. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/55730,vefeyat-i-ayvansarayipdf.pdf?0> (15/12/2020)

- Erdem, S. (2002). *İki Bayraklı-zâde Nesîb ve Dîvânı: İnceleme-Tenkitletli Metin- Sözlük*. Tuğra Matbaası.
- Erdem, S. (2005). Neylî ve Dîvânı. Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları.
- Genç, İ. (2018). *Esrâr Dede Tezkire-i Şu'ârâ-yı Mevleviyye*. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/57762,tezkire-i-suara-yi-mevleviyyepdf.pdf?0> (1/12/2020)
- Gıynaş, K.A. (2017). Pervâne Bey Mecmuası. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/55832,pervane-bey-mecmuasi-pdf.pdf?0> (10/05/2022)
- Gültekin, İ. (2019). *Hâlim Girây Gülbün-i Hânân*. Kültür Bakanlığı Yayınları. https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/66937,gulbun-i-hananpdf.pdf?0&_tag1=2376698AFA1918268BC4FB83442C14DC197B0526&crefer=582CC851830A4C8CE28C850570657979046D0058927B8617EBC79C8E76A5194D (15/02/2021)
- Gürel, R. (2019). Enderunlu Vâsîf Dîvânı. Kitabevi Yayınları.
- İnce, A. (2018). *Mîrzâ-zâde Mehmed Sâlim Efendi Tezkire-i Şu'ârâ*. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/57124,mirza-zade-mehmed-salim-tezkiretu39s-su39arapdf.pdf?0> (15/01/2021)
- İpekten, H., Kut, G., İsen, M., Ayan, H., Karabey, T. (2017). *Sehî Beg Heşt Bihişt*. Kültür Bakanlığı Yayınları. https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/56165,hest-bihistpdf.pdf?0&_tag1=03EE5380B678F1063BF0A9ED54D2FA0DD771F0E5&crefer=B0588906827980890869546958A6F15A937B8812F3FE0C5790CD81643C596E7D (15/01/2021)
- Kadioğlu, İ. (2018). *Ali Emîrî Efendi Tezkire-i Şu'ârâ-yı Âmid*. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/58689,ali-emiri-efendi--tezkire-i-suara-yi-amidpdf.pdf?0> (05/02/2021)
- Karacan, T. (1991). Bosnalı Alaeddin Sabit Dîvân. Cumhuriyet Üniversitesi Yayınları.
- Kılıç, E. (2017). *Ubeydi Netâyicü'l-Ezhâr*. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/54132,53556neteyicu39l-ezhar-ubeydipdf.pdf?0> (15/02/2021)
- Kılıç, F. (2017). *Şefkat-i Bağdâdî Şefkat Tezkiresi*. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/55753,sefkat-tezkiresi-pdf.pdf?0> (09/10/2020)
- Koşık, H.S. (2020). *Nişancı Abdurrahman Abdî Paşa Dîvânçesi*. DBY Yayınları.
- Kurtoğlu, O. (2017). *Lebib Dîvânı*. Kültür Bakanlığı Yayınları.

- Kutlar Oğuz, F.S., Koncu, H., Çakır, M. (2017). *Mehmed Tevfik Kâfile-i Şu'arâ*. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/56163,mehmed-tevfik-kafile-i-su39arapdf.pdf?0> (24/11/2020)
- Küçük, S. (2015). *Bâkî Dîvânı*. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/10596,bakidivânisabahattinkucukpdf.pdf?0> (10/02/2021)
- Okçu, N. (1993). *Şeyh Galib: Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri, Şiirlerinin Umumî Tahlili ve Dîvânının Tenkitli Metni*. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/10653,girispdf.pdf?0> (15/04/2020)
- Oğraş, R. (2018). *Esad Mehmed Efendi Bağçe-i Safâ-Endûz*. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/59393,esad-mehmed-efendi-bagce-i-safa-enduzpdf.pdf?0> (15/10/2020)
- Oğraş, R. (1995). *Esad Mehmed Efendi'nin Hayatı, Edebî Kişiliği ve Şâhidü'l-Müverrihîn Adlı Eserinin Metni*. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/10735,emgvmpdf.pdf?0> (15/10/2020)
- Öztürk, F. (2018). *Defter Emîni Silâhdâr-zâde Mehmed Emîn Tezkire-i Silâhdâr-zâde*. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/58902,tezkire-i-silahdar-zadepdf.pdf?0> 10/10/2020)
- Öztekin, Ö. (2020). Zahîr, Seyyid Ahmed Efendi. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/zahir-seyyid-ahmed-efendi> 07/11/2020)
- Solmaz, S. (2018). *Bağdatlı Ahdî Gülşen-i Şu'arâ*. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/56733,ahdi-gulsen-i-suarapdf.pdf?0> 10/11/2020)
- Sungurhan, A. (2017). *Kınalızâde Hasan Çelebi Tezkiretü's-Şu'arâ*. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/55834,kinalizade-hasan-celebipdf.pdf?0> 07/11/2020)
- Sungurhan, A. (2017). *Mustafa Cârullahzâde Beyânî Tezkiresi Tezkiretü's-Şu'arâ*. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/55835,beyani-tezkiresipdf.pdf?0> 15/11/2020)
- Tulum, M., Tanyeri, M.A. (1977). *Nev'î Dîvânı*. İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Yenikale, A. (2017). *Sünbülzâde Vehbî Dîvânı*. Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Yılmaz, K. (2019). *Güftî Teşrifatu's-Şu'arâ*. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/67156,gufti-tesrifatus-suarapdf.pdf?0> (10/11/2020)
- Zavotçu, G. (2017). *Zehr-i Mâr-zâde Seyyid Mehmed Rızâ Rızâ Tezkiresi*. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/73320,riza-tezkiresi2020pdf.pdf?0> (19/11/2020)

Sürelî Yayınlar

- Altunmeral, M. (2019). *Gavsî Ahmed Dede ve Şiirleri*. Dergipark, 125-143.
- Büyükkarcı Yılmaz, F. (2013). *On Sekizinci Yüzyıldan Bir Kırkambar: Elifzâde Feyzî Mecmuası*. Turkish Studies, 833-877.
- Kaplan, Y. (2011). *18. Yüzyıl Şairlerinden Nihâlî ve Dîvânçesi*. Türkiyat Araştırmaları Dergisi, 57-110.

Diğer Yayınlar

- Açar, B.G. (2012). *Salâhaddin-i Uşşâkî'nin Türkçe Dîvânı ve İncelemesi* [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Üniversitesi.
- Ahışhalı, R. (2007). "Râmî Mehmed Paşa". Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi C.34.
- Akpınar Cengiz, Ş. (2000). *Rûz-nâmeci-zâde Şinasi, Hayatı, Eserleri, Edebi Kişiliği ve Dîvânının Tenkitli Metni* [Yüksek Lisans Tezi]. Selçuk Üniversitesi.
- Akpınar, Ş. (2006). *Agah Dîvânı ve İncelenmesi* [DT]. Selçuk Üniversitesi.
- Akpınar, Ş. (2016). "Âgâh", Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi C. EK-1.
- Aksoyak, İ.H. (2020). "Ârif Mehmed Efendi". Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/arif-arif-mehmed-efendi-mdbir> (10/10/2020)
- Aksoyak, İ.H. (2020). "Bahrî, Mehmed Bahrî Paşa". Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/bahri-mehmed-bahri-pasa> (15/01/2021)
- Aksoyak, İ.H. (2020). "Cezmî, Hurremî, Azîz Efendi-zâde Mehmed Abdülkerîm Cezmî Efendi". Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/cezmi-aziz-efendizade-mehmed-abdulkerim> 20/01/2021)
- Aksoyak, İ.H. (2020). "Fâmî, İsmail Fâmî Efendi, Ferâiz Nâzımı". Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/fami-ismail-fami-efendi> (28/02/2021)
- Aksoyak, İ.H. (2020). "Fethî, Fethullah Çelebi". Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/fethi-fethullah-celebi> (18/02/2021)
- Aksoyak, İ.H. (2020). "Fezî, Fezullah Efendi". Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/fezvi-fezullah-efendi> (10/01/2021)
- Aksoyak, İ.H.(2020). "Ginâyî, Ahmed Ginâyî Bey". Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ginayi-ahmed-ginayi-bey> (23/12/2020)

- Aksoyak, İ.H. (2020). “İydi/îdî, Bayram”. Türk edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/iydi-idi-bayram> (15/02/2020)
- Aksoyak, İ.H. (2020).” Lebib, Mehmed Lebib Efendi”. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/lebib-mehmed-lebib-efendi> (06/11/2020)
- Aksoyak, İ.H. (2020). “Nâzım, Ördek-zâde Mustafa Nâzım Efendi”. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nazim-ordekezade-mustafa-nazim-efendi> (15/02/2020)
- Aksoyak, İ.H. (2020). “ Necîb, Damad-zâde Mehmed Necîb Efendi”. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/necib-necib-damadzade-mehmed-efendi> 05/02/2020)
- Aksoyak, İ.H. (2020). *Sihhatî, Abdüllatif Efendi*. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/sihhati-abdullatif-efendi> (21/12/2020)
- Aksoyak, İ.H. (2014). *Şâkir, Şâkir Ahmed Bey*. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/sakir-sakir-ahmed-bey> (10/12/2020)
- Albayrak, N. (2001). “İzzet Ali Paşa”. Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi C.23.
- Alıcı, L. (1998). *Dîvân-ı Nâşid İnceleme- Tenkitli Metin* [DT]. İnönü Üniversitesi.
- Alkan, S. (2011). *Ni'omet Dîvânı (İstanbul): İnceleme- Tenkitli Metin* [Yüksek Lisans Tezi]. Süleyman Demirel Üniversitesi.
- Alkan, S.(2013). Ni'omet, Ni'ometullah Efendi. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nimet-nimetullah-efendi> (10/11/2020)
- Altuner Üzer, N. (1989). *Safai ve Tezkiresi* [DT]. İstanbul Üniversitesi.
- Atik Gürbüz, İ. (2020). “Âbid, Feyzullah Efendi”. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/abid-feyzullah-efendi> (10/10/2020)
- Ayan, H. (1993). “Cevrî”. Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi C.7.
- Aypay, A.İ. (1992). *Nahifî Süleyman Efendi: Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği ve Dîvânının Tenkitli Metni* [DT]. Selçuk Üniversitesi.
- Batği, Ö. (2020). *Selîm, Mehmed Takî Selîm Efendi*. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/selim-mehmed-taki-selim-efendi> (27/10/2020)
- Büyükkarcı Yılmaz, F. (2020). Tâhir, Halife-zâde Mehmed Efendi. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/tahir-halifezade-mehmed-efendi> (25/10/2020)

- Ceyhan, A.(2020). “Nesîb, Seyyid Mehmed (İkibayraklı-zâde)”. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nesib-seyyid-mehmed-ikibayraklizade> (15/11/2020)
- Ceyhan, A. Duru, N. F.(2020). “Nesîb, Yusuf”. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nesib-yusuf> (07/11/2020)
- Coşkun, A.O. (1990). *Simkeş-zâde Feyzî Dîvânı* [DT]. Gazi Üniversitesi.
- Coşkun, A.O. (2016). Simkeş-zâde Feyzî, Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi C.37.
- Çabukel Demirkol, H. (2003). *Dîvân-ı Nüzhet Tenkitli Metin- İnceleme- İndeks* [Yüksek Lisans Tezi]. Sütçü İmam Üniversitesi.
- Çavuşoğlu, M. (1991). “Bâkî”, Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi C.4.
- Çeçen, M.K. (2010). *Sabrî Mehmed Şerîf Hayatı, Sanatı, Dîvânının Tenkitli Metni ve Tahlili* [DT]. Fırat Üniversitesi.
- Çelik, F. (2018). *Cemâiyetü’ş-Şöir, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi Numara: 105 (88b-200a) (İnceleme- Karşılaştırmalı Metin)* [Yüksek Lisans]. Sakarya Üniversitesi
- Demir, H. (2008). *Lâzikî-zâde Feyzullah Nâfiz ve Dîvânı* [DT]. Hacettepe Üniversitesi.
- Demir, H. (2020). “Nâfiz, Lâzikî-zâde Feyzullâh”. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nafiz-lazikizade-feyzullah> (16/11/2020)
- Derin, F.Ç. (1998). “*Abdi Paşa, Nişancı*”, Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi C.1.
- Dikmen, H. (1991). *Seyyid Vehbî ve Dîvânının Karşılaştırmalı Metni* [DT]. Ankara Üniversitesi.
- Diyanet İşleri Başkanlığı, Kuran Yolu Meali <https://kuran.diyanet.gov.tr/mushaf/kuran-meal-2/enbiya-suresi-21/ayet-23/kuran-yolu-meali-5> (20/12/2022)
- Duran, R. (2020). “Nüzhet, Ömer Efendi”. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nuzhet-omer-efendi> (15/11/2020)
- Eke, N. (2020). Vehbî, İbrâhim Vehbî Efendi b. Hilmî Kâsım Efendi. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/vehbi-ibrahim-vehbi-efendi-hilmi> (16/11/2020)
- Ekici, H. (2006). *Sahhaf Rüşdî ve Dîvânının Tenkitli Metni* [Yüksek Lisans Tezi]. Balıkesir Üniversitesi.
- Ekinci, R. (2020). “İzzî, Mehmed”. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/izziz-mehmed> (23/12/2020)

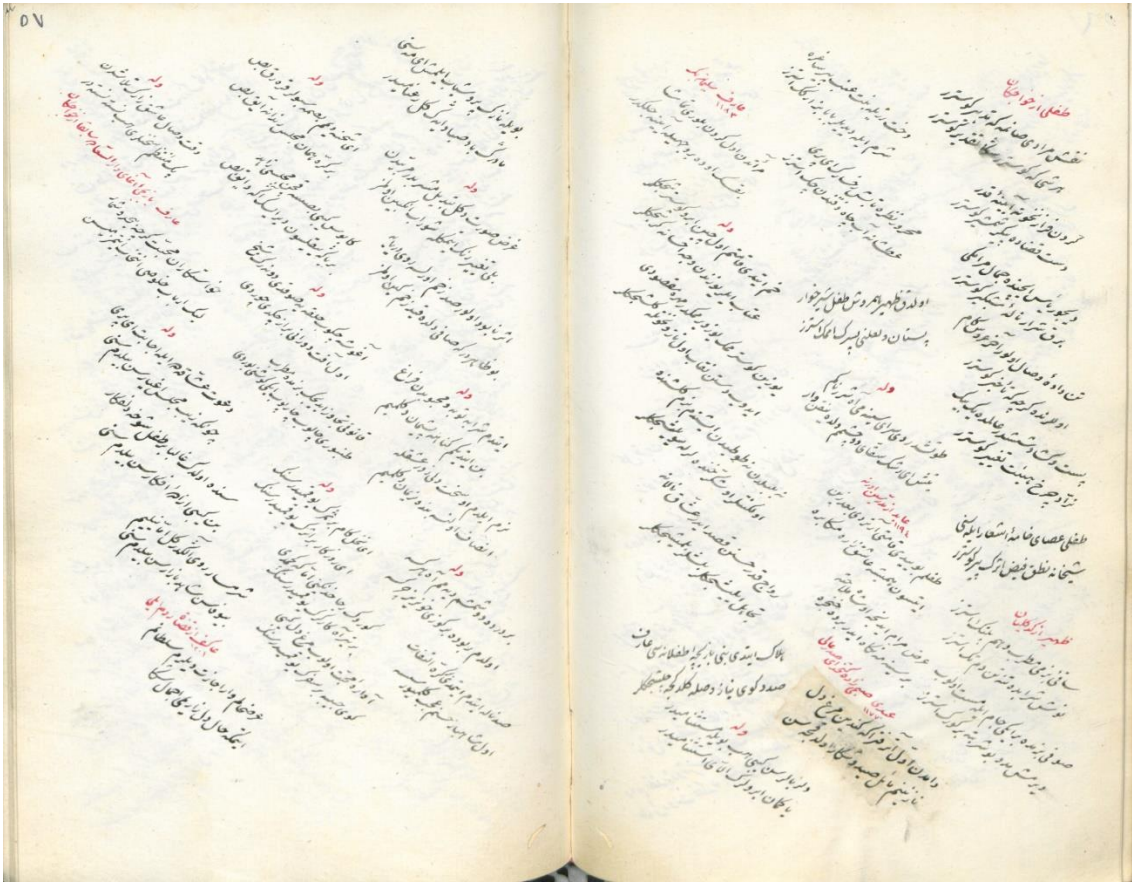
- Emecan, F. (2001). “İzzî Süleyman Efendi”. Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi C.23.
- Erdem, M. (1994). *Bursalı Talib ve Dîvânı: Tenkidli Metin* [Yüksek Lisans Tezi]. Boğaziçi Üniversitesi.
- Erdem, S. (2007). “Neylî”. Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi C.33.
- Eren Kaya, F. (2020). Tıflî, Hacı Mehmed Emin Efendi. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/tifli-haci-mehmed-emin-efendi> (15/12/2020)
- Erzen, M.H. (2012). *İhyâ Dîvânı ve Tahlili: İnceleme- Tahlil- Tenkidli Metin* [DT]. Yüzüncü Yıl Üniversitesi.
- Güler, M. (2009). *Halil Nûrî Dîvânı Edisyon-Kritik-İnceleme* [Yüksek Lisans Tezi]. Cumhuriyet Üniversitesi.
- Günay, F. (2001). Raşid (Vakanüvis), Hayatı, Eserleri, Edebi Kişiliği, Dîvânının Tenkitli Metni ve İncelemesi [DT]. Trakya Üniversitesi.
- Günay, F. (2007). “Râşid Mehmed Efendi”. Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi C.34.
- Gürsoy, A. (2020). Yeksân, Mahmûd Efendi. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/yeksan-mahmud-efendi> (10/01/2021)
- İşpirli, M. (1997). “Halil Nûrî”. Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi C.15.
- Kalkışım, M. (2010). “Şeyh Galib”. Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi C.39.
- Kaplan, Y. (2013). “Nihâlî, Mehmed Efendi”. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nihali-mehmed-efendi> (10/11/2020)
- Kaplan, Y. (2013). “Abdî, Subhî-zâde Abdullah”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/abdi-subhizade-abdullah> (15/11/2020)
- Kaplan, Y. (2020). “Kâmî, Seyyid Kâmî Mehmed Efendi”. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/kami-seyyid-kami-mehmed-efendi> (10/11/2020)
- Kaplan, Y. (2020). Şefkat, Midillili Osman Efendi-zâde Ali Şefkat Efendi. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/sefkat-midillili-osman-efendizade> (16/11/2020)
- Kaplan, Y. (2020). Tıflî, Ahmed Tıflî Çelebi. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/tifli-ahmed-tifli-celebi> (10/11/2020)
- Kaplan, Y. (2020). Zühdî Efendi. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/zuhdi-efendi> (11/10/2020)

- Karahan, A. (2006). “Nâbî”. Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi C. 32.
- Karapanlı, G. (2005). Mekkî Dîvânı ve Tahlili [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Üniversitesi.
- Karavelioğlu, M.A. (2020). “Gavsî, Ahmed”. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/gavsi-ahmed> (16/01/2021)
- Kaya, R. (2008). *Mehmet Nâil Tuman ve Tuhfe-i Nâili'si (İncelem- Metin- İndeks sayfa 301-400)* [Yüksek Lisans Tezi]. Balıkesir Üniversitesi.
- Kazan, Ş. (2003). *Üsküdarlı Sırrî Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği, Dîvânı (Metin- İnceleme)* [DT]. Gazi Üniversitesi.
- Kesik, B. (2020). *Fehîm/Fârig, Akşehir Müftüsü-zâde Mehmed Fehim Fârig Efendi*. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/fehim-farig-aksehir-muftusuzade> (10/10/2020)
- Kesik, B. (2021). *Fettâh (Fetâ), Nuh Beyzâde Fettâh Bey*. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/fettah-feta-nuh-beyzade-fettah> (15/10/2020)
- Kesik, B. (2020). “İhyâ, Seyyid Şerif Yahya Efendi”. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ihya-seyyid-serif-yahya-efendi> (15/01/2021)
- Kesik, B. (2020). “Muhlis Mustafa Efendi”. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/muhlis-mustafa-muhlis-efendi> (10/01/2020)
- Kesik, B. (2020). “Nâîl, Abdürrahîm Nâîl Efendi”. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nail-aburrahim-nail-efendi> (07/11/2020)
- Kesik, B. (2020). Şeyhî, Lamba-zâde Şeyhî Mustafa Efendi. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/seyhi-lambazade-seyhi-mustafa-efendi> (11/11/2020)
- Kesik, B. (2020). Şükrî, Üsküdarî Mehmed Şükrullah Efendi. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/sukri-uskudari-mehmed-sukrullah> (15/11/2020)
- Kesik, B. (2020). Ziyâî, Hekimoğlu Ali Paşa-zâde İsmail Ziyâeddin Bey. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ziyai-hekimoglu-ali-pasazade-ismail> (16/11/2020)
- Kesik, B. (2021). Vehbî, İsâ-zâde Vehbî Efendi. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/vehbi-isazade-vehbi-efendi> (15/01/2021)
- Kılıç, M. (1998). *Salik Efendi (Kasımpaşalı) Hayatı, Edebî Kişiliği, Dîvânının Tenkitli Metni ve İncelemesi* [DT]. Atatürk Üniversitesi.

- Kiremitçi, H. (2015). *Reisülküttâb Mehmed Ârif Dîvânı (İncelem- Metin)* [Yüksek Lisans Tezi]. Ordu Üniversitesi.
- Kurtoğlu, O. (2020). “Lebib, Hüseyin Abdulgafûr”. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/lebib-huseyin-abdulgafur> (15/11/2020)
- Kurtoğlu, O. (2014). “Niyâz/Niyâzî, Seyyid Ahmed”. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/niyaz-niyazi-seyyid-ahmed> (10/11/2020)
- Odabaşı, M. (2009). *Tuhfe-i Nâilî Metin ve Muhtevâ (I. Cilt s. 234-467)* [Yüksek Lisans Tezi]. Cumhuriyet Üniversitesi.
- Önal, S. (2010). *Hâtif, Hayatı, Edebî Kişiliği ve Dîvânı (İnceleme- Karşılaştırmalı Metin)* [DT]. Atatürk Üniversitesi.
- Önal, S. (2020). “Hâtif, Ali Hâtif Efendi”. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/hatif-ali-hatif-efendi> 15/01/2020)
- Özcan, T. (2003). “Mekki Mehmed Efendi”. Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi C. 28.
- Özel, A. (1991). “Ayıntâbî Mehmed Münib”. Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi C.4.
- Özkan, F.H. (2014). “Âzim, Şaban-zâde Mehmed Efendi”. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/azim-sabanzade-mehmed-efendi> (17/11/2020)
- Özdingiş, V. (1998). *Sabih, Eserleri, Edebî Kişiliği ve Dîvânının Tenkitli Metni* [DT]. Selçuk Üniversitesi.
- Sefercioğlu, N. (2007).”Nev’î”. Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi C.33.
- Şahin, A. (2002). *Ô Abdûlbâkî Ârif Efendi (Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği ve Dîvânının Tenkidli Metni)* [Yüksek Lisans Tezi]. Selçuk Üniversitesi.
- Şener, O.Z. (2013). *Tuhfe-i Nâilî Metin ve Muhteva II. Cilt (s.1000-1263)* [Yüksek Lisans Tezi]. Cumhuriyet Üniversitesi.
- Tanyıldız, A. (2014). *Refi’î (?), Refi’î, Nazmî-zâde Şeyh Abdurrahman Efendi*. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/refi-refia-nazmizade-seyh-abdurrahman> (15/11/2020)
- Tuğluk, İ.H. (2020). *Subhî, Ahmed*. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/subhi-ahmed> (16/10/2020)
- Tuğluk, İ.H. (2020). *Tâlib*. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/talib> (15/01/2020)
- Uzun, A. (1991). *Neylî Dîvânı: Tenkitli Metin* [Yüksek Lisans Tezi]. Trakya Üniversitesi.

- Uzun, M.İ. (1988). “*Abdûlbâki Ârif Efendi*”. Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi C.1.
- Uzun, M.İ. (1991). “*Ârif Süleyman*”. Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi C.3
- Uzun, M.İ. (2006). “*Nahîfi*”. Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi C.32.
- Ünlü, O. (2020). “*Nusret Çankal-zâde Hoca Ebubekir Nsuret Efendi*”. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nusret-cankalzade-hoca-ebubekir> (15/01/2021)
- Yekbaş, H. (2020). “*Râsih Mehmed*”. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/rasih-mehmed> (10/10/2020)
- Yuvacı, B. (2014). *Tuhfe-i Nâilî Metin ve Muhtevâ (II. Cilt s.735-999)* [Yüksek Lisans Tezi]. Cumhuriyet Üniversitesi.
- Zülfe, Ö. (2006). “*Nâşid*”. Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi C.32.

شیخ فایز کاشانی
 این صوره کار در خط با این که
 منصفه بر کل نظر کار در شیخ
دولت
 کتبه ای بلیغی با قدر سمیت خلاصه
 سبک بولی باخته بر وادی صواب و روشی
تعمیر
 نهاده بریم مشوره در درگاه اسل
 بنظر انداختی که رسد در اسل
فنی
 تباری که رسید اول بچراک
 ست پدستی نام کل اول بیج و سرچ
دولت
 بیگ خیره کل دل که خفته
 دارا رسد ای دل که خط فایده
دولت
 طبعی که کشف از ارباب کور
 زاده راست در حق خاوند در
دولت
 باده بود کل ارباب جمله
 دولت کاتبی در احوال در
دولت
 مادیون صلوة اولدنی شیخ
 بنالی اس بلا سس بر کله در

نامل
 خط بیجانی ابداع حرف چک چک
 حرم حسی کو با سکر خط کله
 دو گلشن زلفان ابروانی ز راه گل
 باک آن ششقره ز سیه سر گفشت
نعل
 نه که ترسه کلور دانی تا برین
 دل اول در وصف این حالت لغزین
نعل
 کیم با بقدر اول بیج صفا کار
 دودخ زده روشن کشی نظرین
نعل
 چوق قوف بیجا بود کله سوسر
 با سست خورشید کل زدن
نعل
 مود و مضمود خفته بیجا سوسر
 به کل صانه شیر بر سینه کل
نعل
 کشی بجز سر زلف برین ای کل
 با این بختی از دلک با هم کل

نعل
 خط بیجانی ابداع حرف چک چک
 حرم حسی کو با سکر خط کله
 دو گلشن زلفان ابروانی ز راه گل
 باک آن ششقره ز سیه سر گفشت
نعل
 نه که ترسه کلور دانی تا برین
 دل اول در وصف این حالت لغزین
نعل
 کیم با بقدر اول بیج صفا کار
 دودخ زده روشن کشی نظرین
نعل
 چوق قوف بیجا بود کله سوسر
 با سست خورشید کل زدن
نعل
 مود و مضمود خفته بیجا سوسر
 به کل صانه شیر بر سینه کل
نعل
 کشی بجز سر زلف برین ای کل
 با این بختی از دلک با هم کل

نعل
 خط بیجانی ابداع حرف چک چک
 حرم حسی کو با سکر خط کله
 دو گلشن زلفان ابروانی ز راه گل
 باک آن ششقره ز سیه سر گفشت
نعل
 نه که ترسه کلور دانی تا برین
 دل اول در وصف این حالت لغزین
نعل
 کیم با بقدر اول بیج صفا کار
 دودخ زده روشن کشی نظرین
نعل
 چوق قوف بیجا بود کله سوسر
 با سست خورشید کل زدن
نعل
 مود و مضمود خفته بیجا سوسر
 به کل صانه شیر بر سینه کل
نعل
 کشی بجز سر زلف برین ای کل
 با این بختی از دلک با هم کل

بقت سلاما خا طغني خا طوي
 وقتك لثقة انا ولسون علم
 فتم عليهم من نوادي وقلهم
 ملكا علم غني غير كرم
 فلا طيبون سيمه منطقي
 سلام نوادي ابوهم ام
 وعا جزا ال اى مضيق العوضه
 حتى اذا فات ارباب القدر
 اذا كان الارب بديل
 فاستنما الارب
 فلو كان نجا واحدا لثقتي
 وكنت ربح زمان ثبات
 اذا واصل الشقيك
 ومن فلو انك انما غير
 كما انما يصورهم جود
 كما انما يسلل بين العوز
 وقلنا انما خا طغني خا طوي
 وقتك لثقة انا ولسون علم
 فتم عليهم من نوادي وقلهم
 ملكا علم غني غير كرم
 فلا طيبون سيمه منطقي
 سلام نوادي ابوهم ام
 وعا جزا ال اى مضيق العوضه
 حتى اذا فات ارباب القدر
 اذا كان الارب بديل
 فاستنما الارب
 فلو كان نجا واحدا لثقتي
 وكنت ربح زمان ثبات
 اذا واصل الشقيك
 ومن فلو انك انما غير
 كما انما يصورهم جود
 كما انما يسلل بين العوز

انا وادرك في الجان نراخ
 ان كان ما بين الجسم فراخ
 وفي فضل المرسته عايب
 وان فضل اخلاق الرجال فاسخ
 الا انما الدنيا على المرتبة
 على كل حال اقلت ام موت
 هون عليك اذا غنة فقدت
 ففنى حزان الارب بعد انهم
 ومن لثقتي مضيت حيا
 كبر عتبه البضا الى الامم
 كما انما تبقه صفا اندفعت
 على واصل خا طغني خا طوي
 ومن سجا للذات الشقيك
 فانسوا الارب فاقبل فوجها
 اذا انتم في جود وسامه
 فانسوا الارب فاقبل فوجها
 اذا انتم في جود وسامه

توت الاله في العاشر جوعا
وكم انضام يوم الكلاب
وغيره من اسم على سير
وذا فضل نام على التراب
ومن فضل المعروف مع غيره
يجازي كما جازي غيره
اذا حال المرء من غير الله
افادت له الايام في عطفه
ان الهال ان لا يرب قوة
ان الهال ان يكون يدركه
يا ما في العاشر غير منكر
تجسوك واخذ من عواذها
ابولون وديال
رضنا من الدنيا وكون بطنه
بسرير ملام اوبسك نادم
وكان في ابيح كالترايش
وصيرا ان ان ياتش

وصفت الاضيق في صد. با. ب. م.
او اراي غير شئ خلفه رجلا
اعارنا يا عمران جهنا
وكل كرب اذ كرب سيب
لن نخت يا اذ في شرف
لقد صفت لك من ما ولدنا
ادام الله سخوف واد التي
تقوا الوعدا في طلب المذنب
فقد جرت طوفات من خلفه
رضاق القواني بالذلة ان يطوي
سوي
تبت النضج في العاشر
فستقبة يوقى المورن
كتب الزمان في خلفه
باجاز معقب العاشر
ومن استعادة الفتى ما عاشر واخره
فانقع من الدنيا بعدا على الذل والقول
فوالقوت هو ان ادم استرايك

عبدان استأى وصكروا صد
وكل الذي انك اجمال شير
ابولوس
واذ اخلصت الى الملام من ربها
تجعل صديك كوني الناس
وذا قبضت من اللذات الا
مجاهدة الرجال الذي العقول
رام تقاض من خوصه
ومن البر يكون عبقه
ان الناس في خلفت عنهم
وان استولى كان لهم حث
لاخطا في الالهة الفكر
لو كان ان يراه صد ان
بجان من اعبلة الاضحي
ولو ان اكل انك استعرة
س ابنت انك كنت تقصر
فقد جرت ما تخفي على الله
ان عاشر لا يعرف انظر
داري الاله ان يكون تكلمها
سرد قوم ليس ان ليس
وحدثت نجومهم في كرم
ويعلم الرحمن ان اكل
دعهم حرمه صفها قوم
دعهم يبرون العاشر
غير حتى ان العاشر فيهم
فكأني سب القسوم
ان انا انك علف
فانظروا نظروا الاله
ووجوه قول العاشر كاري
توفاي اجمال سب العاشر
فجهدت من العاشر الامور
بكره قد شرح القصور
تعتقت في العواطف
ان عاشر ان العاشر اجمال

۶۶۶
 افضل با نسبت به اعداء
 ای نور بصیر و مدبرها بشکره کردار
 منم کوه دست و بیان غریبست
 تا مبارک توئی بن افغانی تو بدید
 مبتدا کا با اول تو خارا اولور
 خصه الله تعالی بنی آرائت
 و با وجودی الا با کجده
 و با نامین روح الامور است
 اینه فی آرائت خیرست
 قالیک ایچی با اجددی
 و با آینه اشارت آرا و با
 الله تعالی مبارک و فعال
 درس آند سر آرا کم
 نیلوجال برت فی ارباب کم
 افتح بجهنگان هفت ممتا
 حضرت صدیق نظامت
 رضی الله عنهما ابدا
 رضی الله تعالی عندهم
 المراد علیکم بحسب الصالح
 خوشترت کا با ابدی حضرت ابوسه
 خوشترت از آب بن ازلدی
 و ان سلسله من خیار و کریم
 خوشترت کل مکان
 اوله کله و با خیر و در ده جان
 ای سبانی سوسه سلسله بیست
 و با بونه ده جگنی کجه بزرگ
 آرا کجه با کست از کجه ججه کست
 ایفان ای از ازلت خاست
 علی الصلوة علیه السلام
 سبحان من خیر من صفه سواه
 بنی ز اوله و با کجه نام سوبور
 کرم من کرمین الکنه مطامعه
 و با الموت لیسل دوا
 ان الغوار لا یزید فی الاصل
 اوله کله و با خیر و در ده جان
 ای سبانی سوسه سلسله بیست
 و با بونه ده جگنی کجه بزرگ
 آرا کجه با کست از کجه ججه کست
 ایفان ای از ازلت خاست
 حاجت است و نیست و ای الامام را
 خوبترستی حاجت ایدم نور ایدم نور
 درون تیره دلان قابل نصیحت نیست
 دروغ فصلت امیر با اراست خیر اکثر
 با کله ای صفای اصلان ایدم نور
 یکسبدر روح و دست خردت و با ایدم نور
 کلمه کور کجه ای ای کی از ازلت آرا
 منت خدایا که رسم کجه نام خود
 لا و با دنیا اکرین بیلدیم اینه
 ایکی دیون کت نوبی خیرت قوت من کجه
 مناجت هفت نازده اولور
 بیچاره تو بی نامین کجه خوشترت
 اول صبر ایدم اول ککل صبر ایدم
 نذرت نیازی پرورد بران بید
 خواجه چو کل کار صبا ای اولور
 بگفتن نسیم کور و در ازلت
 خواجه چو کل کار صبا ای اولور
 بگفتن نسیم کور و در ازلت
 خواجه چو کل کار صبا ای اولور
 بگفتن نسیم کور و در ازلت

کوه را که کند و فلان پروریت
 کوکندن تر با غنایم که برین قول
 خاروش مانع اولوی آفتاب برین
 تن بوزره و جان آنکه کوکل آره ده جیران
 سخن بگول لطف اوجس ابد
 زهی احاطه زهی آفتاب و کشتاب
 کوکلن لسون بگول لطف اوجس ابد
 کورعلم عاقبت نیک
 علم اولدی کدندون با بریم نون
 ده آفتاب لشم عاص
 کلام لیس کوه آفتاب
 قایل علم اولان سدا اولار سون
 ایضا عجب بجز و کنگه کاهفت
 ای دنیا عجب بجز آفرودن کوکلن
 چشم آسمان علم اولار اوجس ابد
 کوه را که کند و فلان پروریت
 کوکندن تر با غنایم که برین قول
 خاروش مانع اولوی آفتاب برین
 تن بوزره و جان آنکه کوکل آره ده جیران
 سخن بگول لطف اوجس ابد
 زهی احاطه زهی آفتاب و کشتاب
 کوکلن لسون بگول لطف اوجس ابد
 کورعلم عاقبت نیک
 علم اولدی کدندون با بریم نون
 ده آفتاب لشم عاص
 کلام لیس کوه آفتاب
 قایل علم اولان سدا اولار سون
 ایضا عجب بجز و کنگه کاهفت
 ای دنیا عجب بجز آفرودن کوکلن
 چشم آسمان علم اولار اوجس ابد

برین بیست و چهار اعلای ابد
 اهل ابد کوکلن سدا اولار سون
 کورعلم عاقبت نیک
 علم اولدی کدندون با بریم نون
 ده آفتاب لشم عاص
 کلام لیس کوه آفتاب
 قایل علم اولان سدا اولار سون
 ایضا عجب بجز و کنگه کاهفت
 ای دنیا عجب بجز آفرودن کوکلن
 چشم آسمان علم اولار اوجس ابد
 کوه را که کند و فلان پروریت
 کوکندن تر با غنایم که برین قول
 خاروش مانع اولوی آفتاب برین
 تن بوزره و جان آنکه کوکل آره ده جیران
 سخن بگول لطف اوجس ابد
 زهی احاطه زهی آفتاب و کشتاب
 کوکلن لسون بگول لطف اوجس ابد
 کورعلم عاقبت نیک
 علم اولدی کدندون با بریم نون
 ده آفتاب لشم عاص
 کلام لیس کوه آفتاب
 قایل علم اولان سدا اولار سون
 ایضا عجب بجز و کنگه کاهفت
 ای دنیا عجب بجز آفرودن کوکلن
 چشم آسمان علم اولار اوجس ابد

من سائر الناس
 تعلم فان العيون لا يبد
 وفضل خضوع كل الج
 ان كانت تطلب تبت الأثر
 فكلها لسان الأوصاف
 اذا رزقت قاتلها
 وتوكلت انا اسرعت اليها
 من قاتلها ما
 وانه لولا ان
 واصلت من معاداة الرجال
 كل المصائب قد على الفتي
 فتكون غير شانه الاعلاء
 ولودد الرسول رزق
 بيت ركب في وجه الرسول
 اذا لم يكون من الفتي
 فانه يجر على جهاده
 كرام اناس تحت ظلم
 وعندنا منهم ارباب
 من سائر الناس
 تعلم فان العيون لا يبد
 وفضل خضوع كل الج
 ان كانت تطلب تبت الأثر
 فكلها لسان الأوصاف
 اذا رزقت قاتلها
 وتوكلت انا اسرعت اليها
 من قاتلها ما
 وانه لولا ان
 واصلت من معاداة الرجال
 كل المصائب قد على الفتي
 فتكون غير شانه الاعلاء
 ولودد الرسول رزق
 بيت ركب في وجه الرسول
 اذا لم يكون من الفتي
 فانه يجر على جهاده
 كرام اناس تحت ظلم
 وعندنا منهم ارباب

ولا يخرج اذا عرفت
 فقد استراحت في طوبى
 سجا المرفق اصدق الكلام
 لان الصديق مناه الامام
 حسه انو عدوك
 فان غيرك ليس
 العفو يفتد انت جزية
 والصدق من ثوب المسمى جميل
 اذا عرفت في كل قلب
 ففضل الكريم على العظيم
 وانا نفسي في وقت ما
 جعلت اربابا على الفتي
 توذع من كانه لاي طر
 على صفتها وادبها
 وانه كالات ان عرفت
 اليفتت اعز زود وبيع

مؤيدون الذين استحق لهم
 خلاف الرسل في التبليغ والهدى
 وما كنت ومن كتب فان خزوة
 انما هي في الصدق ان البصيرة
 فان جميع الهات التي تراها
 وترى من اجل الموعود
 والاضيق للوعود ان كان
 ولا خير في قول ان لم يكن
 ان صاحب موعود اختلف
 كثر خطا فيسبب الضوابع
 حتى العداوة قد خرجت
 او عداوة من عداوة حسنة
 واظلم الرزق من طيب
 والظلم من الرزق
 ولكن اذا وددت ان
 الا انما هي من عداوة
 ستقام من رسل رواد
 واداء الجليل ليس
 مؤيدون الذين استحق لهم
 خلاف الرسل في التبليغ والهدى
 وما كنت ومن كتب فان خزوة
 انما هي في الصدق ان البصيرة
 فان جميع الهات التي تراها
 وترى من اجل الموعود
 والاضيق للوعود ان كان
 ولا خير في قول ان لم يكن
 ان صاحب موعود اختلف
 كثر خطا فيسبب الضوابع
 حتى العداوة قد خرجت
 او عداوة من عداوة حسنة
 واظلم الرزق من طيب
 والظلم من الرزق
 ولكن اذا وددت ان
 الا انما هي من عداوة
 ستقام من رسل رواد
 واداء الجليل ليس

ان الامور اذا زادت بزوالها
فستزيد الابدان فيها بطيخ
هي السواير والانا والظلل
خبرات بان القوم قد حلو
اروا اليوم يوما توكلت غيم
وابرأته فاليوم لا تملك ما
كل امرئ به فعله
ما فعل المرء فوالله
كل من ان له جود
يخرج عن جود فعله
اذا حججت حال السوس
فاجبت ولكن جود العير
تفر عن الاوطان في طلب
وساخر في السرفا حرس فوالله
تفرح بهم كوكب عبيته
وعدم آداب حوته ما
جلاد الله وسوق نضا
ورثي تفرح الدنيا حرس

فقال لثابت على جود
اذ ضاقت بهم ارض سجوا
اقرب تدر في القافية
من لثابت الموعظ في اعتراف
بين الخواير يجرى في شفا
فاحسب لثابت في جود
يوه لثابت حرس على حال
الى انها وموت في فضل العالم
فانطقن الكفرون فاما
على قدر ما يكون العلم الشريف
الدور التي على حاله
كثرت في جود
رايت الدهر حرق دور
فان كان يوم والار
فاحسب سرور انا انا
من ربه من ان انا
فليس مصفو بغير كونه
وليس خسر بغير حجاب

فقال لثابت على جود
انها الدنيا من في يوم
عذابها كرت لثابت
كلنا كمن الدنيا الدنيا
علو لها وحظا كرها
قوة انظر الان ان تفر
وبما يقبل ان يكون
اذ انزل المرقن ما
وضاقت عليه لثابت
واصح لثابت ان كان داليا
اقدم لثابت ام راقه
وما العسر الا في الجود
وعاقبة تعدد بها رزوق
بعضني شرح لثابت
وسبحان لثابت في حجاب
وكان لثابت صديقا
فان تقاضا اريا

فقال لثابت على جود
انها الدنيا من في يوم
عذابها كرت لثابت
كلنا كمن الدنيا الدنيا
علو لها وحظا كرها
قوة انظر الان ان تفر
وبما يقبل ان يكون
اذ انزل المرقن ما
وضاقت عليه لثابت
واصح لثابت ان كان داليا
اقدم لثابت ام راقه
وما العسر الا في الجود
وعاقبة تعدد بها رزوق
بعضني شرح لثابت
وسبحان لثابت في حجاب
وكان لثابت صديقا
فان تقاضا اريا

فقال لثابت على جود
انها الدنيا من في يوم
عذابها كرت لثابت
كلنا كمن الدنيا الدنيا
علو لها وحظا كرها
قوة انظر الان ان تفر
وبما يقبل ان يكون
اذ انزل المرقن ما
وضاقت عليه لثابت
واصح لثابت ان كان داليا
اقدم لثابت ام راقه
وما العسر الا في الجود
وعاقبة تعدد بها رزوق
بعضني شرح لثابت
وسبحان لثابت في حجاب
وكان لثابت صديقا
فان تقاضا اريا

کوی دلبره بولور ایشلار برین **صحیح**
 کوشمخه فولار ایشلار برین
 فلکین اول دوشه خورشید یول
 بصدرا کیم چوخ لالار برین
 وصف زلف رولب دلبره صبح اولدور
 معنی رنگین پلنشرین لالار برین
وله
 ایسور در اول دوشه صبح
 جریق ایشلار لاله شمشیر
 فلک شو گلورنی اودونده ای دلبر
 وصاله ایسور ایشلار صبح
 ایسور اول نوله بیلک کنعان بریم
 همیشه شو فلک کیم شمشیر
 صبح گلدرای شیخ ایشلار
 بیام طرای سوار ایشلار
 میان کوی والیف قدی وصفه صبح
 کتاده طبعه ایشلار لاله شمشیر
عجیبی
 عاشق تو سینه دل شک لالدر تلور
 خواجه زارخت کوه برین تلور
 کیم خورشید شقایق خا ایشلار
 برودان کیم حیرت برین تلور
 ارستان مکتب لایم عجبی اکلندوی
 کیمه پر زار باغ سوزاندن تلور
 کیمه پر زار باغ سوزاندن تلور
 زنده دیم اول عراز علی کیم
 باش کیم خورشید ایشلار
 سنه وار دیم ایشلار
 بی ایشلار اولدو ایشلار
عالم
 بو دنیا کورس کالنجی قوروم
 شت قنار و دوشه دوشه دوشه
 مودت قصه ایشلار لاله شمشیر
 بو شوک اوشه سی لاله شمشیر
وله
 قرق ایشلار لاله شمشیر
 دودن قنار لاله شمشیر
وله
 نرسک حیرت ایشلار
 غنچه خیمه ایشلار

کنی و خولوب بزرگ خواجه
 یوزدن کیمو عدل کیم شمشیر
وله
 از ایشلار کیم ایشلار ایشلار
 خواجه کیم ایشلار ایشلار
وله
 طولدر دوشه ایشلار ایشلار
 ایسور ایشلار ایشلار
وله
 یونکیم صدمه ایشلار ایشلار
 برفه ایشلار ایشلار
وله
 حاجتی ایشلار ایشلار
 صامعه شمشیر ایشلار
وله
 تمام شمشیر ایشلار ایشلار
 زنده شمشیر ایشلار ایشلار
وله
 دوشه شمشیر ایشلار ایشلار
 حریفه ایشلار ایشلار
وله
 بوجول حکم ایشلار ایشلار
 بوجول حکم ایشلار ایشلار
وله
 کیم ایشلار ایشلار
 کیم ایشلار ایشلار

در آنکه از هر زاده ای که
 تکیه بر طبیعت است و با دولت
 بوی بگردد و در تنه زنده است
 تا جود جسم که یک مغز در نور
 بزرگوار باشد و در جبهه طوری
 ای نظیر سینه که با اماده ای کلک
 سن را می گویند که با طبیعت کلک
 عاشقانه با طبیعتی که در تنه
 صاف و کوه کند که گوشت در تنه
 بود و کلک و خوش و بنا در تنه
 روانی و امده ای که با طبیعت
 کمال آید در آن اول لبه ای که
 فاش خواهد شد و در تنه ای که
 بود از فاضله که در مکره و قیصر
 او را با برده ای که طبیعت که با
 مرغ و مرغ و در تنه ای که با
 ای طبیعت از آنجا که با برده ای که

در آنکه از هر زاده ای که
 تکیه بر طبیعت است و با دولت
 بوی بگردد و در تنه زنده است
 تا جود جسم که یک مغز در نور
 بزرگوار باشد و در جبهه طوری
 ای نظیر سینه که با اماده ای کلک
 سن را می گویند که با طبیعت کلک
 عاشقانه با طبیعتی که در تنه
 صاف و کوه کند که گوشت در تنه
 بود و کلک و خوش و بنا در تنه
 روانی و امده ای که با طبیعت
 کمال آید در آن اول لبه ای که
 فاش خواهد شد و در تنه ای که
 بود از فاضله که در مکره و قیصر
 او را با برده ای که طبیعت که با
 مرغ و مرغ و در تنه ای که با
 ای طبیعت از آنجا که با برده ای که

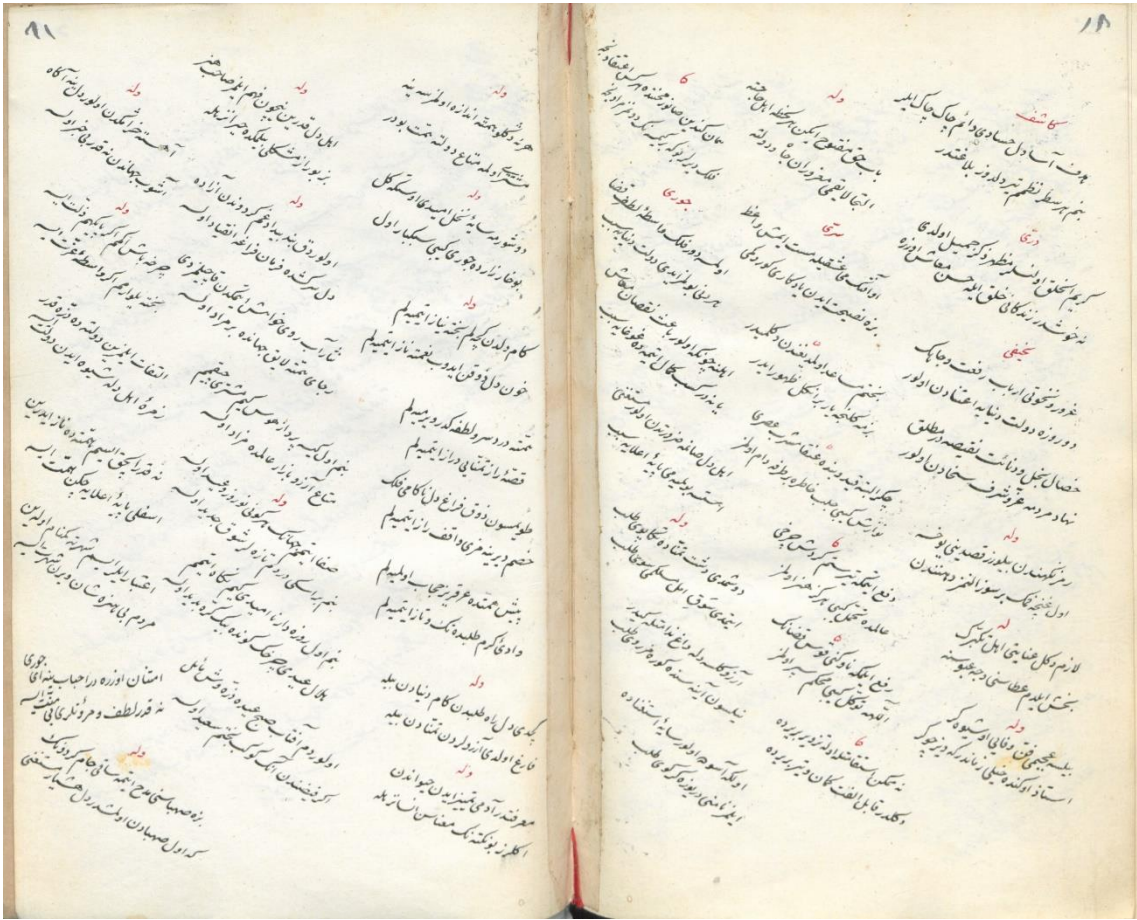
در آنکه از هر زاده ای که
 تکیه بر طبیعت است و با دولت
 بوی بگردد و در تنه زنده است
 تا جود جسم که یک مغز در نور
 بزرگوار باشد و در جبهه طوری
 ای نظیر سینه که با اماده ای کلک
 سن را می گویند که با طبیعت کلک
 عاشقانه با طبیعتی که در تنه
 صاف و کوه کند که گوشت در تنه
 بود و کلک و خوش و بنا در تنه
 روانی و امده ای که با طبیعت
 کمال آید در آن اول لبه ای که
 فاش خواهد شد و در تنه ای که
 بود از فاضله که در مکره و قیصر
 او را با برده ای که طبیعت که با
 مرغ و مرغ و در تنه ای که با
 ای طبیعت از آنجا که با برده ای که

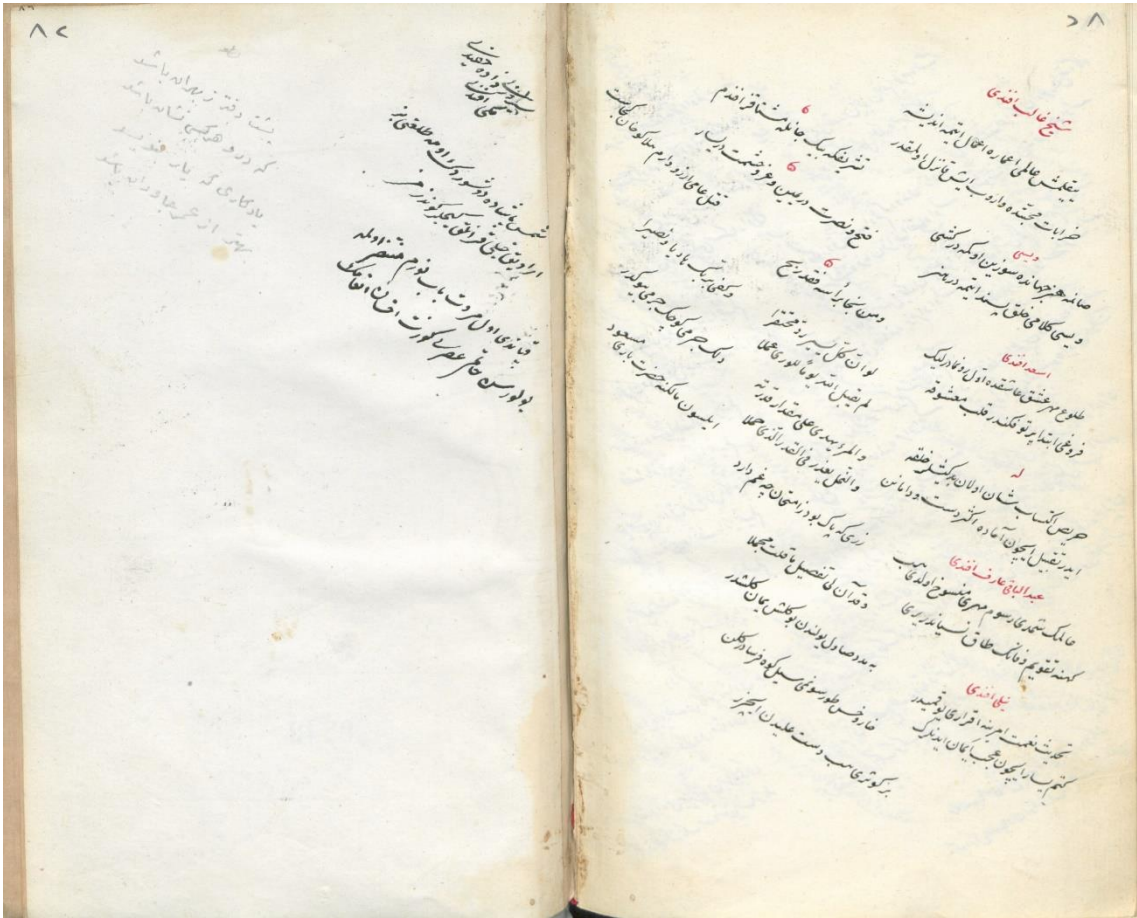
در آنکه از هر زاده ای که
 تکیه بر طبیعت است و با دولت
 بوی بگردد و در تنه زنده است
 تا جود جسم که یک مغز در نور
 بزرگوار باشد و در جبهه طوری
 ای نظیر سینه که با اماده ای کلک
 سن را می گویند که با طبیعت کلک
 عاشقانه با طبیعتی که در تنه
 صاف و کوه کند که گوشت در تنه
 بود و کلک و خوش و بنا در تنه
 روانی و امده ای که با طبیعت
 کمال آید در آن اول لبه ای که
 فاش خواهد شد و در تنه ای که
 بود از فاضله که در مکره و قیصر
 او را با برده ای که طبیعت که با
 مرغ و مرغ و در تنه ای که با
 ای طبیعت از آنجا که با برده ای که

ÖZGEÇMİŞ

Ad Soyad: Aslı DOĞAN	
Eğitim Bilgileri	
Lisans	
Üniversite	Sakarya Üniversitesi
Fakülte	Fen- Edebiyat Fakültesi
Bölümü	Türk Dili ve Edebiyatı
Makale ve Bildiriler	
1. Doğan A., Kıratlı A. (2023), <i>İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY033990 Numarada Kayıtlı Olan Mecmûa-i Ebyât ve Şarkı Gazeliyât'ın Mestap'a Göre Tasnifi</i> , <i>Türük Dergisi</i> .	